



# ผลการดำเนินงาน 3 ปี ของ รัฐบาล

นายกรัฐมนตรีชวน หลีกภัย (พ.ย. 2540-พ.ย. 2543)



**ผลการดำเนินงาน 3 ปี**

**ของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย**

**(พ.ย. 2540 - พ.ย. 2543)**

สั่งพิมพ์ที่รัฐบาล  
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา







## **P r e f a c e**



การจัดทำหนังสือ “ผลการดำเนินงาน 3 ปี ของรัฐบาล นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย” ฉบับนี้ เป็นการรวบรวมผลการดำเนินงานของรัฐบาลภายใต้การบริหารราชการของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ย. 2540-พ.ย. 2543) เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปทราบ โดยเนื้อหาของหนังสือเป็นการรวบรวมผลงานสำคัญของกระทรวงต่างๆ ที่จำแนกออกเป็นรายกระทรวง

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ขอขอบคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระทรวง ทบวง กรม และสำนักงานต่างๆ ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังว่าหนังสือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการและประชาชน ผู้สนใจทั่วไป ในการใช้เป็นเอกสารศึกษาค้นคว้าและอ้างอิงได้

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรี

พฤศจิกายน 2543



# สารบัญ

## บทนำ

### สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	1
สำนักงบประมาณ	16
สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก	28
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	38
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	51
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	59
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	66
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ	82
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	97
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	110
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ	121



กระทรวงกลาโหม..... 129

กระทรวงการคลัง



..... 145



กระทรวงการต่างประเทศ..... 185

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



..... 201



กระทรวงคมนาคม..... 225

กระทรวงพาณิชย์



..... 257


# Contents



กระทรวงมหาดไทย  ..... 281



กระทรวงยุติธรรม..... 305

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม  ..... 321



กระทรวงวิทยาศาสตร์..... 337  
เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

กระทรวงศึกษาธิการ  ..... 369




กระทรวงสาธารณสุข..... 393


กระทรวงอุตสาหกรรม  ..... 409



ทบวงมหาวิทยาลัย..... 425

## หน่วยงานอิสระ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน  ..... 449  
และปราบปรามการฟอกเงิน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย  ..... 469



**Prime Minister**  
**Deputy Prime Minister**  
**Minister of the Prime Minister's Office**

# นายกรัฐมนตรี



นายชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี



# รองนายกรัฐมนตรี



**นายบัญญัติ บรรทัดฐาน**  
รองนายกรัฐมนตรี



**นายศุภชัย พานิชภักดิ์**  
รองนายกรัฐมนตรี



**นายกร ทัพพะรังสี**  
รองนายกรัฐมนตรี



**นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี**  
รองนายกรัฐมนตรี



**พล.ต.ท.วิโรจน์ เปาอินทร์**  
รองนายกรัฐมนตรี



**นายสุทัศน์ เงินหมื่น**  
รองนายกรัฐมนตรี

# รายนามคณะรัฐมนตรี (พ.ย. 2543)



## กระทรวงกลาโหม



นายชวน หลีกภัย  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม



พล.อ.วัฒนชัย วุฒิมงคล  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

## กระทรวงการคลัง



นายอรินทร์ นิยมมานเหมินท์  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง



นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง



นายพิเชฐ ลีอาธรรม  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

## กระทรวงการต่างประเทศ



นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ



ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



นายประภัตร โพธสุธน  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์



นายอนุรักษ์ จิราผศ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์



นายอาคม เอ่งฉ้วน  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์



นายเนวิน ชิดชอบ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงคมนาคม



นายสุเทพ เทือกสุบรรณ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม



นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม



นายอทธิ ศิริลัทธยาการ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม



นายจงชัย เทียงธรรม  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม



นายไชยา สะสมทรัพย์  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

กระทรวงพาณิชย์



นายศุภชัย พานิชภักดิ์  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์



นายโพธิ์ทอง แก้วทอง  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์



นายกรพจน์ อัศวินวิจิตร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์



นายรักษ์ ดันตีสุนทร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงมหาดไทย



นายบัญญัติ บรรทัดฐาน  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย



นายชานี ศักดิเศรษฐ์  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย



นายวัฒนา อัครเวม  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย



นายสนธยา คุณปลื้ม  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย



นายพินิจ จารุสมบัติ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงยุติธรรม



นายสุทัศน์ เงินหมื่น  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม



พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน  
และสวัสดิการสังคม



นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงาน  
และสวัสดิการสังคม



นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงาน  
และสวัสดิการสังคม

กระทรวงวิทยาศาสตร์  
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม



นายอาทิตย์ อุไรรัตน์  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์  
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม



นายพรเทพ เตชะไพบูลย์  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์  
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

## กระทรวงศึกษาธิการ



นายสมศักดิ์ ปริศนานันท์กุล  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ



นางสาวกัญญา ศิลปอาชา  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ



นายวิชัย ดันศิริ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ



นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

## กระทรวงสาธารณสุข



นายกร ทัพพะรังสี  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข



นายคาร์ณ ฒ ลำพูน  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

## กระทรวงอุตสาหกรรม



นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม



นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

## ทบวงมหาวิทยาลัย



นายสุชน ชามพูนท  
รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

# รัฐมนตรี ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี



คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี



นายสาวิตรี โพธิวิหค  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี



นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

พล.อ.อ.สมบุญ ระหงษ์  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี



นายอดิศักดิ์ โพธารามิก  
รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี



# ผลงานในรอบ 3 ปี

ของคณะรัฐบาล



## The Prime Minister's Office



ผลงานในรอบ 3 ปี

ของคณะรัฐบาล



The Prime Minister's Office





# ผลงานในรอบ 3 ปี

ของคณะรัฐบาล

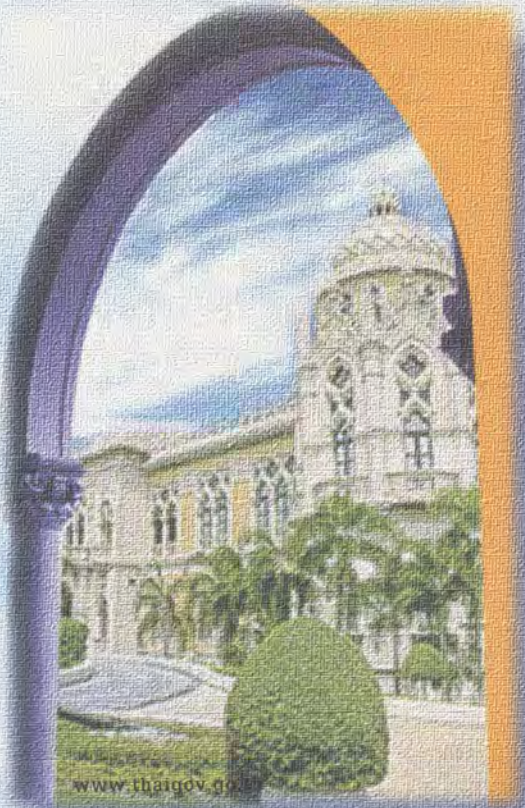


## The Prime Minister's Office





# สำนักนายกรัฐมนตรื



[www.thaigov.go.th](http://www.thaigov.go.th)

**The Prime Minister's Office**

สำนักงาน

## ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลที่สำคัญในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

**นโยบายรัฐบาลส่วนที่ 1** นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคง และการต่างประเทศ

ข้อที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง และการบริหารราชการ

การจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้กำหนดให้มีการจัดพระราชพิธี ศาสนพิธี รัฐพิธี และงานเฉลิมฉลอง

โดยมีผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ รวม 6 คณะ ดังนี้

1. คณะกรรมการฝ่ายพิธี ได้ดำเนินการจัดพระราชพิธี รัฐพิธี งานเฉลิมฉลอง งานกิจกรรม และงานโครงการต่าง ๆ รวม 19 งาน เช่น พระราชพิธีฉลองสมโภชพระพุทธรูปปางห้ามสมุทร มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ พระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐินโดยกระบวนพยุหยาตราสถลมารค พิธีเสกน้ำพระพุทธมนต์ศักดิ์สิทธิ์เพื่อทูลเกล้าฯ ถวาย พิธีเปิดเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี งานสโมสรรสนิบาต และงานถวายพระกระยาหารค่ำเฉลิมพระเกียรติ การจัดกิจกรรมเชิดชูสดุดีพระเกียรติคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และโครงการบูรณะบ่อน้ำพระสุเมรุ และปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบเป็นส่วนสาธารณะ เป็นต้น

2. คณะกรรมการฝ่ายโครงการและกิจกรรม ได้พิจารณากลับกรองโครงการ/กิจกรรม ที่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนจัดขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติฯ และได้นำเสนอคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ พิจารณาให้ค้ำจุนเห็นชอบให้เป็นโครงการ/กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 310 โครงการ/กิจกรรม แยกเป็นโครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 269 โครงการ/กิจกรรม และเป็นโครงการ/กิจกรรม ของหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 41 โครงการ/กิจกรรม โดยใช้เงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 48,093,677,934 บาท แยกเป็นงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 47,673,962,172 บาท และงบประมาณของหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 419,715,762 บาท

3. คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ได้ดำเนินการจัดทำหนังสือที่ระลึกและการจัดทำหนังสือจดหมายเหตุ

งานเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งในส่วนของการจัดทำหนังสือ  
จดหมายเหตุนั้นจะจัดพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษปี  
2543 และในส่วนของจัดทำหนังสือที่ระลึกนั้น ประกอบด้วย  
หนังสือที่จัดทำในนามของรัฐบาล จำนวน 12 รายการ และหนังสือ  
ที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนขอร่วมจัดทำเพื่อเฉลิมพระ  
เกียรติฯ จำนวน 23 รายการ

4. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์การจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยได้จัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์การจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ณ อาคารหอประชุมกรมประชาสัมพันธ์ และมีศูนย์สาขาอยู่ที่สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 1 ถึง 8 และสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดทุกจังหวัด เพื่อเป็นศูนย์กลางการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ

5. คณะกรรมการฝ่ายติดตามและประเมินผล โดยกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดงานเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับงานโครงการ/กิจกรรม ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จำนวน 310 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งเป็นโครงการ/กิจกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 66 โครงการ/กิจกรรม ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 40 โครงการ/กิจกรรม อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 26 โครงการ/กิจกรรม และเป็นโครงการ/กิจกรรมในส่วนภูมิภาค จำนวน 239 โครงการ/กิจกรรม ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 109 โครงการ/กิจกรรม อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 129 โครงการ/กิจกรรม ยังไม่ดำเนินการ จำนวน 1 โครงการ สำหรับโครงการ/กิจกรรมในต่างประเทศ อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 5 โครงการ/กิจกรรม

6. คณะกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัยและการจราจร โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการรักษาความปลอดภัย รักษาความสงบเรียบร้อย และอำนวยความสะดวกการจัดการจราจรในการจัดพระราชพิธี ศาสนพิธี รัฐพิธี และงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ

### ข้อ 1.1 การปฏิรูปการเมือง

ได้สนับสนุนนโยบายรัฐบาลในส่วนของ การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วม รวมทั้งส่งเสริมการปฏิรูประบบราชการให้การใช้อำนาจของรัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส และส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของภาคเอกชนด้วยระบบจัดการข้อมูลข่าวสารของราชการ รวม 4 โครงการ/กิจกรรม

1. การจัดสัมมนาและฝึกอบรม เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 รวมทั้งการจัดอบรมเพื่อผลิตวิทยากรที่มีความรู้ความ สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ

2. โครงการวางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อจัดเก็บเอกสารและข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ชนิดเครือข่าย

3. การประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ และรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจ ปรับทัศนคติ และเผยแพร่ผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ รวมทั้งการดำเนินการสร้างเครือข่ายการประชาสัมพันธ์กับองค์กรต่าง ๆ ในประเทศ

4. โครงการประเมินผลการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของหน่วยงานของรัฐ โดย ขณะนี้ได้รับทราบรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ รวม 176 หน่วยงาน

#### ข้อ 1.2 การปฏิรูประบบบริหารราชการ

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีได้ตรวจติดตาม ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างของ หน่วยงานต่าง ๆ โครงการลงทุนเพื่อสังคม การนำโครงการของ จังหวัดมาบูรณาการเข้าด้วยกัน การส่งเสริมและพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยว โครงการแทรกแซงตลาดยางพารา การ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงาน และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชดีแห่งชาติ เพื่อให้แผนงาน/โครงการเหล่านั้นสนองตอบต่อนโยบายรัฐบาล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

นอกจากนี้ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีได้ปฏิบัติ ภารกิจในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อนและ รับฟังข้อเท็จจริง กรณีราษฎรไม่ได้รับความเป็นธรรมในเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงการให้การสนับสนุนช่วยเหลือราษฎรและหน่วยงานต่าง ๆ โดยมีเรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการยกมาจากปีงบประมาณ 2542 จำนวน 246 เรื่อง รับเรื่องเพิ่มเติมในช่วง 6 เดือนแรกของปี งบประมาณ 2543 จำนวน 98 เรื่อง รวมเป็น 344 เรื่อง ซึ่ง ได้แก้ไขปัญหาคงเป็นที่ยุติแล้ว จำนวน 146 เรื่อง และอยู่ระหว่าง ดำเนินการ จำนวน 198 เรื่อง

### ข้อที่ 3 นโยบายการต่างประเทศ

ได้ดำเนินโครงการ รวม 9 โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

1. โครงการจัดแปลและจัดพิมพ์แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ฉบับภาษาอังกฤษ เพื่อส่งให้องค์การสหประชาชาติเป็นข้อมูลประกอบการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ เพื่อความก้าวหน้าของสตรีจากผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยเรื่องสตรี ครั้งที่ 4 ขององค์การสหประชาชาติ

2. การประชุมคณะอนุกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ 17 ณ กรุงบันดาร์ เสรี เมกาวัน ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะได้ร่วมมือบทบาทในการกำหนดทิศทางนโยบาย และผลักดันกิจกรรมต่าง ๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาสตรีของไทย

3. การประชุมรัฐมนตรีด้านสตรีในกรอบเอเปค และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส ณ ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ เพื่อให้สตรีสามารถใช้โอกาสและศักยภาพต่อนโยบายการเปิดตลาดและการค้า การลงทุนที่เสรีของเอเปคได้อย่างเต็มที่

4. ดำเนินการเสนอรายงานการอนุวัติตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบของประเทศไทย ฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 (ฉบับรวม) รวมทั้งรายงานฉบับเพิ่มเติม และตอบข้อซักถามของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ฉบับที่ 20 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา

5. การเข้าร่วมประชุมคณะทำงานเฉพาะกิจจัดทำกรอบแผนงานการรวมประเด็นเรื่องสตรีเข้าในเอเปค และการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เขียนกรอบแผนงานการรวมประเด็นเรื่องสตรีเข้าในเอเปค ณ ประเทศนิวซีแลนด์

สำนักนายกรัฐมนตรี

6. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการการค้าด้วยสถานภาพสตรี สมัยที่ 43 และสมัยที่ 44 ของสหประชาชาติ ณ สำนักงานใหญ่ สหประชาชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา

7. การเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ 18 ณ ประเทศมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศสมาชิก

8. การสัมมนาโต๊ะกลมเรื่องการเพิ่มบทบาทสตรีในเอเปค ณ โรงแรมวีเจนท์ กรุงเทพฯ เพื่อทราบบทบาทก้าวหน้าในการเพิ่มบทบาทสตรีในเวทีด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

9. โครงการการเข้าร่วมการประชุมคณะที่ปรึกษาเฉพาะกิจ เพื่อการบูรณาการประเด็นบทบาทหญิง-ชาย เข้าในเอเปค หรือ SOM Ad Hoc Advisory Group on Gender Integration (AGGI) ครั้งที่ 1

## นโยบายรัฐบาลส่วนที่ 2

## นโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม

ข้อที่ 2 นโยบายในระยะปานกลาง :  
การปรับโครงสร้างและการ  
พัฒนาสังคม

ข้อ 2.2 การปรับโครงสร้างการผลิต

ข้อ 2.2.1 การปรับโครงสร้างด้านการ  
เกษตร ได้ดำเนินการ รวม 3  
งาน/โครงการ ดังนี้

1. เงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 กองทุนเพื่อปลดปล่อยหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 ได้ดำเนินการให้เกษตรกร

สำนักนายกรัฐมนตรี

และผู้ยากจนกู้ยืมเพื่อไถ่ถอนที่ดินจากการขายฝาก จำนวน หรือชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือซื้อที่ดินที่หลุดจากการขายฝาก จำนวน และเพื่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งเป็นแหล่งเงิน กู้ดอกเบี้ยยต่ำให้เกษตรกรกู้ยืมไปปลดเปลื้องหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ โดยให้การช่วยเหลือไปแล้วจำนวน 8,872 ราย เป็นเงิน 897,682,019.53 บาท จำแนกที่ดินที่ช่วยเหลือเนื้อที่ 72,705 - 0 - 40 ไร่

2. ดำเนินการแก้ไขระเบียบและออกมติคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (กชก.) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน โดย

- แก้ไขคำสั่ง กชก. โดยแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธาน กชก. แต่งตั้ง จำนวน 2 คน และผู้แทนเกษตรกร จำนวน 2 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และแก้ไขคำสั่งคณะกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน (อชก.) โดยแต่งตั้งผู้แทนเกษตรกร จำนวน 2 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ อชก. ส่วนกลาง อชก.กทม. อชก.เขต อชก. ส่วนจังหวัด และ อชก. ส่วนอำเภอ

- แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อปลดเปลื้องหนี้สินเดิมของเกษตรกรที่ยากจน พ.ศ. 2533 และกองทุนหมุนเวียนเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ด้านหนี้สินและที่ดิน พ.ศ. 2536 กรณีหลักประกันเงินกู้ให้มีการประเมินราคาตามสภาพความเป็นจริง สำหรับทรัพย์สินที่เป็นสิ่งปลูกสร้าง แม้ราคาจะไม่ถึง 100,000 บาท ก็ให้ประเมินราคารวมกับอสังหาริมทรัพย์

- แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยเงินทุนหมุนเวียนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. 2528 ในเรื่องเงินที่จะนำเข้าบัญชีเงินทุนหมุนเวียนดังกล่าว โดยให้สามารถรับเงินสนับสนุนจากแหล่งเงินอื่น ๆ ได้ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย

สำนักนายกรัฐมนตรี

ประจำปี

- ขยายระยะเวลาการซื้อที่ดินที่ได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไปเนื่องจากการจำนอง ขายฝาก หรือการกู้ยืม ซึ่งเดิมกำหนดไว้ไม่เกิน 1 ปี นับตั้งแต่ได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไป ถ้าเกินกว่า 1 ปี จะไม่ให้ความช่วยเหลือ โดยมีมติ กษก. เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2542 ให้ขยายการช่วยเหลือในกรณีที่สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไปเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 3 ปี หากปรากฏว่าผู้ขอความช่วยเหลือยังทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในที่ดินแปลงดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะโดยเสียค่าเช่าหรือค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่ดิน หรือเจ้าของที่ดินไม่คิดค่าเช่าหรือค่าตอบแทนก็ตาม และเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายคืนในราคาที่เหมาะสม ให้นำไว้พิจารณาช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุในกองทุนฯ ทั้งสองกำหนดไว้

3. โครงการรวมน้ำ+ใจ ถวายในหลวง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรที่ยากจนมีแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร มีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งเป็นการเกิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตลอดไป โดยให้เกษตรกรขุดสระน้ำแล้ว จำนวน 14,921 สระ และสมาชิกกลุ่มโครงการฯ สามารถขยายผลส่งเงินค่าขุดสระน้ำให้สมาชิกลำดับที่ 2 และ 3 ขุดสระน้ำต่อได้ จำนวน 1,066 สระ

ข้อ 2.4 การปรับโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อ 2.4.2 ด้านการสื่อสาร

ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีวิทยุโทรทัศน์ และดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ระบบ ยู เอช เอฟ โดยได้บริหารสัญญาเข้าร่วมงานและดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ ระบบ ยู เอช เอฟ ฉบับ

สำนักนายกรัฐมนตรี

ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2538 ได้จัดตั้งสถานีเครือข่ายหลัก จำนวน 36 สถานี สถานีเสริมจุดบอด จำนวน 4 สถานี ให้บริการครอบคลุมประชากรที่สามารถรับชมได้ในอัตราร้อยละ 94.52 ของประชากรทั่วประเทศ และแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ รวม 5 คณะ เพื่อพิจารณาให้บริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) ดำเนินการตามสัญญาดังกล่าว ได้แก่ คณะกรรมการด้านผลประโยชน์ตอบแทนด้านทรัพย์สิน ด้านเทคนิค ด้านผังรายการ และคณะกรรมการประสานงานดำเนินการตามสัญญาเข้าร่วมงานและดำเนินการสถานีวิทยุโทรทัศน์ ระบบ ยู เอช เอฟ

## ข้อ 2.6 การพัฒนาคนและสังคม

### ข้อ 2.6.1 ด้านแรงงาน

ได้ดำเนินการ รวม 3 โครงการ คือ

1. โครงการวิจัยเรื่องแรงงานเด็กในภาคอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล เพื่อพัฒนาส่งเสริมคุณภาพแรงงานเด็ก ทำให้แรงงานเด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้ดำเนินงานวิจัยแล้วเสร็จ

2. จัดสัมมนาเรื่องแรงงานเด็กและเยาวชนสตรีในภาคอุตสาหกรรมเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของแรงงานเด็กและเยาวชนสตรี แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและนักวิชาการ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กและเยาวชนสตรีในภาคอุตสาหกรรม

3. โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของสตรีไทยในญี่ปุ่น เพื่อศึกษาสภาพการทำงาน รวมทั้งปัญหา

ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน และแสวงหาแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานของสตรีไทยในญี่ปุ่น ซึ่งได้จัดทำรายงานวิจัยแล้วเสร็จ

#### ข้อ 2.6.4 ด้านกีฬา

ได้ดำเนินการ รวม 2 งาน คือ

1. งานคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ในคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยในประเทศได้ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อกลางแจ้ง รวมทั้งขอความร่วมมือสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ ผู้จัดรายการ สื่อมวลชน และศิลปินดาราชงต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ และเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ ส่วนการประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศได้ว่าจ้างบริษัท เดนทิสู (ประเทศไทย) จำกัด เป็นผู้ผลิตสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ในด้านการประชาสัมพันธ์ได้ว่าจ้างบริษัท สปินเลอร์ แอนด์ แอสโซซิเอท จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ และได้จัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกประชาสัมพันธ์ที่ชั้น 9 อาคารเจนีวา ศูนย์กีฬาเมืองทองธานี

2. งานคณะกรรมการฝ่ายเทคโนโลยี ในคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13 ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการฝ่ายเทคโนโลยี ติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาในสังกัดเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

### ข้อ 2.6.5 ด้านสุขภาพอนามัย

ได้ดำเนินการ รวม 2 โครงการ คือ

1. โครงการประสานการดำเนินการเพื่อสุขภาพอนามัยและสภาวะแวดล้อมในการทำงานของแรงงานสตรี โดยดำเนินการจัดเสวนาเรื่อง “การแก้ปัญหาการวินิจฉัยโรคของแรงงานที่เรียกร้องขอเงินทดแทน” ซึ่งทำให้ได้ข้อเสนอแนะเรื่องแพทย์ผู้วินิจฉัยโรค การกำหนดคุณสมบัติของผู้วินิจฉัยโรค ผู้ชี้ขาดในกรณีมีการขัดแย้งเรื่องการวินิจฉัยโรค

2. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวี โดยได้ดำเนินการประชุมคณะอนุกรรมการประชาสัมพันธุ์เพื่อควบคุมปัญหาโรคเอดส์ ประชุมคณะทำงานพิจารณาสื่อเอดส์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดทำแผนการจัดทำสื่อเอดส์ปีงบประมาณ พ.ศ. 2542 จัดกิจกรรมวันเอดส์โลกร่วมกับกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชนด้านเอดส์ และ UN-AIDS แจกจ่ายสื่อเอดส์ต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

### ข้อ 2.6.6 ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ได้ดำเนินการ รวม 14 โครงการ คือ

1. โครงการศูนย์ประสานงานด้านสวัสดิศึกษา โดยจัดฝึกอบรมผู้นำชุมชนของจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ เกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่

2. โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธุ์งานป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ โดยจัดจ้างผลิตสื่อเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น จัดทำวีดิทัศน์ ผลิตโปสเตอร์ เพื่อให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุและความสูญเสียจากอุบัติเหตุลดลง

สำนักนายกรัฐมนตรี

3. โครงการรณรงค์ป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานใน กรุงเทพมหานคร โดยจัดรายการสนทนาเกี่ยวกับการป้องกัน อุบัติเหตุและอัคคีภัยออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 ตรวจสอบให้คำแนะนำ และแก้ไขระบบไฟฟ้าในอาคาร รวมทั้งก๊าซเชื้อเพลิง เป็นต้น

4. โครงการจัดทำปฏิทินรณรงค์ประชาสัมพันธเพื่อสร้างจิตสำนึกในการป้องกันอุบัติเหตุให้แก่เยาวชนและประชาชน

5. โครงการติดตามประเมินผลการรายงานข้อมูลอุบัติเหตุ ชุมชน โดยจัดประชุมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการฯ เพื่อศึกษาหาข้อมูลและวางแผนการดำเนินงาน ติดต่oprะสานงานกับหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายเพื่อสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสาเหตุของอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค

6. โครงการจัดทำเอกสารแนะนำหน่วยงานเป็นภาษาอังกฤษ โดยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการฯ สำนักงานฯ ระเบียบสำนักงานกฤษฎีกาว่าด้วยการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ พ.ศ. 2538 และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องนำมาเรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษ

7. โครงการศูนย์ประสานงานทางวิชาการป้องกันอุบัติเหตุ ประจำภูมิภาค 4 ภาค

8. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันอุบัติเหตุและบรรเทาสาธารณภัย โดยจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานในการป้องกันอุบัติเหตุและการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัย

9. โครงการจัดทำวารสาร กปอ. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความรู้ และวิทยาการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ รวมทั้งกฎหมายใหม่ที่ปรับปรุงขึ้น เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความปลอดภัยและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

10. โครงการจัดทำเอกสารรายงานสถิติอุบัติเหตุประจำปี
11. โครงการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรคอมพิวเตอร์ของฝ่ายข้อมูลและสารสนเทศ
12. โครงการจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันอุบัติเหตุในภูมิภาค เพื่อให้ประชาชนในส่วภูมิภาคได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและอันตรายจากอุบัติเหตุ
13. โครงการแปลเอกสารเกี่ยวกับการจัดการอุบัติเหตุขององค์การสหประชาชาติและหน่วยงานจัดการอุบัติเหตุของต่างประเทศ
14. โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการและฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันอัคคีภัยสำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

#### ข้อ 2.6.8 ด้านอื่น ๆ

ได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล ซึ่งจำแนกเป็นเรื่องใหญ่ ๆ ได้ 3 เรื่อง คือ

1. การดูแลฟื้นฟู และพัฒนาผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มบุคคลที่สมควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น คนชรา โดยเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ ทำหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนหลักเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทและสถานภาพของผู้สูงอายุต่อคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

2. สนับสนุนสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา สื่อสารมวลชน และองค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กจรจัด แรงงานเด็ก และโสเภณี

สำนักนายกรัฐมนตรี

3. ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย โดยดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้หญิงและชายสามารถประกอบอาชีพหรือมีบทบาทในการบริหารและการตัดสินใจทั้งในภาครัฐและเอกชน โดยเท่าเทียมกันภายในขอบเขตของรัฐธรรมนูญ

ข้อ 2.7 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม  
ได้ดำเนินการ รวม 3 แผนงาน/โครงการ ดังนี้

1. แผนการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานคร  
ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยจัดนิทรรศการ และจัดทำสื่อวิทยุ เผยแพร่ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ทั่วประเทศ และทางหอกระจายข่าวสารประจำหมู่บ้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีความสำนึกในคุณค่า รัก และหวงแหนที่ดินของรัฐ ไม่บุกรุกและทำลาย รวมทั้งชี้แจงและซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ของจังหวัดที่มีการบุกรุกที่ดินของรัฐในระดับที่รุนแรง เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานคร

2. โครงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานคร เพื่อแจกจ่ายให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลต่าง ๆ จำนวน 7,000 เล่ม

3. การจัดนิทรรศการวันข้าราชการพลเรือนประจำปี 2542 และ 2543 ดำเนินการจัดทำป้ายนิทรรศการเพื่อประชาสัมพันธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของกรุงเทพมหานคร จัดทำแผ่นพับแจกจ่ายให้ผู้เข้าขานิทรรศการ และให้ตอบแบบสอบถามเพื่อประมวลความคิดเห็นของประชาชน

# งบประมาณ

## นโยบายรัฐบาล

### ส่วนที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความ มั่นคงและการต่างประเทศ

#### ข้อที่ 1.1 การปฏิรูปทางการเมือง

1.1.2 สนับสนุนกิจการขององค์กรทั้งหลาย  
ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ หรืออยู่ระหว่างเตรียมการจะจัดตั้ง  
ขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในด้าน  
อัตรากำลัง งบประมาณ และการอำนวยความสะดวก  
สะดวกอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจในฐานะ  
องค์กรควบคุมหรือตรวจสอบทางการเมือง การ  
ปกครองและการบริหารราชการ การคุ้มครองสิทธิ  
เสรีภาพของประชาชน และการบริหารทรัพยากร  
สาธารณะของชาติ ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่  
เกี่ยวข้องได้อย่างอิสระและมีประสิทธิภาพ

## ผลการดำเนินการ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2542 ได้ดำเนินการดังนี้

1. ได้สนับสนุนงบประมาณสำหรับหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ 8 หน่วยงาน เป็นงบกลาง จำนวนเงิน 500 ล้านบาท และเงินจากมาตรการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐ (มพร.) จำนวนเงิน 320 ล้านบาท รวมเป็นเงิน 820 ล้านบาท ได้มีการอนุมัติให้องค์กรอิสระ จำนวนเงิน 596.16 ล้านบาท

- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ  
204.06 ล้านบาท
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง  
301.84 ล้านบาท
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน  
69.30 ล้านบาท
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 20.96 ล้านบาท

2. กำหนดโครงสร้างแผนงานให้กับองค์กร เพื่อรองรับการดำเนินงานและการบริหารงบประมาณขององค์กรดังกล่าว ทั้ง 8 หน่วยงาน

ในปีงบประมาณ 2543 ได้สนับสนุนงบประมาณ ให้กับหน่วยงานอิสระจำนวนเงินทั้งสิ้น 2,169.68 ล้านบาท ดังนี้

ตั้งงบประมาณปกติ จำนวน 1,566.56 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้กับ 2 หน่วยงาน คือ

- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ 1,500.56 ล้านบาท
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง  
66.00 ล้านบาท

ตั้งงบประมาณในงบกลางรายการค่าใช้จ่ายเพื่อรองรับการดำเนินงานขององค์กรตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จำนวน 419.0 ล้านบาท และได้รับแปรรูปคดีเพิ่มจำนวน 184.12 ล้านบาท รวมเป็น จำนวน 603.12 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้กับ 5 หน่วยงาน คือ

- สำนักงานศาลปกครอง  
339.92 ล้านบาท
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา  
42.80 ล้านบาท
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ  
61.70 ล้านบาท
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน  
58.00 ล้านบาท
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 100.70 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2544 ได้สนับสนุนงบประมาณจำนวน 3,658.3 ล้านบาท ให้เป็นค่าใช้จ่ายของหน่วยงานอิสระ ทั้ง 7 หน่วยงาน สำหรับสำนักงานศาลยุติธรรมอยู่ในระหว่างการโอน อัตรากำลังและทรัพย์สินพร้อมจัดตั้งเป็นหน่วยงานใหม่ในปีงบประมาณ 2544 ซึ่งสำนักงานประมาณได้ตั้งงบประมาณรองรับไว้แล้ว

## ข้อที่ 1.2 การปฏิรูประบบบริหารราชการ

1.2.2 ปรับปรุงระบบงานภาคราชการและรัฐวิสาหกิจให้เป็นระบบเปิด โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น

สำนักนายกรัฐมนตรี

ปราศจากการเลือกปฏิบัติ และเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมโดยการจัดทำแผนพัฒนาระบบราชการและมาตรฐานคุณภาพงานราชการ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ

## ผลการดำเนินการ

1. ได้ผ่อนคลายหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ ดังนี้

ในปีงบประมาณ 2542 ได้ดำเนินการ

1.1 ลดขั้นตอนวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุมัติเงินประจำงวดของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

1.2 กำหนดหมวดรายจ่าย และหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณให้กับหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนุญโดยได้กำหนดให้ตั้งงบประมาณในแผนเดียวภายใต้หมวดรายจ่ายอื่นในลักษณะเหมาจ่ายและให้สามารถถัวจ่ายกันได้ระหว่างรายการ ภายใต้หมวดรายจ่ายอื่นในแผนงานเดียวกัน เพื่อให้การบริหารงบประมาณมีความเป็นอิสระสอดคล้องกับรัฐธรรมนุญ

ในปีงบประมาณ 2543 ได้ดำเนินการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวกับการงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ และการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณ (ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

2. ได้ดำเนินโครงการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไปแล้ว เมื่อวันที่ 11 พ.ค. 2542 โดยประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

1) การปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณที่มุ่งเน้นผลการดำเนินงาน

2) การมอบอำนาจการบริหารงบประมาณให้แก่หน่วยปฏิบัติ

3) การพัฒนาระบบรายงานผลการดำเนินงานและรายงานผลทางการเงิน

4) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง

5) การเพิ่มขอบเขตความครอบคลุมของงบประมาณ

6) การกระจายอำนาจระหว่างรัฐบาลกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7) การทบทวนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณและการคลัง

ในปี 2543 สำนักงานงบประมาณเริ่มดำเนินโครงการนำร่องกับหน่วยงาน จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ กรมทะเบียนการค้า กองโรงพยาบาลภูมิภาค (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) กรมสามัญศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงาน ก.พ. กระทรวงการต่างประเทศ โดยหน่วยงานนำร่องจะต้องพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารการเงิน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดทำรายงานการเงินและผลการดำเนินงาน การควบคุมงบประมาณ การบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสินทรัพย์ และการตรวจสอบภายใน เมื่อส่วนราชการมีขีดความสามารถในระดับหนึ่งแล้ว สำนักงานงบประมาณจะผ่อนคลายนโยบายการบริหารงบประมาณให้แก่ส่วนราชการ โดยลงนามในข้อตกลงการใช้ทรัพยากร (Resource Agreement) และในเดือนกันยายน 2543 ที่ผ่านมามีสำนักงานงบประมาณได้ร่วมลงนามใน ข้อตกลงการใช้ทรัพยากรกับกรมทะเบียนการค้า และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเรียบร้อยแล้ว ซึ่งหมายความว่าในปีงบประมาณ

สำนักนายกรัฐมนตรี

# สมบัติหักงสมุทรวุฒิสภา

พ.ศ. 2544 ได้มีส่วนราชการที่ดำเนินการตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 2 หน่วยงาน ได้แก่ กรมทะเบียนการค้า และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (กองโรงพยาบาลภูมิภาค)

## ปัญหาและอุปสรรค

การดำเนินงานมีปัญหาและอุปสรรคดังต่อไปนี้

1. การสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณตามแผนปฏิรูประบบราชการภาครัฐและที่สำนักงานงบประมาณได้ดำเนินการแล้วอย่างแท้จริง และเข้าใจเหมือนกัน เป็นไปในแนวทางการปฏิรูปเดียวกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. การขาดผู้เชี่ยวชาญ สำหรับการปรับปรุงระบบการบริหารทางการเงินทั้ง 7 ด้าน

ข้อที่ 1.2 การปฏิรูประบบบริหารราชการ

1.2.5 เเร่งรัดการออกกฎหมายเพื่อกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยกำหนดแผนและขั้นตอนดำเนินการเป็นการด่วน ระบุอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบระหว่างราชการส่วนกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันอย่างชัดเจน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ และบทบาทเพิ่มขึ้น รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนการแบ่งสรรภาษีอากรให้แก่ท้องถิ่น นอกจากนี้ จะดำเนินการปรับปรุงรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีเพียง 4 รูปแบบ คือ

- (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (2) เทศบาล

สำนักงานกฤษฎีกา

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล และ

(4) การปกครองรูปแบบพิเศษ

ทั้งนี้ สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ส่วนผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นอาจจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน หรือโดยความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นก็ได้ ขึ้นอยู่กับรูปแบบและระยะเวลาที่เหมาะสม

## ผลการดำเนินการ

เนื่องจากคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายปกครองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นได้มีมติเห็นชอบมาตรการกระจายอำนาจการให้บริการสาธารณะ (งาน/กิจกรรม) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติมาตรการกระจายอำนาจการให้บริการสาธารณะ (งาน/กิจกรรม) ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายฯ เสนอ ดังหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว (ล) ลงวันที่ 26 มีนาคม 2541 ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2542 และมีผลใช้บังคับวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล อบจ. เมืองพัทยา อบต. และกทม.) ในมาตรา 30 (4) “กำหนดการจัดสรรภาษีอากรเงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลไม่น้อยกว่าร้อยละ

สำนักนายกรัฐมนตรี

20” และมาตรา 30 (1) ให้รัฐดำเนินการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนสำนักงานประมาณได้สนองนโยบายตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายดังกล่าวโดยการจัดสรรงบประมาณให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโครงการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นโดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นงาน/กิจกรรม ที่ปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการของส่วนราชการนั้นๆ
2. เป็นงาน/กิจกรรม ที่ส่วนราชการมีคำขอตั้งงบประมาณในปีนั้นๆ
3. เป็นงาน/กิจกรรม ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำแล้ว ไม่มีผลกระทบกับท้องถิ่นอื่น
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสามารถที่จะทำได้
5. ไม่เป็นงาน/กิจกรรม ที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ การต่างประเทศ การยุติธรรม และการคลังของประเทศ
6. เป็นงาน/กิจกรรม ที่สามารถควบคุมมาตรฐานการให้บริการได้
7. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดูแล บำรุงรักษา งาน/กิจกรรมบริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนมา
8. งบประมาณยังคงตั้งอยู่ที่ส่วนราชการ แต่การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ภายใต้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ โดยมีรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณ ดังนี้

**งบประมาณรายจ่ายที่จัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**  
**ปีงบประมาณ พ.ศ. 2542 - 2544**

ลักษณะการจัดสรร	2542	2543	2544
<b>รวมทั้งสิ้น</b>	<b>34,789.075</b>	<b>34,799.100</b>	<b>73,730.000</b>
<b>ก. การจัดสรรเงินอุดหนุนให้ แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น</b>	<b>31,315.475</b>	<b>30,965.700</b>	<b>41,390.400</b>
1 เทศบาล อบจ. อบต.	23,524.730	23,252.700	32,997.900
- เทศบาล	10,302.017	12,528.900	14,183.700
- องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1,222.713	723.800	1,402.400
- องค์การบริหารส่วนตำบล	12,000.000	10,000.000	17,411.800
2 เมืองพัทยา	104.383	269.600	322.400
3 กรุงเทพมหานคร	7,686.362	7,443.400	8,070.100
<b>ข. การจัดสรรงบประมาณ รายจ่ายโดยการถ่ายโอน งาน/กิจกรรม การบริการ สาธารณะให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น</b>	<b>3,473.600</b>	<b>3,833.400</b>	<b>32,339.600</b>
<b>ลักษณะการจัดสรร</b>	<b>2542</b>	<b>2543</b>	<b>2544</b>
1. การพัฒนาแหล่งน้ำ (ประปา ขุดลอก ขุดสระ)	1,031.700	1,551.700	3,242.900
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทางเศรษฐกิจ	2,441.900	2,281.700	14,427.000
3. การพัฒนาการศึกษา (อาหารกลางวัน อาหาร- เสริม ชุดนักเรียนกีฬา ลานกีฬา)	-	-	8,780.400
4. การพัฒนาสังคมและชุมชน (ศูนย์เด็กเล็ก อาหารเสริม นมสำหรับเด็กในศูนย์ เด็กเล็ก สิ่งแวดล้อม การ ปรับปรุงแหล่งชุมชน การฝึกอบรมอาชีพ)	-	-	5,889.300

สำนักงานรัฐมนตรี

## นโยบายรัฐบาล

### ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

#### ข้อที่ 1.1 การเร่งรัดเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

##### 1.1.4 การบริหารงบประมาณแผ่นดิน

(1) การบริหารงบประมาณรายจ่าย รัฐบาลจะดำเนินการโดยยึดเงื่อนไขที่ตกลงไว้กับกองทุนการเงินระหว่างประเทศเป็นหลัก แต่จะไม่ให้การบริหารงบประมาณรายจ่ายเกิดผลกระทบต่อการให้บริการด้านการศึกษาและสาธารณสุขพื้นฐาน

### ผลการดำเนินการ

ปีงบประมาณ 2542 สำนักงบประมาณและกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณปี พ.ศ. 2542 รายไตรมาส ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 - 4 เท่ากับร้อยละ 20, 40, 64 และ 89 ของวงเงินงบประมาณตามลำดับ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 โดยเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินดังกล่าวจัดทำบนพื้นฐานของประมาณการรายได้และรายจ่ายตามหนังสือแสดงเจตจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (LOI) ฉบับที่ 6

ปีงบประมาณ 2543 สำนักงบประมาณและกระทรวงการคลัง ได้ร่วมกันพิจารณากำหนด เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณปี พ.ศ. 2543 รายไตรมาส ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 - 4 เท่ากับร้อยละ 20, 40, 64 และ 89 ของวงเงินงบประมาณตามลำดับ และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2542 โดยเป้าหมายการเบิกจ่ายเงินดังกล่าว จัดทำโดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างงบประมาณ มาตรการและวิธีการ

สำนักนายกรัฐมนตรี

ในการบริหารงบประมาณและข้อมูลอัตราการเบิกจ่ายจริงในอดีต  
จำแนกตามหมวดรายจ่าย

ข้อที่ 1.1 การเร่งรัดเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

1.1.5 การส่งเสริมการประหยัด

(1) รัฐบาลจะเป็นผู้นำในการประหยัด โดยติดตามควบคุม  
การใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อป้องกันการรั่วไหล  
และขจัดความฟุ่มเฟือย

### ผลการดำเนินการ

ติดตามควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด  
ดังนี้

การดำเนินงาน	หน่วยนับ	2541	2542	2543
1. รายงานผลการดำเนินงาน และการใช้จ่าย เงินงบ ประมาณประจำปีของส่วน ราชการ และรัฐวิสาหกิจ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	งาน/ โครงการ	2,729	2,422	2,548
2. พิจารณา ทบทวน เเร่งรัด ชะลอ ยกเลิกงาน/ โครงการ	งาน/ โครงการ	-	70	120
3. กำกับดูแลผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายเงินของส่วน ราชการและรัฐวิสาหกิจ ภายใต้คณะกรรมการติดตาม ผลการดำเนินงานของส่วน ราชการและรัฐวิสาหกิจ	หน่วยงาน	-	-	179
4. ติดตามผลการดำเนินงาน ตามนโยบายรัฐบาล	เรื่อง	-	31	50

สำนักนายกรัฐมนตรี

## ปัญหาและอุปสรรค

ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจยังให้ความสำคัญกับการติดตาม/ประเมินผลน้อย ทำให้ได้รับข้อมูลที่จะใช้ในการรายงานไม่ครบถ้วน ประกอบกับในภาพรวมยังขาดการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบ ทำให้ขาดความเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดความต้องการข้อมูลสารสนเทศจากการติดตาม/ประเมินผล และการนำผลจากการติดตาม/ประเมินผลดังกล่าวไปใช้แก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

### ข้อที่ 1.2 การบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ

#### 1.2.1 การบรรเทาปัญหาการว่างงาน

(1) ให้หน่วยงานของรัฐเข้ามามีบทบาทในการใช้งบประมาณที่มีอยู่เพื่อขยายการจ้างงาน โดยเฉพาะการจ้างงานในชนบท

## ผลการดำเนินการ

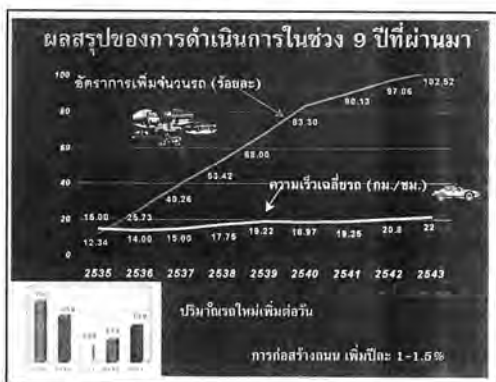
สำนักงบประมาณได้รับการจัดสรรงบประมาณตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (มพร.) ปี 2542 และ 2543 จำนวน 3.7 ล้านบาท เพื่อดำเนินการจ้างผู้ว่างงานที่มีการศึกษา 4 โครงการ จ้างลูกจ้างชั่วคราวจำนวน 27 อัตรา และนอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นผู้ประสานแผนบริหารจัดการ งาน/โครงการ ตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (มพร.)

## สำนักงานคณะกรรมการ

# จัดระบบการจราจรทางบก

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 สำนักงานคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) ได้รับความยกฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรมในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีเลขาธิการระดับ 11 เป็นหัวหน้าส่วนราชการ รับผิดชอบการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยคณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอนโยบายและแผนหลักการจัดระบบการจราจรทางบกต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาเห็นชอบแผนงาน โครงการ วงเงินลงทุน กำหนดมาตรฐานและมาตรการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาจราจร ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่มีผลต่อระบบการจราจรให้เหมาะสม รวมทั้งกำกับ เร่งรัด และประสานการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามมาตรการ นโยบายและแผนหลัก

ในระยะเวลา 8 ปีที่ผ่านมา สจร. ได้มีบทบาทอย่างสำคัญในการพัฒนาระบบการจราจรของประเทศ ตัวอย่างผลการดำเนินงานของ สจร. อาจดูได้จากผลการเปลี่ยนแปลงสภาพปัญหาจราจรโดยเฉพาะในเรื่องความเร็วเฉลี่ยของรถในชั่วโมงเร่งด่วนบนถนนสายหลักในเขต กทม. จำนวน 24 สาย ทั้งนี้เมื่อได้นำผลการสำรวจความเร็วเฉลี่ยของรถยนต์ ไปเปรียบเทียบกับจำนวนรถที่จดทะเบียนใน กทม. ในแต่ละปีสามารถสรุปได้ดังนี้



จากตารางเปรียบเทียบจำนวนรถที่จดทะเบียนในเขต กทม. กับความเร็วเฉลี่ยของรถ พบว่า การเปลี่ยนแปลงจำนวนรถที่จดทะเบียนมีอัตราเพิ่มขึ้นจำนวนมาก โดยเพิ่มในอัตราร้อยละ 12.32 ในปี 2535 คือเมื่อ สจร. เริ่มโอนมาสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาในปี 2543 หรือในช่วงเวลาเพียง 8 ปี มีรถจดทะเบียนเพิ่มถึง

ร้อยละ 102.52 จากรถที่เคยจดทะเบียนใน ปี 2534 แม้การเพิ่มของรถมีอัตราค่อนข้างสูง อัตราความเร็วเฉลี่ยของรถยังคงมีอัตราค่อนข้างคงที่ และล่าสุดในปี 2543 อัตราความเร็วเฉลี่ยของรถ 22.00 กม./ชม. ซึ่งดีกว่าปี 2535 ที่มีอัตราเฉลี่ย 15.00 กม./ชม. การตรึงอัตราความเร็วเฉลี่ยของรถไว้ได้และดีขึ้นนี้ ส่งผลให้ช่วยประหยัดความสูญเสียทางเศรษฐกิจลงอย่างเห็นได้ชัดโดยได้มีการสรุปประมาณการมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ประหยัดได้ในปี 2542 เป็นเงินทั้งสิ้น 19,115,012,700 ล้านบาท/ปี และในปี 2543 เป็นเงินทั้งสิ้น 18,845,870,067 ล้านบาท/ปี ทั้งนี้เป็นผลจากความมุ่งมั่นพยายามของรัฐบาล การผลักดันของหน่วยงานรัฐ และความร่วมมือของประชาชน

## **ผลการดำเนินงานและกิจกรรมที่สำคัญของ สจร. ในช่วงปี พ.ศ.2541-2543 มีดังต่อไปนี้**

### **1. จัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาจราจรเร่งด่วน**

คจร. โดย สจร. ได้ประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาจราจรเร่งด่วนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นประจำทุกปี โดยมุ่งให้เกิดการประสานแผน ประสานการปฏิบัติ ประสานทรัพยากรทางการบริหาร และประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาจราจรรวม 28 หน่วยงาน ในสังกัด 6 กระทรวง โดยแบ่งกลุ่มแผนงานเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ การจัดการจราจรบนถนน การพัฒนาโครงข่ายถนน การกวดขันวินัยจราจรและผู้ใช้รถใช้ถนน การบริหารและจัดการจราจร และกลุ่มโครงการพิเศษ ซึ่งผลการดำเนินการของทุกกลุ่มในปี 2543 มีผลสำเร็จถึงร้อยละ 69 ของเป้าหมายรวม

สำนักนายกรัฐมนตรี

## 2. โครงการเร่งรัดโครงการขนส่งขนาดใหญ่

ภายใต้การทำงาน ของคณะอนุกรรมการจัดระบบโครงการขนส่งขนาดใหญ่ ซึ่งมีประธาน คจร. เป็นประธานคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการ 1) กำกับเร่งรัดและแก้ไขอุปสรรคการก่อสร้างโครงการขนส่งขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล 2) ศึกษาประสานแผนแม่บทระบบถนนและระบบทางด่วนเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนของการลงทุน ทำให้สามารถประหยัดเงินลงทุนได้ประมาณ 249,000 ล้านบาท

## 3. โครงการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ซึ่งมีคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะที่มีประธาน คจร. เป็นประธาน ร่วมกันพิจารณาและกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพฯและปริมณฑลแต่ละรูปแบบ โดยคณะกรรมการมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในที่ประชุมไปดำเนินการให้เป็นรูปธรรมต่อไป และมีการติดตามผลและเร่งรัดการดำเนินการเป็นระยะๆ

## 4. โครงการเงินกู้ญี่ปุ่นสาขาการวางแผนและจัดระบบการจราจร (พ.ศ.2541-2543)

สจร. ได้เสนอโครงการเงินกู้สาขาการวางแผนและจัดระบบการจราจร ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2541-2543) เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนเงินลงทุนในสาขาการจราจรและขนส่งของภาครัฐ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม และเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2541 ครม. มีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการในวงเงิน 1,326.58 ล้านบาท ในการดำเนินงานที่แบ่งเป็น 3 กลุ่มแผนงาน

สำนักนายกรัชมงคลี

คือ 1) การพัฒนาส่งเสริมในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ 2) การเพิ่มขีดความสามารถของระบบโครงข่ายถนนและลดอุบัติเหตุจากรถ 3) การประสานโครงการและติดตามผล

## 5. โครงการแก้ไขปัญหารถจากรถตามแนวพระราชดำริ

สจร. ได้ดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริในการแก้ไขปัญหารถจากรถในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 2 มาตรการหลักคือ มาตรการระยะเร่งด่วน สจร. ได้เสนอโครงการศูนย์บริการข้อมูล แลกเปลี่ยนสถานที่ปฏิบัติงาน ซึ่ง กรมเห็นชอบด้วยและผลล่าสุด มีผู้โอนย้ายภายในกระทรวงแล้ว 11,316 ราย และโอนย้ายระหว่าง กระทรวง 789 ราย มาตรการระยะกลาง สจร. ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานกลางประสานการดำเนินโครงการ ถนนจตุรทิศและโครงการถนนวงแหวนอุตสาหกรรม เพื่อติดตามเร่งรัดและแก้ไขปัญหามลพิษที่เกิดขึ้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างคล่องตัวและสอดคล้องสัมพันธ์กัน

## 6. โครงการรณรงค์ลดอุบัติเหตุทางถนน

จากแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปีของผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมหาศาล จึงได้ดำเนินการรณรงค์ลดอุบัติเหตุจากรถอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้ 1) กระตุ้นให้เกิดการจัดทำโครงการควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุจากรถทางบก ระดับจังหวัด ใน 76 จังหวัด 2) โครงการสัมมนาการควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุจากรถทางบกของ 14 จังหวัดภาคใต้ 3) โครงการนำร่องบันทึกการเกิดอุบัติเหตุจากรถ ณ จุดเกิดเหตุ

## 7. โครงการฝึกอบรมด้านการจรรยาและขนส่ง

เป็นโครงการ 3 ปี ระหว่างปี 2542-2544 ภายใต้โครงการเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย ประกอบด้วย 1) การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น 9 หลักสูตร ตลอดระยะเวลา 3 ปี แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นรวมทั้ง สจร. โดยได้มีผู้สำเร็จหลักสูตรแล้ว 760 คน 2) การจัดสัมมนาทางวิชาการ 3 ครั้ง โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในต่างประเทศมาเป็นผู้บรรยายโดยการจัดสัมมนาทั้งสิ้น 3 ครั้ง แก่เจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แทนจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อพัฒนาวิชาการและประสานความร่วมมือ

## 8. โครงการศูนย์ข้อมูลและแบบจำลองด้านการจรรยาและขนส่ง

การพัฒนาระบบการจรรยาและขนส่งของประเทศ จำเป็นต้องมีข้อมูล และเครื่องมือประกอบการวางแผน การกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ศูนย์ข้อมูลและแบบจำลองด้านการจรรยาและขนส่งจะเป็นศูนย์กลางที่รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และการพัฒนาแบบจำลองที่ใช้วิเคราะห์ทางด้านการจรรยาและขนส่ง ให้อยู่ในรูปแบบมาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งมีการปรับปรุง บำรุงรักษาข้อมูล ข้อเสนอแนะและแบบจำลองดังกล่าวอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน และพร้อมที่จะนำไปประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา ทั้งนี้จะเป็นการสนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลและเครื่องมือ สำหรับใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาระบบการจรรยาและขนส่งของประเทศต่อไป

## 9. โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการจราจรและขนส่ง

เป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการศูนย์ข้อมูลและแบบจำลองด้านการจราจรและขนส่ง ที่มีงานหลักอยู่ 3 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นงานพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้มีความเป็นปัจจุบันและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ส่วนที่สองจะเป็นการพัฒนาาระบบสื่อสารการจราจรและขนส่ง ที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผ่านทางเครือข่ายระบบอินเทอร์เน็ต ทางเว็บไซต์ของ สจร. ([www.ocmit.go.th](http://www.ocmit.go.th)) ซึ่งในตอนนี้ยังได้มีการพัฒนาระบบรายงานสภาพจราจรที่ช่วยให้ประชาชนได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการเดินทาง และสำหรับเจ้าหน้าที่ใช้ในการจัดการจราจรในภาพรวม สำหรับในส่วนที่สามคือการพัฒนาระบบติดตามและประเมินผล แผนงาน โครงการ และมาตรการต่างๆ ทางด้านการจราจรและขนส่งในภาพรวมและรายกลุ่มแผนงาน โครงการ ทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ

## 10. โครงการศึกษาจัดทำตัวแบบการจัดระบบการจราจรและการขนส่งเมืองภูมิภาค

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) คณะกรรมการจัดระบบการจราจรทางบก (คจร.) ได้พิจารณาเห็นชอบแผนแม่บทด้านการจราจรและขนส่งเมืองภูมิภาคตามที่ สจร. ได้ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาในสวนกลางและภูมิภาคจัดทำขึ้น และได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนำแผนแม่บทฯ ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานต่อไป โดยในปัจจุบันได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งสิ้น 26 จังหวัด คือ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง พะเยา พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา ขอนแก่น สุรินทร์ อุบลราชธานี ชลบุรี สุราษฎร์ธานี สงขลา (หาดใหญ่) อุดรธานี ร้อยเอ็ด ลำพูน นราธิวาส นนทบุรี นครปฐม สมุทร-

ปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี ตรัง กระบี่ ปราจีนบุรี และ  
มุกดาหาร และในปีงบประมาณ 2543 กำลังดำเนินการจัดทำ  
แผนแม่บทฯ อีก 6 จังหวัด คือ ภูเก็ต ยะลา เพชรบุรี ระยอง หนอง  
คายและพะเยา ทั้งนี้ สจร. ยังได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนิน  
งานตามแผนแม่บทดังกล่าวให้เป็นไปตามกรอบและแนวทางที่ได้  
วางไว้เพื่อเป็นการพัฒนาระบบการจราจรและการขนส่งที่เหมาะสม  
อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเมืองภูมิภาคต่อไป

#### 11. การพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งของจังหวัดและ เมืองชายแดน

สจร. ได้ดำเนินการเตรียมการพัฒนาระบบการจราจรและ  
ขนส่งของจังหวัดและเมืองชายแดนให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน  
เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ของประเทศใน  
เขตพัฒนาลุ่มน้ำโขงตามโครงการหกเหลี่ยมเศรษฐกิจซึ่งครอบคลุม  
5 ประเทศคือ จีน พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชาและไทย ความ  
ร่วมมือตามเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่าง อินโดนีเซีย มาเลเซีย และ  
ไทย โดย นายพิชัย รัตตกุล ประธาน สจร. ในขณะนั้นได้จัดตั้ง  
คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งของจังหวัด  
และเมืองชายแดน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน  
โดยมีหน้าที่ติดตามความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค ทบทวน  
แผนงาน/โครงการ พัฒนาระบบจราจรและขนส่งของจังหวัดและ  
เมืองชายแดน รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ  
ระหว่างกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง กลุ่มประเทศตาม  
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจสามฝ่ายและกลุ่มประเทศอื่นๆ

## 12. โครงการรณรงค์วินัยจราจร

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของปัญหาจราจรคือการใช้รถใช้ถนนขาดวินัยจราจร สจร.ตระหนักถึงความสำคัญในการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนให้เคารพกฎจราจรและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหารถจราจร การรณรงค์วินัยจราจรนี้จะช่วยบรรเทาปัญหาจราจร ปัญหาอุบัติเหตุ บนท้องถนน และยังเป็นการประหยัดงบประมาณ ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย การดำเนินการในโครงการรณรงค์วินัยจราจรประกอบด้วยหลายกิจกรรม อาทิเช่น การอบรมอาสาจราจร การจัดนิทรรศการ การประกวดแต่งเพลงรณรงค์วินัยจราจร การประกวดแสดงสุนทรพจน์ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ

### แผนการดำเนินงานของ สจร.ในปี 2544

1. แผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหารถจราจรระยะเร่งด่วนปี 2544
2. การเตรียมการจัดทำแผนหลักการพัฒนาระบบการจราจรและขนส่ง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2549)
3. โครงการฝึกอบรมด้านการจราจรและขนส่ง
4. โครงการศึกษาและจัดทำแผนแม่บทด้านการจราจรและขนส่งเมืองภูมิภาค
5. โครงการแก้ไขปัญหารถจราจรตามแนวพระราชดำริ
6. การพัฒนาระบบการจราจรและขนส่งของจังหวัดและเมืองชายแดน
7. โครงการรณรงค์วินัยจราจร (ระยะที่ 2)

ปัญหาจราจรเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไข สำนักงานจัดระบบการจราจรทางบก (สจร.) จะยังคงมุ่งมั่นพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ ในความรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาจราจรต่อไป เพื่อประชาชนมีการคมนาคมที่เป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย อันนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

## สำนักงานคณะกรรมการ

# ป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด

1. นโยบายรัฐบาล
2. ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
3. ผลการดำเนินงานตามนโยบายในรอบ 3 ปี
  - 3.1 มาตรการปราบปรามยาเสพติด
  - 3.2 มาตรการป้องกันยาเสพติด
  - 3.3 มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
  - 3.4 มาตรการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ
  - 3.5 มาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

## 1. นโยบายรัฐบาลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20-21 พฤศจิกายน 2540 คือ ให้มีการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดย

1) เร่งรัดให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและสารเสพติด ด้วยการให้มาตรการทางกฎหมาย การศึกษา การกีฬา และดนตรี การเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันการศึกษา และสถาบันทางศาสนา เพื่อให้มีบทบาทในการแก้ไขปัญหายาเสพติดและสารเสพติด และการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานให้แก่เด็กและเยาวชน ในเรื่องการไม่หลงมัวเมาในอบายมุข ยาเสพติด สารเสพติด บุหรี่และสิ่งมีนเมา รวมทั้งขยายการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

2) เร่งรัดการปราบปรามผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด และสารเสพติด ทั้งผู้เสพ ผู้ค้า และผู้ผลิต โดยเน้นการดำเนินการกับนายทุน และผู้มีอิทธิพลอยู่เบื้องหลัง และเร่งผลักดันกฎหมายป้องกันการฟอกเงินอันเนื่องมาจากการค้ายาเสพติด

## 2. ยุทธศาสตร์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

หลังจากที่รัฐบาลได้แถลงนโยบายแล้ว ต่อมาในวันที่ 19 สิงหาคม 2541 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 เรื่อง นโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการขยายตัวของปัญหาและลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ได้โดยเร็ว โดยมีแนวความคิดในการแก้ไขปัญหายา

ลักษณะแบบเบ็ดเสร็จ ภายใต้ยุทธศาสตร์ ราชบุรี-รัฐ ร่วมใจ ด้านภัยยาเสพติด ซึ่งการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศจะต้องใช้ยุทธศาสตร์นี้เป็นหลัก โดยมีจุดมุ่งเน้นในการฝึกกำลังของประชาชนและหน่วยราชการในการต่อต้านปัญหายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่องและวางแนวทางการทำงานที่ชัดเจนขึ้นโดยมีการจัดองค์การในการดำเนินงานตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับพื้นที่ โดยมีศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ (ศ.ป.ส.ช.) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้อำนวยการศูนย์ ทำหน้าที่นำนโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติ และศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดจังหวัดและกรุงเทพมหานคร (ศ.ป.ส.จ./ก.) มีผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ทำหน้าที่แก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตามนโยบายและข้อสั่งการของ ศ.ป.ส.ช.

### 3. ผลการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ในรอบ 3 ปี (2541-2543)

#### 3.1 มาตรการปราบปรามยาเสพติด

3.1.1 การปราบปราม นับตั้งแต่รัฐบาลชุดนี้เข้ามารับผิดชอบในการบริหารประเทศได้มอบนโยบายในการเร่งรัดการปราบปรามยาเสพติด ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ส. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพ กรมศุลกากร ทำการปราบปรามการค้ายาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถทำการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และยึดของกลางยาเสพติด ได้มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดโดยเฉพาะ ยาบ้า ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบผลการจับกุมคดียาเสพติด และผู้ต้องหา  
แยกตามชนิดของยาเสพติด ปีงบประมาณ 2541-2542-2543

ประเภท ยาเสพติด	จำนวนคดี		จำนวนผู้ต้องหา		น้ำหนักของกลาง (ก.ก.)				
	2541	2542	2543	2541	2542	2543	2541	2542	2543
1. เฮโรอีน	13,886	8,602	5,788	14,656	9,227	5,397	388.19	649.80	346.21
2. เฮโรอีน	124	166	185	202	209	149	2.25	5.09	9.84
3. มินติบ	3,046	2,618	1,940	3,249	2,773	1,810	2,106.07	1,574.86	809.40
4. มินติบ	555	569	428	617	603	406	23.22	50.00	30.99
5. กัญชา	28	30	29	29	30	31	70.00	60.45	296.20
6. ยาเสพติด	0	0	0	0	0	0	0.00	0.00	436.32
7. อีเธอร์	1	2	0	7	3	0	690.00	198.00	1,632.00
8. กัญชาแห้ง	25,686	21,895	17,247	28,240	24,122	15,695	5,839.77	8,446.17	17,732.71
9. กัญชาสด	327	787	665	339	835	629	14,650.94	22,333.6	36,857.61
10. ยางกัญชา	9	17	36	14	19	36	28.85	123.52	89.64
11. พันธุ์กัญชา	39	64	41	41	67	39	1.21	26.54	5.91
12. พืชกระท่อม	1,290	1,707	1,470	1,313	1,744	1,438	766.84	562.69	162.66
13. เมทแอมเฟตามีน	114,628	173,639	127,051	127,793	152,087	155,810	2,863.98	4,001.40	6,551.86
14. วัตถุออกฤทธิ์อื่นๆ	107	191	192	158	223	162	2,506.80	474.13	1,441.10
15. สารระเหย	17,382	18,100	13,690	18,493	19,012	13,067	578.60	4,176.06	374.14
16. ยาเสพติดอื่น	106	216	170	126	255	131	83.47	381.37	327.00
รวม	177,214	192,603	168,932	195,277	211,210	154,800	30,800.18	43,123.30	63,103.58

หมายเหตุ ข้อมูลจากสำนักงาน ป.ป.ส ณ เดือนสิงหาคม 2543

สำนักนายกรัชมุนตรี

3.1.2 การตรวจสอบทรัพย์สิน ในการดำเนินการเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เฉพาะการใช้มาตรการปราบปรามโดยการจับกุมนั้นอาจไม่เพียงพอ รัฐบาลเน้นให้มีการนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ คือ พ.ร.บ. มาตรการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ทำให้สามารถดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ถูกจับกุมในคดียาเสพติดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้ดังนี้

ปี	ราย	มูลค่าทรัพย์สิน (ล้านบาท)	
		มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัด	มีคำวินิจฉัยให้ยึดหรืออายัด
2541	284	167.6	119.9
2542	257	155.7	189.7
2543	255	127	83.1
รวม	796	450.3	392.7

หมายเหตุ ข้อมูลจากสำเนียงตรวจสอบทรัพย์สินคดียาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ณ วันที่ 26 สิงหาคม 2543

### 3.1.3 การตัดทำลายพืชเสพติด

#### การสำรวจและตัดทำลายฝิ่น

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่ตัดทำลาย (ไร่)	ร้อยละ
2540-2541	9,286	4,472	48.16
2541-2542	9,007	5,051	56.08
2542-2543	6,796.20	4,734.49	69.94
รวม	25,089.20	14,257.49	56.83

หมายเหตุ - ข้อมูลจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาคเหนือ สำนักงาน ป.ป.ส. ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2543

#### การตัดทำลายฝิ่นกัญชา

ปี	พื้นที่ปลูก (ไร่)	น้ำหนักกัญชาสด (ก.ก.)
2541	75.07	56,192
2542	122.67	75,014
2543	105.19	91,449
รวม	302.93	222,655

หมายเหตุ - ข้อมูลจากสำนักปราบปรามยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ส. ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2543

## 3.2 มาตรการป้องกันยาเสพติด

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงานขึ้นไปปฏิบัติคือ ให้มีการณรงค์ เพื่อเกิดความร่วมมือร่วมใจในการต่อต้านยาเสพติด ภายได้คำขวัญที่ว่า “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้าน ยา-

สำนักนายกรัฐมนตรี

เสพติด” ซึ่งส่งผลให้เกิดโครงการสำคัญๆ ในด้านป้องกัน ดังนี้

3.2.1 โครงการ “หมู่บ้าน/ชุมชน เจริมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด” โดยรัฐบาลจะประกาศให้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชน เจริมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด ได้นั้นต้องผ่านหลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการ คือ จะต้องเป็นหมู่บ้านที่

- (1) ไม่มีการผลิตยาเสพติด
- (2) ไม่มีการค้ายาเสพติด
- (3) ไม่มีการเสพยาเสพติด

ในปัจจุบันได้มีการประกาศหมู่บ้าน/ชุมชน เจริมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติดแล้ว 6,663 หมู่บ้านจากจำนวนหมู่บ้านทั้งหมดทั้งประเทศ 70,000 หมู่บ้าน

3.2.2 โครงการโรงเรียนสีขาว เจริมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ ในสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินโครงการในปี 2541 ซึ่งมีสถานศึกษาจากทุกสังกัดเข้าร่วมโครงการ และในปี 2542 มีสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินเป็นโรงเรียนสีขาว เจริมพระเกียรติ ปลอดยาเสพติด จำนวน 18,732 แห่ง จากสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั่วประเทศ 46,194 แห่ง

3.2.3 โครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนของชาติได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และหลีกเลี่ยงยาเสพติด โดยใช้กีฬาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเยาวชน ทุกวันนี้เยาวชนให้ความสนใจ เข้าร่วมโครงการลานกีฬามากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีลานกีฬาต้านยาเสพติดจัดตั้งอยู่ทั่วประเทศแล้ว 20,030 แห่ง และมีนโยบายจะขยายจำนวนเพิ่มมากขึ้นให้เพียงพอกับจำนวนเยาวชนของชาติ

### 3.3 มาตรการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

รัฐบาลมีนโยบาย “ให้ปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติด ในฐานะผู้ป่วย โดยให้โอกาสในการรับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพตามความต้องการและเหมาะสมของผู้ติดยาเสพติด” ซึ่งส่งผลให้ผู้ติดยาเสพติด เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพดังนี้

#### 3.3.1 สถิติผู้เข้ารับการบำบัดรักษาในระบบสมัครใจ

ปีงบประมาณ	จำนวน (ราย)
2541	93,699
2542	58,724
2543	23,127
รวม	175,550

หมายเหตุ - ข้อมูลจากกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ณ เดือน เมษายน 2543

#### 3.3.2 ขยายสถานบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2541-2543

ปี	สถานบำบัดฯ		
	รัฐบาล	เอกชน	รวม
2541	257	63	320
2542	347	74	421
2543	508	78	586

หมายเหตุ - กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2543

### 3.4 มาตรการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบ

นโยบายรัฐบาลที่สำคัญในด้านกฎหมายก็คือ ผลักดันกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอันเนื่องมาจากการค้ายาเสพติด ซึ่งรัฐบาลชุดนี้ได้ผลักดัน จนกระทั่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 และยังได้เพิ่มฐาน ความผิดให้ครอบคลุมอาชญากรรมอื่น ๆ อีก รวมแล้ว 7 ฐานความผิด

และได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐ มิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2542 โดยไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิด ได้แก่

- การสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ความคุ้มครองผู้กระทำผิด
- การรับเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากผู้กระทำผิด
- คบค้าเป็นอาชีวนกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- เป็นผู้ประกันตัวผู้กระทำผิด

นอกจากนี้ ยังได้มีการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย ด้านยาเสพติด ที่มีอยู่ให้ครอบคลุมต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในปัจจุบันหลายฉบับ

### 3.5 มาตรการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติการทางการเมืองระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อลดปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผลกระทบต่อภาวะเพิ่มปริมาณยาเสพติดในประเทศไทย ซึ่งในช่วงที่รัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศ ได้มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกับต่างประเทศ ที่สำคัญคือ ความร่วมมือในระดับทวิภาคี ได้แก่

## ระหว่างประเทศไทยและประเทศลาว

### ปี 2541

17-18 สิงหาคม การประชุมเรื่องความร่วมมือด้านปราบปรามยาเสพติด ประเทศไทย - สปป.ลาว ครั้งที่ 1 ณ จังหวัดหนองคาย ผลการประชุมได้เสนอให้จัดทำแผนปฏิบัติการร่วมตามลำดับความสำคัญของเป้าหมายและตัวยาเสพติดที่เสนอ และมีมติให้เน้นการประสานงานที่สำนักงาน CNO (Counter Narcotics office) ของ สปป.ลาว 3 หน่วยงาน คือ 1. เชียงราย - บ่อแก้ว 2. อุดรธานี / ขอนแก่น - กำแพงนครเวียงจันทน์ 3. มุกดาหาร - ขอนแก่น - สะหวันนะเขต และให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้ประสานงานกันในรายละเอียดก่อนที่จะมีการเดินทางผ่านแดนของเจ้าหน้าที่ทั้งสองประเทศ

### ปี 2542

22 - 23 สิงหาคม การประชุมความร่วมมือด้านปราบปรามยาเสพติด ระหว่างประเทศไทย - สปป.ลาว ครั้งที่ 2 ขึ้น ณ แขวงสะหวันนะเขต สปป.ลาว ที่ประชุมได้พิจารณาและหาข้อสรุปตลอดจนแนวทางการดำเนินงานร่วมกันโดยที่ประชุมได้พิจารณากำหนดตัวเจ้าหน้าที่ประสานงาน รวมทั้งฝ่ายลาวขอให้ฝ่ายไทยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารด้านปราบปรามยาเสพติดตามกระบวนการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบก่อนที่จะให้ปรากฏแก่สาธารณชน

## ระหว่างประเทศไทยและสหภาพพม่า

### ปี 2540

1 - 2 ธันวาคม การประชุม Myanmar/Thailand/UNDCP Cooperation Workshop on Chemical and Precursor Trafficking Control ซึ่งเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการสืบสวนปราบปรามเคมีภัณฑ์ และสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย - พม่า ณ จังหวัดเชียงราย

### ปี 2541

9 - 10 เมษายน การประชุมความร่วมมือระดับทวิภาคีในการปราบปรามยาเสพติดร่วมกันระหว่างพม่า - ไทย ครั้งที่ 1 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ได้เน้นถึงปัญหายาบ้าที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชนและขอให้ 2 ฝ่ายประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้นเพื่อสกัดกั้นและกำจัดการผลิตยาบ้า

### ปี 2542

12 - 13 มกราคม การประชุมไทย - พม่า ครั้งที่ 2 ว่าด้วยความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด ณ ท่าขี้เหล็ก โดยสหภาพพม่าได้จัดตั้งหน่วยปราบปรามยาเสพติด (Anti Narcotics Task Force) เพื่อรองรับการดำเนินงานตามโครงการ และในการดำเนินโครงการลดความต้องการยาเสพติดจะดำเนินโครงการในเขตพื้นที่เชียงตุง สหภาพพม่า อำเภอเมือง และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย

8 - 9 มีนาคม พลเอกอาวุโส ตานจ่วย นายกรัฐมนตรีพม่า และประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐเดินทางมาเยือนประเทศไทย ตามคำเชิญของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีของไทย ผล

คำนิพนธ์รัฐมนตรี

การประชุม ทั้ง 2 ประเทศยินดีส่งเสริมความร่วมมือในทุกระดับในการแก้ไขปัญหายาเสพติด นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรีพม่า ได้เชิญให้ไทยส่งคณะผู้แทนไปประชุมหารือและตรวจดูสภาพปัญหาของพื้นที่ผลิตยาเสพติดในประเทศพม่า ซึ่งฝ่ายไทยได้จัดคณะผู้แทนไทยเดินทางเพื่อการดังกล่าวในวันที่ 24 - 26 พฤษภาคม 2542

24 - 26 พฤษภาคม การประชุมไทย - พม่า ว่าด้วยความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด ณ สหภาพพม่า ผลการประชุมพม่าแสดงความจริงใจในการร่วมมือกับไทย และจัดตั้งชุดปราบปรามยาเสพติดที่เมืองเมียวดี รวมทั้งขอให้ไทยสนับสนุนการพัฒนาบุคลากร

17 - 18 สิงหาคม การประชุมความร่วมมือปราบปรามยาเสพติด ไทย - พม่า ครั้งที่ 3 ณ จังหวัดระนอง

29 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) และคณะผู้แทนไทยรวมทั้งเลขาธิการ ป.ป.ส. ได้เดินทางไปหารือกับเจ้าหน้าที่พม่าเรื่องยาเสพติด

13 - 14 กันยายน การสัมมนาเรื่องความร่วมมือในการควบคุมเคมีภัณฑ์และสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดระหว่างเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด ประเทศไทย - สหภาพพม่า ณ จังหวัดเชียงราย

## ระหว่าง ประเทศไทยและประเทศกัมพูชา

ปี 2541

รัฐบาลกัมพูชาได้ผ่านกฎหมายควบคุมยาเสพติดออกมาและ NACD ตั้งสำนักงานเลขาธิการขึ้น ทำให้ NACD มีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการประชุมคณะทำงานและจัดตั้งสำนักงานขึ้น

18 - 19 กุมภาพันธ์ Mr Sum Manit เลขาธิการ NACD ดูงาน และเยี่ยมชมพื้นที่ชายแดนประเทศไทย - กัมพูชา ณ จังหวัดตราด จากการเยี่ยมชมทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะร่วมมือปราบปรามยาเสพติดกันต่อไป โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเกาะกงยินดีที่จะประสานงานปราบปรามยาเสพติดกับฝ่ายไทย

6 พฤษภาคม พณฯ ฮุนเซ็น นายกรัฐมนตรีกัมพูชาเดินทางมาเยือนประเทศไทย ประเทศไทย - ประเทศกัมพูชา ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการควบคุมยาเสพติด วัตถุประสงค์ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและสารตั้งต้น

14 - 17 ธันวาคม การประชุมผู้บริหารระดับสูง ครั้งที่ 1 (High Level Cambodia - Thailand Drug Control Meeting) เพื่อกำหนดกรอบและแนวทางของความร่วมมือด้านยาเสพติดร่วมกัน ระหว่างประเทศไทย - ประเทศกัมพูชา และ NACD

## **ระหว่างประเทศไทย และประเทศมาเลเซีย**

### **ปี 2541**

23 - 26 กันยายน การประชุมร่วมประเทศไทย - ประเทศมาเลเซีย ว่าด้วยการปราบปรามยาเสพติดและสกัดกั้นเคมีภัณฑ์ ครั้งที่ 21 ณ เมืองยะโฮมาฮู ประเทศมาเลเซีย

### **ปี 2542**

27 - 29 กันยายน การประชุมประเทศไทย - ประเทศมาเลเซีย ความร่วมมือในการปราบปรามยาเสพติด ครั้งที่ 22

## สำนักงาน

# ตำรวจแห่งชาติ

การดำเนินงานในรอบ 3 ปี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ดำเนินงานตามภารกิจความรับผิดชอบ โดยมีกรอบแนวทางที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบาย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายของหน่วยเพื่อรองรับการดำเนินงานให้ผลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมดังนี้

### 1. การจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อ 29 กันยายน 2541 เห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดเป็นพระราชกฤษฎีกา โอนกรม

ตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2541 ประกาศตามราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 73 ก. วันที่ 16 ตุลาคม 2541 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1) ปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการพิจารณา ก่อนนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ดังนี้

1.1 ปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างส่วนราชการ โดยให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องที่และท้องถิ่น ลดสายการบังคับบัญชาให้สั้นลง

1.2 ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบ และติดตามการบริหารงานตำรวจ

1.3 ยุบหรือโอนงานที่ไม่ควรเป็นของตำรวจไปให้ส่วนราชการอื่น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมที่จะรับโอนให้ดำเนินการทันที

1.4 ระงับหรือชะลอการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ และควบคุมหรือกำหนดวิธีการใช้จ่ายด้านบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 14 ตุลาคม 2541 และ เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2541

2) ไม่เพิ่มตำแหน่งและอัตรากำลังของข้าราชการตำรวจหรือถูกจ้างภายในระยะเวลา 3 ปี ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด และเมื่อหลัง 3 ปีแล้วจะนำมาเป็นข้ออ้างเพื่อขอกำหนดอัตรากำลังเพิ่มมากขึ้นเป็นกรณีพิเศษไม่ได้ มีประเด็นดังนี้

2.1 ระงับหรือชะลอการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่

2.2 ไม่มีการเพิ่มค่าใช้จ่ายโดยรวมด้านบุคลากรของหน่วย

2.3 กำหนดอัตราการผลิตนักเรียนเพื่อรับราชการใน

สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้สอดคล้องกับอัตราการสูญเสียในแต่ละปี

3) รวบรวมบทบัญญัติของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้อ้างถึงกรมตำรวจ ข้าราชการและลูกจ้าง เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แก่ ความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ การบังคับบัญชา ความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติการตามกฎหมาย

4) กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น เกลี่ยอัตรากำลังทางด้านธุรการไปปฏิบัติงานในพื้นที่ให้มากขึ้น ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มีศักยภาพเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรเน้นและให้ความสำคัญต่อมวลชนสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

## 2. การดำเนินการตามนโยบาย

1) ได้มุ่งมั่นรักษาความมั่นคงของประเทศชาติและราชบัลลังก์ ได้ดำเนินการในทุกรูปแบบเพื่อเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์และดำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนสนับสนุนและนำแนวทางตามกระแสพระราชดำริและโครงการพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลตามพระราชประสงค์อย่างจริงจังและรวดเร็วที่สุด

2) พัฒนาศักยภาพของทุกระดับ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญต่อการผลิตและการฝึกอบรมเพื่อให้ข้าราชการตำรวจมีความพร้อมทั้งความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ระเบียบ วินัย

คุณธรรม จริยธรรม ความสามัคคี และจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม ตลอดจนจัดหาและส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานภารกิจในหน้าที่ของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรี

3) พัฒนาสถานีตำรวจและหน่วยปฏิบัติงานหลัก ตามโครงการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อประชาชน (โรงพักเพื่อประชาชน) ระยะเวลาโครงการตั้งแต่ ปี พ.ศ.2540-2544 ให้มีความพร้อมในการบริการประชาชน โดยการกระจายทรัพยากรทางการบริหารไปยังสถานีตำรวจ 1,458 แห่งทั่วประเทศให้มากขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจ โดยเน้นการพัฒนางานบริการบนสถานีตำรวจ งานอำนวยความสะดวก งานสืบสวน สอบสวนและข้อมูลท้องถิ่น งานสายตรวจป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม งานประชาสัมพันธ์ ชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ งานจราจร ตลอดจนกระจายกำลังตำรวจออกไปปฏิบัติงานในพื้นที่ในรูปแบบต่าง ๆ ให้มากที่สุด

4) ปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล ได้ยึดหลักคุณธรรมเพื่อเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และเป็นหลักประกันแห่งความมั่นคงก้าวหน้าในการรับราชการแก่ข้าราชการตำรวจที่มีความรู้ความสามารถและความประพฤติดี โดยกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลไปยังหน่วยงานในสังกัดตามลำดับชั้น เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลและมีเอกภาพในการปกครองบังคับบัญชา และเพื่อให้ทุกหน่วยสามารถปกครองบังคับบัญชา ควบคุมดูแลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ราชการตามอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และประพฤติตนอยู่ในกรอบวินัย เป็นที่รักใคร่ศรัทธาของประชาชน

เพื่อให้ “ตำรวจเป็นที่พึ่งของประชาชน” อย่างแท้จริง

5) เฝ้าระวังการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญ คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน อาชญากรรมที่เป็นกระบวนการและการกระทำผิดของคนร้ายข้ามชาติ โดยเน้นการโจรกรรมธนาคาร ร้านทอง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการปราบปราม และกวาดล้างอาวุธปืนเถื่อน อาวุธสงคราม และวัตถุระเบิด อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

พร้อมทั้งเข้มงวดกวดขัน และปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่เป็นเงื่อนไข หรือปัจจัยที่เป็นสาเหตุนำไปสู่การประกอบอาชญากรรม เช่น ป้อนการพนัน เครื่องจักรกลไฟฟ้า (ตู้ม้า) โสเภณีเด็ก การบังคับค้าประเวณี สถานบริการผิดกฎหมาย แหล่งผลิตหรือจำหน่ายเอกสาร วัตถุและสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร

6) ดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดทุกประเภท โดยเฉพาะยาบ้าและสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอื่นๆ โดยให้ดำเนินการทั้งด้านการสืบสวน ปราบปรามแหล่งผลิต แหล่งจำหน่าย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เสพ ลด ละ เลิกการใช้ยาเสพติด และการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดทุกประเภท เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกแห่งการปฏิเสธยาเสพติด อันจะเป็นภูมิคุ้มกันของแต่ละบุคคลและชุมชน ให้พ้นจากยาเสพติด รวมทั้งขจัดข้าราชการหรือผู้มีอิทธิพลที่พัวพันเกี่ยวข้อง รู้เห็นเป็นใจ หรือได้ประโยชน์เกี่ยวกับการค้ายาเสพติดอย่างเฉียบขาด

7) พัฒนางานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เสริมงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและยาเสพติด โดยการแสวงหาความร่วมมือและเปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชน องค์กรประชาชน องค์กรภาคเอกชน ลูกเสือชาวบ้านในพระบรมราชานุเคราะห์ กลุ่ม

พลังมวลชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ส่วนราชการและทุกหน่วยงานในพื้นที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริม สนับสนุน กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดร่วมกัน

8) ลดอุบัติเหตุบนท้องถนน ได้ประสานการปฏิบัติกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรณรงค์ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังวินัยการจราจรแก่ผู้ใช้รถใช้ถนนและประชาชนทั่วไป เพื่อให้ปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดและมีส่วนร่วมในการจัดและแก้ไขปัญหาการจราจร พร้อมทั้งบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในด้านการติดตั้งป้ายสัญญาณไฟจราจร และปรับปรุงเส้นทางผิวการจราจร

9) ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่ และวิทยาการตำรวจมาใช้ประโยชน์ในงานของตำรวจให้มากยิ่งขึ้น โดยเน้นการวางแผนและพัฒนาการรองรับเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งนำอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ด้วยการจัดทำระบบข้อมูล การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลในระดับต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้งานและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### 3. ผลการปฏิบัติงานในภาพรวมตามสถิติคดี

#### 1) กลุ่มคดีอุกฉกรรจ์สะเทือนขวัญ

ปี พ.ศ. 2541 รับแจ้ง 9,403 ราย จับกุมได้ 4,039 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 42.96 ของคดีที่เกิด

ปี พ.ศ. 2542 รับแจ้ง 8,186 ราย จับกุมได้ 3,610 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 44.10 ของคดีที่เกิด

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2543 (ถึงเดือน ก.ค.) รับแจ้ง 4,999 ราย จับกุมได้ 2,253 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 45.07 ของคดีที่เกิด

**2) กลุ่มคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ**

ปี พ.ศ. 2541 รับแจ้ง 32,436 ราย จับกุมได้ 20,717 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 63.87 ของคดีที่เกิด

ปี พ.ศ. 2542 รับแจ้ง 33,318 ราย จับกุมได้ 21,481 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 64.48 ของคดีที่เกิด

ปี พ.ศ. 2543 (ถึงเดือน ก.ค.) รับแจ้ง 20,688 ราย จับกุมได้ 13,244 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 64.02 ของคดีที่เกิด

**3) กลุ่มคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน**

ปี พ.ศ. 2541 รับแจ้ง 68,569 ราย จับกุมได้ 37,726 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 55.02 ของคดีที่เกิด

ปี พ.ศ. 2542 รับแจ้ง 65,527 ราย จับกุมได้ 34,779 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 53.08 ของคดีที่เกิด

ปี พ.ศ. 2543 (ถึงเดือน ก.ค.) รับแจ้ง 40,537 ราย จับกุมได้ 21,159 ราย สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ร้อยละ 52.20 ของคดีที่เกิด

**4) กลุ่มคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหายหรือการปราบปรามปัจจัยที่เป็นสาเหตุหรือเงื่อนไขไปสู่การประกอบอาชญากรรม**

ปี พ.ศ. 2541 จับ 359,225 ราย จับกุมได้ 592,379 คน

ปี พ.ศ. 2542 จับ 361,599 ราย จับกุมได้ 553,425 คน

ปี พ.ศ. 2543 (ถึงเดือน ก.ค.) จับ 228,608 ราย จับกุมได้ 332,466 คน

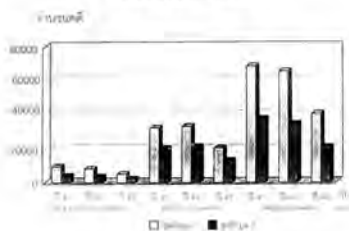
### 5) กลุ่มคดีอาเสพติด

ปี พ.ศ. 2541 จับ 225,252 ราย จับกุมได้ 243,661 คน

ปี พ.ศ. 2542 จับ 238,621 ราย จับกุมได้ 253,461 คน

ปี พ.ศ. 2543 (ถึงเดือน ก.ค.) จับ 157,449 ราย จับกุมได้ 165,274 คน

### แผนภูมิ แสดงการเปรียบเทียบสถิติคดีอาญาที่น่าสนใจ ทั่วราชอาณาจักร



หมายเหตุ จุดข้อมูล 1 เป็นสถิติคดีอาชญากรรมจับกุม, จุดข้อมูล 2 เป็นสถิติคดีอาชญากรรมจับกุม  
ปี พ.ศ. 2543 เป็นสถิติคดีถึงเดือน ก.ค.

สรุปในภาพรวมสำนักงานตำรวจแห่งชาติสามารถควบคุมอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของประชาชนในประเภทความผิดกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์สะท้อนขวัญและประเภทความผิดกลุ่มคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ที่มีอัตราการเกิดที่ลดลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานบริหารคดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในฐานะเป็นองค์กรกลางทางกฎหมายของประเทศ และทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งในรอบสามปีที่ผ่านมา (พฤศจิกายน 2540 - กันยายน 2543) สำนักงานฯ ได้มีการดำเนินงานที่สำคัญๆ ตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งอาจสรุปได้เป็น 3 ด้าน คือ 1. งานด้านการร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมาย 2. งานด้านการวินิจฉัยร้องทุกข์ 3. งานตามภารกิจที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ดังนี้

## 1. งานด้านการร่างกฎหมายและให้ความเห็นทางกฎหมาย

1.1 การดำเนินการด้านการร่างกฎหมาย จะประกอบด้วยการจัดทำและตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างพระราชกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ตลอดจนคำสั่งของทางราชการตามคำสั่งของนายก-

รัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีโครงสร้างและกลไกที่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลตามความมุ่งหมายของกฎหมายนั้นๆ ซึ่งโดยปกติร่างกฎหมายจะเสนอมายังจากกระทรวง ทบวง กรม เจ้าของเรื่อง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณารับหลักการแล้วจะส่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาต่อไป อย่างไรก็ตาม ในบางเรื่อง คณะรัฐมนตรีอาจมีมติมอบสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยตรงเพื่อยกร่างกฎหมายขึ้นทั้งฉบับหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่ใช้อยู่ก็ได้ ซึ่งในรอบสามปีที่ผ่านมาสำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดทำและตรวจพิจารณาร่างกฎหมายตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งนโยบายในด้านการเมืองการปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน โดยได้ตรวจพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปทางการเมือง การปฏิรูประบบบริหารราชการ การแก้ไขกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ และการจัดทำกฎหมายที่ต้องจัดให้มีขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ สำหรับนโยบายในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมนั้น สำนักงานฯ ก็ได้ดำเนินการตรวจพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ในหลายๆ ด้าน อาทิ การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน การแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับภาษีต่างๆ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนได้ตรวจพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนและสังคมอีกหลายฉบับด้วย ซึ่งผลการดำเนินการด้านการร่างกฎหมายที่ได้กล่าวมาแล้วอาจสรุปตามประเภทกฎหมายต่างๆ ได้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ดำเนินการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2540 ถึงเดือนกันยายน 2543 โดยดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ดังนี้

ส่วนเกินจากรัฐมนตรี

- ร่างพระราชบัญญัติ	พิจารณาเสร็จ	จำนวน	258 ฉบับ
- ร่างพระราชกฤษฎีกา	พิจารณาเสร็จ	จำนวน	782 ฉบับ
- ร่างประกาศ	พิจารณาเสร็จ	จำนวน	251 ฉบับ
- ร่างกฎกระทรวง	พิจารณาเสร็จ	จำนวน	468 ฉบับ
	รวมจำนวน		1,759 ฉบับ

โดยร่างกฎหมายสำคัญๆ ที่พิจารณาเสร็จและได้ประกาศใช้แล้ว อาทิ

- พระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐
- พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๔๐
- พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๒

- พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม พ.ศ. ๒๕๔๓
- พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคดีความดีและกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ๙๗

1.2 การให้ความเห็นทางกฎหมายแก่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อให้การบริหารงานของรัฐเป็นไปโดยสอดคล้องกับหลักกฎหมายและการคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความเป็นธรรมจากการใช้กฎหมายของหน่วยงานของรัฐตามนโยบายรัฐบาล โดยดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 531 เรื่อง

## 2. งานด้านการวินิจฉัยร้องทุกข์

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการสั่งการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของประชาชนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายการปฏิรูประบบบริหารราชการ โดยในรอบสามปีที่ผ่านมา สำนักงานฯ ได้ดำเนินการวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของประชาชนแล้วเสร็จ จำนวน 1,472 เรื่อง โดยแบ่งตามประเภทเรื่องร้องทุกข์ได้ดังนี้

- สัญชาติ	1 เรื่อง
- การทะเบียนราษฎร	1 เรื่อง
- บำเหน็จบำนาญข้าราชการ	4 เรื่อง
- เงินสวัสดิการข้าราชการ	19 เรื่อง

สำนักงานขกรัชมณศรี

- การร้องทุกข์ของทหารหรือตำรวจ	3 เรื่อง
- การบริหารงานบุคคล	30 เรื่อง
- วินัย	20 เรื่อง
- ความรับผิดชอบทางแพ่ง	13 เรื่อง
- ที่สาธารณประโยชน์	63 เรื่อง
- ที่ราชพัสดุ	18 เรื่อง
- ที่ดินของเอกชน	938 เรื่อง
- การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์	71 เรื่อง
- ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และสัญญาเกี่ยวกับทางราชการ	71 เรื่อง
- ละเมิด	9 เรื่อง
- อาคาร	46 เรื่อง
- สิ่งแวดล้อมและเหตุรำคาญ	14 เรื่อง
- โรงงาน	2 เรื่อง
- การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน	27 เรื่อง
- การปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง	61 เรื่อง
- การสาธารณสุขโรค	6 เรื่อง
- ภาษีอากร	12 เรื่อง
- คณะกรรมการตามกฎหมายอื่น	3 เรื่อง
- วิชาชีพ	11 เรื่อง
- อื่นๆ (ที่ระบุในหมายเหตุ)	29 เรื่อง
รวม	1,472 เรื่อง

### 3. งานวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักงานกฤษฎีกา

มีอำนาจหน้าที่ คือ

1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่บุคคลดังกล่าวร้องขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนด

3) มีหนังสือเรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือแสดงความเห็นประกอบการพิจารณาได้

4) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติราชการทางปกครองให้เป็นไปโดยมีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6) เรื่องอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมายสำนักงานฯ ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูประบบบริหารราชการของรัฐบาล โดยในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา ได้ดำเนินการดังนี้

- ให้ความเห็นและตอบข้อหาหรือของหน่วยงานของรัฐ

จำนวน 174 เรื่อง

- เสนอแนะและยกวางกฎกระทรวง

จำนวน 19 ฉบับ

- จัดสัมมนา/ฝึกอบรม/ร่วมเป็นวิทยากร

จำนวน 316 ครั้ง

- จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

จำนวน 67,100 ฉบับ

## สำนักงานคณะกรรมการ

# ข้าราชการพลเรือน

### 1. การปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้เสนอมาตรการต่างๆ เพื่อลดขนาดกำลังคนภาครัฐ คือ

1) มาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ  
ข้าราชการ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2541 ให้ยุบเลิกตำแหน่งไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เกษียณอายุ ที่เหลือให้จัดสรรให้แก่งานที่มีความจำเป็น

2) มาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ :  
ลูกจ้างประจำ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2541 ให้ยุบเลิกตำแหน่งลูกจ้างประจำหมวดแรงงานที่ว่างและเกษียณอายุ

3) โครงการเปลี่ยนเส้นทางชีวิต : เกษียณก่อนกำหนด  
 รุ่นที่ 1 คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542  
 และรุ่นที่ 2 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2543 เพื่อปรับสัดส่วนและ  
 ลดขนาดกำลังคนภาครัฐ โดยมุ่งใจข้าราชการผู้มีอายุ 50 ปี หรือ  
 มีอายุราชการ 25 ปีขึ้นไป ให้ออกจากราชการก่อนการเกษียณอายุ  
 และให้ยุบตำแหน่งลงร้อยละ 80 ของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ  
 ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานรุ่นที่ 1 มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ รวม  
 23,397 คน และรุ่นที่ 2 รวม 18,234 คน

4) คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคน  
 ภาครัฐ (คปร.) ได้พิจารณาขุบเลิกอัตรากำลังกรณีเกษียณอายุ  
 ตามปกติและเกษียณก่อนกำหนด ดังนี้

ประเภท	ปีงบประมาณ 2542		ปีงบประมาณ 2543		
	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	ข้าราชการ
จำนวน (อัตรา)	7,510	4,725	8,227	5,740	20,699
ยุบเลิก	6,091(81%)	4,527(96%)	6,717(82%)	5,362(92%)	16,819(81%)
จัดสรร	1,419(19%)	198(4%)	1,510(18%)	378(7%)	3,880(19%)

หมายเหตุ : ไม่รวม ทหาร 2,443/สดง 23/ปช 2 อัตรา

ทั้งนี้ ในส่วนของกรณีเกษียณปกติทำให้ประหยัดงบประมาณ  
 ปี 2542 จำนวน 1,662,675,790 บาท ปี 2543 จำนวน 2,140,486,360  
 บาท

5) มาตรการจูงใจยุบเลิกตำแหน่งที่มีเงิน คณะรัฐมนตรีมีมติ  
 เห็นชอบเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2543 เพื่อให้การลดขนาดกำลังคน

ภาครัฐเป็นไปตามเป้าหมายมากขึ้น สามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้ในระยะยาว และเป็นมาตรการที่มีผลกับทุกกระทรวงทบวงกรมและให้ส่วนราชการถือปฏิบัติต่อไป

ผลการดำเนินการในภาพรวมของมาตรการดังกล่าว ทำให้ลดจำนวนข้าราชการลงได้ 29,627 อัตรา และลูกจ้างประจำ จำนวน 9,889 อัตรา รวม 39,516 อัตรา

## 2. แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ตามที่สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการเสนอ เพื่อเปลี่ยนแปลงระบบบริหารภาครัฐไปสู่ “รูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่” โดยเน้นที่ผลลัพธ์ซึ่งครอบคลุมงาน 5 ด้าน คือแผนการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจและวิธีการบริหารงานของภาครัฐ (แผน 1) แผนการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงินและการพัสดุ (แผน 2) แผนการปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล (แผน 3) แผนการปรับเปลี่ยนกฎหมาย (แผน 4) แผนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยม (แผน 5) ทั้งนี้ ยังมีแผนงานย่อยในการดำเนินการรองรับไว้ถึง 37 แผน

เพื่อให้ดำเนินงานบังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดของแผน คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการจึงจัดตั้งคณะอนุกรรมการขึ้น 6 คณะเพื่อรับผิดชอบแผน 5 แผน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบแผน 1 สำนักงานงบประมาณและสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรับผิดชอบแผน 2 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับผิดชอบแผน 4 และสำนักงาน

ก.พ. รับผิดชอบแผน 3 และแผน 5 ซึ่งในภาพรวมได้ดำเนินการ กำหนดกรอบทิศทาง แผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่าย และได้มีผลการดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการ ติดตามผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐเพื่อ รับผิดชอบการติดตามความก้าวหน้า และแก้ไขข้อขัดข้องในการ ดำเนินการตามแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐด้วย

จุดมุ่งหมายสูงสุดของการปฏิรูปภาครัฐคือ เพื่อให้ประชาชน คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุข สังคม ไทยมีเสถียรภาพและชาติไทยมีเกียรติภูมิ ได้รับความเชื่อถือและ มีความสามารถสูงสำหรับการแข่งขันในเวทีโลก

### 3. วาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเรื่อง วาระแห่งชาติสำหรับการ สร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้นำเสนอเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 โดยกำหนดเป็น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อเป็นแนวทางในการจัด ระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข รู้จักสามัคคี ก่อให้เกิดพลังในการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญ 6 ประการคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ทั้งนี้โดยกำหนดมาตรการ 7 มาตรการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และประสานงานกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ในการจัดทำคู่มือและเผยแพร่ให้แก่หน่วยงานของรัฐ สร้างความ

เข้าใจให้กับหน่วยงานของรัฐโดยจัดประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2542 จัดประชุมชี้แจงส่วนราชการเรื่องการรายงานผลการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2543 และจัดสัมมนา "รวมพลังสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี" ระหว่างข้าราชการ ประชาชน เมื่อวันที่ 26 - 27 กรกฎาคม 2543 และจัดทำรายงานผลการดำเนินการในรอบปีของหน่วยงานของรัฐทุกแห่งตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอคณะรัฐมนตรี ตลอดจนจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหารของส่วนราชการและสร้างตัวคุณวิทยากรให้แก่ส่วนราชการต่าง ๆ

#### **4. การปรับบทบาทภารกิจในภาพรวมของกระทรวง**

**4.1 การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการ**  
สำนักงาน ก.พ. ร่วมกับกระทรวงในการปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการโดยได้จัดกลุ่มกระทรวงเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ กลุ่มกระทรวงด้านสังคม และกลุ่มกระทรวงด้านนโยบายการบริหารและการกำกับตรวจสอบ

##### **1) กลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ**

กลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วยกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน รวม 6 กระทรวง กำหนดเป้าหมายการดำเนินการเป็นลำดับแรกให้เห็นผลภายในเดือนกันยายน 2543 โดย สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำเอกสารพิมพ์เขียวสำหรับการเปลี่ยนแปลง (Blueprint For สำนักนายกรัฐมนตรี

Change) เพื่อปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างใหม่แล้วและเตรียมนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

2) *กลุ่มกระทรวงด้านสังคม*

กลุ่มกระทรวงด้านสังคมประกอบด้วยกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมและกระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมขณะนี้อยู่ระหว่างการกำหนดบทบาทและภารกิจใหม่และการพัฒนากลยุทธ์ โดยมีเป้าหมายการดำเนินการให้เห็นผลภายในเดือนกันยายน 2544

3) *กลุ่มด้านนโยบายการบริหารและการกำกับตรวจสอบ*

กลุ่มด้านนโยบายการบริหารและการกำกับตรวจสอบประกอบด้วยหน่วยงานกลางและสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้มีการศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางการปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างบริหารราชการของหน่วยงานกลาง และสำนักนายกรัฐมนตรี โดยการศึกษาทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาวิเคราะห์แนวทางปฏิบัติของประเทศต่าง ๆ มีเป้าหมายการดำเนินการให้เห็นผลภายในกันยายน 2544

ผลกระทบจากการปรับบทบาทภารกิจในภาพรวมของกระทรวงคือจะทำให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่ชัดเจน อันจะนำไปสู่ขนาดของรัฐที่มีขนาดเล็กลงอย่างสมดุล มีระบบงานและวิธีการทำงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

## 4.2 การส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ

การส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการเป็นโครงการต่อเนื่องตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2538 โดยได้ขยายผลการดำเนินการในส่วนราชการต่าง ๆ 5 ส่วนราชการ ได้แก่ กรมทะเบียนการค้า กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมที่ดิน และ สำนักงาน ก.พ. อย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังนี้

1) *กรมทะเบียนการค้า* ได้มีการปรับปรุงกระบวนการจดทะเบียนธุรกิจ ทำให้สามารถลดเวลาการดำเนินการลงจากเดิม 1-3 วัน เป็น 35 นาที ถึง 2 ชั่วโมง ลดเงินเดือนค่าใช้จ่ายในงานสนับสนุนจากเดิม 30% เหลือ 17% และลดขั้นตอนการส่งผ่านงานให้สั้นลงและง่ายขึ้น

2) *กรมสรรพากร* ได้มีการปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับภาษี จำนวน 5 กระบวนการ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการขยายฐานภาษี การบริการที่ถูกต้องรวดเร็วตามมาตรฐานที่กำหนด ลดและป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

3) *สำนักงานประกันสังคม* ได้มีการปรับปรุงกระบวนการจ่ายประโยชน์ทดแทนและการส่งบัญชีรายชื่อให้สถานพยาบาล และวางระบบการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ทำให้สามารถลดขั้นตอนการดำเนินการและบริการได้รวดเร็ว ตลอดจนสามารถวัดผลการดำเนินงานได้

4) *กรมที่ดิน* ได้มีการปรับปรุงกระบวนการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม การรังวัดที่ดิน และการประเมินราคาที่ดิน ทำให้สามารถลดขั้นตอนการดำเนินการให้บริการแก่ประชาชนได้ 25% และการประเมินราคาที่ดินเป็นมาตรฐานเดียวกัน

5) *สำนักงาน ก.พ.* เป็นการดำเนินการโดยใช้รูปแบบแนวทางการปรับเปลี่ยนและพัฒนาองค์กร เพื่อปรับทิศทางขององค์กร

สำนักนายกรัฐมนตรี

โดยการกำหนดภารกิจและวิสัยทัศน์การพัฒนากลยุทธ์ การพัฒนาโครงสร้างองค์การ การพัฒนาระบบสนับสนุนต่าง ๆ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ การสร้างทีมงาน การสร้างขีดสมรรถนะของบุคคลในองค์กร

ขณะนั้นนอกจากได้มีการขยายผลการดำเนินงานใน 5 ส่วนราชการดังกล่าวแล้วยังได้ดำเนินการในกรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด้วย

ผลกระทบที่สำคัญคือ จะเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบราชการให้เข้าสู่มาตรฐานสากลมีตัวชี้วัดผลงานที่เป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ

#### 4.3 การจัดตั้งองค์การมหาชน

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 โดยประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ จัดทำเอกสารคู่มือจัดสัมมนาและประชุมชี้แจงทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัดการจัดตั้งองค์การมหาชนมีความก้าวหน้าในการดำเนินการสืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2541 คือมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้วจำนวน 5 แห่ง คือสำนักงานปฏิรูปการศึกษา สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ โรงพยาบาลบ้านแพ้ว คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งจำนวน 3 แห่ง และอยู่ในระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดตั้งองค์การมหาชน จำนวน 12 แห่ง

การจัดตั้งองค์การมหาชนนับว่าเป็นการเปลี่ยนโฉมหน้าของกระบวนการบริหารราชการไทย ทั้งในแง่ประสิทธิภาพการดำเนิน

งานที่จะสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับองค์กรเดิมได้ และจะทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การภาครัฐ สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ต่อไป

#### 4.4 การพัฒนาระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ในส่วนราชการ (Result Based Management System-RBMS)

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ Administrative Renewal (AR) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากธนาคารโลก โดยดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นมา ซึ่ง สำนักงาน ก.พ. ได้ร่วมกับบริษัทที่ปรึกษา (Andersen Consulting Co.,Ltd.) ในการศึกษา รูปแบบการวางระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับกลุ่มกระทรวงด้านเศรษฐกิจ ระดับกระทรวงได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ และระดับกรมได้แก่ กรมการประกันภัย โครงการนี้ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่เดือนมีนาคม 2543 และบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้คือ สามารถชี้ผลผลิตและผลลัพธ์ของส่วนราชการได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารส่วนราชการในแต่ละระดับสามารถใช้เป็นเครื่องมือการบริหารที่รวดเร็วทันต่อความต้องการ และขณะนี้ได้ขยายผลการดำเนินการไปยังกรมต่าง ๆ ในกระทรวงพาณิชย์อีกจำนวน 7 กรม

ผลกระทบที่สำคัญคือ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารภาครัฐโดยสามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

#### 4.5 การปฏิรูประบบบริหารราชการในต่างประเทศ

การปฏิรูประบบบริหารราชการในต่างประเทศ เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2541 ว่า

สำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยการปรับลดบุคลากรและปิดสำนักงานของประเทศไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งปรับลดค่าใช้จ่ายสำหรับข้าราชการในต่างประเทศ ดังนี้

1) จำนวนบุคลากรและสำนักงานในต่างประเทศ ลดลง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542-2543 กล่าวคือ ปิดสำนักงานไป 60 แห่ง (20.26%) ปรับลดจำนวนข้าราชการลง 252 คน (24.16%) ปรับลดลูกจ้างในต่างประเทศลง 485 คน (24.48%)

2) ด้านงบประมาณ ผลจากข้อ (1) ปรับลดค่าใช้จ่ายสำหรับข้าราชการที่ประจำในต่างประเทศและลูกจ้างลงได้ 20.26% และ 24.16% ตามลำดับ

3) ด้านวิธีการทำงานของหน่วยงานไทยในต่างประเทศ ได้เริ่มปฏิรูประบบบริหารราชการในต่างประเทให้ค้ำึงถึงผลประโยชน์ของชาติในต่างประเทในภาพรวมแทนที่จะเป็นรายกระทรวง ทบวง กรม โดยใช้แนวคิด “ทีมไทยแลนด์” (Team Thailand) ซึ่งได้จัดทำแผนงานรวมที่เป็นเอกภาพสำเร็จแล้ว 2 ฉบับคือ ฉบับปี 2542-2543 และฉบับปี 2544-2546 พร้อมทั้งจัดระบบการทำงานและการบังคับบัญชาที่เป็นเอกภาพ รวมทั้งโครงสร้างสำนักงานที่เป็นเอกภาพด้วย

การปฏิรูประบบบริหารราชการในต่างประเททำให้มีการปรับลดอัตรากำลังคนภาครัฐและค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐโดยต่อเนื่อง

## 5. การปรับปรุงการบริการประชาชน

นโยบายของรัฐได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2542 - 2544 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชน สำนักงาน ก.พ. ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อ

ประชาชนของหน่วยงานของรัฐ ได้ดำเนินการเรื่องการให้รางวัล  
หน่วยงานของรัฐดีเด่นในการบริการประชาชน “รางวัลนายกรัฐมนตรี” (Prime Minister Award) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่  
14 กรกฎาคม 2541 โดยปี 2541 มีจังหวัดที่ได้รับรางวัลดีเด่น  
ในการบริการประชาชนจำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี นครราชสีมา  
แพร่ และนครศรีธรรมราช ปี 2542 จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่  
อุบลราชธานี บุรีรัมย์ สุโขทัย ตรัง นครราชสีมา นครศรีธรรมราช  
และเลย สำหรับปี 2543 อยู่ระหว่างการพิจารณาคัดเลือก คาดว่า  
จะประกาศผลได้ในเดือนธันวาคม

นอกจากนี้ สำนักงานก.พ. ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ส่วน  
ราชการต่าง ๆ วางระบบการบริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-Stop  
Service) โดยดำเนินการ ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา รวม 18 จังหวัด  
และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542 ให้มีการวางระบบ  
ให้รางวัลแก่ผู้ให้คำแนะนำในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน  
ของหน่วยราชการ เพื่อรับรางวัล Suggestion Box Award จาก  
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งมีผู้  
ส่งคำแนะนำมาแล้วจำนวน 1,310 เรื่อง

นโยบายของรัฐบาลเรื่องนี้นับเป็นการผลักดันและจูงใจให้  
เจ้าหน้าที่และส่วนราชการปรับปรุงระบบการปฏิบัติราชการโดย  
มุ่งเน้นการให้บริการประชาชนเป็นสำคัญ

## 6. การพัฒนาระบบมาตรฐานสากลของประเทศ ไทยด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงาน ภาครัฐ (Thailand International P.S.O.)

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2541 กำหนดนโยบาย  
การดำเนินการพัฒนาระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้าน

สำนักนายกรัฐมนตรี

การจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (Thailand International P.S.O.) โดยให้ดำเนินการในทุกส่วนราชการและให้ถือว่ากิจกรรม 5 ส เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะบรรลุผลได้ ซึ่งผลการดำเนินงาน คือ

1) การศึกษาเพื่อจัดวางระบบ P.S.O. โดยร่วมกับจังหวัด 7 จังหวัด คือ มหาสารคาม ราชบุรี กาฬสินธุ์ นครศรีธรรมราช สตูล ตรัง และสุโขทัย ศึกษาเพื่อพัฒนาระบบมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ 10 ระบบ และด้านสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ 1 ระบบ

2) จัดประชุมชี้แจงผู้บริหารของส่วนราชการทั่วประเทศรวม ประมาณ 1,000 คน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2542

3) ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการ และการรับรองมาตรฐานด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงาน ภาครัฐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2543

4) ส่งเสริมโครงการเพื่อการพัฒนาหน่วยงานก่อนเข้าสู่การ รับรองระบบ P.S.O. โดยลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ ในการขอรับการส่งเสริมเพื่อเข้าสู่ระบบ P.S.O. กับจังหวัดสุโขทัย จำนวน 77 ส่วนราชการ จังหวัดสตูล จำนวน 9 ส่วนราชการ จังหวัดตรัง 41 ส่วนราชการ และกรมการพัฒนาชุมชน

5) ส่งเสริมการจัดกิจกรรม 5 ส ในปี 2542-2543 จำนวน 17 จังหวัด ผูกอบรมเพื่อสร้างวิทยากร ตัวคูณให้ส่วนราชการ ปี 2542 จำนวน 148 คน ผูกอบรมผู้ประสานงาน 5 ส แก่ส่วน ราชการต่าง ๆ ปี 2542 จำนวน 525 คน ปี 2543 ผูกอบรมทาง เทคนิค จำนวน 2,450 คน และจัดทำคู่มือทางวิชาการเพื่อเผยแพร่

Thailand International P.S.O. เป็นการพัฒนากาการบริหาร การจัดการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ เน้นผลสัมฤทธิ์และสามารถ ตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

## 7. โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการร่วมกันระหว่าง สำนักงาน ก.พ. กับกระทรวงมหาดไทย โดยได้รับการสนับสนุนจากองค์การสหประชาชาติ (UNDP) มีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2541 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลในการผลักดันให้เกิดระบบบริหารจัดการที่ดีจากการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ ภายในกรอบรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ได้มีการลงนามตกลงร่วมกันระหว่างสำนักงาน ก.พ. กับกระทรวงมหาดไทยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงสาธารณสุข คัดเลือกกรมในสังกัดเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อทดลองถ่ายโอนภารกิจ รวมทั้งสิ้น 10 กรม แบ่งเป็น กรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย 5 กรม กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ 4 กรม กระทรวงสาธารณสุข 1 กรม ทดลองถ่ายโอนภารกิจใน 3 จังหวัดต้นแบบ 33 องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น คือในจังหวัดนครราชสีมา ราชบุรี และมหาสารคาม ผลของการดำเนินการทดลองถ่ายโอนภารกิจใน 3 จังหวัดดังกล่าวคือได้แนวทางและประสบการณ์ซึ่งจะนำไปกำหนดรูปแบบใหม่ของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นใน 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านระบบการเงินการคลัง ซึ่งจะนำเสนอคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกระจายอำนาจต่อไป

นอกจากนั้นในระยะเปลี่ยนผ่านทางโครงการฯ ได้เสนอข้อมูลผลกระทบทดลองต่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

สำนักนายกรัฐมนตรี

กระจายอำนาจ เพื่อประกอบการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจด้วยแล้ว

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีโดยกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นอีกก้าวที่สำคัญของการบริหารงานบุคคลที่มุ่งเน้นในการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือประชาชน ซึ่งเป็นรากแก้วของสังคมไทย

## 8. การส่งเสริมจริยธรรม

สำนักงาน ก.พ. ได้รณรงค์ ส่งเสริม และเผยแพร่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อบังคับ ก.พ. ว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 มาอย่างต่อเนื่อง และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาได้ร่วมกับส่วนราชการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 77 ในการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของส่วนราชการ ก.พ. ได้มอบหมายให้กระทรวงแต่ละกระทรวงเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการต่อไป

สำนักงาน ก.พ. ได้จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมสำหรับข้าราชการเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2542 เพื่อเป็นศูนย์กลางในการศึกษาวิจัยและเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายทางด้านจริยธรรมในระบบราชการ ประสานและส่งเสริมเครือข่ายกับองค์กรและบุคคลต่าง ๆ ในเรื่องการส่งเสริมจริยธรรม ได้มีการจัดทำร่างค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่กำหนดในแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ

นอกจากนี้ได้มีการจัดทำแนวทางสำหรับการร้องขอความเป็นธรรมตามมาตรการให้ความคุ้มครองข้าราชการผู้ให้ข้อมูลที

เป็นประโยชน์ต่อทางราชการและสร้างฐานข้อมูลเรื่องการคอร์รัปชัน  
ในภาครัฐ ส่วนที่ได้ดำเนินการแล้วในเบื้องต้น คือ ได้มอบให้  
บุคคลภายนอกที่เป็นกลางดำเนินการวิจัยใน 3 เรื่อง คือ (1)  
คอร์รัปชันในภาครัฐ : ความเห็นและประสบการณ์ของครัวเรือน (2)  
สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและทัศนคติของภาคธุรกิจที่มีต่อการให้  
บริการของภาครัฐ และ (3) คอร์รัปชันในภาครัฐ : การซื้อขายตำแหน่ง  
ผลการวิจัยทั้ง 3 เรื่องดังกล่าว สำนักงาน ก.พ. ได้เชิญผู้แทนหน่วย  
งานที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสัมมนาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การ  
ต่อต้านคอร์รัปชันในประเทศไทย” เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2543 เพื่อ  
ให้ความคิดเห็นต่อผลการวิจัยเพิ่มเติม และเพื่อร่วมกันค้นหาแนว  
ทาง/วิธีการที่ทำให้สังคมไทยโปร่งใสและสะอาด

การส่งเสริมจริยธรรมเป็นการพัฒนาการบริการของหน่วย  
งานภาครัฐให้มีมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมตาม  
รัฐธรรมนูญ ป้องกันการคอร์รัปชันตลอดจนเสริมสร้างให้ข้าราชการ  
มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และทำงานด้วยความศรัทธาของประชาชน  
อย่างแท้จริง

## 9. การพัฒนาข้าราชการตามโครงการเรียนรู้ ตามรอยพระยุคลบาท

สำนักงาน ก.พ. ได้เสนอคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อ  
วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542 ให้ทุกส่วนราชการเข้าร่วมโครงการเรียนรู้  
ตามรอยพระยุคลบาทเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่  
หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา  
6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 ผลงานสำคัญ คือ จัดทำชุดฝึกอบรม  
แผนการสอนและวีดิทัศน์เพื่อแจกจ่ายให้กับส่วนราชการต่าง ๆ

สำนักนายกรัฐมนตรื

และดำเนินการฝึกอบรมข้าราชการเพื่อเป็นตัวแทนวิทยากรอย่างต่อเนื่องโดยในปี 2542 ได้จัดฝึกอบรมข้าราชการจำนวน 203,577 คนและในปี 2543 ได้จัดฝึกอบรมข้าราชการไปแล้วจำนวนประมาณ 100,000 คน

ผลกระทบการดำเนินการคือ ข้าราชการทุกคนมีจิตสำนึกทัศนคติและพฤติกรรมในการทำงานที่ดี โดยยึดมั่นในการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง เป็นข้าราชการที่ประพฤติปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

## 10. การจัดระบบนักบริหารระดับสูง (Senior Executive Service - SES)

โครงการจัดระบบนักบริหารระดับสูง (SES) ได้เริ่มดำเนินการเมื่อเดือนมกราคม 2542 ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้นำผลการศึกษาเรื่องระบบนักบริหารระดับสูง (SES) เสนอต่อ ก.พ. คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2543 ให้สำนักงาน ก.พ. นำระบบนักบริหารระดับสูงมาใช้ในราชการพลเรือน โดยในระยะแรกให้ใช้บัญชีตำแหน่งนักบริหาร 9 ได้แก่ ตำแหน่งรองอธิบดี ผู้ช่วยปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544

ผลการจัดระบบนักบริหารระดับสูง จะเป็นการสร้างและพัฒนาผู้นำยุคใหม่ที่สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในยุคโลกาภิวัตน์เพื่อให้มีจำนวนผู้นำเพียงพอที่จะขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนระบบราชการได้และเพื่อให้ระบบบริหารบุคคลของนักบริหารระดับสูงมีความโปร่งใสเป็นธรรม

## สำนักงานคณะกรรมการ

# นโยบายพลังงานแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ในฐานะที่เป็นสำนักเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและมาตรการทางด้านพลังงานของประเทศต่อคณะรัฐมนตรี ตลอดจนติดตามดูแล ประสาน สนับสนุน และเร่งรัดการดำเนินงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน เพื่อให้มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการด้านพลังงานของประเทศ โดยในช่วงที่ผ่านมาได้มีการดำเนินการด้านต่างๆ ที่สำคัญ ดังนี้

### 1. การจัดหาพลังงาน

1.1 รัฐบาลไทยได้ตกลงรับซื้อไฟฟ้าจาก สปป.ลาว ในจำนวน 3,000 เมกะวัตต์ โดยขณะนี้โครงการที่จ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าระบบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แล้ว 2 โครงการ

คือ โครงการน้ำเหิน-หินปูน และโครงการห้วยเหาะ ส่วนโครงการที่ยังไม่มีการลงนามในสัญญาซื้อขายไฟฟ้ามีจำนวน 6 โครงการ จะแบ่งการส่งมอบไฟฟ้าออกเป็น 2 ระยะ คือ โครงการน้ำเหิน 2 โครงการน้ำจิม 2 และโครงการน้ำจิม 3 จะส่งมอบไฟฟ้าในเดือนธันวาคม 2549 สำหรับอีก 3 โครงการ ได้แก่ โครงการลิกไนต์หังสา โครงการเซเปียน-เซิน้ำน้อย และโครงการเซคามาน จะส่งมอบไฟฟ้าในเดือนมีนาคม 2551 โดยในส่วนของความคืบหน้าของโครงการน้ำเหิน 2 มีกำลังการผลิต 920.4 เมกะวัตต์ ได้มีการตกลงราคาค่าไฟฟ้าแล้วอยู่ที่ระดับ 4.219 เซนต์สหรัฐ/กิโลวัตต์ชั่วโมง ตลอดอายุโครงการ โดย กฟผ. และกลุ่มผู้ลงทุนโครงการน้ำเหิน 2 ได้ร่วมลงนามใน Covering Letter ของร่างบันทึกความเข้าใจ (MOU) เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2543

1.2 รัฐบาลไทยและรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจเรื่องการรับซื้อไฟฟ้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 3,000 เมกะวัตต์ โดยมีโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำยูนนานจิงหงขนาดกำลังผลิต 1,500 เมกะวัตต์ จะส่งมอบไฟฟ้าเข้าระบบของ กฟผ. ในปี 2556 และจากโครงการในมณฑลยูนนานอีก 1 โครงการ จำนวน 1,500 เมกะวัตต์ จะส่งมอบในปี 2557 ทั้งนี้ได้มีการกำหนดแผนงานเบื้องต้น เพื่อจัดเตรียมการก่อสร้างโรงไฟฟ้ายูนนานจิงหงในปี 2546 - 2547 และจะเริ่มงานก่อสร้างโรงไฟฟ้าฯ อย่างเป็นทางการในปี 2549 นอกจากนั้น ทั้งสองฝ่ายได้รับทราบเงื่อนไขว่าภายในปี 2546 ประเทศไทยจะนำระบบการซื้อขายไฟฟ้าแบบ Power Pool มาใช้

1.3 รัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชาได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจเรื่อง โครงการความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้ากับ รัฐบาลกัมพูชาเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2543 โดยทั้งสองฝ่ายจะ สนับสนุนให้มีการซื้อขายไฟฟ้าระหว่างทั้งสองประเทศ โดยฝ่าย ไทยตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการและการฝึกอบรม ในสาขาไฟฟ้าให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลกัมพูชาและ ให้มีการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้าแบบ Power Pool ขึ้นใน แต่ละประเทศ ตลอดจนร่วมมือกันในการวางแผนและก่อสร้าง ระบบสายส่งเชื่อมโยงระหว่างทั้งสองประเทศ รวมทั้ง กำหนด นโยบายเปิดให้เข้าถึงเครือข่ายของระบบสายส่งเพื่อการซื้อขายกับ ประเทศอื่นๆ ในอนาคต

1.4 รัฐบาลไทยและรัฐบาลสหภาพพม่าได้มีการลงนามใน บันทึกความเข้าใจเรื่อง การรับซื้อไฟฟ้าจาก สหภาพพม่าในปริมาณ 1,500 เมกะวัตต์ ภายในปี 2553 เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2540 ซึ่ง โครงการผลิตไฟฟ้าที่สหภาพพม่า จะพัฒนาเพื่อเสนอขายให้ไทย มี 4 โครงการ คือ โครงการน้ําก็ก โครงการฮัจยี โครงการท่าซาง และโครงการคานบวก แต่ปัจจุบันสหภาพพม่ากำลังประสบปัญหา การขาดแคลนไฟฟ้าอย่างมาก และได้เสนอขอซื้อไฟฟ้าจาก ประเทศไทยในปริมาณ 100 - 150 เมกะวัตต์ ซึ่งคาดว่าประเทศไทยจะส่งไฟฟ้าขายให้สหภาพพม่าได้ประมาณปี 2544 - 2545

1.5 การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ได้ปรับปรุงแผนการลงทุน เพื่อให้ สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจ ถดถอยของประเทศดังนี้

(1) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้ปรับปรุงแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้า PDP 99-01 ฉบับปรับปรุงใหม่เป็น 99-02 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี 2542 คือโครงการโรงไฟฟ้าหลายโครงการได้ถูกชะลอออกไป การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ได้จัดทำแผนการจัดหาก๊าซธรรมชาติชุดใหม่ รวมทั้ง การเลื่อนกำหนดจ่ายไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าเอกชนออกไปจากแผนฯ เดิม ดังนั้น แผนฯ PDP 99-02 จึงมีกำลังผลิตไฟฟ้าสำรองในช่วงปี 2543-2554 ต่ำกว่าแผนฯ เดิม

(2) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) ได้มีการปรับลดการลงทุนในแผนปรับปรุงและขยายระบบจำหน่ายพลังไฟฟ้า ฉบับที่ 8 ปีงบประมาณ 2539 - 2544 จากเดิม 57,099 ล้านบาท คงเหลือ 39,077 ล้านบาท

(3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ได้มีการปรับลดการลงทุนในแผนงานและโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จากเดิมมีการลงทุน 80,070 ล้านบาท คงเหลือ 48,281 ล้านบาท

1.6 ได้มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพบริการของ กฟน. และ กฟภ. โดย กฟน. และ กฟภ. ได้ดำเนินการออกประกาศเรื่องมาตรฐานคุณภาพบริการ พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2543 เป็นต้นมา ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานทางด้านเทคนิค (Technical Standards) และมาตรฐานการให้บริการ (Customer Service Standards) ซึ่งมาตรการในส่วนหลังนี้มีบทลงโทษให้การไฟฟ้าต้องจ่ายค่าปรับให้ผู้บริโภคในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด โดยค่าปรับจะอยู่ระหว่าง 50 - 2,000 บาท

## 2. การส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

2.1 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) และกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พพ.) ได้มีการดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ภายใต้แผนอนุรักษ์พลังงาน ระยะที่ 1 ปีงบประมาณ 2538-2542 และได้ทำการประเมินศักยภาพการอนุรักษ์พลังงานในช่วงที่ผ่านมา คาดว่าจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงาน และสามารถทดแทนพลังงานสิ้นเปลืองได้คิดเป็นเงินประมาณ 525 ล้านบาท/ปี และสามารถชะลอการลงทุนในการสร้างโรงไฟฟ้าได้คิดเป็นมูลค่า 2,115 ล้านบาท และต่อมา สพช. ได้จัดทำแผนอนุรักษ์พลังงาน ระยะที่ 2 ปีงบประมาณ 2543-2547 เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานอนุรักษ์พลังงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งแผนอนุรักษ์พลังงาน ระยะที่ 2 นี้คาดว่าจะก่อให้เกิดการอนุรักษ์พลังงานโดยสามารถทดแทนพลังงานไฟฟ้าและเชื้อเพลิงได้คิดเป็นเงินประมาณ 12,870 ล้านบาท/ปี และสามารถลดความต้องการไฟฟ้าได้คิดเป็นเงินประมาณ 38,085 ล้านบาท

2.2 การดำเนินมาตรการแก้ไขผลกระทบจากราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องมาจากกลุ่มประเทศโอเปคและประเทศผู้ส่งออกน้ำมันนอกโอเปคได้ตกลงร่วมกันในการลดปริมาณการผลิตน้ำมันลง 2.1 ล้านบาร์เรล/วัน โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 เป็นต้นมา ประกอบกับความต้องการใช้น้ำมันในตลาดโลกได้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแม้ว่าโอเปคจะเพิ่มปริมาณการผลิตขึ้นมาในระดับเดิมแต่ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ ส่งผลให้ราคาน้ำมันสำเร็จรูปที่จำหน่ายในประเทศไทยมีราคาเพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการ

สำนักนายกรัฐมนตรี

ในการแก้ไขผลกระทบของราคาน้ำมันที่สูงขึ้นตามลำดับ ประกอบด้วย (1) มาตรการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (2) มาตรการปรับเปลี่ยนพลังงานเพื่อลดการใช้ น้ำมันและหันไปใช้ก๊าซธรรมชาติและพลังงานหมุนเวียนเพิ่มมากขึ้น (3) มาตรการช่วยเหลือเป็นรายสาขา ได้แก่ สาขาเกษตร สาขาประมง สาขาขนส่ง และอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

2.3 สพช. ได้ดำเนินกิจกรรมในวัน Car Free Day ในวันที่ 22 กันยายน 2543 โดยได้จัดกิจกรรมหลายกิจกรรม เช่น การเผยแพร่เอกสารเรื่อง "วิธีประหยัดน้ำมัน" การเผยแพร่โปสเตอร์ "In town without my car : 22 กันยายน จอดรถไว้บ้านช่วยกันประหยัดน้ำมัน" และร่วมเดินรณรงค์ในวันคาร์ฟรีเดย์ เป็นต้น และผลจากการร่วมรณรงค์ของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และ องค์การเอกชนที่ไม่คำกำไร พบว่าการจราจรบนถนนเบาบางลงกว่าวันปกติทั่วไปร้อยละ 5 - 10 ส่วนบนทางด่วนเบาบางลงร้อยละ 15 - 20 นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบในวันที่ 21 กันยายน 2543 แล้ว ปริมาณมลพิษโดยรวม ลดลงร้อยละ 9 โดยก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ลดลงร้อยละ 2 และฝุ่นละอองขนาดเล็กลดลงร้อยละ 16 รวมทั้งมีผู้ใช้บริการรถ ขสมก. รถไฟฟ้าในเมือง และรถไฟฟ้าบีทีเอสเพิ่มขึ้น

2.4 สพช. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดแนวทางการยกเลิกการเติมสารเคลือบปาวาลิวและสารทำความสะอาดหัวฉีดและลิ้นไอดี และให้ลดค่าออกเทนของน้ำมันเบนซินพิเศษ ออกเทน 97 เป็นออกเทน 95 และเพิ่มน้ำมันเบนซินพิเศษชนิดออกเทน 91 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2541

สำนักนายกรัฐมนตรี

เป็นต้นมา นอกจากนี้ ได้ขอให้ผู้ค้าน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน แสดงค่าออกเทนขั้นต่ำตามที่กฎหมายกำหนด คือ ค่าออกเทน 91 และออกเทน 95 เท่านั้น โดยให้สถานีบริการน้ำมันเริ่มปรับเปลี่ยน สติ๊กเกอร์ใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543 พร้อมกันนี้ สพข. ได้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้รถยนต์ใช้น้ำมันให้ ถูกประเภทกับความต้องการของเครื่องยนต์ โดยในช่วง ที่ผ่านมามีพบว่าสัดส่วนการใช้ น้ำมันเบนซินออกเทน 91 ได้เพิ่มขึ้น ตามลำดับ จากร้อยละ 33 ในปี 2542 เป็นร้อยละ 37, 45, 51 และ 53 ในเดือนมกราคม, เมษายน, มิถุนายน และกรกฎาคม 2543 ตามลำดับ ซึ่งสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายได้ 362 ล้านบาท ในปี 2542 และ 693 ล้านบาท ในช่วงเดือน มกราคม - กรกฎาคม 2543

2.5 สพข. ได้จัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างอัตรา ค่าไฟฟ้าใหม่ เพื่อให้โครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าทั้งในระดับขายปลีก และขายส่งสอดคล้องกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ความต้องการใช้ ไฟฟ้าที่ลดลง และลักษณะการใช้ไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ได้เห็นชอบข้อเสนอ การปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าใหม่แล้วเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2543 โดยมีหลักการสำคัญในส่วนของข้อกำหนดโครงสร้างอัตรา ค่าไฟฟ้าขายปลีก คือ อัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกเฉลี่ยลดลงประมาณ ร้อยละ 2 และลดการอุดหนุนระหว่างกลุ่มให้น้อยลงโดยไม่ทำให้ผู้ ใช้ไฟฟ้ากลุ่มใดต้องจ่ายค่าไฟฟ้าเพิ่มขึ้น รวมทั้งได้กำหนดให้กลุ่ม ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทกิจการขนาดกลางที่มีปริมาณการใช้ไฟฟ้าเกินกว่า 250,000 หน่วย อยู่ในกลุ่มผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทกิจการขนาดใหญ่ ทั้งหมด นอกจากนี้ ได้รวมค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่า ไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft) ในปัจจุบันเท่ากับ 64.52 สตางค์/หน่วย

สำนักนายกรัฐมนตรี

เข้าไปในค่าไฟฟ้าฐานและกำหนดค่า Ft ใหม่ ณ จุดเริ่มต้นเท่ากับ 0 ซึ่งโครงสร้างค่าไฟฟ้าใหม่ดังกล่าว ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ค่าไฟฟ้าเดือนตุลาคม 2543 เป็นต้นไป

2.6 สพช. ได้ดำเนินการศึกษาการกำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้พลังงานขั้นต่ำในอุปกรณ์ 6 ประเภทแล้วเสร็จ ได้แก่ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ มอเตอร์ หลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์ หลอดฟลูออเรสเซนต์ และบัลลาสต์ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติได้เห็นชอบให้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รับไปดำเนินการให้อุปกรณ์ดังกล่าวเป็นอุปกรณ์ควบคุมมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้าขั้นต่ำต่อไป โดยกำหนดให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2547 และเพิ่มความเข้มข้นของมาตรฐานทุก 3 ปี โดยคาดว่าจะผลการดำเนินการในช่วงปี 2547 - 2554 จะสามารถประหยัดพลังงานไฟฟ้าได้ 3,213 ล้านหน่วย และประหยัดเชื้อเพลิงได้ประมาณ 2,900 ล้านบาท

2.7 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการส่งเสริมการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคการขนส่ง เพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543 ได้แก่ ปตท. จะติดตั้งอุปกรณ์ใช้ก๊าซธรรมชาติในรถแท็กซี่อาสาสมัครจำนวน 100 คัน ใช้เงินลงทุน 4 ล้านบาท คาดว่าจะดำเนินการได้แล้วเสร็จประมาณเดือนพฤศจิกายน 2543 และในปี 2544 - 2545 จะติดตั้งอุปกรณ์ใช้ก๊าซฯ ให้กับแท็กซี่เพิ่มเติมอีก 1,000 คัน ใช้เงินประมาณ 40 ล้านบาท รวมทั้ง จะดำเนินการขยายจำนวนสถานีบริการก๊าซธรรมชาติจำนวน 6 สถานี ในปี 2543/2544 เพื่อให้บริการแก่รถแท็กซี่ที่ติดตั้งอุปกรณ์ใช้ก๊าซฯ โดย ปตท. จะกำหนด

ค่านักนายกรัฐมนตรี

ราคาขายก๊าซธรรมชาติที่ร้อยละ 50 ของราคาขายปลีกน้ำมันดีเซล เพื่อจูงใจให้มีการใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคขนส่งมากขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงการคลังจะให้การสนับสนุนการยกเว้น/ลดหย่อนอากรนำเข้าเครื่องจักร เครื่องยนต์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติในรถยนต์ และสถานีบริการก๊าซฯ การจัดหาแหล่งเงินทุนระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ กรมโยธาธิการและกรมการขนส่งทางบก จะเร่งแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้สิทธิประโยชน์การลงทุนกับผู้ประกอบธุรกิจการติดตั้งอุปกรณ์ใช้ก๊าซธรรมชาติในยานยนต์ และผู้ผลิตอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในสถานีบริการก๊าซฯ และรถยนต์ใช้ก๊าซธรรมชาติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

### 3. การส่งเสริมให้มีการแข่งขันในกิจการ พลังงาน : สาขาไฟฟ้า

3.1 การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อ วันที่ 1 กันยายน 2541 เห็นชอบแผนแม่บทการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยในสาขาพลังงานได้มอบหมายให้ สฟช. รับผิดชอบดำเนินการศึกษาในรายละเอียด ซึ่ง สฟช. ได้จัดทำข้อเสนอเรื่อง "การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า" และได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ประกอบด้วย โครงสร้างกิจการไฟฟ้าในอนาคต การปรับโครงสร้างองค์กรของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง และแผนการดำเนินงานในการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า โดยมอบหมายให้ สฟช. กฟผ. กฟน. กฟภ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานรัฐมนตรี

และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการประสานการดำเนินงานใน  
อนาคตของการไฟฟ้าเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วย  
งานดังกล่าว ต่อมาคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติในการ  
ประชุมเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2543 ได้มีมติเห็นชอบแผนการ  
ดำเนินงานและการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า ประกอบด้วย  
การจัดทำกฎตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า การดำเนินการยกร่าง  
พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ... การจัดการ  
ต้นทุนและหนี้สินติดค้าง การดำเนินการทางด้านระบบส่งและ  
ระบบจำหน่ายไฟฟ้า การเตรียมความพร้อมภายในองค์กรของการ  
ไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง และการจัดตั้งตลาดกลางซื้อขายไฟฟ้า

3.2 การระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรี  
ได้มีการจัดทำแผนระดมทุนจากภาคเอกชนในโครงการโรงไฟฟ้า  
ราชบุรี เสนอขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 30  
พฤศจิกายน 2542 โดยให้มีการระดมทุนจากประชาชนทั่วไปร้อยละ  
40 จัดสรรหุ้นของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง ที่จะจัดตั้งขึ้นให้  
กฟผ. ร้อยละ 45 และให้พนักงาน กฟผ. และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ  
(ถ้ามี) ร้อยละ 15 ต่อมาได้มีการจัดตั้งบริษัทผลิตไฟฟ้าราชบุรี  
โฮลดิ้ง จำกัด เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2543 และการจัดตั้งบริษัทในเครือ  
คือ บริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรี จำกัด เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543  
หลังจากนั้น คณะกรรมการดำเนินการระดมทุนจากภาคเอกชน  
ในโครงการโรงไฟฟ้าราชบุรีได้มีการพิจารณากำหนดจำนวนหุ้น วิธี  
การขายหุ้น และราคาหุ้นของบริษัท ผลิตไฟฟ้าราชบุรีโฮลดิ้ง จำกัด  
(มหาชน) ซึ่งจำนวนหุ้นทั้งหมดของบริษัทฯ เท่ากับ 1,450 ล้านหุ้น  
มีช่วงราคาหุ้นเพื่อทำ Book Building อยู่ระหว่าง 13 - 15 บาทหุ้น  
โดยกำหนดเสนอขายให้ประชาชนทั่วไประหว่างวันที่ 18 - 20 ตุลาคม

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2543 จำนวน 580 ล้านหุ้น ผ่านทางธนาคารไทยพาณิชย์ทุกสาขาทั่วประเทศ ส่วนพนักงาน กฟผ. สามารถซื้อหุ้นได้ระหว่างวันที่ 26 กันยายน - 4 ตุลาคม 2543 ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำ Road Show โดยมีการจัดสัมมนาในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อนำเสนอข้อมูลให้กับนักลงทุนทั่วไป

### 3.3 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ....

คณะทำงานยกร่างกฎหมายจัดตั้งองค์การกำกับดูแลอิสระสาขาพลังงาน ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. .... แล้วเสร็จ ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีบริการด้านพลังงานอย่างเพียงพอ มีความมั่นคง และมีความเป็นธรรมต่อทั้งผู้ใช้บริการและผู้ประกอบกิจการพลังงาน ส่งเสริมการแข่งขันในกิจการพลังงาน และป้องกันการใช้อำนาจในทางมิชอบในการประกอบกิจการพลังงาน รวมทั้งควบคุมดูแลให้การกำกับกิจการพลังงานในช่วงการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบการแข่งขันเป็นไปด้วยความราบรื่น ส่งเสริมให้การให้บริการของระบบโครงข่ายพลังงานเป็นไปด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ในการประกอบกิจการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการพลังงาน ตลอดจนส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนและการใช้พลังงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้นำเสนอคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติเพื่อพิจารณาเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2543 และมีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามความเห็นของกระทรวงมหาดไทย และ ปตท. ก่อนนำเสนอคณะ

สำนักนายกรัฐมนตรี

กรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

#### 4. ความร่วมมือด้านพลังงานกับต่างประเทศ

4.1 สพช. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (เอเปค) ด้านพลังงาน โดยตั้งแต่ปี 2541 - 2543 มีการประชุมดังนี้

(1) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค ณ เมืองปิ่นัง ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 14 - 19 กุมภาพันธ์ 2541 เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอการเปิดเสรีล่วงหน้าสาขาพลังงาน (Early Voluntary Sectoral Liberalization)

(2) การประชุม APEC Energy Working Group (EWG) ครั้งที่ 15 ณ ประเทศเม็กซิโก ระหว่างวันที่ 2 - 4 มีนาคม 2541 เพื่อรายงานความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ

(3) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสและรัฐมนตรีพลังงานเอเปค ครั้งที่ 3 ณ เกาะโอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 8 - 10 ตุลาคม 2541 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบการใช้หลักนโยบายที่ไม่ผูกพันด้านพลังงาน 14 ประการ เป็นแนวทางในการพัฒนาพลังงานของทุกประเทศ การส่งเสริมการลงทุนผลิตก๊าซธรรมชาติและบริการพื้นฐานต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมภาคเอกชนเข้าร่วมกิจกรรมด้านพลังงานของเอเปคมากขึ้น

(4) การประชุม APEC Natural Gas Reform Workshop ณ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 8 - 10 พฤศจิกายน 2542 เป็นการประชุมเกี่ยวกับสถานการณ์การดำเนินการปฏิรูปอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติของประเทศไทย และความสำเร็จในการดำเนินการปฏิรูปอุตสาหกรรมก๊าซธรรมชาติของประเทศสมาชิก

(5) การประชุม APEC Energy Working Group (EWG) ครั้งที่ 18 ณ กรุงเวลลิงตัน ประเทศนิวซีแลนด์ ระหว่างวันที่ 18 - 19 พฤศจิกายน 2542 ได้มีการรายงานผลการประชุม APEC Natural Gas Reform Workshop ในที่ประชุมโดยคณะผู้แทนไทยและที่ประชุมได้เห็นชอบเรื่องเวลา สถานที่ และประเด็นของการประชุม รัฐมนตรีพลังงานเอเปค ครั้งที่ 4 และ EWG ครั้งที่ 19

(6) การประชุม EWG ครั้งที่ 19 ณ กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน ระหว่างวันที่ 6 - 7 เมษายน 2543 ที่ประชุมเห็นชอบให้ประเทศไทยจัดโครงการสัมมนาเรื่อง "The Clean and Efficient Use of Fossil Energy for Power Generation in Thailand" ซึ่ง สทท. จะจัดให้มีการสัมมนาระหว่างวันที่ 30 ตุลาคม-3 พฤศจิกายน 2543 ณ โรงแรม อมารี วอเตอร์เกต กรุงเทพฯ

(7) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสและรัฐมนตรีพลังงาน เอเปค ครั้งที่ 4 ณ เมืองซานติเอโก มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 10 - 12 พฤษภาคม 2543 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบร่วมกันที่จะผลักดันให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงด้านพลังงาน การพัฒนาและการใช้พลังงานอย่างสะอาด ยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งจะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะอย่างยิ่งก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

4.2 สทท. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมกลุ่มความร่วมมือกับ อาเซียน โดยตั้งแต่ปี 2541 - 2543 มีการประชุมดังนี้

(1) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านพลังงานและ รัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน ครั้งที่ 16 ณ ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 29 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2541 ที่ประชุมได้เห็นชอบ

การปรับแผนวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ. 2020 สาขาพลังงานไปสู่การปฏิบัติและรับรองแผนปฏิบัติการของคณะทำงาน (Sub - sector Network) ในด้านด้านหิน, ด้านการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการอนุรักษ์พลังงาน, และด้านพลังงานใหม่และพลังงานทดแทน ในระหว่างปี 2542-2547 รวมทั้งเห็นชอบข้อเสนอนในการจัดเตรียมแผนแม่บทเพื่อการเชื่อมโยงระบบสายส่งไฟฟ้าของอาเซียน

(2) การประชุม Ad-Hoc SOME Exports Group Meeting และ Interim ACE Governing Council Meeting/Special SOME ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 24 - 26 พฤศจิกายน 2541 เพื่อร่วมหารือถึงการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการความร่วมมือด้านพลังงานของอาเซียนระยะกลาง (พ.ศ. 2538 - 2542)

(3) การประชุม ASEAN Energy Business Forum ครั้งที่ 2 ณ ประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาก๊าซธรรมชาติและการพัฒนาอุตสาหกรรมไฟฟ้า รวมทั้งแนวทางในการเร่งใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านพลังงานมากขึ้น

(4) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านพลังงานและการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ 17 ณ โรงแรมแพนนิงฮูล่า กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 1 - 3 กรกฎาคม 2542 เพื่อหารือถึงแผนปฏิบัติการอาเซียนสำหรับความร่วมมือด้านพลังงานในช่วง ปี พ.ศ. 2542 - 2547

(5) การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านพลังงานและการประชุมรัฐมนตรีพลังงานอาเซียน ครั้งที่ 18 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม ระหว่างวันที่ 1 - 3 กรกฎาคม 2543 ที่ประชุมได้เห็นชอบร่วมกันในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านพลังงาน การกระจายแหล่งพลังงาน การใช้เทคโนโลยีด้านพลังงานใหม่และพลังงานทดแทน การเร่งดำเนินการจัดทำแผนแม่บทระบบสายส่ง

ไฟฟ้าและท่อส่งก๊าซธรรมชาติ การเร่งระดมทุน รวมทั้งได้มีการรายงานถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแผนการอาเซียนสำหรับความร่วมมือด้านพลังงาน (พ.ศ. 2542 - 2547) ในรอบระยะเวลา 1 ปี

4.3 สพท. ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสสาขาพลังงานในการประชุมกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจบังกลาเทศ - อินเดีย - พม่า - ศรีลังกา - ไทย (Bangladesh - India - Myanmar - Sri Lanka - Thailand Economic Cooperation - BIMST - EC) ณ กรุงย่างกุ้ง ประเทศสหภาพพม่า ระหว่างวันที่ 5-6 มิถุนายน 2543 โดยที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้จัดทำฐานข้อมูลด้านพลังงานขึ้นที่พม่า และจัดตั้งคณะทำงานเพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือด้านการพัฒนาก๊าซธรรมชาติ และการพัฒนาแหล่งพลังงานใหม่และแหล่งพลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยความร่วมมือในขั้นต้นจะเน้นเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูล ประสบการณ์ และความรู้ด้านเทคโนโลยี และการหาแหล่งสนับสนุนเงินทุนสำหรับกิจกรรมความร่วมมือด้านการพัฒนาพลังงานในภูมิภาค

4.4 การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสและระดับรัฐมนตรีโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ณ ประเทศฟิลิปปินส์ ระหว่างวันที่ 29 กันยายน - 3 ตุลาคม 2541 ซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบเรื่องการสนับสนุนการพัฒนาระบบสายส่งเชื่อมโยงระหว่างกันในอนุภูมิภาคและนอกอนุภูมิภาค ลุ่มแม่น้ำโขง และการลงทุนของเอกชนในโครงการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาคฯ

## สำนักงานคณะกรรมการ

# ส่งเสริมการลงทุน

รัฐบาลซึ่งมี ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย เป็น นายกรัฐมนตรีได้เข้ามาบริหารประเทศตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2540 ซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยอยู่ในภาวะเศรษฐกิจวิกฤตครั้งรุนแรงที่สุดนับจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งหลายฝ่ายขาดความเชื่อมั่น ธุรกิจมีปัญหาภาระหนี้สูง ขาดสภาพคล่อง ขาดสินเชื่อ บางแห่งต้องปิดกิจการ บางแห่งต้องลดต้นทุนลดคนงานเพื่อประคองธุรกิจให้อยู่รอด รัฐบาลจึงได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหานี้เป็นขั้นตอนโดยให้ความสำคัญในการสร้างเสถียรภาพ กระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจเป็นอันดับแรกโดยระมัดระวังไม่ให้เกิดการแก้ไขปัญหาด้านหนึ่งส่งผลกระทบต่ออีกด้านหนึ่งจนถึงขณะนี้นับว่าเศรษฐกิจได้มีสัญญาณที่ฟื้นตัว มีเสถียรภาพและสร้างความเชื่อมั่นระดับหนึ่งแล้ว ดังนั้นการดำเนินงานต่อไปจึงต้องทำให้เกิดการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องพร้อมกับ

วางรากฐานให้ประเทศเจริญเติบโตอย่างแข็งแกร่ง ยั่งยืน พัฒนาขีดความสามารถให้กับภาคอุตสาหกรรม และภาคธุรกิจของไทย เพื่อรองรับกระแสการแข่งขันที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในอนาคต

ในช่วงเกือบ 3 ปีที่ผ่านมาซึ่งฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ได้เข้ามาบริหารประเทศและ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ในฐานะเป็นรัฐมนตรีซึ่งกำกับดูแลงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้มีการผลักดันนโยบาย จุดประกายความคิด ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ รวมทั้งประสานการแก้ไขปัญหาต่างๆ ผ่านคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและคณะอนุกรรมการนโยบายส่งเสริมการลงทุน โดยได้ผลักดันงานสำคัญๆ ให้สัมฤทธิ์ผล ดังต่อไปนี้

## **1. มาตรการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น**

ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การส่งออกหดตัว การลงทุนจากต่างประเทศหดตัว ขาดความเชื่อมั่นในการทำธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งนำไปสู่การเงินไหลออกนอกระบบ ธุรกิจต่างๆ มีต้นทุนที่สูงขึ้น และประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง ทำให้โครงการที่ขอรับการส่งเสริมบางส่วนต้องยกเลิกและชะลอโครงการเพื่อรอดูทิศทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงได้นำเสนอมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยให้มีเงื่อนไขจะต้องยื่นคำขอยภายในวันที่ 31 กรกฎาคม 2543 มาตรการส่งเสริมการลงทุนทั้งมาตรการที่เกี่ยวกับภาษีอากร และไม่เกี่ยวกับภาษีอากร ดังต่อไปนี้

### **1.1 มาตรการที่เกี่ยวกับภาษีอากร ได้แก่**

- (1) การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรเพื่อทดแทนเครื่องจักรเดิม

สำนักนายกรัฐมนตรี

- สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ รองเท้า และอาหาร รวมทั้งกิจการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- (2) ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรเพื่อเร่งรัดการส่งออก
  - สำหรับโครงการที่ตั้งในเขต 1 และเขต 2 ที่จะผลิตเพื่อส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย
- (3) การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรสำหรับกิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตรเพื่อการส่งออก
  - สำหรับโครงการกิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตรที่จะส่งผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายต่างประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายไม่ว่าจะตั้งสถานประกอบการในเขตใด
- (4) การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี สำหรับอุตสาหกรรมสนับสนุนที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 19 ประเภท
  - ผ่อนผันให้ชาวต่างชาติถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งสิ้นในอุตสาหกรรมสนับสนุนที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 19 ประเภทได้ และสามารถจำหน่ายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ได้
- (5) การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโครงการที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง
  - สำหรับโครงการที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจสูง ขยายกิจการในบริเวณเดียวกับโครงการที่ได้รับการส่งเสริมอยู่เดิมได้โดยได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี หากตั้งในเขต 1 และ 5 ปี หากตั้งในเขต 2 นอกนิคมอุตสาหกรรมหรือนอกเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ทั้งนี้ต้องเป็นโครงการส่งออกไม่น้อยกว่า

ร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายและเพิ่มการจ้างงานไม่น้อยกว่า 500 คน หรือเพิ่มการจ้างงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของแรงงานที่มีอยู่เดิม

## 1.2 มาตรการที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร ได้แก่

### - การผ่อนผันหลักเกณฑ์การร่วมทุน

ผ่อนผันให้โครงการใหม่และโครงการเดิมที่ได้รับการส่งเสริมแต่ยังไม่เปิดดำเนินการในเขต 1 และเขต 2 สามารถจำหน่ายสินค้าในประเทศได้ โดยไม่คำนึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศสำหรับทุกประเภทกิจการจำหน่ายในประเทศได้ เว้นแต่ต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ร่วมทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ การทำเหมืองแร่ และการให้บริการซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือการให้บริการนั้นต้องตามกฎหมายพิเศษเฉพาะกิจกรรมนั้น

## 2. สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ก่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้เทคโนโลยีและเป็นประโยชน์ในเรื่องการจัดการการเงินของบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้พิจารณาอนุมัติให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนำเข้าแม่พิมพ์และเครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนออกไปอีก 5 ปีจนถึงปี 2547

## 3. การแก้ไขปัญหาสภาพคล่อง

ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาขาดสภาพคล่อง อันเนื่องมาจากการนำเงินสดไปซื้อใช้หนี้สินระยะสั้นเกินกว่าปริมาณ

สิ้นในต่างประเทศ กำลังการผลิตลดลงอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจโดยรวมซบเซา ชาติอำนาจซื้อ ดังนั้นเพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด ไม่ประสบปัญหาการปิดกิจการ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเห็นว่า การเพิ่มทุนโดยนักธุรกิจไทยในขณะนั้นทำได้ยาก เนื่องจากทุกฝ่ายประสบปัญหาการขาดสภาพคล่อง ดังนั้นจึงได้มีแนวคิดสนับสนุนให้ผ่อนปรนเงื่อนไขการถือหุ้นของนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น อนุมัติผ่อนปรนเงื่อนไขของนักลงทุนต่างชาติมากขึ้นโดยทั้งสิ้นได้ แต่มีเงื่อนไขว่าจะอนุมัติให้ได้เฉพาะกรณีผู้เข้าร่วมทุนฝ่ายไทยเห็นชอบให้ผู้ร่วมทุนต่างชาติถือหุ้นข้างมากได้ เพื่อนำเงินมาฟื้นฟูกิจการ

#### 4. เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ส่งออก

4.1 เพื่อช่วยลดปัญหาสภาพคล่องแก่ผู้ส่งออก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ได้มีมาตรการยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบเพื่อทำการผลิตเพื่อการส่งออกตามมาตรา 36(1), (2) แก่กิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริม 11 อุตสาหกรรมได้แก่อุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องหนัง รองเท้า ผลิตเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่ง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ของเด็กเล่น เครื่องกีฬา ชิ้นส่วนยานพาหนะ ผลิตภัณฑ์พลาสติกหรือเคลือบด้วยพลาสติก ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์เครื่องไฟฟ้าและชิ้นส่วน ทั้งนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ขยายระยะเวลาการยื่นขอส่งเสริมการลงทุนซึ่งจะสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2542 ออกไปอีก 1 ปี เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2543 ด้วย

4.2 สนับสนุนให้ผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตเพื่อส่งออกเพิ่มขึ้น โดยให้สิทธิและประโยชน์ ดังนี้

- ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเพื่อทำการ

ผลิตเพื่อการส่งออกโดยไม่กำหนดเงื่อนไขการส่งออกขั้นต่ำ

- ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมที่ใช้สิทธิและประโยชน์ยกเว้น  
อากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นเพื่อใช้ในการส่งออกที่สิ้นสุด  
ไปแล้ว ได้รับการขยายเวลาการใช้สิทธิและประโยชน์ดังกล่าว  
ต่อไปอีก

## 5. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

สำนักงานฯ ไม่สนับสนุนและไม่ให้การส่งเสริมแก่กิจการผลิต  
ใด ๆ ที่ใช้แรงงาน ต่างด้าว (ไร้ฝีมือ) เนื่องจากเห็นว่านอกจาก  
ขัดแย้งกับนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลแล้ว ยังจะ  
ทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบด้านต้นทุนการผลิตระหว่าง  
โรงงานที่เลี้ยงใช้แรงงานต่างด้าว กับโรงงานซึ่งปฏิบัติตามกฎ  
กฎหมาย

## 6. การปรับโครงสร้างการผลิต

6.1 การปรับโครงสร้างด้านการเกษตร สนับสนุนการปรับ  
โครงสร้างด้านการเกษตร โดยส่งเสริมให้กิจการเกษตรและผลิตผล  
จากการเกษตรเป็นกิจการที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ โดยได้  
รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุดเป็นเวลา 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งใน  
เขตใด และได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้ง  
ในเขตใด

### 6.2 การปรับโครงสร้างด้านอุตสาหกรรม

(1) เร่งรัดพัฒนาระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม  
เพื่อสร้างความเชื่อถือให้กับประเทศผู้ซื้อ ได้กำหนดให้ผู้ได้รับการ  
ส่งเสริมการลงทุนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมในโครงการใหม่ตั้งแต่ปี  
2542 เป็นต้นไป ในกิจการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมส่งออก ไม่น้อย

สำนักนายกรัฐมนตรี

กว่าร้อยละ 80 อุตสาหกรรมวิศวกรรมและอุตสาหกรรมพื้นฐาน ซึ่งมีขนาดการลงทุนเกิน 40 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะต้องดำเนินการให้ได้รับรองระบบคุณภาพ มาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า ภายใน 2 ปี นับแต่วันเปิดดำเนินการ

(2) โครงการ ASEAN Supporting Industry Database (ASID) ซึ่งเป็นโครงการฐานข้อมูลอุตสาหกรรมสนับสนุนของอาเซียน โดยมีรายชื่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสนับสนุนผลิตชิ้นส่วนในประเทศสมาชิก และเป็นช่องทางการตลาดให้แก่ผู้ผลิตชิ้นส่วน พัฒนาการเชื่อมโยงในระบบการผลิตระหว่างอุตสาหกรรมกลับกับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม

(3) สำนักงานฯ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการติดต่อเพื่อให้มีการพบปะกันระหว่าง “ผู้ซื้อ” ซึ่งเป็นผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ และ “ผู้ขาย” ซึ่งเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วน สำหรับในช่วงแรกจะเน้นอุตสาหกรรม 2 แบบ คือ อุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การดำเนินการจะเป็นการนำผู้ผลิตชิ้นส่วนไปเยี่ยมชมโรงงานของผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนเหล่านั้น ได้เห็นภาพรวมของขั้นตอนการผลิตรูปร่างของชิ้นส่วน ๆ ที่ใช้ในการผลิตรวมถึงการรับฟังการบรรยายสรุป เจาะจงและสอบถามเกี่ยวกับโอกาสที่จะผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ เพื่อป้อนให้แก่ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายชิ้นส่วนโดยตรงต่อไป

(4) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ สำนักงานฯ ลดต้นทุนการดำเนินการของผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ด้วยการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรในกิจการ 61 ประเภท สำหรับโครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และ 2

## 7. การอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติ ในการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและ การอนุญาตทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนร่วมกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม จัดตั้งศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงานขึ้นเพื่อให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-stop service) ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกในการขอวีซ่าและใบอนุญาตทำงานได้ภายใน 3 ชั่วโมง หากเอกสารต่างๆ ครบถ้วน ด้วยความสะดวกดังกล่าว ทำให้มีผู้มาขอใช้บริการที่ศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทำงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

## 8. จัดงาน เชื่อมันเมืองไทย ปีโอไอแอฟร์ 2000

ขึ้นระหว่างวันที่ 3-17 กุมภาพันธ์ 2543 ณ ศูนย์แสดงสินค้านานาชาติอิมแพ็ค เมืองทองธานีโดยมีกิจกรรมสำคัญ อาทิ

8.1 กิจกรรมแสดงสินค้าและนิทรรศการ เทคโนโลยี

8.2 จัด CEO Forum ซึ่งมีนักธุรกิจระดับประธานบริษัทชั้นนำของโลกจาก 10 ประเทศเข้าร่วม

8.3 จัดกิจกรรมสัมมนาและกิจกรรมเสริมด้านวิชาการ มีการจัดสัมมนาในหัวข้อต่างๆ รวมทั้งสิ้น 175 หัวข้อ โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้นประมาณ 20,000 คน

8.4 งานอาชีพแอฟร์ในงานนิทรรศการเชื่อมันเมืองไทย ปีโอไอแอฟร์ 2000 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพความสามารถของนักเรียนในสังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

8.5 จัดงาน “นัดพบแรงงาน” หรือ JOB FAIR ซึ่งสำนักงานฯ จัดร่วมกับกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ท่านนายกรัฐมนตรี

## 9. ปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุน

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและการลงทุนของโลกได้เปลี่ยนแปลงไป กอปรกับวิกฤตเศรษฐกิจนับตั้งแต่กลางปี 2540 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างกว้างขวาง ทำให้การจัดเก็บภาษีอากรของรัฐต่ำกว่าเป้าหมาย ในขณะที่ภาระหนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินการคลังของรัฐบาล ดังนั้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจึงเห็นสมควรที่จะปรับนโยบายส่งเสริมการลงทุนและหลักเกณฑ์ให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรใหม่เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันและสอดคล้องกับแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจและการลงทุนในอนาคตมากขึ้น

*สาระสำคัญของนโยบายส่งเสริมที่เปลี่ยนใหม่ ได้แก่*

9.1 ให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม โดยกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับส่งเสริมที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไปต้องได้รับ ISO หรือมาตรฐานสากลอื่นๆ

9.2 ใช้หลักการให้สิทธิประโยชน์ตามผลการดำเนินงาน (Performance-based) เพื่อให้สามารถติดตามสถานภาพโครงการที่ได้รับส่งเสริมได้ดีขึ้น และประเมินมูลค่าภาษีอากรที่รัฐยกเว้นได้ชัดเจนขึ้น

9.3 ปรับการแบ่งเขต โดยยังคงให้มี 3 เขตเท่าเดิมเพื่อไม่ให้เกิดข้อขัดแย้งง่าย และสะดวกในการปฏิบัติ แต่จะมีการปรับเปลี่ยนจำนวนจังหวัดในแต่ละเขตให้มีความเหมาะสมมากขึ้นโดยใช้รายได้และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเป็นเกณฑ์ และให้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นแก่จังหวัดที่มีรายได้ต่ำ

9.4 ยกเลิกการให้สิทธิประโยชน์ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบ ที่นำเข้ามาผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายในประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตาม อาจจะต้องยกเว้นให้กรณีโครงสร้างภาษีไม่เอื้ออำนวยเท่าที่นั้น เช่น อัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบสูงกว่าอัตราภาษีสินค้าสำเร็จรูป

9.5 ปรับหลักเกณฑ์อนุมัติโครงการ หลักเกณฑ์การถือหุ้น ของต่างชาติ และทบทวนประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

9.6 แก้ไขกฎหมายเพื่อให้คณะกรรมการมีความคล่องตัว และยืดหยุ่นมากขึ้นในการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรตาม ความเหมาะสมของภาวะเศรษฐกิจ เช่น มาตรา 31 เกี่ยวกับการ จำกัลดวงเงินภาษีเงินได้ที่จะยกเว้น การมีทางเลือกที่จะอนุญาต หรือไม่อนุญาตให้นำผลขาดทุนไปหักจากปีที่มีกำไร เป็นต้น

## **10. โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและกรม อาชีวศึกษา เรื่องการ อาชีวศึกษาระบบทวิ-ภาคี (Dual Vocational Training)**

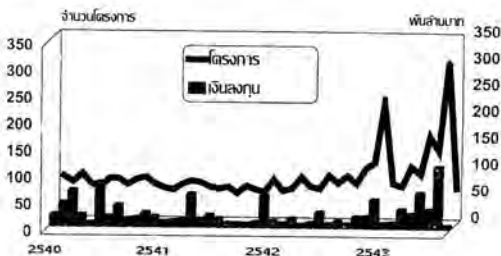
ร่วมมือกับกรมอาชีวศึกษาและสถานประกอบการในการ ฝึกอาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงานในสถานประกอบการให้สอดคล้อง กับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม โดยมีการจัดประชา-สัมพันธ์โครงการต่างๆ เดือน

## 11. ด้านสิทธิประโยชน์และการส่งเสริมการลงทุน

11.1 การลงทุนเพิ่มขึ้นในทุกหมวดประเภทกิจการ เช่น หมวดอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า หมวดเคมี กระดาษ และพลาสติก หมวดผลิตภัณฑ์โลหะและเครื่องจักร และ หมวดอุตสาหกรรมเบา เป็นต้น

11.2 จำนวนโครงการขอรับการส่งเสริม เริ่มปรับตัวดีขึ้น ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2541 เป็นต้นมา โดยในช่วง 8 เดือน ปี 2543 มีจำนวนคำขอต้งสิ้น 862 โครงการ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 69 เงินลงทุน 248,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนกว่าเท่าตัว ( ร้อยละ 148 )

โครงการขอรับการส่งเสริมการลงทุนรายเดือน



สถิติการขอรับการส่งเสริมในช่วงปี 2541 - 2543

หมวดประเภทกิจการ	โครงการ						เงินลงทุน ( พันล้านบาท )		
	2541		2542		2543		2541	2542	2543
	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	(ม.ค.-ธ.ค.)	เปลี่ยนแปลง
เกษตรกรรม และผลิตภัณฑ์เกษตร	108	137	122	61%	19	30.4	21.90	-28%	
เหมืองแร่ และโลหะพื้นฐาน	13	22	18	64%	2.3	2.4	10.5	338%	
อุตสาหกรรมเบา	126	158	132	69%	16.9	24.8	20.3	-18%	
ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร	90	177	163	81%	10.1	21.2	19.8	-7%	
อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า	162	185	192	57%	62.2	56.6	52.9	-7%	
เคมี กระดาษ และพลาสติก	89	124	132	116%	46.5	28.2	76.9	173%	
บริการ และ สาธารณูปโภค	92	109	103	45%	84.3	29.9	45.9	54%	
รวม	660	912	862	69%	241.3	193.5	21.90	148%	
อัตราเปลี่ยนแปลง		34%			20%				

11.3 การลงทุนจากต่างชาติ ในช่วง 8 เดือน ปี 2543 ญี่ปุ่น ยังคงเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่โดยมีสัดส่วนการลงทุนประมาณร้อยละ 38 อันดับสองได้แก่ สิงคโปร์ ร้อยละ 13 อันดับสามได้แก่ สหรัฐอเมริกา ร้อยละ 9.6 ส่วนกลุ่มประเทศยุโรปมีสัดส่วนการลงทุนเพิ่มจากร้อยละ 18 ของช่วงเดียวกันของปีก่อนมาอยู่ที่ประมาณ ร้อยละ 23



# พัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 โดยกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคง และการต่างประเทศ ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งครอบคลุมการดำเนินการสองระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วน และระยะปานกลาง ประกอบด้วยแนวทางและมาตรการหลายประการอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขวิกฤตและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่สำคัญมี 5 เรื่อง คือ (1) การแก้ไขปัญหาเสถียรภาพและฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน (2) การกระตุ้น พื้นฟู และปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ (3) การบรรเทาผลกระทบและการปฏิรูปทางสังคม (4) การปฏิรูประบบบริหารจัดการ และ (5) การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น

## 1. การแก้ไขปัญหาเสถียรภาพระยะสั้นและ ฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน

(มาตราการ 14 สิงหาคม 2541) เพื่ออำนวยความสะดวกการเพิ่มทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 เพื่อให้สัดส่วนของเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเป็นไปตามมาตรฐานสากล และเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลโดยประกาศเกณฑ์ใหม่เกี่ยวกับการจัดชั้นลูกหนี้ การกักเงินสำรอง และระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ (มีนาคม 2541) และประกาศใช้หลักเกณฑ์การจัดชั้นลูกหนี้ใหม่เป็น 5 ระดับ เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีความมั่นคง รวมทั้งได้เข้าแทรกแซงดูแลธนาคารพาณิชย์ 5 แห่ง ซึ่งได้ปรับปรุงและแปรรูปกลับเป็นธนาคารเอกชนแล้ว 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารรัตนสิน ซึ่งธนาคารยูไนเต็ดโอเวอร์ซีส์ (ยูโอบี) เป็นผู้รับโอน และกำลังดูแลการแปรรูปอีก 2 แห่ง ได้แก่ ธนาคารศรีนคร และธนาคารนครหลวงไทย

## 2. การกระตุ้น ฟื้นฟู และปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจ

นอกจากที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุล โดยเพิ่มวงเงินงบประมาณ 2541 จากเดิม 800,000 ล้านบาท เป็น 830,000 ล้านบาท ให้กับแผนงานและโครงการด้านสังคม และเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของประชาชน สำหรับปีงบประมาณ 2542 และ 2543 รัฐบาลได้ใช้นโยบายงบประมาณแบบขาดดุลอย่างต่อเนื่อง โดยมีงบประมาณขาดดุลจำนวน 85,000 และ 110,000 ล้านบาท ตามลำดับ และในปีงบประมาณ 2544 ได้ลดขนาดของการขาดดุลงบประมาณลงเหลือเพียง 105,000 ล้านบาทแล้ว รัฐบาลยังมีความจำเป็นต้องกอบกู้หนี้ต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อระดมเงินสำรอง

สำนักนายกรัฐมนตรี

เงินตราต่างประเทศในการสร้างความมั่นคงและผลักดันให้เกิดสภาพคล่องทางการเงินไปหล่อเลี้ยงภาคการผลิต ตลอดจนลดผลกระทบทางสังคม โดยจำแนกประเภทของเงินกู้สำคัญได้เป็น 3 กลุ่มหลัก คือ (1) เงินกู้ตามโครงการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ (SAL) (2) โครงการลงทุนทางสังคม (SIP) และ (3) เงินกู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจภายใต้แผน Miyazawa รวมวงเงินทั้งสิ้นประมาณ 6,048 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และดำเนินตามมาตรการสำคัญ ๆ คือ

**2.1) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดผลกระทบทางสังคม** (มาตรการ 30 มีนาคม 2542) ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก คือ

(1) การเพิ่มใช้จ่ายภาครัฐจากเงินกู้ Miyazawa วงเงิน 53,000 ล้านบาท

(2) มาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ได้แก่ การลดภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 7 ชั่วคราวเป็นเวลา 2 ปี (ตั้งแต่ 1 เมษายน 2542 - 31 มีนาคม 2544 และได้ขยายเวลาของการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 ออกไปอีก 6 เดือน โดยจะไปถึงสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2544 เพื่อให้มีความมั่นใจว่าเศรษฐกิจสามารถฟื้นตัวได้อย่างต่อเนื่อง) การยกเลิกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากอัตราร้อยละ 1.5 ของยอดรายรับธุรกิจขนาดย่อม และการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับภาษีเงินได้สุทธิในช่วง 50,000 บาทแรก

(3) มาตรการลดราคาพลังงาน ได้แก่ ค่าไฟฟ้า แก๊สสูงต้ม และลดภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตาจากร้อยละ 17.5 เหลือร้อยละ 5 ผลจากการดำเนินมาตรการดังกล่าวจะช่วยเพิ่มสภาพคล่องและลดปัญหาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะปัญหาการว่างงาน

สำนักนายกรัฐมนตรี

2.2) มาตรการสนับสนุนการลงทุนภาคเอกชน (มาตรการ 10 สิงหาคม 2542) ประกอบด้วย 4 กลุ่มมาตรการหลัก คือ

(1) มาตรการด้านภาษี โดยการปรับลดอากรสินค้าทุน และวัตถุดิบ รวมกว่า 600 รายการ การให้ผู้ประกอบการสามารถหักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินในอัตราเร่ง การยกเลิกการจดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและ/หรือส่งออกซึ่งทองคำ

(2) มาตรการสนับสนุนด้านเงินทุน โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านเงินทุนส่วนหนึ่งผ่านการจัดตั้งกองทุน 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุน กองทุนเงินร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุน รวมวงเงินเบื้องต้นกว่า 20,000 ล้านบาท

(3) มาตรการฟื้นฟูอุตสาหกรรมทรัพย์ โดยจัดวงเงินสินเชื่อระยะยาวอัตราดอกเบี้ยคงที่เพื่อกระตุ้นการซื้อที่อยู่อาศัย โดยผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย การเพิ่มบทบาทการเคหะในการรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จในวงเงิน 15,000 ล้านบาท และลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์จากร้อยละ 2 เหลือร้อยละ 0.01 ของราคาประเมิน

(4) มาตรการการปรับโครงสร้างการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) โดยเพิ่มและขยายบทบาทของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) เพื่อให้สามารถขยายขอบเขตการให้บริการ วงเงินการให้กู้ และมีความคล่องตัวในกระบวนการปล่อยกู้มากขึ้น นอกจากนี้ยังให้มีการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับกิจการ SME

2.3) **มาตรการส่งเสริมการลงทุน** รัฐบาลได้ปรับปรุงนโยบายและหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุนเพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีมติเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2543 โดยให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรม และผลิตผลจากการเกษตร โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีนโยบายให้กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตรได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเครื่องจักรและยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด และสิทธิประโยชน์อื่นตามเกณฑ์ที่ตั้งในแต่ละเขต

### 3. การปฏิรูปทางด้านสังคม

เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มากที่สุด รัฐบาลได้ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

3.1) **การศึกษา** รัฐบาลได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2542 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาที่สำคัญหลายประการ เช่น การจัดการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี แก่ประชากรวัยเรียนให้ครบทุกคนภายในปี 2545 การปรับระบบการบริหารจัดการโดยยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษา การจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาที่มีฐานะเป็นองค์กรมมหาชน เป็นต้น

3.2) **สาธารณสุข** เพื่อให้คนไทยมีสุขภาพดีถ้วนหน้า โดยสามารถลดอัตราการเจ็บป่วยและตายด้วยโรคที่สำคัญ ในปี 2541 ภาวะทุพโภชนาการระดับรุนแรงลดลงเหลือไม่เกินร้อยละ 0.5 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ชายไทยมีอายุขัยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 70 ปี ขณะที่หญิงเพิ่มขึ้นเป็น 75 ปี มีการขยายหลักประกันสุขภาพให้

สำนักนายกรัฐมนตรี

ครอบคลุมเพิ่มขึ้นเป็นประมาณร้อยละ 80 ในปี 2542 ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงบริการได้มากขึ้น และได้เห็นชอบให้มีการยก ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติขึ้นมา เพื่อเป็นแผนแม่บท เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อสร้างความมั่นคง สร้างภูมิคุ้มกัน และความสุขที่ยั่งยืนของประชาชนทุกคน

3.3) **สวัสดิการด้านแรงงานและการประกันสังคม**  
ประกอบด้วยมาตรการสำคัญ ๆ หลายประการ เช่น การขยายขอบเขตการคุ้มครองให้แก่ลูกจ้างผู้ประกันตนได้สิทธิประโยชน์ในการสงเคราะห์บุตรและชราภาพ และการขยายเวลาคุ้มครองผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างให้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ในกรณีอย่างเช่น การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย การสงเคราะห์และจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ ครอบครัว และชุมชน ประกอบด้วย การสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน การเพิ่มเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุ การรักษาพยาบาลแบบไม่คิดมูลค่าแก่ผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่ยังคงสมควรเกื้อกูล 25.4 ล้านคน การจำหน่ายบัตรสุขภาพโดยสมัครใจจำนวน 2.4 ล้านใบ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการดูแลสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก และการแก้ไขปัญหาโรคเอดส์ เป็นต้น การที่ประเทศไทยเริ่มก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมของผู้สูงอายุ ความเป็นครอบครัวใหญ่ลดลง ความเป็นเมืองมากขึ้น และกระแสโลกาภิวัตน์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้ผู้สูงอายุขาดความมั่งคั่งดีศรีถ้าไม่มีหลักประกันและการเตรียมตัวที่ดี รัฐบาลได้ตระหนักถึงเรื่องนี้จึงได้ริเริ่มศึกษาการกำหนดให้คนในวัยทำงานมีการออมและมีหลักประกันของตนเองใน 3 ลักษณะ คือ การขยายการประกันสังคม การมีมาตรการการออมโดยบังคับ และการออมโดยสมัครใจ และการที่ระบบประกันทั้ง 3 ลักษณะไม่เพียงพอ

สำนักนายกรัฐมนตรีย

ต่อการสร้างความมั่นคงแก่ประชาชน จึงได้เตรียมปรับปรุงระบบ  
สวัสดิการสังคมให้ประชาชนได้รับตามสิทธิในการเป็นมนุษย์ต่อไป

3.4) **คุณภาพชีวิตของประชาชน : เมืองน่าอยู่** เป็นสิ่ง  
ที่ขาดหายและถูกละเลยทั้งในช่วงก่อนวิกฤตเพราะมีการใช้  
ทรัพยากรและพัฒนาทางด้านวัตถุ รวมทั้งความเป็นสังคมบริโภค  
และในช่วงวิกฤตเมื่อทรัพยากรมีจำกัด รัฐบาลได้ตระหนักถึงความ  
จำเป็นของการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นคุณภาพชีวิต  
เบื้องต้นของประชาชน ได้แต่งตั้ง “คณะกรรมการพัฒนาเมือง  
แห่งชาติ” เพื่อทำงานในระยะยาว โดยมีกรอบนโยบายและแผน  
ปฏิบัติในระยะยาว 4 ประการ คือ

**ประการแรก** คุณลักษณะของเมืองน่าอยู่ 4 ประการได้แก่  
ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างสงบสุข  
มีความสะดวกสบาย สุขภาพดีทั้งกายและใจ  
มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

**ประการที่สอง** กรอบแนวคิดหลัก มีองค์ประกอบที่เป็น  
สากล 3 ส่วนคือ ความน่าอยู่ ความเป็น  
ประชาธิปไตย ความพร้อมในการปรับตัวทาง  
เศรษฐกิจและสังคม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง  
ของโลก

**ประการที่สาม** กลยุทธ์การพัฒนาที่สำคัญ 5 ประการได้แก่  
ด้านการสร้างสังคมให้เข้มแข็ง ด้านการ  
สร้างเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ ด้านกาย-  
ภาพและสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร  
และการจัดการ และด้านการติดตาม  
ประเมินผล

**ประการที่สี่** การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาเมือง

อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการเตรียมคนและชุมชนให้พร้อม การสร้างหรือหากกลุ่มแนวร่วมจากผู้นำด้านต่าง ๆ การสร้างแผนปฏิบัติการร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมโครงการตามภารกิจ และการติดตามประเมินผล

#### 4. การปฏิรูประบบบริหารจัดการ

4.1) การปรับบทบาทภารกิจและขนาดของหน่วยงาน เช่น จัดกลุ่มภารกิจของรัฐให้ชัดเจน เฉพาะที่รัฐต้องดำเนินการเท่านั้น การจัดตั้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การลดขนาดระบบราชการ โดยได้เริ่มในปีงบประมาณ 2541 และขยายผลบังคับต่อเนื่องถึงสิ้นปีงบประมาณ 2544 โดยกรณีข้าราชการ ให้ส่วนราชการยุบเลิกตำแหน่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของตำแหน่งที่ว่างลง เนื่องจากเกษียณอายุ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 20 ให้นำมารวมแล้วมอบให้คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐพิจารณาจัดสรรที่มีความจำเป็น กรณีลูกจ้างประจำในหมวดแรงงาน ให้ยุบเลิกเมื่อตำแหน่งว่าง รวมทั้งพิจารณาทบทวนภารกิจหรือลักษณะงานที่มีความจำเป็นต้องใช้ตำแหน่งลูกจ้างประจำในหมวดกึ่งฝีมือหรือหมวดฝีมือปฏิบัติงาน ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2541 ได้ยุบเลิกตำแหน่งข้าราชการจำนวน 6,090 อัตรา และลูกจ้างประจำจำนวน 4,527 อัตรา รวมทั้งสิ้น 10,617 อัตรา และจากการยุบเลิกสำนักงานในต่างประเทศ ทำให้มีการยุบเลิกการจ้างลูกจ้างชั่วคราวในต่างประเทศจำนวน 176 คน ซึ่งจากมาตรการดังกล่าวมีผลให้ลดงบประมาณรายจ่ายประจำในระยะยาวด้านเงินเดือน ค่าจ้างและสวัสดิการต่าง ๆ

สำนักนายกรัฐมนตรี

#### 4.2) ปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ โดย

(1) การกระตุ้นและสร้างสิ่งจูงใจในการปรับปรุงคุณภาพบริการประชาชน เช่น กำหนดปี 2542-2544 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการประชาชนของรัฐ การให้รางวัลระดับชาติ Prime Minister Award แก่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐดีเด่นในการให้บริการระดับจังหวัด (2) ปรับปรุงระบบงาน วิธีการทำงานและพัฒนาประสิทธิภาพ โดยจัดเป็นโครงการศึกษาและขยายผลต่อไปของหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมทะเบียนการค้า กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม ฯลฯ หรือการบริการลักษณะแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ของกระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนริเริ่มการสร้างตัวชี้วัดและประเมินผลการบริหารงานหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (3) ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการระบบราชการ โดยการปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคล เพื่อธำรงรักษาคนดี มีความรู้ ความสามารถไว้ในระบบราชการ ได้แก่ การกำหนดและพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการ ปรับปรุงวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานและการเลื่อนขั้นเงินเดือนและระเบียบอื่น ๆ

4.3) วางกติกากฎระเบียบการบริหารจัดการงานภาครัฐที่มีความโปร่งใสเป็นธรรมและตรวจสอบได้ ได้แก่ ดำเนินการแต่งตั้งผู้ตรวจราชการแผ่นดินด้านปกครอง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของคณะรัฐมนตรีและข้าราชการระดับสูง ตราพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติการจัดทำประชาพิจารณ์ในการตัดสินใจดำเนินการอันมีผลกระทบต่อประชาชน มาตรการให้ความคุ้มครองข้าราชการผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ เป็นต้น

สำนักนายกรัฐมนตรี

4.4) **ปรับปรุงระบบบริหารราชการ** คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 เห็นชอบแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) การปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการบริหารงาน (2) การปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน และการพัสดุ (3) การปรับเปลี่ยนระบบบริหารบุคคล (4) การปรับเปลี่ยนกฎหมาย และ (5) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและค่านิยมเจ้าหน้าที่ของรัฐ

## 5. การกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น

รัฐบาลได้กำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอน โดยได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (โดยอนุวัติตามมาตรา 284 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540) ดังนี้

1) ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองให้ชัดเจน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดมีความพร้อมในการรับถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจ ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 4 ปี สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทใดหรือแห่งใดที่ไม่สามารถที่จะรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจภายใน 4 ปี ให้ดำเนินการถ่ายโอนภายใน 10 ปี

2) กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้  
อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับการ  
ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละ  
ประเภทอย่างเหมาะสม โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี  
รายได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544  
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (รัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กร  
ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนทั้งสิ้น 73,286 ล้านบาท โดยแยกเป็น  
2 ส่วน คือ (1) จัดสรรเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น  
(เทศบาล อบจ. อบต. เมืองพัทยา กทม.) จำนวน 40,954 ล้านบาท  
และ (2) จัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยการถ่ายโอนงาน/กิจกรรม  
การบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน  
37,332 ล้านบาท โดยส่วนใหญ่จะเป็นงานเกี่ยวกับการพัฒนา  
แหล่งน้ำ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การพัฒนา  
การศึกษา และการพัฒนาสังคมและชุมชน) และให้องค์กร  
ปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของ  
รัฐบาลภายในไม่เกิน พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3) การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับ  
การจัดบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐ  
จัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็น และความต้องการ  
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จัดระบบของการถ่ายโอน  
บุคลากรจากส่วนราชการ เพื่อให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ  
ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการ  
ถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่

## สำนักงานคณะกรรมการ

# การศึกษาแห่งชาติ

ในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2540 - 30 กันยายน 2543 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินงานตามโครงการต่างๆ เพื่อสนองเจตนารมณ์ตามนโยบายของรัฐบาลในด้านการศึกษา ดังนี้

### 1. นโยบายด้านบริการการศึกษานานาชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย(AIT) ในโครงการพัฒนาบุคลากรทางวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตและพัฒนาบุคลากรในระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในสาขาดังกล่าวได้จัดสรรทุนการศึกษาปีละ 41 ทุน ระยะเวลา 5 ปี รวม 205 ทุน งบประมาณทั้งสิ้น 160,712,500 บาท

ผลการดำเนินงานปี 2540-2543 ได้คัดเลือกผู้รับทุนการศึกษาไปแล้ว 11 ภาคการศึกษา จำนวนรวมทั้งสิ้น 191 ทุน เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลไทย 115 ทุน และในส่วนของ AIT 76 ทุน คิดเป็นร้อยละ 93.17 ของเป้าหมายรวมของโครงการ

นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้สนับสนุนความร่วมมือทางด้านวิชาการกับประเทศต่าง ๆ ทั้งการศึกษา วิจัย รวมทั้งมีการจัดประชุมนานาชาติเป็นประจำทุกปี เช่น การประชุมวิชาการร่วมกับองค์การ UNESCO ทำให้นักวิชาการของไทยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และมีโอกาสเสนอผลงานวิจัยในเวทีนานาชาติ

## 2. นโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี

ในส่วนของนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ได้ดำเนินงานสานต่อเจตนารมณ์ของรัฐที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำนโยบายการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่แสดงถึงขอบเขตของการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐไม่เก็บค่าใช้จ่ายว่าครอบคลุมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและอาชีพ รวมถึงยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบไปเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542

และเพื่อให้นโยบายดังกล่าวเป็นรูปธรรมชัดเจน คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน 12 ปี ซึ่งขณะนี้แล้วเสร็จ ผ่านการพิจารณาของ

สำนักนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ อยู่ระหว่างการตรวจสอบความ  
เป็นไปได้ในการปฏิบัติงานขององค์คณะบุคคลที่จะแต่งตั้งขึ้น  
นอกจากนี้ สกศ. ได้สร้างองค์ความรู้ ทั้งในเรื่องการวิจัยเอกสาร และ  
ดำเนินการโครงการนำร่อง สำหรับกลุ่มที่มีความต้องการการ  
ศึกษาแบบพิเศษ เพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มด้อย-โอกาส  
ประเภทต่างๆ ได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวางทั่วถึง

### 3. นโยบายจัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ

ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ลง  
ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542  
ประกอบด้วย 9 หมวด และบทเฉพาะกาล จำนวน 78 มาตรา กำหนด  
ความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์รอบ  
ด้าน โดยขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี  
คุ้มครองสิทธิและโอกาสเสมอกันของคนไทยในการรับการศึกษา  
ขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมี  
คุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ  
ต้องจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถ  
ของบุคคลนั้น

ทั้งนี้ในการจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 3 ประการ คือ (1) เป็น  
การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมใน  
การจัดการศึกษาและ (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการการ  
เรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องส่งผลให้มีการปฏิรูปกระบวนการ  
เรียนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดในทันที และมีการดำเนินงานปฏิรูปการ  
บริหาร การพัฒนาวิชาชีพครู การประกันคุณภาพการศึกษาและ  
แผนปฏิบัติการการศึกษาพื้นฐาน 12 ปี ให้ได้ตามกำหนดเวลาที่  
กฎหมายบัญญัติ

#### 4. นโยบายการให้ความรู้แก่พ่อแม่ และครอบครัว

สำหรับในเรื่องของการให้ความรู้แก่พ่อแม่ และครอบครัวในการวางรากฐานเบื้องต้นของชีวิต และการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กนั้น สกศ. ได้จัดทำองค์ความรู้ทั้งในเชิงการวิจัยเอกสาร และโครงการนำร่อง โดยเริ่มตั้งแต่เรื่องของการพัฒนาสมองของเด็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ปฏิสนธิ จนถึงวัย 5 ขวบ รวมถึงรูปแบบต่างๆ ของการเตรียมความพร้อมที่ถูกต้องของการศึกษาปฐมวัย

#### 5. นโยบายเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา

##### *การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน*

- ในปี 2540 ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน โดยการรวบรวมทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด และขยายผลการดำเนินงานโดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ

- ในปี 2542 ได้ดำเนินโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยได้ผลิตหนังสือ ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในเรื่องแนวคิด หลักการ ความหมาย และกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด รวมทั้งสืบค้นครุต้นแบบด้านการเรียนการสอน เพื่อยกย่องครูที่มีรูปแบบการสอนที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้เผยแพร่วิธีสอนให้แก่ครูเครือข่าย ขณะนี้มีครุต้นแบบและครูเครือข่ายกระจายทั่วประเทศ

- ขณะนี้กำลังดำเนินโครงการสรรหาและสนับสนุนโรงเรียนผู้นำปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสรรหาและสนับสนุนให้โรงเรียนได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน และช่วยพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายอีกอย่างน้อย 10 แห่ง ซึ่งจะทำให้การปฏิรูปการเรียนรู้ดำเนินการไปได้ทั่วประเทศรวดเร็วขึ้น

สำหรับในเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต สกศ. ได้มีการดำเนินการศึกษาองค์ความรู้เพื่อจัดทำนโยบายส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต วิจัยองค์ความรู้เพื่อพัฒนานโยบายส่งเสริมการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่นเพื่อการศึกษา ดำเนินการศึกษาและพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา รวมทั้งการจัดทำรายงานศึกษาเพื่อเตรียมการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานกลางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

#### มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเพื่อเดือนพฤศจิกายน 2540 ให้มีระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนามาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพ ภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายใน

2.1) วิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา เพื่อศึกษารูปแบบและจัดทำคู่มือการประเมินผลภายใน และทดลองในสถานศึกษานำร่อง 30 แห่ง

2.2) จัดทำแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก

3. พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ดำเนินการวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำกรอบและคู่มือการประเมินภายนอก จัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ประเมินทดลองฝึกอบรมผู้ประเมิน 30 คน

4. จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา

## 6. นโยบายเร่งพัฒนาวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่อง

สำนักงานปฏิรูปวิชาชีพครู (สปค.) ได้ดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อยกระดับคุณภาพครูและปฏิรูปวิชาชีพครูทั้งระบบ โดยสรุปดังนี้

1. การออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและผู้บริหาร ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเอกสารและจัดทำสาระสำคัญเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและผู้บริหาร เพื่อสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูให้มีคุณภาพเป็นวิชาชีพชั้นสูงและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จและส่งให้สำนักงานปฏิรูปการศึกษาเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

2. การผลิตและการพัฒนาครู ได้ดำเนินการศึกษา วิจัยเอกสารและพัฒนานโยบายการผลิตและการพัฒนาครู จัดตั้งสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นกลไกในการนำนโยบายการผลิตครูใหม่ การพัฒนาครูประจำการ และพัฒนาสถาบันผลิตครูไปสู่การปฏิบัติ โดยให้มี โครงการวิจัย และทดลองไปแล้วบางส่วน

3. การบริหารงานบุคคลและเงินเดือนครู กำลังดำเนินการจัดทำระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูฯ ให้มีการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา และจัดทำระบบเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับภาระงานและความก้าวหน้าของวิชาชีพ

4. กองทุนพัฒนา และกองทุนส่งเสริมครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเอกสาร และจัดทำสาระสำคัญของกฎหมายการจัดตั้งกองทุนทั้งสองดังกล่าว

5. การยกย่องครูผู้มีผลงานดีเด่น สำนักงานฯ ได้ดำเนินการคัดเลือกครูผู้มีผลงานดีเด่นเพื่อยกย่องให้เป็นครูแห่งชาติและครูต้นแบบ โดยครูแห่งชาติจะต้องวิจัยและพัฒนาเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาครูเครือข่าย จำนวน 50 คนอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา 3 ปี ส่วนครูต้นแบบต้องพัฒนาครูเครือข่าย จำนวน 10 คน ในระยะเวลา 4 เดือน การดำเนินงานดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 จนถึงปัจจุบันมีครูแห่งชาติ 10 คน และครูต้นแบบ 126 คน

## 7. นโยบายส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการอย่างมีอิสระและกระจายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ดำเนินการศึกษาวิจัยแสวงหาองค์ความรู้ เกี่ยวกับการปฏิรูปอุดมศึกษานานาชาติ และทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาโลกในศตวรรษที่ 21 ทั้งที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ และการบริหารบุคลากร โครงสร้างระบบบริหาร เงื่อนไขสู่ความสำเร็จและปัญหาอุปสรรค

ศึกษาติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมา ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มความต้องการการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อกำหนดกรอบประเด็นสำคัญในการปฏิรูป และประเด็นที่ต้องเตรียมการเพื่อ

การปฏิรูปอุดมศึกษาไปสู่โครงสร้างใหม่(transition management) ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

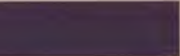
จัดสัมมนาประชาพิจารณ์เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำรายงานข้อเสนอ หลักการ และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาเสนอต่อสำนักงานปฏิรูปอุดมศึกษา ประกอบด้วยประเด็นหลักและแนวทางการปฏิรูประบบอุดมศึกษา การปฏิรูปโครงสร้างการบริหารอุดมศึกษา พันธกิจและภารกิจของอุดมศึกษา การปฏิรูปการบริหารและจัดการสถาบันอุดมศึกษา การบริหารวิชาการและการจัดการการสอน การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานอุดมศึกษารวมทั้งเสนอข้อสรุปความสำเร็จในการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย

การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลในรอบ 3 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาตินั้น นอกจากจะดำเนินงานตามภารกิจปกติที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แล้ว สำนักงานฯ ยังได้เร่งดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากรัฐบาลนี้ถือว่างานการปฏิรูปการศึกษาเป็นวาระแห่งชาติ เป็นการสร้างคนสำหรับอนาคตของชาติอันจะเป็นการวางรากฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป ในการดำเนินงานดังกล่าว สำนักงานฯ ได้มีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในระดับที่น่าพอใจ

กระทรวง

กลาโหม





Ministry of Defence



กระทรวงกลาโหม



---

นายชวน หลีกภัย  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

พล.อ.วัฒนชัย วุฒิสิริ  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

## 1. การปรับปรุงและพัฒนา โครงสร้างกองทัพไทย

เมื่อรัฐบาลได้เข้ามารับหน้าที่ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2540 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม มีนโยบายที่จะทำให้การดำเนินการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทยเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจนขึ้น กระทรวงกลาโหมจึงได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณายกร่างแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม ให้คณะกรรมการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน และให้มีการแจ้งความคืบหน้าให้สภากลาโหมและคณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะในการพิจารณายกร่างแผนแม่บทฯ กระทรวง

กลาโหมได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงกลาโหมอย่างกว้างขวาง มีการระดมความคิดจากส่วนราชการในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรมฝ่ายอำนวยการ, ส่วนกำลังรบ, ส่วนการศึกษาและส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งได้ทำการรวบรวมข้อมูลและประสบการณ์ในการดำเนินการ ตลอดจนการส่งคณะเดินทางไปดูงานในกระทรวงกลาโหมและกองทัพมิตรประเทศ มาประกอบการพิจารณาดำเนินการอย่างต่อเนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวทำให้สามารถพัฒนาแนวคิดที่ได้รับอนุมัติหลักการไว้เดิมออกไปได้อย่างกว้างขวาง จนกระทั่งสามารถจัดทำเป็นแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทยได้สำเร็จ โดยมีคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ พิจารณากลับกรองแผนแม่บทฯ ดังกล่าวในทุกระดับ แผนดังกล่าวนี้ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และมีผลในทางปฏิบัติแล้วตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นไป มีกำหนดระยะเวลาทั้งสิ้น 12 ปี และได้กำหนดห้วงระยะเวลาในการปฏิบัติตามแผนแม่บทฯ เป็น 3 ห้วง คือ การปฏิบัติในระยะสั้นระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องตามห้วงระยะเวลาของแผนและนโยบายที่สำคัญอื่นๆ เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบาย

ความมั่นคงแห่งชาติ อีกทั้งเพื่อเป็นการลดผลกระทบที่จะเกิด  
ต่อองค์กรและต่อกำลังพล อีกทั้งจากการเปลี่ยนแปลงเมื่อมี  
การดำเนินการตามมาตรการในแผนแม่บท ฯ

## การปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการที่ สำคัญ มีดังนี้

**สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม :** มีการปรับรวมงาน  
และหน่วยงานเข้าด้วยกัน, ยุบรวมหน่วยงานที่ปฏิบัติงานซ้ำซ้อน,  
การปรับโอนหน่วยงานจากกองบัญชาการทหารสูงสุดและ  
เหล่าทัพ รวมทั้งปรับปรุงอัตราการจัดหน่วยของหน่วยขึ้นตรง  
สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ให้มีความเหมาะสม  
สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ที่ได้รับการกำหนดใหม่ นอกจากนี้  
นั้นจะมีการปรับโอนงานที่มีเชิงานหลักให้กับส่วนราชการอื่น  
หรือภาคเอกชนดำเนินการแทนได้แก่ งานด้านเภสัชกรรม, งาน  
ด้านการปิโตรเลียม และงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ  
บางประเภท ตลอดจนการยุบเลิกหน่วยงานที่หมดความ  
จำเป็น จากการดำเนินการตามขั้นตอนและตามห่วงระยะเวลา  
เวลาต่าง ๆ ที่กล่าวแล้ว จะสามารถลดอัตรากำลังพลลงได้  
ประมาณ 15% ของอัตราปัจจุบัน

**กองบัญชาการทหารสูงสุด :** ได้กำหนดให้ดำเนินการปรับโครงสร้างการยุบเลิกหน่วย โอนส่วนราชการไปเป็นหน่วยขึ้นตรงของกระทรวงกลาโหม และปรับการจัดภายในของส่วนราชการต่าง ๆ อีกทั้งมีการปรับกรมฝ่ายเสนาธิการร่วมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมบังคับบัญชาใช้กำลังเหล่าทัพในการยุทธร่วม รวมทั้งการดำเนินงานด้านนโยบายยุทธศาสตร์ของกองทัพเป็นส่วนรวม จะมีการปรับการจัดหน่วยของส่วนปฏิบัติการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการปราบปรามยาเสพติดและด้านการปฏิบัติการสื่อสาร สำหรับส่วนการศึกษาจะมีการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยเน้นให้มีการศึกษาแบบรวมการให้มากขึ้น เช่น การรวมการศึกษาของวิทยาลัยการรวมทัพทุกเหล่าทัพเข้ากับวิทยาลัยเสนาธิการทหาร นอกจากนี้ ยังได้จัดเตรียมหน่วยเพื่อรองรับงานด้านประวัติศาสตร์และพิพิธภัณฑ์ทหารอีกด้วย จากการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถลดอัตรากำลังพลลงได้ประมาณ 18% ของอัตราปัจจุบัน

**กองทัพบก :** จะมีการปรับลดโครงสร้างในส่วนกำลังรบลงบางส่วนและปรับลดการบรรจุกำลังพลในส่วนกำลังรบลง มีการปรับการบรรจุกำลังพลในส่วนสนับสนุนให้สัมพันธ์กับส่วน

กำลังรบ พิจารณายุบเลิกหรือแปรสภาพโรงงานหรือหน่วยผลิต  
สิ่งอุปกรณ์ที่มีผลการดำเนินการไม่คุ้มค่าและไม่มีผลจำเป็น  
ต้องดำเนินการเอง ตลอดจนปรับลดหรือปิดการบรรจุกำลังพล  
และรวมหน่วยงานทางการส่งกำลังบำรุงเข้าไว้ด้วยกัน พร้อมทั้ง  
ทั้งอินหน่วยงานด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปรวมการ  
ไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม และจะมีการลดอัตราอนุมัติบรรจุ  
กำลังพลในส่วนส่งกำลังบำรุง, ส่วนการศึกษา, และส่วนภูมิภาค  
ลงอีกร้อยละ 10 ของอัตราเต็ม การยุบเลิกหรือการอินหน่วย  
โรงงาน จะเป็นการดำเนินการในระยะปานกลาง ถึงระยะยาว  
คาดว่าจะการดำเนินการตามขั้นตอนในห้วงระยะเวลาที่กำหนด  
จะสามารถลดอัตรากำลังพลได้ทั้งสิ้นประมาณ 13% ของ  
อัตราปัจจุบัน

**กองทัพเรือ :** จะมีการปรับลดความต้องการทางเรือและ  
ปรับลดการบรรจุกำลังพลในส่วนต่าง ๆ ของกองทัพเรือจะ  
สามารถลดอัตรากำลังพลลงได้ประมาณ 22% ของอัตรา  
ปัจจุบันกองทัพอากาศ : จะมีการปรับลดความต้องการฝูงบิน  
ประเภทต่าง ๆ ปรับลดความต้องการฐานบินมีการปิดการ  
บรรจุกำลังพลจำนวนหนึ่ง และปรับอินโรงงานผลิตยุทธภัณฑ์  
ทางทหารไปรวมการไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม จะสามารถ

ลดอัตรากำลังพลลงได้ประมาณ 15% ของอัตราปัจจุบัน

## 2. การเตรียมกำลังรบ

เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่กองทัพไทย กองบัญชาการทหารสูงสุดได้จัดกำลังและยุทธโธปกรณ์จากกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ในการปฏิบัติการฝึกร่วม/ผสม กับต่างประเทศ ได้แก่

2.1 การฝึกคอบร้าโกลด์ 2000 ซึ่งจะมีมิตรประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศสิงคโปร์ร่วมด้วย

2.2 การฝึกการส่งกำลังบำรุงร่วม/ผสม ไทย-สหรัฐอเมริกา หรือที่รู้จักกันในนาม LOGEX ซึ่งเป็นการฝึกผู้บังคับบัญชาและฝ่ายอำนวยการของกองทัพไทย และส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับกองทัพสหรัฐอเมริกา ในเรื่องการส่งกำลังบำรุงสนับสนุนการป้องกันประเทศ

2.3 การฝึกร่วมกองทัพไทย เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการควบคุมและบังคับบัญชาของทุกเหล่าทัพในการปฏิบัติการร่วมกัน เพื่อรองรับสนามรบที่มีลักษณะเป็น 3 มิติ กล่าวคือ ใช้กำลังทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศร่วมกัน

2.4 การฝึกร่วมระหว่างกองทัพบกกับกองทัพอากาศ ในพื้นที่ ทภ.3 และ กองทัพเรือกับกองทัพอากาศที่ อ.สัตหีบ

จ.ชลบุรี เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการปฏิบัติการกิจร่วมกัน

2.5 การฝึกกระดมสรรพกำลังเป็นการฝึกประจำปี โดยมีการฝึกร่วมระหว่างฝ่ายทหารกับฝ่ายพลเรือนเพื่อปฏิบัติตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติรายสาขา ที่ฝ่ายพลเรือนจะสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหาร ได้แก่ การสัมมนาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติ และการฝึกบรรเทาสาธารณภัยร่วม 2543

2.6 การฝึกผสมการิต 2000 ระหว่างกองทัพเรือและนาวิกโยธินประเทศสหรัฐ ฯ

2.7 การฝึกผสมปฏิบัติการตามลำน้ำ (Balance Torch 2000) เป็นการฝึกยุทธวิธี เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคคลและองค์วัตถุ นอกจากนั้นกองทัพเรือยังได้จัดให้มีการฝึกร่วมกับกองทัพอากาศขึ้นเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางแผนอำนวยความสะดวก และควบคุมยุทธการร่วมระหว่าง 2 เหล่าทัพ โดยมีการฝึกที่สำคัญได้แก่ การโจมตีทางอากาศต่อเป้าหมายบนฝั่งและเป้าหมายในทะเล การบินคุ้มกันกระบวนเรือ และกำลังอากาศยานของกองทัพเรือ เป็นต้น

นอกจากนั้น กองทัพไทยยังได้รับการช่วยเหลือทางทหารแบบให้เปล่า จากกองทัพสาธารณรัฐประชาชนจีนในเรื่องการจัดหายุทธภัณฑ์และเครื่องจักรกลบางส่วน เช่น รถชุดเจาะน้ำบาดาล ชิ้นส่วนอะไหล่รถถัง และรถยนต์บรรทุกของเหล่าทัพ เป็นต้น

### 3. กองกำลังรักษาสันติภาพติมอร์ตะวันออก

จากเหตุการณ์ความไม่สงบภายหลังจากการลงประชามติของประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก ให้แยกตัวเป็นอิสระจากการปกครองของอินโดนีเซีย สหประชาชาติจึงได้ขอรับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทย ให้จัดส่งกำลังพลกองทัพไทยเข้าร่วมปฏิบัติการกิจของสหประชาชาติในการฟื้นฟูสันติภาพและความปลอดภัยในติมอร์ตะวันออก รวมทั้งป้องกันและสนับสนุนให้ UN Mission in East Timor หรือ UNAMET ปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ประชาชนชาวติมอร์ตะวันออก ในรูปแบบของกองกำลังนานาชาติ หรือ INTERFET (International Forces in east Timor) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมจัดส่งกำลังพลกองทัพไทยเข้าร่วมปฏิบัติการดังกล่าว โดยถือเป็นการปฏิบัติราชการตั้งแต่

15 กันยายน 2542 เป็นต้นมา ในการนี้กระทรวงกลาโหม  
จึงได้พิจารณาจัดส่งกำลังพลในนามกองกำลังเฉพาะกิจร่วม  
972 (ไทย - ตिमอร์ตะวันออก) ไปปฏิบัติหน้าที่ใน INTERFET  
(International Forces in east Timor) รวม 1,581 คน

ต่อมาสหประชาชาติได้จัดตั้งองค์การบริหารชั่วคราวของ  
สหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก (UN Transitional Administration  
in East Timor หรือ UNTAET) เพื่อให้รับหน้าที่ต่อจาก UNAMET  
โดยให้มีภารกิจในการฟื้นฟูโครงสร้างทั้งทางด้านเศรษฐกิจ  
สังคม การเมืองการปกครอง และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ๆ รวม  
ทั้งการดำเนินการช่วยเหลือผู้อพยพ เพื่อการปกครองตนเอง  
ของชาวติมอร์ตะวันออก ทั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายให้มีการ  
เลือกตั้งภายในมกราคม 2544 ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจึงได้มี  
มติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมแปรสภาพกำลังพลใน INTERFET  
เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อเนื่องในกองกำลัง UNTAET ตามที่  
สหประชาชาติร้องขอตั้งแต่ 30 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งกระทรวง  
กลาโหมได้อนุมัติให้กำลังพลกองทัพไทยบางส่วนปฏิบัติหน้าที่  
ต่อไปใน UNTAET จำนวน 937 คน ตามที่สหประชาชาติกำหนด  
ในนาม กองกำลัง 972 (ไทย - ติมอร์ตะวันออก)

จากการที่ผู้บัญชาการกองกำลัง UNTAET ชาวฟิลิปปินส์ ได้หมดวาระการปฏิบัติหน้าที่ใน 22 กรกฎาคม 2543 สหประชาชาติได้พิจารณาเห็นถึงความรู้ความสามารถของ กำลังพลกองทัพไทยที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในติมอร์ตะวันออก จึง ได้ทาบทามให้รัฐบาลไทย พิจารณาจัดส่งนายทหารไทยเข้า รับตำแหน่ง ผู้บัญชาการกองกำลัง UNTAET ซึ่งต่อมา สหประชาชาติไปพิจารณาคัดเลือกให้ พลโท บุญสร้าง เนียม ประดิษฐ์ เข้ารับหน้าที่ผู้บัญชาการกองกำลัง UNTAET ตั้งแต่ ๑๓ กรกฎาคม 2543 เป็นต้นมา ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีกำลังพลกองทัพ ไทยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในติมอร์ตะวันออก รวม 720 คน จาก จำนวนกำลังทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในติมอร์ตะวันออก รวมทั้งสิ้น 7,688 คน จาก 27 ประเทศ

การปฏิบัติหน้าที่ของกำลังกองทัพไทยในติมอร์ตะวันออก ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนานาชาติในการ ปฏิบัติการรักษาสันติภาพในรูปแบบที่เป็นสากล รวมทั้งได้รับการ ต้อนรับจากประชาชนชาวติมอร์ตะวันออกเป็นอย่างดี จาก การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโอบอ้อมอารีด้วยการนำการปฏิบัติ ภารกิจพลเรือนและการปฏิบัติการจิตวิทยามาผสมผสานเข้า ช่วยเหลือประชาชนอย่างได้ผล นอกเหนือจากภารกิจที่ได้รับ มอบหมายจากสหประชาชาติอีกด้วย

4. การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ  
กระทรวงกลาโหมได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบ  
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในความรับผิดชอบโดยยึดถือ  
ปฏิบัติตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้  
สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันและสามารถสนับสนุน  
กองทัพได้ในภาวะจำเป็น ที่ผ่านมามีได้ดำเนินการดังนี้

4.1 โครงการวิจัยและพัฒนาการทหารโรงงานวัตถุระเบิด  
ทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรม  
ป้องกันประเทศและพลังงานทหารได้ดำเนินการจนประสบความสำเร็จ  
ทำให้โรงงานวัตถุระเบิดทหารฯ มีขีดความสามารถใน  
การผลิตที่เป็นมาตรฐานสากล มีจำนวนทั้งสิ้น 4 โครงการ ดังนี้

4.1.1 โครงการวิจัยและพัฒนาดินขับจรวด สูตร MEF

4.1.2 โครงการวิจัยและพัฒนาดินส่งกระสุนปืนเล็ก

ที่ใช้ในภาคเอกชน

4.1.3 โครงการวิจัยและพัฒนาดินส่งกระสุนต่อสู้  
อากาศยาน (สอ.) ขนาด 37 มิลลิเมตร

4.2 ส่งเสริมภาคเอกชนให้จัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธเพื่อ  
สนับสนุนราชการทหาร และตำรวจ จำนวน 3 บริษัท ดังนี้

4.2.1 บริษัท ไอลิมปิคอาร์ท แอนด์ แอนมูนิชัน

(ประเทศไทย) อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ผลิตกระสุนปืน ขนาด .38, .45 นิ้ว และขนาด 9 มิลลิเมตร

4.2.2 บริษัทไทย - อิตาลีเลียนอินเดอริอาร์ท จำกัด

อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ผลิตปืนพก BERETTA ขนาด 9 มิลลิเมตร

4.2.3 บริษัท เจ.เค.ดีเฟนซ์ อินดัสเตรียล จำกัด

อ.เมือง จ.แพร่ ผลิตอาวุธปืนพก SIG SAUER ขนาด 9 มิลลิเมตร

4.3 โรงงานวัดตระเบิดทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ได้รับการรับรองระบบบริหารคุณภาพ ISO เมื่อ 22 ตุลาคม ๒๕๔๒ สำหรับการผลิตและจำหน่าย ซึ่งเป็นหน่วยงานแรกของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมที่ได้รับการรับรองในเรื่องการผลิตดินส่งกระสุนปืนเล็ก ดินส่งกระสุนปืนใหญ่ และส่วนผสมดินขี้นจรวดสูตร N-5 เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ส่วนราชการในกระทรวงกลาโหม ส่วนราชการอื่นและภาคเอกชน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้ โรงงานวัดตระเบิดฯ มิได้มีการว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาแต่ประการใด โดยมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

4.3.1 ขั้นตอนการวางแผนจัดทำ ISO ๙๐๐๒

4.3.2 ขั้นตอนการจัดทำข้อกำหนดระบบคุณภาพที่

4.3.3 ขั้นการนำระบบคุณภาพไปปฏิบัติ

4.3.4 ขั้นการตรวจติดตาม

ทั้งนี้ ได้มีพิธีรับมอบอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2543 โดยมีปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นผู้รับมอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

## 5. การส่งเสริมการทําทหารผ่านศึก

องค์การส่งเสริมการทําทหารผ่านศึกได้จัดทำโครงการนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึก โดยความมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือทหารผ่านศึก ครอบครัวทหารผ่านศึก และทหารนอกประจำการที่มีฐานะยากจน ไม่มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีน้อยไม่เพียงพอแก่การทำกิน ให้มีโอกาสมีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินเป็นหลักแหล่งมั่นคง เพื่อช่วยให้สามารถยกระดับการครองชีพและฐานะของครอบครัวให้สูงขึ้น โดยทหารผ่านศึกและครอบครัวที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นสมาชิกนิคมฯ จะได้รับการจัดสรรที่ดินในอัตราส่วนที่อยู่อาศัยต่อที่ดินทำกิน 1 : 5 - 1 คือ ที่อยู่อาศัย 1 ไร่ ต่อที่ดินทำกิน 5 - 10 ไร่

ตามความเหมาะสม โดยองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก จะ  
ปลูกบ้านพักอาศัยให้ครอบครัวละ 1 หลัง พร้อมทั้งจัดสร้าง  
สาธารณูปการต่าง ๆ ที่จำเป็นให้แก่สมาชิก อาทิ แหล่งน้ำ  
เส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า การศึกษา และสาธารณสุข เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังได้มีการส่งเสริมความรู้พื้นฐานด้านการ  
เกษตรกรรมและการปศุสัตว์ โดยได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำ  
คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ มีการสนับสนุนเครื่องมือทุนแรง  
รวมทั้งเครื่องจักรกลการเกษตรแก่สมาชิกนิคมฯ มีการส่งเสริม  
อาชีพรองให้กับสมาชิกและครอบครัว อาทิ การทอผ้าไหม  
การตัดเย็บ การแปรรูป ผลิตภัณฑ์การเกษตร งานหัตถกรรม  
ต่าง ๆ การปลูกพืชสวนตามฤดูกาล และการประมง รวมทั้งได้  
ร่วมโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในนิคม ฯ ภาคตะวันออกเฉียง  
เหนือ กับบริษัท ศรีไทยปศุสัตว์ จำกัด เพื่อพัฒนาการ  
เกษตรและอุตสาหกรรม เป็นต้น ขณะนี้นิคมเกษตรกรรมที่  
องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันมี 6  
นิคม กับ 2 โครงการ คือ

5.1 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกอุดรธานี ตั้งอยู่ที่  
ต.บ้านตาด อ.เมือง จ.อุดรธานี มีพื้นที่ประมาณ 6,418 ไร่  
และมีสมาชิกทั้งสิ้น 195 ครอบครัว

5.2 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกคลองน้ำใส ตั้งอยู่ที่ ต.ผ่านศึก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว มีพื้นที่ประมาณ 6,000 ไร่ และมีสมาชิกทั้งสิ้น 151 ครอบครัว

5.3 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกเชียงราย ตั้งอยู่ที่ ต.ท่าช้างเปลือก อ.แม่จัน จ.เชียงราย มีพื้นที่ประมาณ 24,800 ไร่ และมีสมาชิกทั้งสิ้น 174 ครอบครัว

5.4 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกชานูมาน ตั้งอยู่ที่ ต.ชานูมาน อ.ชานูมาน จ.อำนาจเจริญ มีพื้นที่ประมาณ 29,706 ไร่ และมีสมาชิกทั้งสิ้น 495 ครอบครัว

5.5 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกนครพนม ตั้งอยู่ที่ ต.ดงหมู อ.ห้วยใหญ่ จ.มุกดาหาร และต.อุ่มเหมา อ.ธาตุพนม จ.นครพนม มีพื้นที่ประมาณ 19,588 ไร่ และมีสมาชิกทั้งสิ้น 535 ครอบครัว

5.6 นิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกพิการบางไทร ตั้งอยู่ที่ ต.บางไทร อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 324 ไร่ และมีสมาชิกเป็นทหารผ่านศึกพิการทั้งสิ้น 80 ครอบครัว

5.7 โครงการจัดที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินทนายชาว ตั้งอยู่ที่ ต.ทนายชาว อ.สอยดาว จ.จันทบุรี มีพื้นที่ประมาณ 1,115 ไร่ มีสมาชิกเป็นทหารผ่านศึกพิการจำนวน 101 ครอบครัว

ประกอบอาชีพหลักในการเลี้ยงสุกร โดยได้รับความร่วมมือจาก บริษัท พันธุ์สุกรไทย-เดนมาร์ค จำกัด (มหาชน) ช่วยเหลือในด้านการส่งเสริมการเลี้ยงสุกรพันธุ์

4.8 โครงการนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกหมู่บ้าน นักรบไทย ตั้งอยู่ที่ ต.ท่าช้าง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี มีพื้นที่ประมาณ 141 ไร่ 3 งาน 15 ตารางวา และมีสมาชิกทั้งสิ้น 40 ครอบครัว

กระทรวง  
การคลัง



**Ministry of Finance**



กระทรวงการคลัง



นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล

นายพิสิฐ ลี้อาธรรม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง

1. มาตรการสร้างความ  
เชื่อมั่นและรักษา  
เสถียรภาพ

1.1 การแก้ปัญหาทุนสำรอง  
ระหว่างประเทศและความเชื่อมั่นต่อ  
ค่าเงินบาท

ดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง  
อย่างระมัดระวังและรักษาอัตราดอกเบี้ย  
ระยะสั้นให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อลด  
ความผันผวนของค่าเงินบาท ที่สำคัญได้แก่  
ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการ  
คลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ  
พ.ศ. 2541 (Global bond) วงเงิน 200,000  
ล้านบาท ออกแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการ

เงินเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2541 ดำเนินมาตรการส่งเสริมการส่งออกสินค้าและบริการ โดยจัดหาสินเชื่อเพื่อการส่งออก จัดทำ packing credit เร่งคืนภาษีอากรแก่ผู้ส่งออก รวมถึงมาตรการลดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าทุนและวัตถุดิบ

การดำเนินการดังกล่าวมีผลให้เศรษฐกิจทั่วไปมีเสถียรภาพขึ้น โดยเงินบาทแข็งค่าขึ้นจาก 55.5 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์ สรอ. เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2541 มาอยู่ที่ระดับเฉลี่ยประมาณ 42-43 บาทต่อหนึ่งดอลลาร์ สรอ. ในปัจจุบันขณะนี้ความผันผวนของค่าเงินบาทลดลงอย่างมาก จากที่เคยแกว่งตัวถึง 14.3 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในช่วงธันวาคม 2540 ถึงมกราคม 2541 มาอยู่ที่ระดับ 1.39 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในช่วงเวลาเดียวกันในปีถัดมา เงินทุนสำรองระหว่างประเทศสุทธิ (net international reserves) เพิ่มขึ้นประมาณ 20 พันล้านดอลลาร์ สรอ. จาก 6.4 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในเดือนพฤศจิกายน 2540 เป็น 26.8 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ในเดือนสิงหาคม 2543 นอกจากนี้สถาบันการจัดอันดับความน่าเชื่อถือหลายแห่งประกาศเปลี่ยนสถานะเครดิตของประเทศไทย จากที่มีแนวโน้มเป็น “ลบ” มาเป็น “มีเสถียรภาพ” ส่วนระดับเครดิตยังคงอยู่ในระดับที่ลงทุนได้

## 1.2 แก้ปัญหาความมั่นคงของสถาบันการเงิน และปัญหากองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน

เร่งปรับกฎเกณฑ์กำกับ ดูแล และควบคุมสถาบันการเงินให้เป็นไปตามหลักสากล ที่สำคัญคือการเร่งให้สถาบันการเงินที่

สามารถเพิ่มทุนด้วยตัวเองได้เพิ่มทุนให้พอเพียง ปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน จากเดิมที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูอัดฉีดเงินให้สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีข้อจำกัดมาเป็นให้มีการลดทุน เปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ก่อนที่จะให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ เข้าเพิ่มทุน และออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 จำนวน 500,000 ล้านบาท ซึ่งผลดังกล่าวได้ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้ฝากเงินและเจ้าหนี้สถาบันการเงิน ช่วยลดความต้องการการเงินช่วยเหลือของสถาบันการเงินที่มีปัญหาจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ และสามารถหยุดยั้งการเติบโตของภาระหนี้สินของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้สำเร็จ

### 1.3 แก้ปัญหาอัตราดอกเบี้ยสูงและอัตราเงินเฟ้อสูง

ดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุลและเร่งรัดกระบวนการเบิกจ่ายเงินของรัฐบาล ผ่อนคลายนโยบายการเงิน และลดดอกเบี้ยระยะสั้นอย่างเหมาะสมกับสภาพตลาดเงินและอัตราแลกเปลี่ยนที่มีเสถียรภาพขึ้น รวมทั้งดำเนินนโยบายเสริมสภาพคล่องของระบบเศรษฐกิจหลายประการ เช่นการให้รัฐวิสาหกิจชะลอการนำกำไรส่งคลังเพื่อให้รัฐวิสาหกิจนำเงินไปชำระหนี้ที่มีต่อธุรกิจเอกชน และการเร่งรัดการคืนภาษีให้นิติบุคคลที่เสียภาษีกลางปี 2540 ตามบจจริง ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ได้รับคำขอคืน ซึ่งผลการดำเนินการนี้ได้ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนที่มีระยะเวลาไม่เกิน 1 วัน อยู่ที่ระดับร้อยละ 1.26 ในเดือน

ตุลาคม 2543 จากที่เคยขึ้นไปสูงสุดถึงร้อยละ 23.36 ในเดือนสิงหาคม 2540 และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR เฉลี่ยของ 5 ธนาคารพาณิชย์ใหญ่ ณ เดือนตุลาคม 2543 อยู่ที่ระดับร้อยละ 7.85 จากระดับสูงสุดที่อัตราร้อยละ 15.50 ในเดือนกรกฎาคม 2541 และอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ระดับร้อยละ 1.7 ณ เดือนตุลาคม 2543 จากที่เคยสูงสุดที่ระดับร้อยละ 10.7 ในเดือนกรกฎาคม 2541

## 2. มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

### 2.1 กระตุ้นเศรษฐกิจ

2.1.1 กำหนดเป้าหมายการขาดดุลภาครัฐ โดยการดำเนินนโยบายการคลังแบบขาดดุล ซึ่งในปีงบประมาณ 2541 ได้ปรับเป้าหมายจากการเกินดุลการคลังภาครัฐโดยรวม ร้อยละ 1 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ใน LOI ฉบับที่ 1 เป็นขาดดุลร้อยละ 3 ใน LOI ฉบับที่ 5 ทั้งนี้ ณ สิ้นปี 2541 การขาดดุลภาครัฐเท่ากับร้อยละ 2.9 ของ GDP ปีงบประมาณ 2542 เพิ่มการขาดดุลภาครัฐจากร้อยละ 3 ใน LOI ฉบับที่ 5 เป็นร้อยละ 6 ใน LOI ฉบับที่ 7 ทั้งนี้ ณ สิ้นปีงบประมาณ 2542 การขาดดุลภาครัฐประมาณร้อยละ 4.7 ของ GDP ปีงบประมาณ 2543 กำหนดการขาดดุลภาครัฐร้อยละ 5 ใน LOI ฉบับที่ 8 ทั้งนี้คาดว่า ณ สิ้นปีจะขาดดุลประมาณร้อยละ 4 ของ GDP และกำหนดงบประมาณปีงบประมาณ 2544 เป็นงบประมาณแบบขาดดุลในวงเงินงบประมาณรายจ่าย 910,000 ล้านบาท และรายรับประกอบด้วยรายได้จำนวน 805,000 ล้านบาทและเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล

งบประมาณ 105,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.9 ของ GDP ซึ่งการใช้นโยบายการคลังขาดดุลได้ส่งผลให้เศรษฐกิจมีเสถียรภาพและฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยการขยายตัวของเศรษฐกิจเป็นบวกครั้งแรกในไตรมาสแรกของปี 2542 (ร้อยละ 0.2) หลังจากที่ดีดลบทดติดต่อกันถึง 7 ไตรมาส และการขยายตัวทั้งปีของปี 2542 เป็นร้อยละ 4.2 และครึ่งปีแรกของปี 2543 ขยายตัวร้อยละ 6 และคาดว่าทั้งปี 2543 จะเป็นประมาณร้อยละ 5 นอกจากนี้ นโยบายการคลังยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยบรรเทาผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากวิกฤตเศรษฐกิจด้วย

2.1.2 ดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาผลกระทบทางสังคม (30 มีนาคม 2542) ซึ่งประกอบด้วย 3 มาตรการ คือ (1) มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ 2542 โดยใช้เงินกู้จำนวน 1,450 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 53,607.9 ล้านบาท จากธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (JEXIM Bank) และกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเลแห่งญี่ปุ่น (OECF) (2) มาตรการภาษีเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับเงินได้สุทธิ 50,000 บาทแรก ลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 ลงเหลือร้อยละ 7 เป็นระยะเวลา 2 ปี ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2542 จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2544 ซึ่งต่อมาได้ขยายเวลาการบังคับใช้ออกไปอีก 6 เดือน จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2544 และยกเลิกการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับกิจการรายย่อย

ที่มีรายรับ 600,000 ถึง 1,200,000 บาทต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2542 (3) มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลดราคาพลังงาน โดยลดอัตราภาษีสรรพสามิตน้ำมันเตา จากร้อยละ 17.5 เหลือร้อยละ 5

ผลการดำเนินการดังกล่าวช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในระยะพื้นตัวของเศรษฐกิจโดยการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้มีรายได้ต่ำและลดค่าครองชีพของประชาชนโดยรวม อีกทั้งยังช่วยบรรเทาภาวะการว่างงานทั้งกลุ่มผู้มีการศึกษาและกลุ่มผู้ใช้แรงงานรวมทั้งสิ้น 476,275 คน และช่วยพัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้แก่ผู้ยากไร้ทั้งในเมืองและชนบท เพิ่มสวัสดิการและงานสงเคราะห์ผู้ยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น เพิ่มสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุที่ยากจน ขยายโครงการอาหารกลางวันแก่เด็กนักเรียนและจัดหาเครื่องแบบให้นักเรียนที่ยากจน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อย่างยั่งยืน ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านสาธารณสุข การเพิ่มศักยภาพการผลิตในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม การพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่เฉพาะและส่งเสริมการค้าชายแดน และการบริหารการจัดการภาครัฐที่จำเป็นเร่งด่วน

## 2.2 บรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤติเศรษฐกิจ

### 2.2.1 บรรเทาปัญหาการว่างงาน

(1) จัดสรรเงินกู้ภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ (30 มีนาคม 2542) โดยมีโครงการสนับสนุนการสร้างงาน

ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น จำนวน 22,705.76 ล้านบาท ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2543 มีการจ้างงานผู้มีการศึกษาจำนวน 109,194 คน คิดเป็นร้อยละ 126 ของเป้าหมายรวมทั้งโครงการ และการจ้างงานผู้ใช้แรงงานจำนวน 4,894,426 คน หรือ 367,081 คน/ปี คิดเป็นร้อยละ 92 ของเป้าหมายรวมทั้งโครงการ

(2) จัดสรรเงินกู้ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Structural Adjustment Loan - SAL) สำหรับโครงการปรับโครงสร้างทางสังคม (Social Sector Program Loan) วงเงินรวม 500 ดอลลาร์ สรอ. ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่สนับสนุนการจ้างงานในสังคม เช่น โครงการสร้างงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งมีการจ้างงานจากโครงการจ้างบัณฑิตอาสาและผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน ฝึกอาชีพกรีดยางพารา สร้างเครือข่ายรับงานกลับไปทำที่บ้าน และโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ซึ่ง ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2543 มีการจ้างงานและอบรมแล้วประมาณ 16,000 คน

(3) จัดสรรเงินกู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Program - SIP) จำนวน 482 ดอลลาร์ สรอ. สำหรับโครงการเพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคม ซึ่งประกอบด้วยโครงการที่แก้ปัญหาการว่างงาน ด้วยการสร้างงานและเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้แก่บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ โดยผ่านโครงการสำคัญของกระทรวงต่างๆ และกรุงเทพมหานคร เช่น การซ่อมแซมโรงเรียน อบรมอาชีพผู้ว่างงาน สตรี เด็ก และผู้ด้อยโอกาสที่ถูกเลิกจ้าง การชุดลอกและสร้างฝาย ฯลฯ ซึ่ง ณ

สิ้นเดือนมิถุนายน 2543 มีการจ้างงานรวมทั้งสิ้นประมาณ 209,000 คน และผ่านการอบรมฝีมืออาชีพ รวมทั้งสิ้นประมาณ 116,000 คน

2.2.2 บรรเทาผลกระทบทางสังคม ได้มีการจัดสรรเงิน วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการลดผลกระทบทางสังคมในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) ด้านการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน โดยจัดสรรเงินกู้ภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ (30 มีนาคม 2542) และเงินกู้ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) เพื่อใช้ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เช่น โครงการสนับสนุนค่าเครื่องแบบสำหรับนักเรียนที่ขาดแคลน จำนวน 960,588 คน โครงการอาหารกลางวันและอาหารเสริมแก่เด็กนักเรียนจำนวน 2,961,479 คน โครงการเตรียมความพร้อมของเด็กด้อยโอกาสก่อนวัยเรียนในเขตเมือง โดยได้โอนเงินกู้ให้เทศบาล จำนวน 17 เทศบาล ๆ ละ 382,200 บาท

(2) ด้านการสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาส โดยจัดสรรเงินกู้ภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ (30 มีนาคม 2542) และเงินกู้ภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม (SIP) เพื่อใช้ในโครงการสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสและจัดสวัสดิการคนชรา สวัสดิการครอบครัวและชุมชน โดยเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อรายให้ผู้สูงอายุที่มีรายได้ต่ำ จากเดิมคนละ 200 บาท/เดือน เป็น 300 บาท/เดือน จำนวน 400,000 คน การให้เงินแก่ครอบครัวผู้มีรายได้ต่ำซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจครอบครัวละไม่เกิน 2,000 บาท จำนวน 61,327 ครอบครัว

(3) ด้านการศึกษา โดยจัดสรรเงินงบประมาณ สำหรับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพ โดยให้กู้เงิน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และจัดสรรเงินกู้ให้แก่โครงการที่เสริมสร้าง การศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น โครงการพัฒนาบุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ จำนวน 7,000 คน โครงการซ่อมแซมอาคารเรียนของสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 407 แห่ง นอกจากนี้ยังยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้แก่ ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน สำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นเงินสมทบ เข้ากองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนเฉพาะ ส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท สำหรับปีภาษีนั้น

(4) ด้านสาธารณสุข โดยจัดสรรเงินกู้ภายใต้ มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ (30 มีนาคม 2542) ซึ่งมีโครงการที่ เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาสุขภาพอนามัย เช่น งานสวัสดิการและ สงเคราะห์ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาเอดส์ โครงการสร้างระบบ สาธารณสุข และการรณรงค์แก้ไขปัญหายาเสพติด จัดสรรเงินกู้ ปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) เพื่อใช้ในโครงการจัดทำบัตร ประกันสุขภาพ จำนวน 2.4 ล้านบัตร และจัดสรรเงินกู้สำหรับโครงการ ลงทุนเพื่อสังคม (SIP) ในโครงการประกันสุขภาพผู้มีรายได้น้อย จำนวน 1.15 ล้านคน โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเอดส์โดย ชุมชน

## 2.3 การบรรเทาปัญหาค่าครองชีพของประชาชน

2.3.1 ปรับปรุงภาชนะน้ำมันเพื่อลดผลกระทบต่อราคา น้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น โดยปรับลดอัตราภาษีสรรพสามิตตามมูลค่าของน้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล น้ำมันก๊าด และ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ให้เหลือร้อยละ 0 เพื่อให้มีการจัดเก็บภาษี น้ำมันประเภทดังกล่าว ในอัตราตามสภาพเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2542 และลดอัตราภาษีน้ำมัน ลิตรละ 50 สตางค์ เป็นเวลา 3 เดือน (6 ตุลาคม 2542 - 5 มกราคม 2543)

2.3.2 มาตรการทางภาษีเพื่อช่วยบรรเทาปัญหา ค่าครองชีพและลดต้นทุนให้แก่ผู้ประกอบการโดยลดอัตราภาษี สรรพสามิตรถยนต์นั่งและรถยนต์กระบะ เพื่อเป็นการชดเชยให้ ภาระภาษีรวมของรถยนต์เท่าเดิม และปรับเพิ่มอัตราอากรนำเข้า ชิ้นส่วน CKD จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 33 โดยมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 เป็นการปกป้องผู้ผลิตชิ้นส่วน CKD ในประเทศจากการปฏิบัติตามข้อตกลง WTO โดยไม่ให้ผู้บริโภคได้รับผลกระทบกระเทือนจากภาษีที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังได้ ขยายเวลาการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตสำหรับรถจักรยานยนต์ชนิด เครื่องยนต์ 2 จังหวะ ในอัตราร้อยละ 3 ของมูลค่าการผลิตต่อไป จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2543 และให้จัดเก็บภาษีสรรพสามิต รถจักรยานยนต์ชนิดเครื่องยนต์ 4 จังหวะ ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี โดยไม่มีกำหนดเวลา

2.3.3 ปรับปรุงภาษีสรรพสามิตรถยนต์กระบะ (Pick-up) โดยกำหนดคุณลักษณะของรถยนต์กระบะที่ได้รับสิทธิในการเสียภาษีสรรพสามิตในอัตราร้อยละ 3 ของมูลค่าการผลิต ส่วนรถยนต์กระบะประเภทอื่นนอกเหนือจากคุณลักษณะที่อธิบดีกรมสรรพสามิตประกาศกำหนด จะเสียภาษีสรรพสามิตในอัตราร้อยละ 18 ของมูลค่าการผลิต และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม 2543 ซึ่งทำให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติของการเสียภาษีสรรพสามิตรถยนต์กระบะและสร้างความเป็นธรรมยิ่งขึ้นในการรับภาระภาษีรถยนต์กระบะ

## 2.4 การแก้ปัญหาสถาบันการเงิน

2.4.1 ออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการปฏิรูปสถาบันการเงิน (ปรส.)ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการบอกกล่าวการโอนหนี้แก่ลูกหนี้และกรรมสิทธิ์ของผู้ซื้อทรัพย์สิน ซึ่งพระราชกำหนด ปรส.เดิมมีข้อบกพร่องอยู่ อันจะทำให้ ปรส. สามารถชำระบัญชีบริษัทเงินทุน 56 แห่งที่ถูกปิดกิจการเพื่อช่วยเหลือผู้ฝากเงินและเจ้าหน้าที่สุจริตของสถาบันการเงินได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

2.4.2 ออกพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 เพื่อให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ (บบส.) สามารถเพิ่มทุนได้โดยการขายหุ้นแก่ประชาชนทั่วไป และมีมาตรการจูงใจให้ผู้มีมาลงทุนในบริษัท รวมทั้งให้อำนาจบริษัท

ในการเข้าช่วยเหลือโดยการให้กู้เงินแก่หนี้ด้อยคุณภาพ ซึ่งเป็นโครงการลงทุนต่างๆ ที่รับโอนมา

2.4.3 ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูระบบสถาบันการเงิน (มาตรการ 14 สิงหาคม 2541) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

(1) การแก้ไขปัญหาสถาบันการเงินที่ถูกแทรกแซง ซึ่งได้ปรับเปลี่ยนแนวทางในการแก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน โดยมุ่งเน้นการนำเอาวิธีการแก้ไขปัญหาที่จะเป็นภาระต่อทางการน้อยที่สุด โดยเปลี่ยนจากการสั่งปิดกิจการของสถาบันการเงินเพียงอย่างเดียว ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่สูงมากต่อกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ มาเป็นวิธีการแทรกแซงโดยการลงทุนเพิ่มทุน หรือเปลี่ยนผู้บริหาร ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ฝากเงิน และเจ้าหนี้ อันมีส่วนช่วยในการฟื้นฟูความเชื่อมั่นให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเป็นวิถีทางที่ก่อให้เกิดต้นทุนในการเข้าแทรกแซงที่ต่ำกว่าอีกด้วย

(2) มาตรการช่วยเพิ่มทุนสถาบันการเงิน ประกอบด้วยโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 สำหรับสถาบันการเงิน ในวงเงิน 300,000 ล้านบาท ซึ่งตั้งแต่เดือนธันวาคม 2541 ถึงกันยายน 2543 ได้อนุมัติให้ความช่วยเหลือเพิ่มเงินกองทุนชั้นที่ 1 แก่สถาบันการเงินจำนวนทั้งสิ้น 4 ราย จำนวนเงินรวม 61,304 ล้านบาท และเงินกองทุนชั้นที่ 2 จำนวนทั้งสิ้น 9 ราย จำนวนเงินรวม 9,507 ล้านบาท

การดำเนินการตามมาตรการฟื้นฟูระบบสถาบันการเงินได้สร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยในช่วงตั้งแต่มีนาคม 2541 - กันยายน 2543 สถาบันการเงินเอกชนสามารถเพิ่มทุนได้ด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 425,929 ล้านบาท (แยกเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 จำนวน 374,692 ล้านบาท และชั้นที่ 2 จำนวน 51,237 ล้านบาท)

(3) การอนุญาตให้สถาบันการเงินจัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์ โดยได้ขยายสิทธิประโยชน์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ครอบคลุมถึงบริษัทบริหารสินทรัพย์ ทั้งยังออกกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อขจัดอุปสรรคหรือภาระการจัดตั้งและการดำเนินการของบริษัทบริหารสินทรัพย์ และปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่ง ณ เดือนพฤศจิกายน 2543 มีบริษัทบริหารสินทรัพย์จัดตั้งแล้วทั้งสิ้น 14 แห่ง

2.4.4 การปรับปรุงระเบียบและหลักเกณฑ์ในการกำกับสถาบันการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ การจัดชั้นลูกหนี้ การกั้นเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้น และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องแจ้งให้สถาบันการเงินซึ่งเป็นการปรับปรุงมาตรฐานการกำกับดูแลสถาบันการเงินให้เป็นมาตรฐานสากล เพื่อก่อให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี และความโปร่งใส ในการดำเนินธุรกรรมของสถาบันการเงิน

2.4.5 ดำเนินการกู้เงินตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินและจัดการเงินกู้เพื่อช่วยเหลือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน พ.ศ. 2541 ในวงเงินไม่เกิน 500,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ของกองทุนฯ จากหนี้ระยะสั้นให้เป็นหนี้ระยะยาว และลดความบิดเบือนของอัตราดอกเบี้ยในตลาดจากเดิมที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ได้ใช้ตลาดซื้อคืนพันธบัตรเป็นแหล่งเงิน ซึ่งส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดซื้อคืนพันธบัตรที่มีอายุไม่เกินภายใน 1 เดือน สูงเกินกว่าร้อยละ 20 ในช่วงต้นปี 2541 และลดลงมาอยู่ ณ ระดับต่ำกว่าร้อยละ 2 ในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเส้นอัตราผลตอบแทน (Yield Curve) ของพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นเส้นอัตราผลตอบแทนต้นแบบ (Yield Curve Bench Mark) ที่จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาตลาดทุนต่อไป

2.4.6 ส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และสนับสนุนธุรกรรมทางการเงินที่ช่วยส่งเสริมสภาพคล่องทางการเงิน โดยให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษี โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือ ยกเว้นภาษีและค่าธรรมเนียมในการโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ (AMC) ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ให้แก่ลูกหนี้ของสถาบันการเงิน และลูกหนี้ของเจ้าหนี้อื่น และเจ้าหนี้อื่น สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการโอนทรัพย์สินการขายสินค้าหรือการให้บริการ และสำหรับการกระทำตราสารอันเนื่อง

มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเงินได้นิติบุคคลให้แก่ลูกหนี้ของเจ้าหนี้อื่น สำหรับเงินได้ที่ได้รับจากการปลดหนี้ของเจ้าหนี้อื่นที่ได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยเฉพาะที่ได้กระทำระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2542-31 ธันวาคม 2544 และ ยกเว้นภาษีและอากรแสตมป์กรณีลูกหนี้โอนอสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลที่สามเพื่อนำเงินชำระแก่เจ้าหนี้สถาบันการเงิน การให้สิทธิประโยชน์และเป็นการลดภาระทางภาษีอากร และค่าธรรมเนียมแก่ผู้ที่เข้าร่วมในกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จะมีส่วนในการผลักดันให้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพิ่มมากขึ้น และทำให้ตัวเลขสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลง โดย ณ สิ้นเดือนกันยายน 2543 สถาบันการเงินทั้งระบบได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาหนี้ NPL ได้แล้ว จำนวน 310,027 ราย เป็นจำนวนเงิน 1,768,777 ล้านบาท นอกจากนี้ระดับ NPL ในระบบสถาบันการเงินมีจำนวน 1,115.4 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 22.78 ของสินทรัพย์รวม 4,897.6 ล้านบาท ลดลงจากเมื่อสิ้นปี 2541 และ 2542 ซึ่งอยู่ในระดับร้อยละ 45.02 และ 38.88 ตามลำดับ โดยสาเหตุของการที่ระดับ NPL ลดลง นอกจากจะมาจากการส่งเสริมการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ยังมาจากการจัดตั้งและดำเนินการของ AMC และการที่ NPL บางส่วนชำระหนี้จนค้างไม่ถึง 3 เดือน

2.4.7 แก้ไขปัญหาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่ประสบภาวะวิกฤต โดยกำหนดมาตรการฟื้นฟูธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่สำคัญ คือจัดวงเงินสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาว เพื่อกระตุ้นการซื้อที่อยู่อาศัย โดยผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์และบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย เพิ่มบทบาทการเคหะแห่งชาติในการรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ และลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์

## 2.5 การเสริมสภาพคล่องให้แก่ภาคธุรกิจ

2.5.1 เสริมสภาพคล่องให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และธนาคารแห่งประเทศไทยอำนวยการสินเชื่อแก่ SMEs ในปี 2542 ในวงเงิน 35,500 ล้านบาท เป็นสินเชื่อ 35,000 ล้านบาท และค้ำประกัน 500 ล้านบาท ปี 2543 ใน 50,300 ล้านบาท แบ่งเป็นวงเงินสินเชื่อ 46,300 ล้านบาท และค้ำประกัน 4,000 ล้านบาท และปี 2544 ในวงเงิน 52,100 ล้านบาท แยกเป็นสินเชื่อ 50,500 ล้านบาท และค้ำประกัน 1,600 ล้านบาท ซึ่งตั้งแต่ปี 2542 จนถึงสิ้นสุด ณ เดือนกันยายน 2543 ได้มีการอนุมัติสินเชื่อรวมเป็นจำนวน 68,992.25 ล้านบาท และค้ำประกัน 611.68 ล้านบาท

2.5.2 มาตรการปรับโครงสร้างการให้บริการทางการเงินสำหรับ SMEs โดยดำเนินการภายใต้มาตรการสนับสนุนทางการลงทุนของภาคเอกชน (10 สิงหาคม 2542) ซึ่งจะเป็นการสนับสนุน SMEs อย่างเป็นทางการ และเป็นระบบ และครอบคลุมส่วนประกอบสำคัญ 4

ด้านหลัก คือ การสนับสนุนทางการเงิน การค้าประกันสินเชื่อ การขยายเครือข่ายสาขา และการให้คำปรึกษา โดยมาตรการสำคัญ คือ 1) ปรับปรุงศักยภาพในการดำเนินงานให้แก่ บอย. และบสย. โดยการเพิ่มทุน 2) จัดตั้งกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม และกองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาด กลาง 3) จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจ ขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (คงป.)

2.5.3 มาตรการเพิ่มสภาพคล่องให้ SMEs ที่เคยเป็น NPLs เพื่อให้ SMEs ที่เคยเป็น NPLs แต่มีศักยภาพในการประกอบ ธุรกิจและผ่านการปรับโครงสร้างหนี้ตามกฎเกณฑ์ที่ ธปท.กำหนด แล้ว สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ โดยกำหนดให้ บสย. เข้ามามีส่วน ร่วมค้าประกันสินเชื่อในส่วนที่มีหลักประกันไม่เพียงพอ โดยมีการ รับภาระความเสี่ยงในอัตราร้อยละ 75 ในขณะที่สถาบันการเงิน เอกชนรับภาระในส่วนที่เหลือ

## 2.6 การส่งเสริมการส่งออก

2.6.1 เสริมสภาพคล่องให้แก่ผู้ส่งออกโดยธนาคารเพื่อ การส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) โดยการสนับสนุน สินเชื่อเพื่อการส่งออกให้แก่ผู้ส่งออกไทย ใน 2 ลักษณะ คือ ให้ ผ่านธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ สินเชื่อแพคกิ้งเครดิต สินเชื่อแพคกิ้ง เครดิตพิเศษ และสินเชื่อเสริมสภาพคล่องเพื่อการส่งออก และให้ สินเชื่อโดยตรง ได้แก่สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออกและสินเชื่อ แพคกิ้งเครดิตแบบกู้ตรง นอกจากนี้ ธสน.ยังให้การสนับสนุน

สินเชื่อบริษัทที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งให้แก่ภาคการส่งออกไทย

2.6.2 คินภาซีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาในประเทศและซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว นำติดตัวออกไปต่างประเทศ

2.6.3 แก้ไขกฎระเบียบด้านสิทธิประโยชน์และพิธีการศุลกากรให้เอื้อต่อการส่งเสริมการส่งออก โดยออกมาตรการต่างๆ ที่สำคัญ ได้แก่ปรับปรุงการจัดระดับผู้ส่งออกใหม่ โดยกำหนดการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้ประกอบการเป็นไปในรูปแบบและแนวทางเดียวกัน คือให้เหลือเฉพาะผู้ส่งออกระดับบัตรทอง การพัฒนาระบบ Customs Broker เป็นตัวแทนออกของระดับพิเศษที่มีความรู้ ความชำนาญ สามารถตรวจสอบความถูกต้องของผู้ประกอบการแทนกรมศุลกากร และได้มีการค้าประกันไว้กับกรมศุลกากร

2.6.4 ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อการส่งออก โดยขยายการยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่นำเข้ามาผลิตเพื่อส่งออกแก่ผู้ประกอบการเดิมที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

2.6.5 ปรับอัตราเงินชดเชยค่าภาษีอากรสำหรับสินค้าส่งออกให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตและภาษีที่เป็นจริง ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตเพื่อการส่งออกต่ำลง เป็นการส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออก โดยการขจัด

การระดมทุนเข้าที่แฝงอยู่ในวัดฤดูบ

2.6.6 ยกเว้นภาษีสรรพสามิต สำหรับแก้วเลิศคริสตัล และคริสตัลอื่นๆ ที่นำไปใช้เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าหรือสิ่งของอื่น และยกเว้นภาษีสรรพสามิตสำหรับสินค้าที่นำมาเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบในการผลิตสินค้าชนิดเดิมหรืออีกชนิดหนึ่งที่เสียภาษีตาม พรบ.ภาษีสรรพสามิต และผลิตสินค้าเพื่อส่งออก

## 2.7 การส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน

2.7.1 มาตรการสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน (10 สิงหาคม 2542) เพื่อสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน การปรับโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ และเพื่อเสริมสร้างให้ภาคเอกชนมีความแข็งแกร่ง สามารถแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลกในระยะยาวซึ่งประกอบด้วย 4 มาตรการ คือ

(1) มาตรการด้านภาษีโดยการปรับลดอากรขาเข้าสินค้าทุน วัตถุดิบ การยกเลิกการจัดเก็บอากรพิเศษ การอนุญาตให้หักค่าสึกหรอและค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินในอัตราเร่งและการยกเลิกการจดทะเบียนการเป็นผู้นำเข้าและ/หรือส่งออกทองคำ

(2) มาตรการสนับสนุนด้านเงินทุน โดยสนับสนุนผ่านการจัดตั้งกองทุน 3 กองทุนได้แก่ กองทุนเพื่อการร่วมลงทุน กองทุนเงินร่วมทุนในวิสาหกิจขนาดกลาง และกองทุนรวมเพื่อร่วมลงทุนในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(3) มาตรการฟื้นฟูอสังหาริมทรัพย์ โดยจัดหา

วงเงินสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะยาวและเงื่อนไขผ่อนปรนผ่านธนาคารอาคารสงเคราะห์ และบริษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย การเพิ่มบทบาทการเคหะแห่งชาติในการรับซื้อโครงการที่อยู่อาศัยที่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ และลดค่าจดทะเบียนโอนอสังหาริมทรัพย์

(4) มาตรการปรับโครงสร้างการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) โดยการปรับปรุงระบบเพิ่มศักยภาพการค้าประกันสินเชื่อสำหรับ SMEs ของ บลย. การปรับโครงสร้างและเพิ่มศักยภาพของ บอย. และการสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับ SMEs ของสภาอุตสาหกรรมและหอการค้าไทย

2.7.2 เปิดเสรีการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA) เพื่อลดเลิกการจัดเก็บภาษีศุลกากรขาเข้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศและลดเลิกมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีอากร โดยยกเว้นอากรขาเข้าสินค้า IT 153 รายการในปี 2543 และ 37 รายการในปี 2546

2.7.3 ลดอัตราอากรขาเข้าวัตถุดิบขั้นปฐม ปัจจัยการผลิตชั้นกลาง สินค้าทุน และอื่นๆ เพิ่มเติมจากมาตรการ 10 สิงหาคม 2542 อีก 542 รายการ

2.7.4 ปรับโครงสร้างภาษีอากรขาเข้าอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ เมื่อมีการยกเลิก LOCAL CONTENT โดยมีผลบังคับใช้ 1 มกราคม 2543 คือ กำหนดอัตราอากรขาเข้าสำหรับชิ้นส่วนที่ใช้ในโรงงานประกอบรถยนต์นั่ง รถบรรทุกเล็ก

(Pick up) และเครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ไม่เกิน 150 ซีซี ในอัตรา ร้อยละ 33 และคงอัตราอากรขาเข้าเฉพาะชิ้นส่วนที่นำเข้าเพื่อผลิต เป็นรถบรรทุกและรถโดยสารในรูปของแชสซีส์ที่มีเครื่องยนต์ติดตั้ง (Chassis with Engine) ในอัตราร้อยละ 10

2.7.5 ปรับปรุงโครงสร้างภาษีธุรกิจการค้าทองคำ โดย ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้กับทองคำแท่งที่ผลิตในประเทศและนำ เข้าจากต่างประเทศ ซึ่งมีมูลค่าของเนื้อทองคำบริสุทธิ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 96.5 และปรับปรุงฐานการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มทอง- รูปพรรณ โดยใช้ฐานส่วนต่างของราคาขายหักด้วยมูลค่าของ เนื้อทองคำเป็นฐานในการคำนวณภาษี ทั้งนี้ มีผลบังคับใช้ตั้งแต ่วันที่ 1 กันยายน 2543

### 3. มาตรการปรับโครงสร้างและเสริมสร้าง ความแข็งแกร่งของระบบ เศรษฐกิจ

#### 3.1 การปรับปรุงกฎหมายทางการเงินเพื่อเสริมสร้าง ความมั่นคงให้แก่ระบบการเงิน

3.1.1 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่...) พ.ศ. เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ให้การบริหารนโยบายการเงินเป็นไปโดยเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับภารกิจซึ่งเป็นงานของธนาคารกลางในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพด้านราคาและเสถียรภาพของระบบสถาบันการ เงินตามมาตรฐานสากล ตลอดจนเอื้อให้การบริหารงานเป็นไปโดย

มีบทบาทความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ มีความคล่องตัว และมีการตรวจสอบที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังสามารถเพิ่มทุนให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินให้มีสินทรัพย์ขาดใช้ความเสียหายที่รัฐบาลต้องรับภาระ ทั้งนี้ เพื่อมิให้กระทบต่องบประมาณรายจ่ายประจำปี

### 3.1.2 ร่างพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่...) พ.ศ. ....

โดยที่หากมีการรวมบัญชีระหว่างฝ่ายการธนาคารและฝ่ายออกบัตรธนาคารเข้าด้วยกันแล้ว จะทำให้ ธปท.สามารถบริหารสินทรัพย์และหนี้สินต่างประเทศทั้งหมดที่ ธปท.กำกับดูแลภายใต้กฎหมายธปท.ที่แก้ไขใหม่ให้เป็นไปอย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

### 3.1.3 ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยว

กับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. โดยที่หากมีการรวมบัญชีระหว่างฝ่ายการธนาคารและฝ่ายออกบัตรธนาคารเข้าด้วยกันแล้ว ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ก็จะกำหนดให้มีการนำส่งสินทรัพย์ต่างประเทศที่ใช้หนุนหลังธนบัตรออกไปเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการแทนการนำส่งเป็นทุนสำรองเงินตรา

### 3.1.4 ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการ

ปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษดอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... โดยที่หากมีการรวมบัญชี

ระหว่างฝ่ายการธนาคารและฝ่ายออกบัตรธนาคารเข้าด้วยกันแล้ว ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ก็กำหนดให้มีการนำส่งสินทรัพย์ต่างประเทศที่ใช้หนุนหลังธนบัตรออกใช้ไปเป็นเงินสำรองระหว่างประเทศของทางการแทนการนำส่งเป็นทุนสำรองเงินตรา

3.1.5 ร่างพระราชบัญญัติธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์พ.ศ. .... โดยรวมกฎหมายของสถาบันการเงินเข้าด้วยกันเพื่อให้การกำกับดูแลธุรกิจของสถาบันทั้ง 3 ประเภทอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความโปร่งใยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นกับประชาชนและระบบสถาบันการเงิน

3.1.6 ออกพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2542 เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นผู้กำกับดูแลการจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพโดยเร็ว เพื่อให้การจัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพมีมาตรฐานและหลักการเดียวกันกับการจัดการกองทุนส่วนบุคคลภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

3.1.7 ร่างพระราชบัญญัติอนุพันธ์และตลาดอนุพันธ์ พ.ศ. .... เพื่อการกำกับดูแลการซื้อขายอนุพันธ์ โดยมีเป้าหมายหลักในการให้ความคุ้มครองผู้ลงทุน ความเป็นธรรม ความเป็น

ระเบียบเรียบร้อย และประสิทธิภาพของตลาด และเพื่อป้องกัน  
ความเสี่ยงต่อระบบการเงิน

3.1.8 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูล  
เครดิต พ.ศ. .... เพื่อให้ช่วยสถาบันการเงินได้รับข้อมูลเกี่ยวกับ  
ฐานะทางการเงินและประวัติการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างเพียงพอ  
เพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาให้สินเชื่อเพื่อให้เกิดความมั่นคงแก่  
ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูล  
มิให้ผู้ประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตนำข้อมูลของตนไปใช้โดยผิด  
วัตถุประสงค์

3.1.9 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต  
พ.ศ. .... เพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน  
ผู้ถือบัตร ผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นผู้รับบัตรและผู้ออกบัตร และเพื่อ  
ประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ  
รวมทั้งเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ  
บัตรเครดิต

3.1.10 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจแฟก-  
เตอร์িং พ.ศ. .... เพื่อช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่ธุรกิจขนาดกลาง  
และขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งปัจจุบันประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญ  
คือการขาดสภาพคล่องหรือขาดแคลนแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการ  
ประกอบธุรกิจ ประกอบกับ SMEs มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่ง  
เงินทุน ไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุน ซึ่งเป็น

สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อโดยเน้นความสำคัญของการมีทรัพย์สินเป็นหลักประกัน

3.1.11 ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจสินเชื่อ พ.ศ. .... เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นในธุรกิจสินเชื่อ เพื่อให้มีบทบาทในการสนับสนุนภาคการผลิตและบริการโดยเฉพาะต่อผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก

3.1.12 แก้ไขพระราชบัญญัติการกู้ยืมเงินที่เป็นการซื้อกองประชาชน พ.ศ. 2527 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 เพื่อปรับปรุงข้อกฎหมายให้มีความครอบคลุม ถึงการประกอบธุรกิจประเภทซื้อกองประชาชนมากยิ่งขึ้น เช่น การหลอกลวง เพื่อให้ลงทุนประกอบธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศในลักษณะเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนโดยมิได้รับอนุญาต

## 3.2 การป้องกันและปราบปรามการเงินนอกระบบ

3.2.1 การป้องกันและปราบปรามธุรกิจที่มีลักษณะเข้าข่ายกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการซื้อกองประชาชน พ.ศ. 2527 เพื่อให้ประชาชนได้ทราบพฤติการณ์ของธุรกิจที่เข้าข่ายกระทำความผิดตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการซื้อกองประชาชน พ.ศ. 2527 จึงไม่เข้าร่วมลงทุนทำให้ธุรกิจในลักษณะดังกล่าวไม่สร้างความเสียหายให้กับประชาชนและระบบเศรษฐกิจ

3.2.2 การป้องกันและปราบปรามธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศในลักษณะเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเมื่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการซื้อโก่งประชาชน พ.ศ. 2527 (ฉบับที่ ..) มีผลใช้บังคับ คาดว่าจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายเงินตราต่างประเทศในลักษณะเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งอาศัยช่องว่างของพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 และพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินฯ ในการดำเนินการลดจำนวนลงและหมดสิ้นไปในที่สุด เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมพฤติการณ์การกระทำผิด และมีมาตรการเสริมที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้กระทำผิด

### 3.3 การเสริมสร้างความแข็งแกร่ง และขยายขอบเขตการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

3.3.1 การเสริมสร้างความแข็งแกร่ง เพื่อรองรับการขยายสินเชื่อและการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยได้เพิ่มทุนไปแล้ว ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จำนวน 15,000 ล้านบาท ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) จำนวน 14,700 ล้านบาท ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) จำนวน 40,000 ล้านบาท บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) จำนวน 2,500 ล้านบาท และมีเป้าหมายจะเพิ่มอีก 5,000 ล้านบาท บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT) จำนวน 6,168.298 ล้านบาท บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) จำนวน

4,000 ล้านบาท และมีเป้าหมายจะเพิ่มอีก 4,000 ล้านบาท

3.3.2 การขยายขอบเขตการดำเนินงาน โดยได้แก้ไขกฎหมาย เพื่อขยายขอบเขตการดำเนินงานและบริการให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธกส. ธอส. และ ธสน.

### 3.4 การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

3.4.1 ออกพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 ดำเนินการออกพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2542 เพื่อเป็นเครื่องมือในการแปลงรัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์การของรัฐให้เป็นรูปแบบบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด ซึ่งเมื่อมีการแปลงเป็นบริษัทแล้วประชาชนจะสามารถมีส่วนเป็นเจ้าของรัฐวิสาหกิจได้ ทำให้รัฐวิสาหกิจมีการบริหารงานในรูปแบบของบริษัทเอกชนซึ่งมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.4.2 จัดทำกรอบแนวทางการจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานต่างๆ ในการยกร่างกฎหมายจัดตั้งองค์กรในการที่จะดูแลกิจการของรัฐเดิมที่แปรรูปไปแล้ว และดูแลบริษัทเอกชนที่เข้ามาแข่งขันในสาขาพลังงาน ขนส่ง และประปา ขณะนี้สาขาขนส่งได้ยกร่างกฎหมายจัดตั้งองค์กรกำกับดูแลอิสระเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3.4.3 ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2540 - สิงหาคม 2543 จำนวน 7 แห่ง โดยเป็นการยุบเลิก 3 แห่ง ได้แก่ องค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป และองค์การทอผ้า การขายกิจการ 2 แห่ง ได้แก่ โรงงานน้ำตาล โรงงานแก้ว และการขายหุ้นบางส่วน 2 แห่ง ได้แก่ บริษัทผลิตไฟฟ้า จำกัด และบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด และยังมีรัฐวิสาหกิจที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการแปรรูปอีก 32 แห่ง

### 3.5 การบริหารหนี้สาธารณะ

3.5.1 จัดการเงินกู้ในประเทศและต่างประเทศในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากภาวะวิกฤติ รวมทั้งการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ภาคราชการ สรุปได้ดังนี้

(1) เงินกู้ในประเทศ ประกอบด้วยเงินกู้ขุดเขยขาดดุลงบประมาณปี 2542 และ 2543 จำนวน 40,000 ล้านบาท และ 110,000 ล้านบาท ตามลำดับ เงินกู้เพื่อชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟูฯ 500,000 ล้านบาท และเงินกู้เพื่อช่วยเพิ่มทุนให้แก่สถาบันการเงินตามโครงการ 14 สิงหาคม 2541

(2) การกู้เงินต่างประเทศ ประกอบด้วยเงินกู้ตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (30 มีนาคม 2542) วงเงิน 1,450 ดอลลาร์ สรอ.(เบิกครบแล้ว) เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) วงเงินรวม 1,950 ดอลลาร์ สรอ.(เบิกแล้ว 1,750 ดอลลาร์ สรอ.) เงินกู้ปรับโครงสร้างภาคเกษตร

วงเงิน 600 ดอลลาร์ สรอ. (เบิกแล้ว 150 ดอลลาร์ สรอ.) เงินกู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม วงเงิน 482 ดอลลาร์ สรอ.หรือประมาณ 21,689 ล้านบาท (เบิกให้โครงการแล้ว 6,515 ล้านบาท)

ทั้งนี้ ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2543 มียอดหนี้ในประเทศ 670,430 ล้านบาท และหนี้ต่างประเทศ 361,119 ล้านบาท รวมเป็นหนี้ที่รัฐบาลกู้ยืมโดยตรงเท่ากับ 1,030,549 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากสิ้นเดือนธันวาคม 2540 ประมาณ 702,416 ล้านบาท และถ้ารวมหนี้คงค้างของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่สถาบันการเงินจำนวน 773,941 ล้านบาท จะทำให้ยอดหนี้สาธารณะคงค้างเป็นทั้งสิ้น 2,643,480 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 742,125 ล้านบาท จากสิ้นเดือนธันวาคม 2540 โดยสรุป จำนวนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากเงินกู้ต่างประเทศในช่วง 3 ปี ที่ผ่านมา เพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ ทั้งด้านการจ้างงาน การศึกษา การสาธารณสุข ฯลฯ มีมากกว่า 18 ล้านคน

3.5.2 จัดตั้งสำนักบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการหนี้ภาครัฐโดยตรง และดำเนินการด้านหนี้สาธารณะเปิดเสรีในองค์กรเดียว ซึ่งจะทำให้มีความเป็นเอกภาพ มีประสิทธิภาพรวดเร็ว สอดคล้องกับภาระหนี้และสภาวะการณืทางเศรษฐกิจของโลกที่ได้เปลี่ยนแปลงไป

### 3.6 ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บภาษี

#### อากร

โดยดำเนินการมาตรการที่สำคัญได้แก่

(1) พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับระบบการรับส่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (EDI) มาใช้ในการให้บริการแก่ผู้นำเข้าส่งออกของแบบครบวงจร

(2) มอบหมายให้กรมที่ดินจัดเก็บธุรกิจเฉพาะแทนกรมสรรพากร ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2542

### 3.7 การปรับโครงสร้างการผลิตและการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต

3.7.1 ด้านการเกษตร โดยดำเนินการจัดหาและจัดสรรเงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย และธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งประเทศญี่ปุ่น สำหรับโครงการปรับโครงสร้างภาคการเกษตรวงเงิน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. (เบิกแล้ว 150 ดอลลาร์ สรอ.) เพื่อพัฒนาและปรับโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตร เช่น การปรับปรุงระบบชลประทาน ปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติ การพัฒนาสินค้าและการจัดผลผลิตของสถาบันเกษตรกร กองทุนพัฒนางานวิจัยการเกษตร รวมทั้งเงินกู้ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) จำนวน 9,000 ล้านบาท ในการเพิ่มทุนให้ ธกส. เพื่อนำไปให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกรได้มากขึ้น และเงินกู้ตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (30 มีนาคม 2542) เพื่อใช้ปรับปรุงแหล่งน้ำ ระบบชลประทานวงเงิน 8,071 ล้านบาท และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตร และ

ให้กู้ยืมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดหาปุ๋ย วงเงิน 1,483 ล้านบาท

3.7.2 ด้านอุตสาหกรรม โดยดำเนินการจัดหาและจัดสรรเงินกู้ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (SAL) เพื่อใช้ในการเพิ่มทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการปล่อยสินเชื่อ และสนับสนุนการดำเนินงานให้แก่ บอย. ธสน. กองทุนเพื่อการร่วมทุน ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกองทุนพัฒนานวัตกรรม เป็นต้น รวมประมาณ 5,600 ล้านบาท จากวงเงินทั้งหมด ประมาณ 9,200 ล้านบาท (ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2543) และเงินกู้ตามมาตรการเพิ่มรายจ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (30 มีนาคม 2542) ซึ่งมีโครงการสนับสนุนการพัฒนามาตรฐานสินค้าส่งออก พัฒนาเทคโนโลยี ปรับปรุงโครงสร้างการผลิต เป็นต้น วงเงินรวมประมาณ 2,330 ล้านบาท ซึ่งเบิกจ่ายไปแล้วกว่า 1,400 ล้านบาท (ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2543) นอกจากนี้ยังดำเนินการสนับสนุนและเสริมสภาพคล่องให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (รายละเอียดปรากฏในข้อ 2.5.1) และได้ปรับปรุงอัตราภาษีสรรพสามิตรถยนต์กระบะดัดแปลงและรถยนต์นั่งประเภทใหม่ โดยเพิ่มประเภทรถยนต์นั่งขึ้นอีก 2 ประเภท คือ รถยนต์นั่งที่มีกระบะ (Double Cab) และรถยนต์นั่งกึ่งบรรทุก (Pick-up Passenger Vehicle : PPV) และเสียภาษีสรรพสามิตในอัตราร้อยละ 12 และ 18 ของมูลค่าการผลิตตามลำดับ ขณะเดียวกันมีการกำหนดคุณลักษณะของรถยนต์กระบะดัดแปลงและคุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจดัดแปลงรถยนต์ เพื่อรับสิทธิในการเสียภาษีสรรพสามิตในอัตราร้อยละ 20

ของมูลค่าตัดแปลง ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มทางเลือกให้กับประชาชน ในการเลือกซื้อรถยนต์ได้มากประเภทขึ้น ขณะเดียวกันเป็นการ กำหนดโครงสร้างภาษีสรรพสามิตให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีการแยกผู้ผลิตและผู้ประกอบการตัดแปลงออกจากกัน รวมถึงตลอดถึงเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการตัดแปลงมีความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจกับผู้ผลิตรถยนต์ต่อไปได้

3.7.3 ด้านการบริการ โดยดำเนินการจัดหาและจัดสรร เงินกู้ภายใต้โครงการลงทุนทางสังคม (SIP) เพื่อใช้โครงการ ส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว 9 โครงการ ด้วยการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวบูรณะแหล่งประวัติศาสตร์ ศูนย์บริการท่องเที่ยว วงเงิน 2,260 ล้านบาท ซึ่งเบิกจ่ายให้โครงการต่างๆ แล้ว 815 ล้านบาท และมีผู้ได้รับประโยชน์กว่า 40,000 ราย (ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2543) และโครงการตามมาตรการเสริมการพัฒนาชนบทและชุมชน (มพช.) ได้แก่ โครงการท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงเกษตรเพื่อปรับปรุง สิ่งอำนวยความสะดวกและเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนา ด้านการท่องเที่ยวในท้องถิ่นในโครงการต่างๆ รวม 106 โครงการ เป็นวงเงินรวม 690.5 ล้านบาท นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงระเบียบ การจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทร้านค้าปลอดอากร โดยไม่ กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของการยื่นคำขอจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บน ประเภทร้านค้าปลอดอากร ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการ ดำเนินการจัดตั้งร้านค้าปลอดอากรมากขึ้น รวมทั้งดำเนิน มาตรการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่นักท่องเที่ยว โดยกำหนด คุณลักษณะและหลักเกณฑ์ของผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ขาย

สินค้าให้ผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร และกำหนดหลักเกณฑ์  
วิธีการ และเงื่อนไขให้ผู้เดินทางออกนอกราชอาณาจักรขอคืนภาษี  
มูลค่าเพิ่มที่ถูกรับเรียกเก็บไว้ได้

3.7.4 ด้านการบริหารจัดการภาครัฐ โดยดำเนินการ  
กู้เงินจากธนาคารโลก สำหรับปรับโครงสร้างภาครัฐ (Public  
Sector Reform Loan) ได้แก่การปรับบทบาทและวิธีการบริหารของ  
ภาครัฐ ปรับปรุงระบบบัญชีประมาณ การเงินและพัสดุ การ  
บริหารบุคคล วงเงิน 400 ดอลลาร์ สรอ. ซึ่งเบิกจากธนาคารโลก  
มาแล้ว 200 ดอลลาร์ สรอ. (ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2543)

### 3.8 ดำเนินการให้มีการเปิดเสรีการค้าตามกรอบข้อ ตกลงระหว่างประเทศ

3.8.1 เปิดเสรีการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA)  
(รายละเอียดปรากฏในข้อ 2.7.2)

3.8.2 เปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้ WTO  
โดยได้แต่งตั้งตัวแทนรัฐบาลในการลงนามในพิธีสาร ฉบับที่ 5  
(Fifth Protocol to General Agreement on Trade in Services) ซึ่งมี  
หลักการสำคัญคือเพื่อฟื้นฟูฐานะของสถาบันการเงินไทย โดย  
ผ่อนผันให้ต่างชาติเข้าร่วมดำเนินการในกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน  
ตามนโยบายของทางการ เป็นการช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถ  
ดึงดูดแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศมาพัฒนาคุณภาพการให้บริการ  
ทางการเงินและโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินและทำให้ธุรกิจ

บริการทางการเงินของไทยเกิดการปรับตัว ปรับปรุงโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกรรมทางการเงินมากยิ่งขึ้น

3.8.3 ดำเนินการตามข้อตกลงในเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) โดยได้มีการประกาศเร่งรัดการลดภาษีศุลกากรภายใต้กรอบ AFTA ลงเหลือร้อยละ 0-5 เพิ่มขึ้นอีก 1,190 รายการจากเดิม 6,547 รายการ รวมทั้งสิ้น 7,737 รายการ ซึ่งครอบคลุม 85% ของรายการสินค้าในแผนการลดภาษี (Inclusion List) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2543 ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มอำนาจต่อรองในทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศสมาชิกในกลุ่ม ASEAN และช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาลงทุนในภูมิภาคมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ประชาชนสามารถเลือกบริโภคสินค้าและบริการได้หลากหลายและมีราคาที่ถูกลง รวมทั้งผู้ประกอบการในภาคการผลิตสามารถลดต้นทุนการผลิตลง

### 3.9 การเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่ชุมชน

3.9.1 ร่วมพิจารณาพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อกำหนดรายได้ท้องถิ่นประเภทต่างๆ ให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของท้องถิ่นแต่ละประเภท ซึ่งทำให้ส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอสำหรับการดำเนินการโดยกำหนดการจัดสรรและสัดส่วนเกี่ยวกับภาษีอากร คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในปี 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ในช่วงเวลาไม่เกิน ปี 2549 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะของตนเอง

3.9.2 จัดตั้งกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค (Regional Urban Development Fund - RUDF) โดยดำเนินการจัดหาและจัดสรรเงินกู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม จำนวน 1,140 ล้านบาท เป็นเงินทุนหมุนเวียนสำหรับกองทุนฯ เพื่อให้กองทุนสามารถนำไปให้กู้แก่เทศบาลซึ่งนำไปลงทุนในสิ่งปลูกสร้างสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งได้อนุมัติหลักการแล้ว 19 โครงการจากเทศบาล 6 แห่ง วงเงิน 288 ล้านบาท และเมื่อเสร็จสิ้นโครงการคาดว่าจะมีผู้ได้รับผลประโยชน์ไม่ต่ำกว่า 500,000 คน

3.9.3 จัดตั้งกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund - SIF) โดยดำเนินการจัดหาและจัดสรรเงินกู้โครงการลงทุนเพื่อสังคม จำนวน 4,332 ล้านบาท ให้กองทุนนำไปสนับสนุนทางการเงินแบบให้เปล่าแก่โครงการขนาดเล็กที่เสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชน ได้แก่ การเสริมสร้างอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน งานสวัสดิการสังคม การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การเสริมสร้างความสามารถขององค์กรชุมชนและเครือข่าย และการจัดสวัสดิการชุมชนเพื่อผู้ยากไร้ ซึ่งได้อนุมัติโครงการของชุมชนไปแล้ว 2,526 โครงการเป็นเงิน 2,740 ล้านบาท และมีผู้รับผลประโยชน์กว่า 4.4 ล้านคน (ณ สิ้นเดือนกรกฎาคม 2543)

3.9.4 ร่วมร่างพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. .... ซึ่งได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2542 และได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ.

2543 เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2543 เป็นองค์การมหาชนโดยอาศัย แหล่งเงินทุนจากเงินงบประมาณ ทั้งนี้ โดยกำหนดให้กองทุนมี อำนาจจัดเก็บเงินบำรุงกองทุนจากผู้ผลิตและผู้นำเข้าสุรา และ ยาสูบ ในอัตราร้อยละ 2 ของภาษีสรรพสามิตที่เก็บจากสุรา และ ยาสูบ เพื่อนำเงินมาใช้ในการดำเนินการสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพด้วยการรวมพลังภาคีต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนในการส่งเสริม สุขภาพพัฒนาสมรรถนะของประชาสังคมเพื่อสุขภาพให้เข้มแข็ง กระจ่ต้นและสร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องสุขภาพ โดยใช้ภาษีจากสินค้า ที่ทำลายสุขภาพมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

3.9.5 จัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน เพื่อแก้ไข ปัญหาความเหลื่อมล้ำของรายได้ การกระจายรายได้และระดับ ความเจริญที่แตกต่างกันระหว่างสังคมเมืองและชนบท ซึ่งทวี ความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยสถาบันฯ ทำหน้าที่เป็นสถาบันกลาง ทางการเงิน เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรชุมชน ให้มีความ เข้มแข็งมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีทักษะในการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ขณะนี้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543 มีผล บังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2543 โดยการรวมการ ดำเนินงานของโครงการพัฒนาคนจนในเมืองของการเคหะแห่ง ชาติและสำนักงานกองทุนพัฒนาชนบทของสำนักงานคณะ กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าด้วยกัน

### 3.9.6 ดำเนินมาตรการเสริมการพัฒนาชนบท (มพช.)

ในวงเงิน 4,272 ล้านบาท โดยเป็นเงินที่ได้รับการจัดสรรมาจากเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีอยู่แต่เดิมและจากเงินเหลือจ่ายของมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจโดยไม่มี การกู้เพิ่มเติม ซึ่งมาตรการ มพช. มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสริมความเข้มแข็งแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นและองค์กรชุมชนเมืองและชนบท ตลอดจนสนับสนุนแนวทางการกระจายอำนาจตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยมีโครงการหลัก 5 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาขีดความสามารถให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น โครงการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนเมืองและชนบท โครงการท่องเที่ยวไทยและท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการไกลเกลี่ยและประนอมข้อพิพาทในศาล (ระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี) และโครงการเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการของรัฐ ซึ่งโครงการทั้งห้าดังกล่าวจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการเงินการคลังและการบริหารจัดการเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลางได้มากขึ้น นอกจากนี้จะส่งผลให้มีการขยายเงินทุนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ 80,000ครัวเรือน ส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ 7,000 องค์กรชุมชน จ้างงานผู้มี การศึกษา 29,440 คน จ้างแรงงาน 69,850 คน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงการระดับท้องถิ่นกระจายไปทั่วประเทศ

3.9.7 ยกเว้นพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. .... เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวมุสลิมในประเทศไทยได้ออมทรัพย์และได้รับผลตอบแทนในรูปแบบที่ไม่เป็นการผิด

## ต่อหลักศาสนา

3.9.8 ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งกองทุนชะกาต เพื่อจัดระบบการส่งเสริมและกำกับดูแลกองทุนชะกาตให้มีความโปร่งใสและสอดคล้องกับหลักของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งของชุมชนมุสลิมและแบ่งเบาภาระภาครัฐในการพัฒนาองค์กรชุมชน (ชะกาต คือ ทรัพย์สินที่จำเป็นต้องจ่ายตามที่ศาสนาอิสลามบัญญัติไว้เฉพาะผู้ที่มีทรัพย์สินครบจำนวนและเวลาตามที่กำหนดเพื่อช่วยเหลือคนยากจน ผู้ด้อยโอกาส และทะนุบำรุงกิจการด้านศาสนาให้เจริญ)

### 3.10 มาตรการเสริมความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจและสังคม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2543 เห็นชอบในมาตรการเสริมความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจและสังคม เพื่อรักษาระดับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องในปี 2544 และเพื่อเป็นตาข่ายรองรับความปลอดภัย (Safety Net) ให้แก่ระบบเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย

#### (1) มาตรการทางการคลัง

(1.1) มาตรการการขยายระยะเวลาการลดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคมเป็นเวลา 2 ปี (ปี 2544-2545)

มาตรการนี้จะลดภาระค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายเข้ากองทุนฯ ของนายจ้างและผู้ประกันตน จำนวน 6 ล้านคน คิดเป็นเงินจำนวนประมาณปีละ 12,000 ล้านบาท

(1.2) มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร

1) สนับสนุนเงินทุนเพิ่มเติมให้กับกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจำนวน 2,000 ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรในด้านเงินทุน

2) เพิ่มทุนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จำนวน 2,000 ล้านบาท เพื่อให้ ธกส. มีต้นทุนเงินที่ต่ำลง และสามารถลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่เกษตรกรได้มากยิ่งขึ้น

(1.3) มาตรการสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาควยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2541-2544) โดยให้เงินทุนหมุนเวียนการประกอบอาชีพในรูปของเงินกู้ยืมที่ไม่มีอัตราดอกเบี้ยแก่หมู่บ้านที่มีครัวเรือนยากจน จำนวน 10,000 หมู่บ้าน

(1.4) มาตรการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำสิ้นข้าราชการครู โดยจัดสรรเงินเพิ่มเติม จำนวน 200 ล้านบาท เพื่อให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

(1.5) มาตรการปรับปรุงอัตราอากรขาเข้า โดยปรับลดอัตราอากรขาเข้าของปัจจัยการผลิต จำนวน 73 รายการ เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้สามารถแข่งขันได้ทั้งตลาดภูมิภาคอาเซียน และตลาดโลก

(2) มาตรการทางการเงิน

(2.1) แผนการให้สินเชื่อและการค้าประกันสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2544

โดยกำหนดวงเงินรวมทั้งสิ้น 52,100 ล้านบาท แยกเป็นสินเชื่อวงเงิน 50,500 ล้านบาท และค้ำประกันสินเชื่อวงเงิน 1,600 ล้านบาท ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ ซึ่งจะสามารถช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ประมาณ 40,350 ราย

(2.2) การขยายบทบาทศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงิน แก่วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และประชาชน (ศงป.)

โดยได้ขยายบทบาทของ ศงป. ให้มากขึ้นนอกเหนือจากบทบาทให้คำปรึกษาทางการเงิน และขยายระยะเวลาดำเนินงานของ ศงป. ออกไปอีก 2 ปี (ถึง 30 กันยายน 2546) นอกจากนี้ได้ขยายเครือข่าย ศงป. เพิ่มจากที่มีอยู่แล้ว 25 ศูนย์ รวมเป็น 40 ศูนย์ โดยให้การสนับสนุนเงินงบประมาณเพิ่มเติมอีก จำนวน 200 ล้านบาท

กระทรวง

การต่างประเทศ



**Ministry of Foreign Affairs**



กระทรวงการต่างประเทศ



นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ



ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ถ่ายภาพร่วมกับผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียน และเสนาธิการองค์การสหประชาชาติ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ 1 วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2543



ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี กล่าวการเปิดประชุม AMM ครั้งที่ 33 วันที่ 24 กรกฎาคม 2543

พิธีลงนามความตกลงการค้าซื้อ-ขาย  
ก๊าซธรรมชาติ จากพื้นที่พัฒนาร่วม  
ของไทยและมาเลเซีย ที่จังหวัดสงขลา  
วันที่ 30 ตุลาคม 2542



ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี รับทราบ  
ความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน  
ตามนโยบายทีมไทยแลนด์ของ  
สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว  
ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้รับเลือกให้เป็น  
หน่วยงานนำร่องของโครงการ  
เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2542

ก ร : ก ร ว ง

# ก า ร ต ำ ง ป ร ะ เ ท ศ

## 1. ก า ร เส ร ม ส ร ำ ง ค ว า ม ส ำ ม พ ัน ธ์ ก ำ บ ป ร ะ เ ท ศ เพื่ อ น บ ำ น

การดำเนินนโยบายต่างประเทศต่อประเทศเพื่อนบ้าน ได้มุ่งเน้นการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ขณะเดียวกัน ได้หาทางเพิ่มโอกาสพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน ด้วยตระหนักว่าประเทศไทยจะต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนบ้านตลอดไป และความสงบ สันติสุข อยู่ดีกินดีของประเทศเพื่อนบ้านคือ ความสงบ สันติสุขและอยู่ดีกินดีของประชาชนไทย บริเวณชายแดน

1.1 พม่า พลเอกตาน ช่วย นายกรัฐมนตรีพม่าและประธานสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ ได้เดินทางเยือนไทย

ระหว่างวันที่ 8-9 มีนาคม 2542 ซึ่งเป็นการเยือนไทยครั้งแรกในรอบ 10 ปี ของผู้นำสูงสุดของพม่า และได้มีส่วนร่วมสำคัญต่อการขยายความร่วมมือในด้านต่างๆ ระหว่างกัน

1.2 ลาว พลเอกสีสะหวาด แก้วบุนพัน นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางเยือนไทยระหว่างวันที่ 4-6 มีนาคม 2542 และนายกรัฐมนตรีได้เดินทางเยือนลาว ระหว่างวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2543 ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศเป็นไปอย่างราบรื่น มีการขยายความร่วมมือในด้านต่างๆ อาทิ การค้า การลงทุน การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการ นอกจากนี้ ในด้านการสำรวจและปักปันเขตแดนทางบก ได้มีความคืบหน้าถึงกว่าร้อยละ 60 แล้ว

1.3 กัมพูชา ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรีเดินทางเยือนกัมพูชา ระหว่างวันที่ 14 - 16 มิถุนายน 2543 ได้มีการลงนามความตกลงที่สำคัญ 3 ฉบับ คือ ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเกี่ยวกับการส่งคืนยานพาหนะที่ถูกโจรกรรม ความตกลงเกี่ยวกับความร่วมมือในการป้องกันวัตถุทางวัฒนธรรม บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก

1.4 มาเลเซีย นายกรัฐมนตรีได้พบหารือกับ ดร. มหาเธร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ถึง 8 ครั้ง ในช่วงสองปีเศษ และได้มีการขยายความร่วมมือในด้านต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมมากมาย อาทิ มาเลเซียสนับสนุนไทยในการสร้างความเข้าใจและแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การลงนามชื่อ-ชายก๊าซธรรมชาติจากพื้นที่พัฒนาร่วมเมื่อเดือนตุลาคม 2542 การยกเลิกโควตาการส่งสินค้าเบาเปื่อยง่ายผ่านประเทศมาเลเซีย (ซึ่งได้กำหนดมา 20 ปี ตั้งแต่ปี 2522)

## 2. บทบาทในการขยายความร่วมมือกับ กลุ่มประเทศต่างๆ

2.1 การสมัครเข้าเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ถาวรในองค์การ  
รัฐอเมริกัน (Organization of American States - OAS)

- ไทยเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่ได้เป็นผู้สังเกตการณ์  
ถาวรของ OAS ซึ่งมีประเทศสมาชิกในทวีปอเมริการวม 35 ประเทศ

- เป็นการเพิ่มบทบาทและพันธมิตรของไทยในเวทีโลก  
รวมทั้งยังสามารถติดตามความเคลื่อนไหวและทราบท่าทีของ  
ประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาได้อย่างใกล้ชิด

- ไทยได้พยายามมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของ OAS  
รวมทั้งได้มอบเงินช่วยเหลือให้เวเนซุเอลา เมื่อครั้งประสบอุทกภัยในปี  
2542 ด้วย

2.2 การสมัครเข้าเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ในองค์การการ  
ประชุมอิสลาม (Organization of the Islamic Conference - OIC)

- ไทยได้รับฉันทามติจากที่ประชุม OIC ให้เป็นประเทศ  
ผู้สังเกตการณ์ของ OIC เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2541 นับเป็นหนึ่งในสี่  
ประเทศที่มีมุสลิมที่ได้รับเข้าร่วมการประชุม OIC

- ไทยสามารถใช้เวทีดังกล่าวกระชับความสัมพันธ์กับ  
ประเทศสมาชิก OIC ซึ่งมีพลังทางการเมือง และเศรษฐกิจระหว่าง  
ประเทศสูง ซึ่งกลุ่ม OIC มีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุน  
นายสุภชัย พานิชภักดิ์ ในการเข้าดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่  
องค์การการค้าโลก

- ภาคเอกชนไทย โดยเฉพาะผู้ผลิตอาหารฮาลาลได้รับ  
ประโยชน์จากกลไกของ OIC ในการติดต่อทำการค้ากับประเทศสมาชิก

### 2.3 การรณรงค์หาเสียงสำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ องค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO)

- กระทรวงการต่างประเทศมีบทบาทอย่างแข็งขันในการรณรงค์หาเสียงสนับสนุนแก่นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ แม้ว่าจะต้องประสบแรงต้านจากประเทศกำลังพัฒนาและมหาอำนาจ

- การดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลกของนายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (ระหว่าง 1 กันยายน 2545 - 31 สิงหาคม 2548) จะเป็นการดำรงตำแหน่งของผู้แทนจากประเทศกำลังพัฒนาคนแรก ซึ่งถือเป็นเกียรติภูมิของชาติและประชาชนไทยที่คนไทยได้รับการยอมรับจากเวทีโลกให้ดำรงตำแหน่งระดับสูงขององค์กรหลักทางเศรษฐกิจนี้

## 3. การเป็นเจ้าภาพจัดประชุมระหว่าง ประเทศ ณ ประเทศไทย

3.1 การจัดการประชุมองค์การสหประชาชาติว่าด้วยการค้า  
และการพัฒนา ครั้งที่ 10 (United Nations Conference on Trade and  
Development - UNCTAD)

- เป็นการจัดประชุมนานาชาติระดับสูงครั้งแรกของ  
สหัฐวรรษใหม่ ซึ่งไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม  
ระหว่างวันที่ 12 - 19 กุมภาพันธ์ 2543

- ไทยสามารถใช้โอกาสในการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ  
และการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ

- เป็นครั้งแรกที่ไทยสามารถใช้โอกาสในการจัดการ  
ประชุมองค์การการค้าโลกจัดการประชุมผู้นำอาเซียนกับเลขาธิการสหประชาชาติ

(UN-ASEAN)

- ในฐานะประธานองค์ถัด ไทยสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจในกรอบสหประชาชาติในศตวรรษหน้า

### 3.2 การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33

- ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting - AMM) ครั้งที่ 33 และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 24 - 29 กรกฎาคม 2543

- นายกรัฐมนตรีได้กล่าวเปิดประชุมเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2543 โดยเน้นถึง theme ของการประชุมฯ 3 ด้าน คือ 1) การนำประโยชน์สู่ประชาชน 2) การเสริมสร้างการรวมตัวด้านเศรษฐกิจ และ 3) การสร้างอาเซียนเป็นวงกลมอันหนึ่ง

- ที่ประชุมฯ ได้หารือและเห็นชอบในประเด็นต่างๆ ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงานอาเซียน (ASEAN Troika) การจัดการประชุมสุดยอดของผู้นำอาเซียนประจำปีในลักษณะ Working Summit แทนการจัดการประชุมรูปแบบเดิม การร่นระยะเวลาเป้าหมายให้อาเซียนเป็นเขตปลอดยาเสพติดจากปี 2563 เป็นปี 2558 การเน้นความสำคัญของการเร่งพัฒนาและประสานความร่วมมือในการพัฒนากลุ่มน้ำโขง และความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

- ประเทศสมาชิกได้ลงนามความตกลงร่วมกัน 3 ฉบับ คือ ก) ความตกลงว่าด้วยสังคมอาเซียนที่เป็นปึกแผ่นและเอื้ออาทร ซึ่งเป็นข้อเสนอของไทยที่ต้องการให้ประเทศสมาชิกหันมาให้ความสำคัญต่อผลกระทบด้านสังคมจากวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาภาคใต้ด้านสังคม ข) ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยมรดกด้านวัฒนธรรม (ASEAN Declaration on Cultural Heritage) และ ค) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งมูลนิธิอาเซียนฉบับแก้ไข (Revised

MOU on the Establishment of the ASEAN Foundation)

### 3.3 การประชุมว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum - ARF) ครั้งที่ 7

- เป็นการประชุมที่จัดขึ้นในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33 ณ กรุงเทพฯ

- ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับความมั่นคงอย่างกว้างขวางในประเด็นทางการเมืองและความมั่นคงที่มีผลกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งได้แก่ สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี ปัญหาในทะเลจีนใต้ สถานการณ์ในอินโดนีเซีย ติมอร์ตะวันออก การไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ตลอดจนประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ

- ที่ประชุมได้แสดงความยินดีที่ ARF มีความคืบหน้าในการนำข้อเสนองานเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำระหว่างมาตรการการสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจกับการทูตเชิงป้องกัน รวมทั้งยังได้จัดทำแนวโน้มความมั่นคงประจำปีของ ARF การทบทวนกิจกรรมและทิศทางในอนาคตของ ARF

- ที่ประชุมได้รับเกาหลีเหนือเข้าเป็นสมาชิก โดยรัฐมนตรีต่างประเทศเกาหลีเหนือได้เดินทางมาเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวเป็นครั้งแรก

### 3.4 การประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา (Post Ministerial Conference - PMC)

- เป็นการประชุมที่จัดขึ้นในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33 โดยเป็นการประชุมร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียน และกลุ่มประเทศคู่เจรจา

- ที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนทัศนะเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและการเงินในภูมิภาค การปฏิรูประบบเศรษฐกิจ การผลักดันให้มีการปรับปรุงระบบการเงินระหว่างประเทศ ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ความร่วมมือในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (South to South) ปัญหาเสถียรภาพและโรคติดต่อร้ายแรง อาชญากรรมข้ามชาติ โจรสลัด การค้าสตรีและเด็ก การก่อการร้ายสากล ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงรูปแบบการหารือของการประชุม PMC เป็นต้น

- ในระหว่างการประชุม PMC ได้มีการจัดประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของอินเดีย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และไทย เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือกรอบลุ่มน้ำคงคา-สุวรรณภูมิ-ลุ่มน้ำโขง และนอกจากนั้น ในระหว่างการประชุมระหว่างอาเซียนและสหภาพยุโรป (PMC ASEAN + 1) ในวันที่ 28 กรกฎาคม 2543 ได้มีการร่วมลงนามให้กัมพูชาและลาวเข้าเป็นภาคีความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านเศรษฐกิจอาเซียน-ยุโรป ปี ค.ศ. 1980 ด้วย

3.5 การประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี หรือการประชุม ASEAN + 3

- การจัดประชุม ASEAN + 3 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 ที่กรุงเทพฯ ถือเป็นการประชุมครั้งแรกอย่างเป็นทางการในระดับรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

- ที่ประชุมได้แสดงความพอใจในความคืบหน้าของความร่วมมือในหลายสาขา โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และการคลัง และได้ย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาลุ่มน้ำโขง ซึ่งจะช่วยลดความแตกต่างระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและส่งเสริมการรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจของอาเซียนด้วย

- ที่ประชุมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง และได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน และเอกภาพแห่งชาติของอินโดนีเซีย (Joint Statement of ASEAN + 3 in Support of Sovereignty, Territorial Integrity and National Unity of Indonesia)

### 3.6 การแก้ไขปัญหาข้ามชาติที่ส่งผลกระทบต่อไทย

- กระทรวงการต่างประเทศ ได้ริเริ่มจัดประชุมสัมมนา ระหว่างประเทศ 2 ครั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาข้ามชาติที่มีผลกระทบต่อไทย ได้แก่ 1) การประชุมว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐาน (International Symposium on Migration) ระหว่างวันที่ 21-23 เมษายน 2542 ณ กรุงเทพฯ และ 2) การจัดสัมมนาระดับรัฐมนตรีของประเทศในเอเชียและแปซิฟิกว่าด้วยการเสริมสร้างขีดความสามารถในการต่อสู้องค์กรอาชญากรรมจัดตั้งข้ามชาติ (ASIA-Pacific Ministerial Seminar on Building Capacities for Fighting Transnational Organized Crime) ระหว่างวันที่ 20-21 มีนาคม 2543 ณ กรุงเทพฯ โดยร่วมกับกระทรวงยุติธรรม และสหประชาชาติ

- ในการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน ที่ประชุมระดับรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบร่วมกันต่อปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ (Bangkok Declaration on Irregular Migration) ซึ่งมีสาระครอบคลุมสาเหตุของปัญหา สภาพปัญหา อุปสรรคในการแก้ไขปัญหา แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ตลอดจนบทบาทของฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

- สำหรับการสัมมนาการต่อสู้องค์กรอาชญากรรมจัดตั้งข้ามชาติ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมกันประกาศเจตนารมณ์ทางการเมืองในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมก่อตั้งข้ามชาติ และที่ประชุมยังสนับสนุนให้พิจารณาอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมก่อตั้งข้ามชาติ และพิธีสารสามฉบับของอนุสัญญาฯ ได้แก่

1) พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการลักลอบค้ามนุษย์โดยเฉพาะเด็กและผู้หญิง 2) พิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบนำคนเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ และ 3) พิธีสารว่าด้วยการต่อต้านการผลิตและลักลอบค้าอาวุธสงครามรวมทั้งชิ้นส่วนและกระสุนปืนโดยเร็ว

- นอกจากนั้น จากการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33 ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องให้มีการจัดประชุมนานาชาติว่าด้วยปัญหาเสพติด ซึ่งไทยได้รับเป็นเจ้าภาพจัดประชุมนานาชาติว่าด้วยยาเสพติด (International Drug Congress) ในเดือนตุลาคม 2543 ซึ่งได้รับความสนใจจากนานาประเทศและสหรัฐฯ การประชุมครั้งนี้ช่วยให้ไทยได้เสริมสร้างความเข้าใจ และความร่วมมือกับนานาประเทศว่าปัญหาเสพติดในไทยมิใช่เป็นปัญหาเพียงลำพังของไทยหรือประเทศในภูมิภาค แต่เป็นประเด็นระหว่างประเทศซึ่งนานาประเทศต้องให้ความร่วมมือแก้ไข

#### 4. บทบาทในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สังคม วัฒนธรรม และการท่องเที่ยว

4.1 การสมัครรับเลือกตั้งเข้าเป็นสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ

- ไทยประสบความสำเร็จในการรณรงค์หาเสียงให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ซึ่งมีวาระดำรงตำแหน่ง 3 ปี ระหว่างปี 2544-2546 โดยไทยได้รับฉันทามติให้เป็น สมาชิกในระหว่างการประชุม Resumed Organizational Session ของคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (UN Economic and Social Council - ECOSOC) ระหว่างวันที่ 3-4 พฤษภาคม 2543 ที่นครนิวยอร์ก

- การสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติดังกล่าว แม้ว่าเป็นการสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกของไทยแต่ก็ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่นานาชาติมีต่อประเทศไทย นอกจากนั้น การที่ไทยได้เป็นสมาชิกในองค์กรดังกล่าวนี้ จะช่วยส่งเสริมภาพพจน์ของไทยในด้านการคุ้มครองดูแลสิทธิมนุษยชนอีกด้วย

#### 4.2 การจัดตั้งเครือข่ายรองรับทางสังคม (Social Safety Nets) และความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

- เมื่อปี 2541 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนที่กรุงมะนิลา ให้มีการหารือเพื่อจัดตั้งเครือข่ายรองรับทางสังคม (social safety nets) ที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ยากจนและด้อยโอกาสในภูมิภาค

- ไทยได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าด้วยความมั่นคงของมนุษย์ (human security) ครั้งที่ 1 ซึ่งจัดขึ้นที่ประเทศนอร์เวย์ เพื่อแสดงทัศนคติและเสนอแนะประเด็นดังกล่าว ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องเครือข่ายรองรับทางสังคมด้วย ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่า ไทยมีบทบาทนำในการผลักดันแนวความคิดสร้างสรรคดีดังกล่าว

- ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 3 ที่กรุงมะนิลา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2542 ไทยได้เน้นการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมอาเซียนไปสู่สังคมที่เปิดและเชื่ออาทรตามเจตนารมณ์ในวิสัยทัศน์อาเซียนปี 2020 รวมถึงการพัฒนามนุษย์ในด้านต่างๆ โดยเน้นเรื่องการศึกษาและสาธารณสุข และการลดผลกระทบด้านสังคมควบคู่กับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ

- จากการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 33

ได้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยสังคมอาเซียนที่เป็นปึกแผ่นและ  
เชื้ออาหาร ตามข้อเสนอของไทยที่ต้องการให้สมาชิกให้ความสำคัญ  
ต่อการพัฒนาสังคมจากวิกฤตการณ์ด้านเศรษฐกิจและกลไกด้านสังคม  
เพื่อเผชิญกับปัญหาความยากจนและการว่างงาน

#### 4.3 โครงการยิวทูตความดี

- เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า-  
อยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ กระทรวงการต่างประเทศ  
ร่วมกับคณะกรรมการประณตศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ  
ได้ดำเนินโครงการนี้ เพื่อสร้างความตระหนักของสาธารณชน  
ต่อความสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมในหมู่เยาวชน

- โรงเรียนที่เข้าโครงการจะต้องเสนอโครงการกิจกรรม  
นอกเวลาที่มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพระราชดำริ  
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- กระทรวงการต่างประเทศได้ประชาสัมพันธ์ให้  
สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ ในต่างประเทศและทูตานุทูต  
ในประเทศไทย เข้ามามีส่วนเป็น “เพื่อนยิวทูตความดี” โดยการให้  
ความช่วยเหลือด้านกำลังใจ วัสดุหรือการเงินแก่โรงเรียนตามโครงการ  
ขณะนี้ มี 76 โรงเรียนที่อยู่ในโครงการ

#### 4.4 ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำคงคา-สุวรรณภูมิ-ลุ่มแม่น้ำโขง

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ ได้เสนอโครงการ  
“สิ่งมหัศจรรย์สุวรรณภูมิ” ซึ่งมีแนวคิดที่จะเชื่อมโยงและพัฒนา  
ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทย-ลาว-กัมพูชา-พม่า  
ระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการเมื่อเดือน  
พฤศจิกายน 2542

- ซึ่งต่อมาได้มีการหารือเรื่องดังกล่าวในการประชุม

รัฐมนตรีอาเซียน ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2543 ที่กรุงเทพฯ โดยได้ผนวกโครงการนี้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของ Visit ASEAN Campaign

- ระหว่างการเยือนอินเดียของนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8-10 กรกฎาคม 2543 อินเดียได้เสนอให้โครงการสิ่งมหัศจรรย์สุวรรณภูมิ เชื่อมโยงกับความร่วมมือในกรอบของ BIST-EC ซึ่งจะช่วยให้กรอบความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวขยายตัวและได้รับความสนใจมากขึ้น

- จากการประชุม AMM/PMC ครั้งที่ 33 ที่กรุงเทพฯ อินเดียได้นำเสนอแนวคิดโครงการ “ความร่วมมือลุ่มแม่น้ำคงคา-สุวรรณภูมิ-ลุ่มแม่น้ำโขง” ต่อที่ประชุมโดยที่ประชุมเห็นชอบโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ จะมีการหารือรายละเอียดเรื่องโครงการนี้ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศและรัฐมนตรีการท่องเที่ยว ซึ่งลาวจะเป็นเจ้าภาพในเดือนพฤศจิกายน 2543

## 5. การส่งเสริมบทบาทคนไทยในเวทีระหว่างประเทศ

- การเสนอองค์การยูเนสโกประกาศให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญของโลก

- กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการขอเสียงสนับสนุนในนามรัฐบาลไทยไปยังประเทศสมาชิกคณะกรรมการบริหารยูเนสโก 57 ประเทศ และประเทศสมาชิก ในการเสนอให้องค์การยูเนสโกประกาศให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี พนมยงค์ เป็นบุคคลสำคัญของโลก เพื่อบรรจุไว้ในปฏิทินการฉลองบุคคลสำคัญและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ (Anniversaries of Great Personalities and Historic

Events 2000 - 2001)

- นอกจากบุคคลสำคัญทั้งสองท่านแล้ว รัฐบาลยังได้ดำเนินการรณรงค์หาเสียง ให้นายสุภชัย พานิชภักดิ์ เป็นผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งนายสุภชัย พานิชภักดิ์ จะเข้าดำรงตำแหน่งระหว่างเดือนกันยายน 2545 - สิงหาคม 2548

- ในส่วนการส่งเสริมสันติภาพในติมอร์ตะวันออก พลโทบุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ เป็นนายทหารไทยคนแรกที่ได้รับเลือกจากเลขาธิการสหประชาชาติให้ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกองกำลังของสหประชาชาติ ซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนการดำเนินการของสหประชาชาติเพื่อส่งเสริมและรักษาสันติภาพในติมอร์

## 6. การวางกรอบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติ

### 6.1 แผนงานความร่วมมือไทย-จีน สำหรับศตวรรษที่ 21

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ลงนามร่วมกับนายถัง เจียชวน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจีน ระหว่างการเดินทางเยือนไทยอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 4 - 6 กุมภาพันธ์ 2542

- แผนงานความร่วมมือไทย-จีน เป็นการกำหนดกรอบการดำเนินความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ อาทิ การเมือง เศรษฐกิจ การค้า การปราบปรามอาชญากรรม และปัญหายาเสพติด เป็นต้น

- จีนลงนามแผนงานลักษณะดังกล่าวกับไทยเป็นประเทศแรก

### 6.2 การเข้าร่วมกองกำลังปฏิบัติการของสหประชาชาติใน

## ติมอร์ตะวันออก

- กระทรวงการต่างประเทศมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาติมอร์ตะวันออกแบบสันติวิธีในกรอบของสหประชาชาติ

- ไทยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ไขปัญหาติมอร์ตะวันออก และให้ความร่วมมือกับสหประชาชาติ ด้วยเหตุผลด้านความมั่นคงในอาเซียนและมนุษยธรรม โดยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มสนับสนุนเลขาธิการสหประชาชาติสำหรับติมอร์ตะวันออก รวมทั้งการส่งทหารไทยเข้าร่วมกองกำลังนานาชาติในติมอร์ตะวันออกด้วย

- ไทยได้ให้ความร่วมมือกับอินโดนีเซียในการแก้ไขปัญหาติมอร์ตะวันออก โดยได้อนุญาตให้อินโดนีเซียเปิดสำนักงานผู้ดูแลผลประโยชน์ของอินโดนีเซีย ( interest section) ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลิสบอน เมื่อต้นปี 2542 และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในขณะนั้น ได้เดินทางไปกรุงจาการ์ตาเพื่อหารือกับประธานาธิบดีอินโดนีเซียเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

- ขณะนี้ ไทยยังคงมีบทบาทในการรักษากำลังพลเกือบ 1 พันคนภายใต้กองกำลังสหประชาชาติในติมอร์ตะวันออก (UNTAET) ซึ่งมี พลโท บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการกองกำลังของสหประชาชาติ

## 7. กระทรวงการต่างประเทศกับประชาชน

### 7.1 การพัฒนาการบริการด้านหนังสือเดินทาง

- กระทรวงฯ ได้ปรับปรุงรูปแบบการบริการด้านหนังสือเดินทางแก่ประชาชนให้ทันสมัยและมีความสะดวกมากขึ้น โดยได้มี

การจัดหน่วยเคลื่อนที่ออกไปให้บริการคำร้องขอหนังสือเดินทางตามจังหวัดต่างๆ อยู่เสมอ และในโอกาสที่มีกิจกรรมพิเศษของหน่วยงานต่างๆ

- เพื่อให้การบริการเป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้น กระทรวงฯ ได้ลดขั้นตอนที่ซับซ้อนในการบริการลง และได้ลดระยะเวลาในการขอหนังสือเดินทางจาก 4 วันทำการเป็น 3 วันทำการ อีกทั้งยังมีเป้าหมายที่จะลดระยะเวลาในการขอหนังสือเดินทางให้เหลือเพียง 24 ชั่วโมงในอนาคต

## 7.2 การปฏิรูประบบราชการในต่างประเทศ หรือการดำเนินการในฐานะทีมประเทศไทย (Team Thailand)

- เพื่อให้การบริหารราชการในต่างประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของความเป็นเอกภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่การให้บริการประชาชนในด้านต่างๆ รวมทั้งเพื่อประโยชน์อันจะเกิดต่อภาครัฐ กระทรวงการต่างประเทศได้ริเริ่มให้มีการทำงานเป็นทีมของสำนักงานไทยในต่างประเทศ

- คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2541 เห็นชอบแนวทางปฏิรูปที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอคือ การปฏิรูปการบริหารราชการในต่างประเทศบนพื้นฐานของแผนงานรวมที่เป็นเอกภาพ (Unified Work Plan) การบังคับบัญชาที่เป็นเอกภาพ (Unified Command) และสำนักงานที่เป็นเอกภาพ (Unified Structure)

- ประโยชน์ที่ได้รับและปรากฏอย่างเป็นรูปธรรมคือ สามารถลดและขจัดความซ้ำซ้อน โดยสามารถลดสำนักงานในต่างประเทศได้ 60 แห่ง (ร้อยละ 20.62) ลดจำนวนข้าราชการในต่างประเทศได้ 252 คน (ร้อยละ 24.16) และลดจำนวนลูกจ้างในต่างประเทศรวม 485 คน (ร้อยละ 24.48) ซึ่งช่วยให้ภาครัฐประหยัดงบประมาณได้มากกว่า 450 ล้านบาทต่อปี นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการ

## 7.3 การให้ความช่วยเหลือคนไทย คู่สมัครคนไทยในต่าง

## ประเทศ

- กระทรวงการต่างประเทศถือเป็นภารกิจสำคัญ และเป็นนโยบายของรัฐบาลในการให้ความช่วยเหลือ คู่มิตรของดูแลผลประโยชน์คนไทยในต่างประเทศ

- เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดตั้งกรมการกงสุล โดยนายกรัฐมนตรีได้เป็นประธานในพิธีเปิดกรมการกงสุล ถนนแจ้งวัฒนะ เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542

- นับตั้งแต่ก่อตั้งจนถึงปลายปี 2542 กรมการกงสุลได้ให้ความช่วยเหลือคู่มิตรคนไทยจำนวน 12,199 คน

### 7.4 การเลือกตั้งภายนอกราชอาณาจักร

- เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญใหม่ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดให้มีการเลือกตั้งภายนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนไทยที่พำนักอยู่ในต่างประเทศได้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการนี้มีผู้ลงทะเบียนจำนวน 26,591 คน การเลือกตั้งวุฒิสมาชิกที่ผ่านมาเมื่อเดือนมีนาคม 2543 ซึ่งเป็นการเลือกตั้งในต่างประเทศครั้งแรก

- กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการสัมมนาเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2543 และได้นำข้อคิดเห็นจากการสัมมนาเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีการจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร เฉพาะการเลือกตั้งทั่วไปเท่านั้น และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนทางไปรษณีย์

กระทรวง  
เกษตรและสหกรณ์



**Ministry of Agriculture and Cooperatives**



กระทรวงเกษตรและสหกรณ์



นายประภัตร โพธิ์สุธน  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

นายอนุรักษ์ จุริมาศ

นายอาคม เอ่งฉ้วน

นายเนวิน ชิดชอบ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ก ร : ก ร ๖ ๖

# เก ษ ต ร แ ล ะ ส ห ก ร ณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินงานที่สำคัญตามนโยบายของรัฐบาล ในรอบ 3 ปี (ปี 2541-2543) มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

## น โ ย บ า ย ด ำ น ก าร เก ษ ต ร (ข้อ 2.2.1)

1. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มผลผลิตพร้อมๆ กับการลดต้นทุนการผลิต โดยขยายปริมาณทุนกระจายสู่เกษตรกรผ่านสหกรณ์ให้มากกว่าเดิม ทั้งนี้จากแหล่งทุนที่มีอยู่แล้วในธนาคารของรัฐ โดยเฉพาะธนาคารออมสิน เพื่อลดต้นทุนการผลิตส่วนที่เกิดจากดอกเบี้ยนอกระบบลงให้ได้มากที่สุดโดยเร็ว

1.1 ส่งเสริมการผลิตพืชเศรษฐกิจพันธุ์ดีเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ อาทิ

1. ข้าว

1) ข้าวหอมมะลิ เพื่อการส่งออก ปีละ 3 ล้านไร่ รวมทั้งส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีจำหน่ายในตราของสหกรณ์ปีละ 3 แสนไร่

2) ข้าวขาว เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวขาว ปีละ 5.5 แสนไร่

2. พืชไร่ ปีละประมาณ 103,000 ไร่

3. พืชสวน (ไม้ผล/ไม้ยืนต้น) 208,800 ไร่

4. ไร่ใหม่พันธุ์หลักพันธุ์ดี ประมาณปีละ 54,000 ไร่  
หม่อนไหม ปีละประมาณ 3,000 ไร่

5. พืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ ปีละ 4,000 ไร่

6. ยางพันธุ์ดี โดยให้การสงเคราะห์ปลูกใหม่ 2.5 แสนไร่  
สงเคราะห์ต่อเนื่อง 1.37 ล้านไร่

7. ปาล์มน้ำมัน 15,000 ไร่

8. มันสำปะหลัง ปีละประมาณ 8 หมื่นไร่

1.2 สนับสนุนการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตจากพืชที่มีปัญหาเพาะปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับตลาด ไปสู่กิจกรรมทดแทนที่เหมาะสมทั้งการผลิตและการตลาดโดยดูแลให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายเดิมที่ได้เข้าโครงการตั้งแต่ปี 2537 ปัจจุบันประมาณ 5.4 แสนราย โดยรัฐบาลสนับสนุนค่าบริการและค่าชดเชยดอกเบี้ยให้แก่ ธกส.

1.3 กำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับการผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมทางกายภาพกับการ

ปลูกพืชแต่ละชนิด และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง และได้ดำเนินการจัดทำแผนที่แสดงความเหมาะสมทางด้านกายภาพในการปลูกพืชเศรษฐกิจ 14 ชนิด และศึกษาวิเคราะห์การกำหนดเขตเศรษฐกิจ พืชเศรษฐกิจ 4 ชนิด คือ อ้อยโรงงาน ปาล์มน้ำมัน สับปะรดโรงงาน และยางพารา

#### 1.4 ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร

1) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในเขตพื้นที่เฉพาะ (โค-กระบือ สุกร สัตว์ปีกและสัตว์อื่น) 1.15 ล้านตัว เกษตรกร 37,065 ราย

2) ส่งเสริมการเลี้ยงโคนม 45,898 ตัว เกษตรกร 9,179 ราย

3) ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ 208,590 ตัว เกษตรกร 41,718 ราย

4) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรทั่วไป และเกษตรกรในโครงการพระราชดำริ 87,773 ราย

5) สนับสนุนให้มีการผลิตพืชอาหารสัตว์และเสบียงสัตว์ให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร

- เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 604 ตัน

- หญ้าแห้ง/หญ้าสด/หญ้าหมัก 30,863 ตัน หน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 4,590 ตัน

1.5 สนับสนุนเงินทุนพัฒนาสหกรณ์ในการทำธุรกิจของสหกรณ์ในช่วงปี 2541-2543 เพิ่มขึ้นปีละ 50 ล้านบาท โดยสหกรณ์จะมีเงินหมุนเวียนทำธุรกิจปีละประมาณ 700 ล้านบาท

2. ขยายโอกาสการลงทุนแก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และภาคเอกชน ในกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว ส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการแปรรูปพืชผลเกษตร เพื่อเร่งรัดการส่งออก รวมทั้งเพิ่มบทบาทในการเจรจาและ

## ความร่วมมือระหว่างประเทศภายใต้ระบบพหุภาคีและทวิภาคี เพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าเกษตรในตลาดโลก

2.1 ก่อสร้างศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงปลา สวายงาม/พรรณไม้ในที่ จ.ระยอง และจัดนิทรรศการสินค้าประมง ในต่างประเทศ 2 ครั้ง รวมทั้งให้บริการตรวจรับรองคุณภาพสินค้า สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์

### 2.2 วิจัยพัฒนาและการแปรรูป

- 1) วิจัยต่อเนื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการผลิตยาง ดิบและผลิตภัณฑ์ยาง
- 2) วิจัยการแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาทิ อาหารว่าง อาหารเข้าสำเร็จรูป ขนมกรอบ เส้นหมี่
- 3) วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อการแปรรูปและ ถนอมอาหารจากผลผลิตเกษตร อาทิ ไวน์มังคุด เครื่องดื่มจากน้ำผลไม้ น้ำผัก
- 4) วิจัยดัดแปลงเครื่องจักรกลการเกษตร

### 2.3 ส่งเสริมการส่งออกสินค้าเกษตร

- 1) การตรวจสอบและรับรองคุณภาพ
  - (1) ตรวจวิเคราะห์และออกใบรับรองคุณภาพ สินค้าเกษตรด้านพืช 828,240 ฉบับ
  - (2) ตรวจวิเคราะห์คุณภาพผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 98,493 ตัวอย่าง 221,354 รายการ
  - (3) ตรวจสอบเพื่อรองรับมาตรฐานโรงงานผลิต สินค้าปศุสัตว์ 201 แห่ง ตรวจวิเคราะห์เนื้อ- สัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์ 123,615 ตัวอย่าง และออกเอกสารรับรองคุณภาพ 60,235 ฉบับ

2) จัดตั้งศูนย์หลักดินสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก (สกอ.) โดยกำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกในสินค้า 7 ชนิด คือทุเรียน ลำไย กัลยไม้ ยางพารา มังคุด ส้มโอ และ สับปะรด โดยออกไปรับรองแหล่งผลิต และส่งเสริมการเปิดตลาด ต่างประเทศ

3) จัดตั้งศูนย์บริการส่งออกสินค้าเกษตร โดย เชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิต ผู้ส่งออก หน่วยราชการที่ตรวจสอบรับรอง คุณภาพ และหน่วยงานเก็บภาษีมาประจำปฏิบัติงานให้บริการแบบ One Stop Service รวมทั้งบริษัทการบินไทยเพื่อการขนส่ง ขณะนี้ ได้เปิดศูนย์บริการส่งออกแบบเบ็ดเสร็จครบวงจรขึ้นแห่งแรกที่ ตลาดไท จ.ปทุมธานี ซึ่งในระยะแรกจะให้บริการสินค้าเกษตร เช่น ลำไย มังคุด ทุเรียน กัลยหอม และผลไม้อื่น ๆ รวมทั้งสินค้า พืชไร่ และมีนโยบายให้ครอบคลุมไปถึงสินค้าประมงด้วย นอกจากนี้ ยังมีแผนที่จะเปิดศูนย์รวบรวมผลผลิตเกษตรเพื่อการส่งออก ครบวงจรในแต่ละภาคทั่วประเทศอีกด้วย

4) เปิดดำเนินการโรงงานแปรรูปสุกรเพื่อการส่งออก ที่ อ.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา โดยสนับสนุนให้สถาบันเกษตรกรหรือ เอกชนเข้าดำเนินการ ส่วนโรงงานแปรรูปโคขุน ที่ จ.ชุมพร อยู่ระหว่างการคัดเลือกองค์กรเกษตรกรเข้าดำเนินการ รวมทั้ง จัดตั้งศูนย์ตรวจสอบรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์เพื่อการส่งออก ขึ้นเพื่อสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภคในประเทศรวมทั้งลด ปัญหาการกีดกันทางการค้า

5) ร่วมเจรจาทางการค้าและเร่งหาตลาดต่างประเทศ

- (1) เสนอท่าทีและร่วมเจรจาทางการค้า และ ความร่วมมือระหว่างประเทศในการเปิด ตลาดสินค้าเกษตรตามข้อผูกพันกับองค์กร

ระหว่างประเทศ ได้แก่ WTO, AFTA, และ APEC

- (2) เปิดตลาดสินค้าสหกรณ์ และเจรจาขอเปิดตลาดสินค้ามาตรฐานของสหกรณ์กับประเทศสหรัฐอเมริกา เอมิเรตส์และญี่ปุ่น ในสินค้าปลอดสารพิษ ข้าวสาร ข้าวกล้อง ผัก ผลไม้และสินค้าหัตถกรรม

2.4 การแก้ไขและช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ ตั้งแต่ปี 2541 - 2543 โดยสนับสนุนงบประมาณและงบกลางช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้ง และภัยน้ำท่วมโดยจัดหาบรรเทาทุกข์ เครื่องสูบน้ำ และจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง รวมทั้งจัดหาปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ยเคมีแจกจ่ายแก่เกษตรกร โดยมีวงเงินงบกลางระหว่างปี 2541 - 2543 รวมประมาณ 2,100 ล้านบาท

3. สนับสนุนและส่งเสริมด้านการวิจัยพัฒนา เร่งรัดการกระจายพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงที่มีคุณภาพ และทั่วถึงแก่เกษตรกร เพื่อปรับปรุงคุณภาพ เพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต ในภาคการเกษตร ปศุสัตว์ และการประมง รวมทั้งการเร่งรัดป้องกันการระบาดของโรคพืช และสัตว์

3.1 ผลิตและขยายพันธุ์พืชพันธุ์หลักและพันธุ์ดี พร้อมทั้งตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกร โดยมีผลการดำเนินงานในระหว่างปี 2541 - 2543 ดังนี้

- 1) ผลิตข้าวพันธุ์หลัก/พันธุ์คัด 9,379 ตัน
- 2) ผลิตเมล็ดพันธุ์หลักพืชไร่ 4,458 ตัน ท่อนพันธุ์พืชไร่ 228 ล้านท่อน พืชสวน 9 ล้านตัน

- 3) ผลิตเมล็ดพันธุ์ดีข้าว พิษไร และพิษผัก 186,000 ตัน
- 4) ส่งเสริมให้สหกรณ์ผลิตและกระจายเมล็ดพันธุ์ขยาย ข้าว 102,300 ตัน ถั่วเหลือง 4,590 ตัน
- 5) ผลิตพันธุ์พืชเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ 23.75 ล้านต้น
- 6) ก่อสร้างโรงปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ 23 แห่ง  
ก่อสร้างศูนย์พันธุ์พืชเพาะเลี้ยง 8 แห่ง

3.2 ขยายและเร่งรัดงานด้านปรับปรุงพันธุ์ ได้พันธุ์ใหม่ที่ทำให้ผลผลิตสูงมีความต้านทานโรคแมลงได้ดี ส่งเสริมแก่เกษตรกร อาทิ ข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 ข้าวหอมคลองหลวง 1 และข้าวหอมสุพรรณบุรี อ้อยพันธุ์อู่ทอง 4-6 ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 3-4 มันสำปะหลังพันธุ์ระยอง 72 ถั่วเขียวพันธุ์ชัชวาล 72 ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลูกผสมนครสวรรค์ 72 และฝ้ายสายพันธุ์ NS 386-1

3.3 วิจัยและพัฒนาทางการเกษตร เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสามารถถ่ายทอดประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการวิจัย

1) วิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชและระบบการผลิตที่สำคัญ อาทิ วิจัยและพัฒนาโมเลกุล และ DNA ของข้าวและพืชไร่ การใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการขยายพันธุ์พืชเศรษฐกิจโดยจุลวิธี ในระดับอุตสาหกรรม รวมทั้งวิจัยการจัดการฟาร์ม รวมทั้งวิจัยผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีการผลิต อุตสาหกรรมเกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร

2) วิจัยก็ฏสัตววิทยา รวม 461 เรื่อง ที่สำคัญ คือ การผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติและสารธรรมชาติ อาทิ แตนเบียนแมลงห้ำ สะเดาน้ำ และผลิตเชื้อจุลินทรีย์ศัตรูธรรมชาติทดแทนการใช้สารเคมี อาทิ ไวรัส NPV แบคทีเรีย Bt และได้เดือนผอย

3) วิชาวิชาการด้านการประมง ประกอบด้วย การวิจัยทรัพยากรสัตว์น้ำ วิจัยด้านแหล่งอาศัยสัตว์น้ำ วิจัยการเพาะเลี้ยง วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมสัตว์น้ำ

4) วิจัยการปศุสัตว์ ได้แก่ วิจัยด้านการผลิตสัตว์ วิจัยการผสมเทียม วิจัยการปรับปรุงพันธุ์ วิจัยอาหารสัตว์ วิจัยสุขภาพสัตว์ การควบคุมโรคและการชันสูตรโรคสัตว์

5) วิจัยเพื่อการพัฒนาที่ดิน อาทิ การวิจัยพัฒนาเกี่ยวกับดินและอินทรีย์วัตถุ การปรับปรุงดินเปรี้ยว ดินเค็ม การอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงดินเสื่อมโทรม

3.4 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารเชื้อพันธุ์ (Gene Bank) ทั้งด้านพืช ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ เพื่อรวบรวมและเก็บรักษาพันธุกรรมต่างๆ รวมทั้งเร่งรัดปรับปรุงการวิจัยพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใช้เงินทุน ASPL\* วงเงินรวม 1,150 ล้านบาท

3.5 สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนพัฒนางานวิจัยการเกษตรและบุคลากรขึ้นเพื่อสนับสนุนงานวิจัยเชิงพาณิชย์และที่มีความสำคัญลำดับสูง โดยใช้เงินทุน ASPL จำนวน 3,500 ล้านบาท

3.6 พัฒนามาตรฐานและระบบการตรวจสอบคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อสนับสนุนการส่งออกและรองรับการเปิดการค้าเสรีตามเงื่อนไข WTO สนับสนุนเงินทุน ASPL จำนวน 700 ล้านบาท เพื่อปรับปรุงห้องปฏิบัติการสำหรับการตรวจสอบและรับรองคุณภาพด้านพืช ในภูมิภาคต่าง ๆ 8 แห่ง ด้านสัตว์น้ำ 4 แห่ง และด้านปศุสัตว์

3.7 ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรเพาะเลี้ยง และปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ แยกเป็น พันธุ์สัตว์น้ำจืด 3,733 ล้านตัว พันธุ์สัตว์น้ำชายฝั่ง 1,572 ล้านตัว

---

\* เงินกู้ ASPL คือเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างภาคการเกษตร

3.8 ผลิตและจัดหาสัตว์พันธุ์ดี เพื่อให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้น สำหรับแนะนำส่งเสริม หรือจำหน่ายแก่เกษตรกร โดย

- 1) เพิ่มปริมาณสัตว์พันธุ์ดี โดยวิธีผสมเทียม 731,793 ตัว
- 2) ผลิตลูกสัตว์พันธุ์ดีขยายสู่เกษตรกร รวมประมาณ 4.08 ล้านตัว ที่สำคัญ อาทิ โคนม 2,068 ตัว โคเนื้อ-กระบือ 5,134 ตัว สุกร 76,698 ตัว สัตว์ปีก 4 ล้านตัว

3.9 ป้องกันและควบคุมโรคระบาดสัตว์ โดยผลิตวัคซีน โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีก เพื่อป้องกันโรคแก่สัตว์ของเกษตรกร รวมทั้งให้การรักษายาบาลสัตว์ป่วย โดย

- 1) ผลิตวัคซีน ปีละประมาณ 470 ล้านโดส
- 2) จัดวัคซีนป้องกันโรคแก่สัตว์ของเกษตรกร ปีละประมาณ 22 ล้านตัว

3.10 การช่วยเหลือเกษตรกรจากผลกระทบราคาน้ำมันสูงขึ้น โดยสนับสนุนเงิน คชก. ในการชดเชยราคาน้ำมันแก่เกษตรกร ในอัตราลิตรละ 0.50-3.00 บาท ใช้วงเงินทั้งสิ้นประมาณ 1,560 ล้านบาท ดังนี้

1) ชดเชยราคาน้ำมันแก่ชาวประมงขนาดเล็กวงเงินรวม 791 ล้านบาท (มติ คชก. 22 กรกฎาคม 2539 จำนวน 470 ล้านบาท และ 8 สิงหาคม 2543 จำนวน 321 ล้านบาท) สามารถช่วยเหลือประมงได้ประมาณ 5,000 ลำ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการช่วยเหลือระยะที่ 2 ในวงเงิน 321 ล้านบาท

2) ช่วยเหลือครัวเรือนเกษตรกรทั่วไปที่ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมันสูงขึ้น 5.6 ล้านครัวเรือน โดยให้การชดเชยราคาน้ำมันครัวเรือนละ 15 ลิตรต่อเดือน ในอัตราชดเชยลิตรละ

3 บาท เป็นเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม-ธันวาคม 2543  
วงเงินช่วยเหลือ รวมทั้งสิ้น 768.6 ล้านบาท

3.11 การจัดหาปุ๋ยเคมี ส่งเสริมองค์กรเกษตรกรจัดหา  
ปุ๋ยเคมีใช้เอง (จากเดิมรัฐเป็นผู้จัดหามาจำหน่ายให้แก่เกษตรกร)  
โดยจัดหาเงินทุนหมุนเวียนปลอดดอกเบี้ยเพื่อให้องค์กรเกษตรกร  
อาทิ สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ยืมไปจัดซื้อปุ๋ยจำหน่ายแก่  
สมาชิกในวงเงินรวม 4,895 ล้านบาท โดยปี 2542/2543 วงเงิน  
2,010 ล้านบาท สามารถจัดหาปุ๋ยได้ประมาณ 2 แสนตัน และ  
ปี 2543/44 วงเงิน 2,885 ล้านบาท อยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่า  
จะจัดหาได้ประมาณ 580,000 ตัน

4. ส่งเสริมและฟื้นฟูระบบการผลิตการเกษตรที่เน้น  
การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และมีผลกระทบต่อ  
ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด ตามแนวพระราชดำริ  
ว่าด้วยทฤษฎีใหม่ รวมทั้งเร่งรัดโครงการอันเนื่องมาจากพระ-  
ราชดำริให้เสร็จสิ้นตามแผนงานที่กำหนดไว้

4.1 ส่งเสริมการทำงานเกษตรแบบผสมผสาน/ยั่งยืน โดย

1) สนับสนุนเกษตรกรทำเกษตรผสมผสาน 151,503  
ราย พื้นที่ทำการเกษตร 468,769 ไร่

2) ศึกษาพัฒนารูปแบบการทำเกษตรทฤษฎีใหม่  
รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้แก่เกษตรกร 14,874 ราย

3) ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรยั่งยืนแก่เกษตรกร  
รายย่อย 225,941 ราย

4.2 พัฒนารูปแบบผสมผสานเพื่อลดการใช้สารเคมีในพืช  
วิจัยการนำพืชจุลินทรีย์ ใต้เดือนฝอย แมลงศัตรูธรรมชาติมา  
ทดแทนการใช้สารเคมี ผลิตสารธรรมชาติเพื่อควบคุมศัตรูพืชได้แก่

ละเคา ปีละประมาณ 30,000 ลิตร รวมทั้งแมลงและเชื้อจุลินทรีย์ ตลอดจนศึกษาลักษณะทาสีต่อระบบนิเวศเกษตรต่าง ๆ

4.3 ปรับปรุงพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติเพิ่มผลผลิตประมงและเพิ่มปริมาณอาหารโปรตีนในชนบท โดย

1) ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ 5.1 ล้านลูกบาศก์เมตร กำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ 8,150 ไร่ รวมทั้งปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์น้ำ 380 แห่ง

2) ก่อสร้างทำนบปลาประจำหมู่บ้าน 513 แห่ง ขุดบ่อปลาประมงโรงเรียน 1,450 แห่ง

3) ผลิตพันธุ์สัตว์น้ำปล่อยในแหล่งน้ำ 134 ล้านตัว

4) พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแก่เกษตรกรและประชาชนทั่วไป 3,373 ราย

4.4 ดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 3 โครงการ คือ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ อยู่ระหว่างก่อสร้างคลองชะอวด-แพรกเมือง โครงการเขื่อนคลองท่าด่านฯ ซึ่งอยู่ระหว่างก่อสร้างเขื่อนห้วงาน ส่วนโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก ก่อสร้างเขื่อนห้วงานเสร็จแล้วและอยู่ระหว่างก่อสร้างระบบส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่รับประโยชน์

5. เพิ่มขีดความสามารถให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ โดยการสนับสนุนกระบวนการถ่ายทอดความรู้ วิชาการ ข้อมูลที่สำคัญอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และสหกรณ์สามารถพึ่งพาตนเองได้ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการแปรรูปสินค้าเกษตรและเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ของชุมชนในชนบท

5.1 สนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรในรูปแบบ

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่ม  
แรงงานคืนถิ่น และอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตร ตลอดจน  
ส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนลงทุนในกิจกรรมการเกษตร จัด  
ฝึกอบรมศึกษาดูงานแก่กลุ่มเยาวชน รวมทั้งจัดตั้งสหกรณ์การ  
เกษตรและสหกรณ์ประมง อาทิ

- 1) จัดตั้งสหกรณ์การเกษตรและประมงเพิ่มในช่วง  
3 ปี 391 สหกรณ์ (รวมเป็น 3,634 สหกรณ์)  
สมาชิกใหม่ 1.26 ล้านคน (รวมเป็น 5.26 ล้านคน)
- 2) แนะนำส่งเสริมการดำเนินงานของสหกรณ์  
ประมาณปีละ 3,500 สหกรณ์
- 3) ส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มสตรีและเยาวชนของ  
สหกรณ์ 690 กลุ่ม
- 4) ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/องค์การชุมชนในการ  
ประกอบอาชีพทางการเกษตรเพิ่มขึ้น 1,744 กลุ่ม  
(รวมเป็น 5,291 กลุ่ม)
- 5) ส่งเสริมการผลิตและการตลาดของกลุ่มชุมชน  
เกษตรกร 6,738 กลุ่ม 187,139 ราย
- 6) แนะนำการเงิน/การบัญชีแก่สหกรณ์/กลุ่ม  
เกษตรกร 6,335 สหกรณ์ 1,624 กลุ่ม

5.2 สนับสนุนให้สหกรณ์ จัดหาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ  
การเก็บรักษาพืชผลการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตรโดย  
ใช้เงินกู้ ASPL วงเงิน 536 ล้านบาท ประกอบด้วย โรงงานผลิต  
ยางแผ่น 2 โรง โรงผลิตยางแผ่นรมควันและยางเครป 93 แห่ง  
(ขยายโรงงาน) โรงงานอาหารสัตว์ 5 แห่ง โรงงานน้ำแข็งของ 1 แห่ง  
ศูนย์รวบรวมน้ำมันดิบ 19 แห่ง และโรงงานนมพาสเจอร์ไรส์ 5 แห่ง

5.3 การเพิ่มศักยภาพชุมชนด้านการเกษตร โดยจัดตั้ง ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตร เพื่อเป็นศูนย์กลางในการ พัฒนางานด้านการเกษตรของแต่ละหน่วยงานแบบบูรณาการและเป็นจุดสาธิต/ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล รวม 234 ศูนย์

#### 5.4 เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเกษตร

1) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารการเกษตร ผ่าน Website ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เกี่ยวกับข้อมูลสถิติการเกษตร อาทิ การส่งออกสินค้าเกษตร ราคาสินค้าเกษตร ภาวะเศรษฐกิจ และแนวโน้มภาวะเศรษฐกิจเรือนเกษตรกร บทความสำคัญเกี่ยวกับ สินค้าเกษตร โดยมีผู้เข้าสืบค้นข้อมูลเฉลี่ยเดือนละประมาณ 3,500 คน นอกจากนี้ยังเผยแพร่ข้อมูลในรูปของสิ่งพิมพ์รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ประมาณปีละ 10,000 ฉบับ รวมทั้งเผยแพร่ ความรู้ข่าวเกษตรกรทางสถานีวิทยุและโทรทัศน์ตลอดทั้งปี

2) เผยแพร่ข่าวพยากรณ์และเตือนภัยการระบาดของ ศัตรูพืช เผยแพร่ใน Website ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดย มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเดือนละ 1 ครั้ง ทำให้เกษตรกร ทราบความเคลื่อนไหวได้รวดเร็ว

5.5 จัดตั้งกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย/ยากจนที่มีปัญหา ด้านเงินลงทุนในการผลิต รวมทั้งสามารถฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ เกษตรกร และขณะนี้ได้ประกาศให้มีการขึ้นทะเบียนกลุ่ม และองค์กรเกษตรกรแล้วทั้งประเทศ 55,861 องค์กร สมาชิก 6.9 ล้านราย นอกจากนี้ในส่วนของเงินกองทุนฯ กระทรวงการคลังได้ โอนเงินปี 2543 ให้แล้ว 1,800 ล้านบาท และในปี 2544 ได้รับ จัดสรรเพิ่มอีก 150 ล้านบาท รวมเป็น 1,950 ล้านบาท ซึ่งเมื่อการ

พิจารณาขั้นทะเบียนองค์ประกอบธุรกิจแล้วก็สามารถ  
นำโครงการขอรับการฟื้นฟูได้

6. สนับสนุนให้เกษตรกรได้รับราคาสินค้าเกษตรที่มี  
เสถียรภาพและเป็นธรรม เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น โดยการ  
สนับสนุนการเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพสินค้า การ  
พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการตลาด พร้อมกันนี้จะเร่ง  
พัฒนาระบบชลประทานให้เชื่อมโยงครบตามแผนแม่บทที่มี  
อยู่ รวมทั้งดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และแก้ปัญหาเรื่องที่ดิน  
ทำกินของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยให้การปรับ  
โครงสร้างเพื่อเพิ่มผลผลิตได้ผลเร็วขึ้น

#### 6.1 ราคาสินค้าเกษตรและตลาดสินค้าเกษตร

##### 6.1.1 พัฒนาและดำเนินการตลาดสินค้าเกษตร โดย

- 1) สนับสนุนตลาดกลางผลิตผลเกษตรประจำ  
ตำบลที่สร้างเสร็จแล้ว 770 แห่ง เปิดดำเนิน  
ธุรกิจได้แล้ว 551 แห่ง ในปี 2543 จัดตั้ง  
ตลาดกลางผลิตผลเกษตรประจำตำบลเพิ่ม  
อีก 14 แห่ง นอกจากนี้ ในปี 2542 ยังได้  
จัดสรรเงินกู้มีयाชาวฯ 435 ล้านบาท ให้  
สหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตลาด  
กลาง โดยอุดหนุนในการก่อสร้างและจัดซื้อ  
อุปกรณ์/เครื่องจักรกลแก่ตลาดกลางฯ
- 2) จัดตั้งศูนย์รวบรวมผลผลิตเกษตรครบวงจร  
1 แห่ง ที่ตลาดไท จ.ปทุมธานี รวมทั้งมี  
นโยบายจะจัดตั้งให้ครบทุกภาค

## 6.1.2 รักษาระดับสินค้าเกษตร

1) การแทรกแซงตลาดข้าว โดยการรับซื้อข้าวสารเพื่อแทรกแซงตลาด

ปี 2541/42 รับซื้อข้าวสารได้ 30,464 ตัน

ปี 2542/43 รับซื้อข้าวสารได้แล้ว 28,045 ตัน และประกาศรับซื้อโดยโรงสีทำสัญญาซื้อขายข้าวสารกับ ออกท. 1.02 แสนตัน

2) สนับสนุนเงินยืมปลอดดอกเบี้ย (จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร และ ศชก.) ให้สหกรณ์กู้ยืมเพื่อรวบรวมข้าวเปลือกจากสมาชิก นำไปแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่าย ทำให้เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น ปริมาณตันละ 100-200 บาท มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ปี 2540/41 รวบรวมข้าวเปลือกได้ 484,600 ตัน มูลค่า 3,413 ล้านบาท

ปี 2541/42 รวบรวมข้าวเปลือกได้ 320,200 ตัน มูลค่า 1,881 ล้านบาท

ปี 2542/43 รวบรวมข้าวเปลือกได้ 307,048 ตัน มูลค่า 1,769 ล้านบาท

3) ช่วยเหลือสหกรณ์ในการระบายข้าวสารคุณภาพดี (ข้าวขาวหอมมะลิ และข้าวกล้องหอมมะลิ) โดยดำเนินธุรกิจสินค้าข้าวร่วมกับบริษัทแอมเวย์ ขายข้าวได้แล้ว 5,811 ตัน มูลค่า 89.57 ล้านบาท เป็นข้าวขาวหอมมะลิ 4,043 ตัน ข้าวกล้องหอมมะลิ 437 ตัน

4) การดำเนินการตลาดกลางยางพารา และการแทรกแซงตลาด

(1) ตั้งแต่ปี 2541-2542 ตลาดกลางยางพารา

รับซื้อยางแผ่นดิบด้วยวิธีประมูลจากเกษตรกรได้ 89,826 ตัน มูลค่า 1,460 ล้านบาท เกษตรกร 133,830 ราย รวมทั้งรับซื้อยางแผ่นรมควัน 9,743 ตัน มูลค่า 337 ล้านบาท

(2) ดำเนินการแทรกแซงตลาดยางพารา ตามโครงการแทรกแซงยางพารา ตั้งแต่ปี 2541-2543 จำนวน 619,187 ตัน มูลค่า 14,932 ล้านบาท

(3) ก่อสร้างตลาดกลางยางพาราเสร็จแล้ว 2 แห่ง ที่สุราษฎร์ธานี, สงขลา และอยู่ระหว่างการก่อสร้างเพิ่มอีก 1 แห่งที่นครศรีธรรมราช และก่อสร้างโกดังเก็บยางพารา ขนาด 16,000 ตัน 4 แห่ง ที่ สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ และฉะเชิงเทรา

5) จัดทำยุทธศาสตร์สินค้าเกษตรหลักร่วมกับ กระทรวงพาณิชย์ เพื่อวางระบบแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรที่มี ราคาตกต่ำ โดยสินค้าเกษตรหลัก 12 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา อ้อย กาแฟ ปาล์ม-น้ำมัน ลำไย สับปะรด ทุเรียน กัญชงไม้ และกัญชวลำ รวมทั้งร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหา ราคาพืชเศรษฐกิจตกต่ำโดยใช้เงิน คชก. ในการแทรกแซงราคา รับจํานํา เป็นต้น

## 6.2 พัฒนาระบบชลประทาน

6.2.1 พัฒนาระบบชลประทานโดยการก่อสร้างแหล่ง น้ำขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และแหล่งน้ำในไร่นา ในช่วง ปี 2541-2543 ดังนี้

### • โครงการชลประทานขนาดใหญ่ - กลาง

1) สร้างเสร็จถึงปี 2542 จำนวน 738 โครงการ พื้นที่ชลประทาน 21.71 ล้านไร่

2) ปี 2543 ดำเนินการ 63 โครงการ เป็นโครงการขนาดใหญ่ 10 โครงการ ขนาดกลาง 53 โครงการ สามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ประมาณ 294,630 ไร่

3) ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541-2543 ดังนี้

(1) โครงการชลประทานขนาดใหญ่เปิดใหม่ 1 โครงการ คือ โครงการประแสร์ ซึ่งจะสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทานประมาณ 137,000 ไร่

(2) โครงการชลประทานขนาดกลางเปิดใหม่ รวม 21 โครงการ คาดว่าจะเพิ่มพื้นที่ชลประทานประมาณ 304,650 ไร่

(3) โครงการขนาดใหญ่ สร้างเสร็จ 4 โครงการ คือ โครงการพัฒนาลุ่มน้ำชิตอนบน โครงการมูลบน โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในบริเวณเชิงเขาพนมดงเร็ก และโครงการแม่มอก ซึ่งสามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทานประมาณ 443,900 ไร่

(4) โครงการขนาดกลาง สร้างเสร็จ 33 โครงการ สามารถเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ประมาณ 490,050 ไร่

• โครงการชลประทานขนาดเล็ก

1) ก่อสร้างถึงปี 2543 จำนวน 8,743 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ประมาณ 8.67 ล้านไร่

2) ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541-2543 ก่อสร้างโครงการชลประทานขนาดเล็กได้ 753 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ประมาณ 550,000 ไร่ นอกจากนี้ยังได้รับจัดสรรเงินกู้จาก OECF จำนวน 625 ล้านบาท เป็นค่าซ่อมแซมปรับปรุงโครงการ

ชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 322 โครงการ

- พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในเขตน้ำฝั้น

- 1) ก่อสร้างถึงปี 2543 จำนวน 2,658 แห่ง
- 2) ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541-2543 ก่อสร้าง

จำนวน 587 แห่ง

- ปรับปรุงพื้นที่และทำระบบส่งน้ำในไร่นา ในช่วง

ปี 2541-2543 จำนวน 168,000 ไร่

- ก่อสร้างระบบชลประทานระบบท่อ ตั้งแต่ปี 2541-2543 จำนวน 9 แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ 32,915 ไร่

6.2.2 ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ ในช่วงปี 2541-2543 โดย

- 1) ขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ 4,925 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ประมาณ 1.04 ล้านไร่ นอกจากนี้ในปี 2542 ได้รับจัดสรรเงินกู้มีयाขาวา จำนวน 1,900 ล้านบาท เพื่อขุดลอกและปรับปรุงคลองธรรมชาติ ก่อให้เกิดการจ้างงานประมาณ 2 แสนคน/วัน

- 2) ถ่ายอินขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติแก่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น 961 โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ประมาณ 202,800 ไร่

6.2.3 ขุดสระน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ในช่วงปี 2541-2543

- 1) ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร จำนวน 174,794 บ่อ สามารถใช้ประโยชน์ในกิจกรรมการเกษตรประมาณ 788,573 ไร่

- 2) ขุดบ่อบาดาลตักสูบน้ำโยกในเขตปฏิรูปที่ดิน

3,332 บ่อ เกษตรกรได้รับประโยชน์ประมาณ 16,660 ครัวเรือน (5 ครัวเรือน/บ่อ)

6.2.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่อการเกษตรด้วยระบบน้ำหยด โดยใช้เงินกู้มีयाชาวา 390 ล้านบาท เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต และใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขต สปก. และลดการสูญเสียจากการใช้น้ำในกิจกรรมทางการเกษตรโดยดำเนินการนำร่องในพื้นที่ 24 จังหวัด เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 4,071 ราย

6.2.5 พัฒนาประสิทธิภาพระบบส่งน้ำในโครงการชลประทานที่สร้างขึ้นแล้วทั้งโครงการขนาดใหญ่ กลาง และเล็ก รวมทั้งการปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อพัฒนาแหล่งผลิตของชุมชนโดยใช้เงินกู้ ASPL รวม 5,885 ล้านบาท แยกเป็น

1) ปรับปรุงระบบชลประทานขนาดใหญ่/กลาง 8 แห่ง วงเงิน 2,885 ล้านบาท

2) ปรับปรุงระบบชลประทานขนาดเล็ก 50 แห่ง วงเงิน 500 ล้านบาท

3) ปรับปรุงแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความจุของแหล่งน้ำ เพื่อพัฒนาแหล่งผลิตของชุมชน วงเงิน 2,500 ล้านบาท

### 6.3 จัดหาที่ดินทำกิน

6.3.1 การกระจายสิทธิถือครองที่ดินแก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

1) ตั้งแต่ปี 2518 ถึงปี 2542 มอบเอกสารสิทธิ สปก. 4-01 แก่เกษตรกรแล้ว 837,038 ราย 1,021,077 ฉบับ พื้นที่ 14.19 ล้านไร่

2) ปี 2543 ดำเนินการเพิ่ม ดังนี้

- (1) สำรวจจริงวัดการถือครองที่ดิน 400,000 ไร่  
สอบสวนสิทธิและกระจายสิทธิ 100,000 ราย
- (2) มอบหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ใน  
เขตปฏิรูปที่ดิน (สปก. 4-01) แก่เกษตรกร  
160,000 ราย 200,000 ไร่ พื้นที่ 2.8  
ล้านไร่
- 3) ผลการดำเนินงานในช่วงปี 2541-2543
  - (1) สำรวจจริงวัดการถือครองที่ดิน 1.5 ล้านไร่
  - (2) สอบสวนสิทธิและกระจายสิทธิ 281,500 ราย
  - (3) มอบเอกสารสิทธิ สปก. 4-01 แก่เกษตรกร  
421,943 ราย 531,693 ไร่ พื้นที่ 7.4  
ล้านไร่

6.3.2 สนับสนุนเงินทุน ASPL จำนวน 462 ล้านบาท ในการจัดที่ดินชุมชนในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน 3,000 ชุมชน รวมทั้งเพื่อเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิ สปก. 4-01 เพิ่มขึ้น 443,200 ไร่ พื้นที่ 12 ล้านไร่ ใน 65 จังหวัด

6.3.3 การจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรโดยใช้วิธีการสหกรณ์

1) จัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรในนิคมสหกรณ์แล้ว 61 นิคม ใน 36 จังหวัด เป็นพื้นที่จัดสรร 3.29 ล้านไร่ เกษตรกร 136,806 ครอบครัว สามารถออกเอกสารสิทธิได้แล้ว 2.07 ล้านไร่ ออกหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ (กสน.3 และ กสน.5) แก่เกษตรกรตามขั้นตอนถึงปี 2543 ได้แล้ว 199 ล้านไร่

2) ในช่วงปี 2541-2543 ออกหนังสืออนุญาต  
เข้าทำประโยชน์แก่เกษตรกร ได้พื้นที่ 443,100 ไร่ 44,401 ราย

#### 6.3.4 การจัดรูปที่ดิน

1) ดำเนินการเรียกเก็บเอกสารสิทธิในที่ดินเดิม  
จากเกษตรกรในเขตโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อยื่นคำขออนุญาต  
ที่ดินต่อเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดให้ออกโฉนดที่ดินตามผังการจัด  
แปลงที่ดินใหม่ได้ ในช่วงปี 2541-2543 จำนวน 7,006 แปลง พื้นที่  
ประมาณ 120,000 ไร่

2) ส่งเสริมพัฒนาด้านการเกษตรในเขตจัดรูป  
ที่ดิน 2,549 ไร่

3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับไร่นาให้  
สามารถเพิ่มผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพโดยก่อสร้างระบบส่งน้ำ  
ระบายน้ำ ถนนเข้าพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรในพื้นที่ 9 จังหวัด  
คือ มหาสารคาม สุพรรณบุรี ชัยนาท กาญจนบุรี พิจิตร นครสวรรค์  
อุตรธานี อุบลราชธานี และลพบุรี โดยใช้เงินกู้ 698 ล้านบาท

#### 6.4 การแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดิน

1) ส่งเสริมปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ โดย

(1) สาธิต/ส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก 549,147 ตัน  
(ปรับปรุงพื้นที่ได้ 5.5 แสนไร่)

(2) สาธิต/ส่งเสริมการทำปุ๋ยพืชสด 140,705 ไร่

- จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชบำรุงดิน 2,014 ตัน  
(ปรับปรุงพื้นที่ได้ 7.4 แสนไร่)

- ตรวจวิเคราะห์และจำแนกดิน ปีละ 84,000  
ตัวอย่าง

2) ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว 82,703 ไร่ โดยจัดหาวัสดุปรับปรุงดิน รวมทั้งอบรมหมอดินอาสา ปีละ 30,000 คน

3) ปรับปรุงแก้ไขพื้นที่ดินเค็ม

(1) สาธิตการเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม 72,149 ไร่

(2) ผลิตและจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปรับปรุงดินเค็ม 501 ตัน

(3) แนะนำการพัฒนาพื้นที่ดินเค็มในไร่นาของเกษตรกร 241,474 ราย

(4) ขยายพันธุ์กล้าไม้ทนเค็มปีละ 5 แสนกล้า หนุ่้าทนเค็มปีละ 5 ล้านกล้า

4) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อปรับปรุงดินครอบคลุมพื้นที่ 859,160 ไร่ และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก 383 ล้านกล้า รวมทั้งผลิตและจัดหาพันธุ์พืชคลุมดิน 547 ตัน พื้นที่ 112,600 ไร่

5) ก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อการปรับปรุงพื้นที่นาในเขตทุ่งกุลาร้องไห้ 161,480 ไร่

## การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ข้อที่ 2.7)

สนับสนุนมาตรการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงสมรรถภาพของดินและศักยภาพของพื้นที่ เช่น เขตพื้นที่เกษตรกรรม พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม ชุมชน และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ทั้งป่าบกและป่าชายเลน โดยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และประชาชนให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่าไม้และปลูกสร้างป่าชุมชน ตลอดจนบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าอย่างเคร่งครัด

1. จัดระบบการเลี้ยงกุ้งทะเลตามแนวชายฝั่ง เพื่อลดการสูญเสียทรัพยากรชายฝั่ง รักษาสภาพแวดล้อม และเกษตรกรรมสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างยั่งยืน โดยดำเนินการก่อสร้างระบบชลประทานน้ำเค็ม ตั้งแต่เริ่มโครงการถึงปี 2543 จำนวน 6 แห่ง ก่อสร้างเสร็จแล้ว 4 แห่ง ได้แก่ พื้นที่ อ.ระโนด จ.สงขลา อ่าวคิงกระเบน จ.จันทบุรี หุ่นหน้าโกฏี อ.ปากหนัง และนิคมสหกรณ์ปากพญา จ.นครศรีธรรมราช ส่วนอีก 2 แห่ง กำลังดำเนินการก่อสร้าง ได้แก่ พื้นที่ อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี และ ที่ลุ่มน้ำปากพญา จ.นครศรีธรรมราช

2. จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานและฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำเพื่อรักษาระดับการผลิตของทรัพยากรในแหล่งทะเล โดย

(1) ก่อสร้างท่าเทียบเรือประมงพร้อมเขื่อนกันตลิ่ง 28 แห่ง

(2) จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลขนาดเล็ก 63 แห่ง ขนาดใหญ่ 8 แห่ง

3. ปรับปรุงสถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำที่ จ.สุพรรณบุรี เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและรักษาพันธุ์สัตว์น้ำในภาคกลาง

4. การจัดการทรัพยากรป่าไม้อย่างเป็นระบบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายป่า รวมทั้งป้องกันและปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ให้กลับคืนความสมบูรณ์ ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนชุมชนและภาคเอกชน มีส่วนร่วม ผลการดำเนินงาน

1) ปลูกป่าและบำรุงป่า 3.77 ล้านไร่ รวมทั้งผลิตกล้าไม้เพื่อสนับสนุนการปลูกป่าโครงการต่าง ๆ 188 ล้านกล้า

2) ป้องกันรักษาป่า 103 ล้านไร่ รวมทั้งส่งเสริมให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า 48 กลุ่ม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชน 3,321 หมู่บ้าน

3) เพิ่มพื้นที่ป่าโดยปลูกต้นไม้ในพื้นที่นอกเขตอนุรักษ์ 75,000 ไร่ ปลูกป่าสองข้างทาง 9,000 กม. พื้นฟูสภาพพื้นที่ป่าในเขตอนุรักษ์ 513,980 ไร่

4) จัดการพื้นที่ดินน้ำ 20 ล้านไร่ ปรับปรุงระบบนิเวศดินน้ำ 121,500 ไร่

5) จัดการป่าสงวนแห่งชาติ 15 ล้านไร่ จัดการป่าชายเลน 2.3 ล้านไร่

6) สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า/ถิ่นอาศัยสัตว์ป่า 24.5 ล้านไร่ ควบคุมไฟป่า 22.08 ล้านไร่

7) จัดการพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติในวนอุทยานแห่งชาติและวนอุทยาน 189 แห่ง

8) พื้นฟูสภาพป่าขนาดเล็กตามคำขอของ อบต. ผ่านทางจังหวัดประมาณ 10,000 ไร่ ราษฎรในท้องถิ่นจะมืองานทำปีละ 2,700 ครอบครัว และสามารถเพิ่มความสมบูรณ์พื้นที่ป่าได้ประมาณ 29,400 ไร่

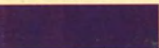
5. พื้นฟู อนุรักษ์ และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติทางบก ทางทะเล เขตห้ามล่าสัตว์ และสวนป่า เป็นโครงการของกรมป่าไม้ 21 โครงการ ของ ออป. 3 โครงการ โดยใช้เงินกู้ลงทุนทางสังคม (SIP) 518 ล้านบาท (เงินสมทบ 60 ล้านบาท)

6. จัดทำแนวเขตและเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองพื้นที่ป่าไม้ โดยการสำรวจจริงวัดจัดทำแผนที่และแนวเขตพื้นที่และการใช้ประโยชน์ป่าไม้ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 5 แห่ง ระยะทาง 857 กม. โดยใช้เงินกู้ ASPL 275 ล้านบาท

กระทรวง

คมนาคม



 Ministry of Communications



กระทรวงกลาโหม



นายสุเทพ เทือกสุบรรณ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์

นายอิทธิ ศิริลัทธยากร

นายจงชัย เทียนธรรม

นายไชยา สะสมทรัพย์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

ก ร : ก ร ๖ ๖

# ค ม น า ค ม

นับตั้งแต่รัฐบาลภายใต้การบริหารงานของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวงคมนาคมตามนโยบายรัฐบาลในรอบ 3 ปี ดังนี้

## 1. ด้านเศรษฐกิจ

1.1 การยกเลิกการผูกขาด และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโทรคมนาคมและขนส่ง

### 1.1.1 การจัดตั้งองค์กรกำกับดูแล

(1) ด้านโทรคมนาคม ได้ผลักดันการร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่จัดสรร

คลื่นความถี่ และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ตามบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 40 ซึ่งได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2543 โดยจะต้องมีการจัดตั้งองค์กรดังกล่าว ภายใน 120 วัน หลังการประกาศใช้ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการ พิจารณาของคณะกรรมการสรรหาที่แต่งตั้งขึ้น เพื่อเสนอชื่อบุคคล ที่มีคุณสมบัติ ให้วุฒิสภาคัดเลือกคณะกรรมการกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติต่อไป

ในส่วนของพระราชบัญญัติประกอบกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ..... ขณะนี้สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการ ในวาระที่ 2 และ 3 แล้ว เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2543

(2) ด้านการขนส่ง ตามแผนแม่บทการปฏิรูป รัฐวิสาหกิจที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2543 ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาการขนส่ง โดยการปรับ โครงสร้างการกำหนดนโยบาย การวางแผน การกำกับดูแล และ การดำเนินการให้มีความเหมาะสม เพื่อสนับสนุนการเพิ่มบทบาท ภาคเอกชน และระดมทุนสำหรับโครงการพื้นฐาน ตลอดจนการ เพิ่มมาตรการความปลอดภัย และคุณภาพการให้บริการในอัตรา ที่เหมาะสม เป็นธรรม ซึ่งคณะกรรมการกำกับนโยบายด้าน รัฐวิสาหกิจ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อพิจารณา แนวทางการปฏิรูปสาขาการขนส่ง ปัจจุบันสามารถสรุปแนวทาง ในภาพรวมเบื้องต้นได้ คือ

(2.1) การกำหนดนโยบาย ให้มีหน่วยงาน กำหนดนโยบายในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการเชื่อมโยง โครงข่ายการขนส่งของประเทศเพียงหน่วยงานเดียว คือ กระทรวง (ขนส่ง) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

#### (2.2) การกำกับดูแล

- การขนส่งทางบก ให้คณะกรรมการ ควบคุมการขนส่งทางบกกลาง ทำหน้าที่เป็นองค์กรกำกับดูแลการขนส่งทางบก โดยปรับปรุงองค์ประกอบ/บทบาท เพิ่มอำนาจหน้าที่ ให้สอดคล้อง และรวมถึงการขนส่งทางรถไฟด้วย ซึ่งจะเน้นด้าน เศรษฐกิจ มาตรฐาน และความปลอดภัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ โครงสร้างพื้นฐาน การให้บริการ ตลอดจนถึงแวดล้อมทั้งหมด โดย ให้กรมการขนส่งทางบกทำหน้าที่เป็นสำนักเลขานุการของคณะกรรมการ สำหรับถนน/ทางหลวง/ทางหลวงพิเศษ มีหน่วยงาน กำกับดูแลอิสระที่ปรับองค์กรมาจากกรมทางหลวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การขนส่งทางน้ำ ให้มีคณะกรรมการ กำกับดูแลการขนส่งทางน้ำ เพื่อเป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่กำกับดูแลการขนส่งทางน้ำด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะโอนงานเกี่ยวกับการ กำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการพาณิชย์นาวี กรมเจ้าท่า และการท่าเรือแห่งประเทศไทยไปอยู่ที่หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และให้กรมเจ้าท่าเป็นหน่วยงานกำกับดูแลด้านความปลอดภัยการขนส่งทางน้ำ

- การขนส่งทางอากาศ ปรับเปลี่ยนบทบาทของคณะกรรมการการบินพลเรือน (กปร.) ในปัจจุบันให้เป็นองค์กรอิสระ ทำหน้าที่กำกับดูแลด้านเศรษฐกิจและความปลอดภัยของการขนส่งทางอากาศ โดยมีกรรมการบินพาณิชย์ เป็นสำนักงานเลขานุการขององค์กรอิสระ ซึ่งจะปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของ กปร. ใหม่ให้เหมาะสม และพร้อมที่จะทำหน้าที่ร่วมกับองค์กรกำกับดูแลได้

(2.3) การประกอบการหรือการดำเนินการมีแนวทาง คือ

- รัฐวิสาหกิจ จะมีการแปรรูปเป็นบริษัทเอกชน ซึ่งเป็นผู้ประกอบการรายหนึ่งที่ให้บริการ และแข่งขันกับเอกชนรายอื่น ๆ

- สำหรับสถาบันการบินพลเรือน ซึ่งทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านการบิน จะให้จัดตั้งเป็นองค์การมหาชน ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

- บริษัทเอกชนและรัฐวิสาหกิจที่แปรรูปเป็นบริษัท ซึ่งให้บริการการขนส่งสาขาต่าง ๆ ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่องค์กรกำกับดูแลกำหนดขึ้น

**1.1.2 การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ** เป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงคมนาคม ซึ่งได้เร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล โดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหาร การดำเนินการ และการบริการ ลด

การผูกขาดและเปิดโอกาสให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนมากขึ้น ขณะนี้รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงคมนาคม จำนวน 13 แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการแปรรูป เพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้น ซึ่งที่มีการความคืบหน้าชัดเจน คือ

(1) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ตามหลักการของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม จะต้องดำเนินการแปรรูปเป็นบริษัทจำกัดให้แล้วเสร็จก่อนการเปิดเสรี เพื่อให้ทั้งสองหน่วยงานมีความคล่องตัวและสามารถแข่งขันกับเอกชนได้ และเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการดำเนินการ กระทรวงคมนาคมได้เตรียมการแปรรูป ทศท. และ กสท. โดยใช้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนสถานะเป็นบริษัท จำกัด โดยได้เสนอหลักการและแนวทางการแปรรูป ทศท. และ กสท. ต่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ (กนท.) พิจารณาเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2543 ซึ่ง กนท. ได้มีมติเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้นำกิจการทั้งหมดของ ทศท. และ กสท. จัดตั้งเป็นบริษัทเอกชน 4 แห่ง คือ บริษัทร่วมทุน บริษัท ทศท. จำกัด บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด และบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด โดยให้บริษัทร่วมทุนเป็นบริษัทแม่ของบริษัททั้งสามดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่ กนท. เสนอเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2543

สำหรับการแปรรูปร่วมการงาน เพื่อให้ผู้ประกอบการปัจจุบันกับผู้ประกอบการรายใหม่มีความเสมอภาค

และเท่าเทียมกันในการแข่งขัน เมื่อเปิดเสรีในกิจการโทรคมนาคม จึงได้พิจารณาเร่งรัดการแปรสัญญาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ (กนร.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการแปรสัญญาร่วมการงานด้านกิจการโทรคมนาคม (กปส.) เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2543 ให้มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ โดยดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 9 เดือน และเมื่อสิ้นสุดกระบวนการแปรสัญญา จะไม่มีการแปรสัญญาอีก 5 ปีถัดไป ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของ กปส. โดยได้คัดเลือกให้ TDRI เป็นที่ปรึกษาของ กปส. และในการแปรสัญญา มีเอกชนยื่นข้อเสนอการแปรสัญญาทั้งสิ้น 25 สัญญา ไม่ยื่นข้อเสนอ 1 สัญญา

(2) บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (บกท.) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2543 เห็นชอบแผนการแปรรูป บกท. โดยกำหนดให้จำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่มทุนใหม่ จำนวนไม่เกิน 300 ล้านหุ้น และหุ้นเก่าที่กระทรวงการคลังถืออยู่ จำนวนไม่เกิน 100 ล้านหุ้น ซึ่งรวมเป็น 400 ล้านหุ้นคิดเป็นร้อยละ 23 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้จะจำหน่ายหุ้นให้พันธมิตรธุรกิจ และนักลงทุนทั่วไป นอกจากนั้น จะมีการออกหลักทรัพย์ให้พนักงานในสัดส่วนร้อยละ 5 ของจำนวนหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าว ขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมการจำหน่ายหุ้น โดยคาดว่าจะเริ่มกระบวนการจำหน่ายหุ้นภายในไตรมาสที่ 4 ของปี 2543

(3) การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย และ บริษัท ทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด (ทอท. และ บทม.)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 เห็นชอบในหลักการและแนวทางการแปรรูป ทอท. บพม. และการพัฒนาท่าอากาศยานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ ให้ ทอท. จัดตั้งบริษัท ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย จำกัด โดยมีผู้ถือหุ้นจาก ทอท. และพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Partner) ในสัดส่วน 70 : 30 และถือหุ้นใน 3 บริษัท คือ บริษัท ท่าอากาศยานสากลกรุงเทพ จำกัด บริษัท ท่าอากาศยานกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด และบริษัท ท่าอากาศยานภูมิภาค จำกัด ซึ่งบริษัท ท่าอากาศยานภูมิภาค จำกัด จะให้พันธมิตรร่วมทุนถือหุ้นร้อยละ 75 ลบ 1 หุ้น และบริษัท ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย จำกัด ถือหุ้นร้อยละ 25 บวก 1 หุ้น สำหรับการจำหน่ายหุ้นให้ภาคเอกชนตามแผนการแปรรูป จะเป็นการจำหน่ายให้พันธมิตรร่วมทุนเท่านั้น ปัจจุบันกลุ่มบริษัทที่ปรึกษาได้จัดทำแผนการปรับโครงสร้างองค์กร และการจัดหาพันธมิตรร่วมทุนแล้วเสร็จ ซึ่งกระทรวงคมนาคมให้ความเห็นชอบและนำเสนอ กนร. เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2543 เพื่อพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยเสนอแนวทางการจำหน่ายหุ้นบริษัท ท่าอากาศยานภูมิภาค จำกัด ไว้ 2 แนวทาง คือ ในสัดส่วนร้อยละ 75 ลบ 1 หุ้น และร้อยละ 49 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ กนร. โดยในเบื้องต้น กนร. เห็นชอบในเรื่องของการจำหน่ายหุ้นบริษัท ท่าอากาศยานภูมิภาค จำกัด ในสัดส่วนร้อยละ 49 แล้ว

(4) บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด (บพด.)

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2542 ให้ความเห็นชอบการแปรรูป บพด. มีสาระสำคัญ คือ เพิ่มทุนใน บพด. วงเงิน 1,000

ล้านบาท โดยสัดส่วนผู้ถือหุ้นภาครัฐ : ภาคเอกชน เท่ากับ 30 : 70 และให้จัดหาที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการจัดทำ Due Diligence ขณะนี้ การจัดทำ Due Diligence แล้วเสร็จ ซึ่งในการประเมินราคาหุ้น ได้ดำเนินการเป็น 2 วิธี คือ วิธีมูลค่าตามบัญชีที่ปรับปรุงแล้ว (มูลค่าหุ้นที่คำนวณได้เท่ากับ 13.68 บาทต่อหุ้น) และวิธีมูลค่า ปัจจุบัน (มูลค่าหุ้นที่คำนวณได้เท่ากับ 12.93 บาทต่อหุ้น)

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการจำหน่ายหุ้น สหามัญเพิ่มทุนของ บพด. ราคาหุ้นละ 12.50 บาท ในสัดส่วนภาครัฐ : ภาคเอกชน เท่ากับ 30 : 70 โดยผู้ถือหุ้นภาครัฐ ประกอบด้วย กระทรวงการคลังร้อยละ 18.8 การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร้อยละ 10 การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร้อยละ 0.8 และบริษัท กรุงเทพ จำกัด ร้อยละ 0.4 ส่วนผู้ถือหุ้นภาคเอกชน ได้ให้สมาคมเจ้าของเรือไทย (สจท.) ที่แสดงความสนใจจะเข้าร่วม ถือหุ้นมาตั้งแต่ต้น มีสิทธิเสนอบัญชีรายชื่อผู้ร่วมทุนก่อน และให้ เรียกชำระค่าหุ้นทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนระหว่างวันที่ 12 มิถุนายน - 14 กรกฎาคม 2543 ซึ่งปรากฏว่า สจท. ไม่สามารถ ชำระค่าหุ้นทั้งหมดภายในกำหนดเวลาได้ กระทรวงคมนาคมจึงได้ แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเอกชนเข้าร่วมทุน บพด. เพื่อดำเนิน การสรรหาเอกชนรายอื่นที่เป็นคนไทยมาซื้อหุ้นเพิ่มทุน บพด. ใน ราคาหุ้นละ 12.50 บาท แต่ไม่มีเอกชนรายใดสนใจเข้าถือหุ้นร่วม ทุน ซึ่งคณะกรรมการสรรหาฯ จะได้นำเสนอกระทรวงคมนาคม เพื่อทราบ และพิจารณากำหนดนโยบายในการดำเนินการต่อไป

(5) การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2541 เห็นชอบให้ปรับปรุงโครงสร้างของ รฟท. โดยแยกออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนโครงสร้างพื้นฐาน (รัฐเป็นผู้สนับสนุนการลงทุนทั้งหมด) ส่วนการให้บริการรถไฟ และส่วนการจัดการ/บริหารทรัพย์สิน ธุรกิจอื่น (รฟท. ดำเนินการเอง) ซึ่งปัจจุบัน รฟท. ได้จัดทำสาระสำคัญของรายละเอียดเบื้องต้นในการดำเนินการปรับโครงสร้างแล้วเสร็จ และกระทรวงคมนาคมได้เสนอให้ กนร. พิจารณาเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2543 มีสาระสำคัญ คือ

- ให้ดำเนินการปรับโครงสร้าง รฟท. โดยดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542
- ให้แยกกิจการของรถไฟออกเป็น 4 ส่วน คือ
  - รฟท. ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่ในการสร้างและดูแลโครงสร้างขนส่ง ได้แก่ ทางรถไฟ ระบบอาณัติสัญญาณ อาคารสถานีต่าง ๆ และเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งหมดของ รฟท. ที่มีอยู่ในปัจจุบัน
  - ส่วนการเดินรถ จัดตั้งเป็นบริษัท ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งผู้โดยสารและสินค้าบนรางรถไฟ และในระยะยาว จะเปิดโอกาสให้บริษัท

เอกชนเดินรถแข่งขันกับบริษัทรถไฟที่  
จัดตั้งขึ้น เพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ใช้  
บริการ

- ส่วนขอมบ่ารุงล้อเลื่อนรถไฟ จัดตั้ง  
เป็นบริษัท ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการ  
ขอมบ่ารุงล้อเลื่อนรถไฟ
- ส่วนทรัพย์สิน จัดตั้งเป็นบริษัท  
บริหารจัดการโดยการจ้างเอกชนเข้า  
มาบริหารจัดการทรัพย์สินให้มีรายได้  
แล้วนำเงินรายได้ส่งคืนรัฐ

สำหรับบริษัทที่จัดตั้งใหม่ นั้น กระทรวงการคลังจะถือหุ้น  
100% ในระยะแรก และมีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจของรัฐบาล กนร.  
มีมติเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2543 เห็นชอบแนวทางการปรับ  
โครงสร้าง รฟท. ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ และ กนร. ได้นำ  
เสนอ กนท. พิจารณา ซึ่งในการประชุม กนท. เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม  
2543 มีมติเห็นชอบในหลักการ โดย กนท. จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี  
ต่อไป

สำหรับรัฐวิสาหกิจอีก 6 แห่ง ได้แก่ บริษัท ขนส่ง จำกัด  
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุดูแล  
การทำเรือแห่งประเทศไทย บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด  
และสถาบันการบินพลเรือน อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้เอกชน  
เข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้น

### 1.1.3 การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

กระทรวงคมนาคมได้มีการดำเนินการ โดยมีโครงการ/งาน ที่สำคัญ คือ

(1) โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง สายบางใหญ่-บ้านโป่ง คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 สำหรับแนวทางการลงทุน กระทรวงคมนาคม โดยกรมทางหลวงพิจารณาให้เอกชนลงทุนก่อสร้าง/บริหาร และรัฐบาลเป็นผู้ลงทุนเฉพาะค่ากรรมสิทธิ์ที่ดิน โดยให้เอกชนจ่ายค่ากรรมสิทธิ์ไปก่อนและรัฐบาลผ่อนชำระ ซึ่งการดำเนินโครงการดังกล่าว ต้องเป็นไปตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 กรมทางหลวงได้ประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมทุนแล้ว โดยกำหนดให้ซื้อเอกสารยื่นข้อเสนอในการร่วมลงทุนระหว่างวันที่ 11 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2543 และกำหนดยื่นข้อเสนอวันที่ 6 ตุลาคม 2543 ซึ่งปรากฏว่ามีผู้มาซื้อเอกสารจำนวน 1 ราย

(2) การบริหารสถานีขนส่งสินค้าขานเมืองกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3 แห่ง คือ ที่คลองหลวง ร่มเกล้า และพุทธมณฑล ซึ่งกรมการขนส่งทางบกจะต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 โดยในระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ดังกล่าว ได้ให้องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ เป็นผู้ดูแลและบริหารเป็นการชั่วคราวก่อน

(3) การจัดหาเอกชนเช่าท่าเทียบเรือคอนเทนเนอร์ (C3) ท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งการทำเรือแห่งประเทศไทยได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543 เห็นชอบให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ยกขนตู้สินค้าสำหรับประกอบการท่าเรือ C3 เองทั้งหมด

(4) การให้เอกชนเข้ามาบริหารหรือดำเนินการท่าอากาศยานภูมิภาคทั้งหมดของกรมการบินพาณิชย์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติในหลักการ เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2542 และกรมการบินพาณิชย์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน หรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 โดยได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาทำการศึกษานโยบายการให้เอกชนเข้ามาบริหาร หรือดำเนินการท่าอากาศยานภูมิภาคของกรมการบินพาณิชย์ รวมทั้งท่าอากาศยานที่อยู่ระหว่างการก่อสร้างด้วย ขณะนี้รายงานการศึกษาแล้วเสร็จ อยู่ระหว่างกรมการบินพาณิชย์และกระทรวงการคลังพิจารณาแนวทางการประกอบการท่าอากาศยานภูมิภาคที่เหมาะสม และจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในระยะยาว รวมทั้งการนำไปสู่การปฏิรูปสาขาการขนส่งที่กำลังพิจารณาอยู่ในปัจจุบัน

(5) การให้เอกชนจัดตั้งสายการบินที่กำหนดสายที่ 2 ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศให้กับบริษัท แองเจิลแอร์ไลน์ จำกัด โดย

ได้เปิดดำเนินการบินแบบประจำทั้งภายใน และระหว่างประเทศ ตามสิทธิที่ได้รับอนุญาต ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2541

1.2 การบริหารงานงบประมาณในการก่อสร้างทางของ กรมทางหลวงอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลัก นโยบายการต่อรองราคาลง 5% จากราคากลาง การปรับลด รูปแบบการก่อสร้าง แต่ยังคงความแข็งแรงและความปลอดภัย ตามมาตรฐานของกรมทางหลวง นโยบายการคิดราคากลาง และการเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทางด้านราคามากขึ้น โดยการเพิ่ม ผู้รับเหมาจดทะเบียนรวมถึงการแบ่งงานก่อสร้างออกเป็นหลายตอน และเปิดประกวดราคาพร้อมกัน ซึ่งผลการดำเนินการตั้งแต่ พฤศจิกายน 2540-พฤศจิกายน 2542 สามารถประหยัดเงินค่า ก่อสร้างทางได้รวมทั้งสิ้น 16,777.201 ล้านบาท จากงบประมาณ ก่อสร้างทาง 108 สายทาง ที่ได้รับจำนวน 50,328.000 ล้านบาท นอกจากนี้ ผลการดำเนินการในช่วง 1 ธันวาคม 2542 - 16 สิงหาคม 2543 สามารถประหยัดเงินค่าก่อสร้างทางได้เพิ่มอีกจำนวน 60 สายทาง เป็นจำนวนเงิน 4,165.418 ล้านบาท

1.3 มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้น เศรษฐกิจ กระทรวงคมนาคมได้รับการจัดสรรเงินกู้นอกงบประมาณตามแผนมิยาซาวา จำนวน 2,275.50 ล้านบาท เพื่อให้ กรมทางหลวงจ่ายเป็นค่าเวนคืนในกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่ราษฎร โดย ตามแผนกำหนดจะจ่ายทั้งหมด 6,436 ราย ให้แล้วเสร็จในเดือน

ธันวาคม 2542 ซึ่งปรากฏว่าสามารถเบิกจ่ายได้ถึง 12,602 ราย  
วงเงิน 2,275.47 ล้านบาท

1.4 การส่งเสริมการส่งออก ซึ่งการทำเรือแห่งประเทศไทย  
ได้ลดข้อจำกัดในการขนส่งสินค้าออก โดยอนุญาตให้ทำการบรรจุ  
ตู้สินค้าในเขตท่าเรือกรุงเทพได้ทุกประเภท ยกเว้นสินค้าอันตราย  
สินค้าแช่แข็ง และได้จัดพื้นที่บรรจุสินค้าออกเข้าตู้เพิ่มขึ้นอีก  
30% รวมทั้งได้ปรับลดค่าภาระบางส่วน ได้แก่ ค่าภาระเรือเข้าท่า  
ค่าภาระใช้ท่าของเรือ และค่าบริการใช้ท่าของตู้สินค้าที่ขนส่ง  
ทางน้ำภายในประเทศ นอกจากนี้ ยังได้จัดทำมาตรการสนับสนุน  
และลดขั้นตอนกระบวนการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการ  
ของผู้ใช้บริการ โดยนำระบบ One Stop Service มาใช้

## 2. ด้านการต่างประเทศ

กระทรวงคมนาคมได้ดำเนินการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ  
และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งที่สำคัญ ได้แก่

### 2.1 ความร่วมมือระหว่างประเทศระดับทวิภาคี

- การจัดตั้งคณะทำงานความร่วมมือด้านโครงสร้าง  
พื้นฐานไทย-เยอรมัน เพื่อเชิญชวนภาคเอกชนเยอรมันให้เข้ามา  
มีส่วนร่วมในการลงทุนโครงการต่าง ๆ และเยอรมัน โดยธนาคาร  
KfW ได้อนุมัติเงินช่วยเหลือ 1.5 ล้านเหรียญสหรัฐ ให้การรถไฟ  
แห่งประเทศไทยใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้โครงการระบบการ

ขนส่งทางรถไฟยกระดับในกรุงเทพมหานคร

- การลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลฟิลิปปินส์ เกี่ยวกับการขจัดคราบน้ำมันรั่วไหล เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2542 โดยตกลงให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการขจัดคราบน้ำมัน

- การเจรจาทำความตกลงด้านการเดินเรือกับประเทศต่าง ๆ อาทิ ไชปรัส โมร็อกโก เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านการขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสอง และทำให้เรือพาณิชย์ของแต่ละฝ่ายสามารถให้บริการเดินเรือขนส่งสินค้าไปยังเมืองท่าของแต่ละฝ่ายได้

- การเจรจาทำความตกลงว่าด้วยการขนส่งทางถนน ไทย-ลาว เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542 ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่กันในการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศ และผ่านแดน

- การลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยโครงการพัฒนาสนามบินหลวงพระบาง ระยะที่ 2 และโครงการศึกษาความเหมาะสม สํารวจ และออกแบบทางสายห้วยโก๋น-ปากแบ่ง เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2542 เพื่อส่งเสริมการเดินทางของประชาชนทั้งสองประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน

- การเจรจาทำความตกลงด้านการบินกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยปัจจุบันมีความตกลงกับ 86 ประเทศ 2 เขตเศรษฐกิจ (ฮ่องกง และมาเก๊า) ซึ่งมีสายการบินต่างประเทศทำการ

บินแบบประจำมายังประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 74 สายการบิน  
จาก 54 ประเทศ รวม 624 เที่ยวบิน/สัปดาห์

- การจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ  
ทางวิชาการด้านการบินพลเรือนระหว่างไทย-ฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 26  
พฤษภาคม 2543

## 2.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศระดับพหุภาคี

- การจัดทำความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวก  
สะดวกในการขนส่งสินค้า และผู้โดยสารไทย-ลาว-เวียดนาม ตาม  
โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง  
6 ประเทศ เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวก  
สะดวกในการขนส่งแก่ผู้ประกอบการของไทย สามารถขนส่ง  
สินค้าและผู้โดยสารข้ามแดน/ผ่านแดน ไปยังลาวและเวียดนามได้  
อย่างเป็นระบบ

- การลงนามในพิธีสารแนบท้ายกรอบความตกลง  
อาเซียนว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าผ่าน  
แดน และบันทึกความเข้าใจระดับรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนา  
โครงการทางหลวงอาเซียน เมื่อวันที่ 14-15 กันยายน 2542  
ซึ่งทำให้สะดวกต่อการกำกับดูแล และตรวจสอบรถบรรทุกจาก  
ต่างประเทศที่ขนส่งสินค้าผ่านประเทศไทยไปยังประเทศที่สาม  
รวมทั้งมีผลให้การพัฒนาทางหลวงอาเซียนในอนาคตมีเป้าหมาย  
ชัดเจนขึ้น

- การจัดทำความตกลงสี่ฝ่ายว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน (ไทย-พม่า-ลาว-จีน) เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2543 เพื่อให้การเดินเรือในแม่น้ำโขงเป็นไปอย่างเสรี ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของไทย

- การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมป้องกันการขจัด และความร่วมมือเกี่ยวกับมลพิษที่มีสาเหตุจากน้ำมัน ค.ศ. 1990 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม 2543

### 3. โครงการ/งานที่สำคัญ

#### 3.1 ด้านการขนส่งทางบก

- ทางคู่ขนานลอยฟ้าตอนทางแยกต่างระดับสิรินธร-แยกพุทธมณฑลสาย 2 เป็นโครงการพระราชดำริ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดอย่างมากบริเวณสะพานพระปิ่นเกล้าต่อเนื่องไปจนถึงถนนบรมราชชนนี โดยกรมทางหลวงได้ก่อสร้างในช่วงทางแยกต่างระดับสิรินธร-แยกพุทธมณฑลสาย 2 ระยะทาง 9.4 กม. ซึ่งก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2541 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จพระราชดำเนินเปิดทางคู่ขนานลอยฟ้าบรมราชชนนี เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2541

- โครงการก่อสร้างทางหลวงสายหลักเป็นทาง 4 ช่องจราจร กระทรวงคมนาคมได้เร่งรัดการก่อสร้างทางหลวงสายหลัก

ทั่วประเทศเป็น 4 ช่องจราจร ระยะที่ 1 ระยะทาง 1,888.780 กม.ที่กำลังดำเนินการอยู่ให้แล้วเสร็จตามกำหนด โดยก่อสร้างแล้วเสร็จ 1,212.589 กม. และอยู่ระหว่างการก่อสร้าง 676.191 กม. สำหรับระยะที่ 2 จะดำเนินการทั้งหมด 11 โครงการ จำนวน 78 โครงการ ระยะทาง 5,136.940 กม. ขณะนี้ การก่อสร้างแล้วเสร็จ 320.544 กม. อยู่ระหว่างก่อสร้าง 586.615 กม. กำลังเตรียมการ 929.917 กม. และยังไม่ได้ดำเนินการ 3,299.864 กม.

- โครงการก่อสร้างทางหลวงวงแหวนกาญจนภิเษก ด้านใต้ คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2543 เห็นชอบในหลักการโครงการก่อสร้างทางหลวงวงแหวนกาญจนภิเษก ด้านใต้ ช่วงสุขสวัสดิ์-บางพลี โดยวิธีจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จ (Turnkey) ซึ่งหากเริ่มก่อสร้างในปี 2543 คาดว่าจะแล้วเสร็จปี 2546 ขณะนี้กรมทางหลวงได้ออกประกาศเชิญชวนผู้สนใจจัดทำข้อเสนอเพื่อคัดเลือกเป็นผู้รับจ้าง โดยวิธีจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จแล้ว เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2543 กำหนดยื่นข้อเสนอเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2543 ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาผลการประกวดราคา

- โครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษสายกระบี่-ขนอม ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้เร่งรัดการดำเนินการ เพื่อเป็นเส้นทางเชื่อมโยง (Land Bridge) ระหว่างทะเลอันดามันและอ่าวไทย โดยการก่อสร้างเป็นทางตามมาตรฐานพิเศษ ขนาด 4 ช่องจราจร ระยะทาง 133.8 กม. แบ่งการก่อสร้างออกเป็น 11 ตอน ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง จำนวน 9 ตอน ส่วนอีก 2 ตอน เป็นการก่อสร้างสะพานลอยที่จุดตัดทางหลวงหมายเลข 41 และสะพาน

ข้ามทางรถไฟ ซึ่งกำลังขออนุมัติรับราคา คาดว่าจะแล้วเสร็จตลอดเส้นทางในปี 2545

- โครงการก่อสร้างทางคู่ในเส้นทางรถไฟชานเมืองระยะทาง 234 กม. ปัจจุบันก่อสร้างแล้วเสร็จ 2 ช่วง คือ บางซื่อ-ตลิ่งชัน และรังสิต-บ้านภาชี สำหรับช่วงบ้านภาชี-ลพบุรี บ้านภาชี-มาบกระเบา และตลิ่งชัน-นครปฐม คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2543 อนุมัติให้ปรับปรุงวงเงินค่าก่อสร้าง และขยายระยะเวลาก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ รวมทั้งให้ใช้เงินลงทุนจากแหล่งเงินกู้จากต่างประเทศมาดำเนินการได้ ขณะนี้การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ลงนามในสัญญาจ้างก่อสร้างทางคู่ทั้ง 3 เส้นทางแล้ว เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2543 คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณกลางปี 2545

- โครงการก่อสร้างทางคู่ในเส้นทางรถไฟชานเมืองช่วงหัวหมาก-อะเชิงเทรา คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2543 อนุมัติให้ปรับปรุงขอบเขตการดำเนินงาน ทบทวนความเหมาะสมและสัดส่วนของแหล่งเงินทุนใหม่ ให้สามารถใช้แหล่งเงินทุนจากต่างประเทศได้ รวมทั้งขยายระยะเวลาก่อนนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณถึงปี 2547 และให้ทางคู่สายนี้เชื่อมต่อกับท่าอากาศยานกรุงเทพ แห่งที่ 2 ด้วย

ขณะนี้ การรถไฟแห่งประเทศไทยคัดเลือกบริษัทรับเหมาก่อสร้างได้แล้ว อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงบประมาณ เพื่อทำความเข้าใจในความตกลงในวงเงินค่าก่อสร้าง

- โครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานครตาม  
แนวทางรถไฟ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2540,  
20 มกราคม 2541 และ 3 มีนาคม 2541 เห็นชอบการบอกเลิก  
สัญญาสัมปทานกับบริษัท โยปเวลล์ (ประเทศไทย) จำกัด ตาม  
กระบวนการของกฎหมาย รวมทั้งให้มีการก่อสร้างถนนชุมชน  
ท้องถิ่น (Local Road) ตามแนวเส้นทางรถไฟ จากรังสิต-หัวหมาก  
ระยะทาง 35.8 กม. เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรตามแผนระยะสั้นของ  
กระทรวงคมนาคม ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้  
คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2541 เห็นชอบให้การรถไฟ  
แห่งประเทศไทยทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการทาง  
รถไฟยกยกระดับ เพื่อให้มีข้อมูลที่ชัดเจนสำหรับการพิจารณา  
ตัดสินใจในระดับนโยบาย ขณะนี้การศึกษาดังกล่าวเกือบจะแล้ว  
เสร็จ โดยได้จัดทำประชาพิจารณ์ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2543  
อย่างไรก็ตาม กระทรวงคมนาคมได้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี  
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินการก่อสร้างโครงการ  
ระบบขนส่งทางรถไฟยกระดับ โดยวิธีจ้างเหมาแบบเบ็ดเสร็จตาม  
ขั้นตอนของ พ.ร.บ. ว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนิ  
การในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535 ขณะนี้อยู่ระหว่างรอบรรจุเข้า  
ระเบียบวาระการประชุมของคณะรัฐมนตรี

### 3.2 ด้านการขนส่งทางน้ำ

- แผนหลักการพาณิชย์นาวี เพื่อให้มีกรอบการดำเนิ  
การและแนวทางการพัฒนากิจการพาณิชย์นาวีของประเทศที่ชัดเจน

อันเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมการขนส่งสินค้าทางทะเลของไทยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 เห็นชอบแผนหลักการพาณิชย์นาวี พ.ศ. 2542-2549 และให้ใช้เป็นกรอบนโยบายในการพัฒนาการขนส่งของประเทศต่อไป

- โครงการก่อสร้างท่าเรือแหลมฉบัง ขั้นที่ 2 ระยะที่ 1 โดยการก่อสร้างท่าเทียบเรือตู้สินค้า (ท่าเทียบเรือ C3) จำนวน 1 ท่า ความยาวหน้าท่า 500 เมตร พร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับปริมาณตู้สินค้า 600,000 ทีอียู/ปี ซึ่งการก่อสร้างแล้วเสร็จ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2543 ส่วนงานทั้งหมดจะแล้วเสร็จประมาณเดือนมีนาคม 2544

- โครงการก่อสร้างและปรับปรุงท่าเทียบเรือโดยสารสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 แห่ง และท่าเรือในคลองต่าง ๆ 9 แห่ง ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย

- ท่าเรือสาธารณะ ได้แก่ ท่าพายัพ ท่าวัดบางฝ้าย ท่าวัดบางกระสอบ ท่าเจ้าท่าสมุทรปราการ ท่าวัดไทรมาใต้ ท่าวัดเศวตฉัตร ท่าเกียกกาย ท่าสะพานพุทธฝั่งกรุงเทพมหานคร ท่าเทเวศร์ ท่าหัวถนนติวานนท์ ท่าวัดศาลารี และท่าวัดแคนอก
- ท่าเรือในคลอง ได้แก่ ท่าเรือในคลองรังสิต 4 แห่ง ท่าเรือในคลองบางกอกน้อย 4 แห่ง และท่าเรือในคลองอ้อม 1 แห่ง

- โครงการก่อสร้างท่าเรือในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขนส่งทางน้ำ

- ก่อสร้างแล้วเสร็จ 3 แห่ง คือ ท่าเทียบเรือเปิดตามีท่าเรือแหลมฉบัง จ.ตราด และท่าเรือระนอง
- อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 8 แห่งคือ ท่าเรือเกาะสมุย (เพิ่มเติม) จ.สุราษฎร์ธานี ท่าเรือเกาะลอย และท่าเรือเกาะสีชัง จ.ชลบุรี ท่าเรือประมงแหลมฉบัง จ.ตราด ท่าเรืออเนกประสงค์และโดยสารสาธารณะ จ.กระบี่ จำนวน 4 แห่ง (ท่าเทียบเรือโดยสารสาธารณะบ้านเกาะปู เกาะศรีบอยา เกาะฮัง และท่าเทียบเรือโดยสารท่องเที่ยวปากคลองจันทราด)
- อยู่ระหว่างการประกวดราคา 6 แห่งคือ ท่าเรือเกาะพัง จ.สุราษฎร์ธานี ท่าเรือตำมะลัง จ.สตูล ท่าเรือเชียงแสนและเชียงของ จ.เชียงราย ท่าเรือคลองบางโรง จ.ภูเก็ต และท่าเรือนครพนม จ.นครพนม
- อยู่ระหว่างการศึกษาและออกแบบ 4 แห่ง คือ ท่าเรือน้ำลึกสงขลาและภูเก็ต ท่าเรือน้ำลึกจ.นราธิวาส และท่าเรือน้ำลึกบุญย จ.สตูล

โครงการก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น เพื่อแก้ไขปัญหาการตื้นเขินของร่องน้ำต่าง ๆ ทำให้เรือสามารถแล่นผ่านเข้า-ออกร่องน้ำอย่างสะดวก

- ก่อสร้างแล้วเสร็จ 5 แห่งคือ ร่องน้ำสะกอมและ ร่องน้ำพระพุทธ จ.สงขลา ร่องน้ำคลองตันหยงเปาว์ และร่องน้ำบางนารา จ.ปัตตานี และ ร่องน้ำปราณบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์
- อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 3 แห่งคือ ร่องน้ำชุมพร ร่องน้ำบ้านอำเภอ จ.ชลบุรี ร่องน้ำป่านาเระ และอ่าวบางมะรวด จ.ปัตตานี

- โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันกัดเซาะ ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 1 แห่ง คือ บริเวณริมถนนปากพ่อง-หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช และอยู่ระหว่างการประกวดราคา 3 แห่งคือ ที่ อ.ปะเหลียน จ.ตรัง ชายหาดแสงจันทร์ จ.ระยอง แม่น้ำหลังสวน จ.ชุมพร

- โครงการพัฒนาร่องน้ำ โดยดำเนินการขุดลอกร่องน้ำทางเดินเรือภายในประเทศ และชายฝั่งทะเลในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

### 3.3 ด้านการขนส่งทางอากาศ

- การเปิดน่านฟ้าเสรี เป็นนโยบายหลักของกระทรวงคมนาคมที่เร่งดำเนินการ เพื่อให้มีการขยายตัวของ การขนส่งทางอากาศ โดยด้านการบินระหว่างประเทศ ได้ส่งเสริมให้สายการบินขยายจำนวนเที่ยวบินที่ให้บริการต่อสัปดาห์ได้ตามความต้องการของตลาด ทำให้สิทธิความจุความถี่ของสายการบินต่างประเทศเข้ามายังไทยเพิ่มขึ้น สำหรับการบินภายในประเทศ

ในช่วง 2 ปีนับตั้งแต่เดือนกันยายน 2541 ให้สายการบินเอกชน บินทับเส้นทางของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ได้ใน ทุกเส้นทาง นอกจากเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่/หาดใหญ่/ภูเก็ต ไปและกลับ (ยกเว้นบริษัท แอ่งเจ็ด แอร์ไลน์ จำกัด) และ เมื่อพ้น จากช่วง 2 ปีนี้ จะเปิดเสรีทุกเส้นทาง

- โครงการก่อสร้างท่าอากาศยานสากลกรุงเทพแห่ง ที่ 2 โดยระยะแรกจะก่อสร้างทางวิ่ง 1 เส้นทาง และสามารถ รองรับผู้โดยสาร 30 ล้านคนต่อปี และสินค้า 1.46 ล้านตัน/ปี กำหนดเปิดให้บริการปี 2547 และจะก่อสร้างทางวิ่งเส้นที่ 2 ให้แล้วเสร็จในปี 2548 กระทรวงคมนาคมได้เร่งรัดการดำเนินการ เพื่อให้โครงการแล้วเสร็จตามกำหนด ปัจจุบันมีความคืบหน้าการ ดำเนินการด้านต่าง ๆ เช่น งานปรับปรุงคุณภาพดินสำหรับทางวิ่ง ทางขับ และลานจอดอากาศยาน งานก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม เป็นต้น สำหรับการดำเนินงานก่อสร้างส่วนที่สำคัญ คือ อาคารผู้โดยสาร ขณะนี้ได้ประกวดราคาแล้ว และอยู่ระหว่างการพิจารณา หาผู้รับเหมาก่อสร้างทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ

- โครงการพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของท่า อากาศยานกรุงเทพ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรและ ผู้โดยสารได้จนถึงปี 2547 โดยดำเนินการก่อสร้างปรับปรุง โครงสร้างพื้นฐาน 4 ด้าน คือ พื้นที่ทางขับและลานจอด ระบบ ถนนและขนส่ง อาคาร อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่ง งานออกแบบควบคุมไปกับการก่อสร้างโครงการดังกล่าว การ ทำอากาศยานแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการคัดเลือกผู้รับจ้างแล้ว

2 ครั้ง แต่ผู้เสนอราคาต่ำสุดสูงกว่งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ จึงได้มีการพิจารณาปรับลดโครงการ เพื่อให้วงเงินลงทุนอยู่ในกรอบงบประมาณ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 ขณะนี้ได้ลงนามในสัญญาจ้างผู้ออกแบบและก่อสร้างแล้วเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2543 กำหนดระยะเวลาดำเนินการ 130 สัปดาห์ คาดว่าจะแล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2546

- โครงการพัฒนาและก่อสร้างท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาค

- พัฒนาท่าอากาศยานระหว่างประเทศ โดยท่าอากาศยานขนาดใหญ่ได้ขยายและปรับปรุงอาคารผู้โดยสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก ให้รองรับผู้โดยสารระหว่างประเทศ 0.4 ล้านคน/ปี และผู้โดยสารภายในประเทศ 1.6 ล้านคน/ปี ส่วนท่าอากาศยานภูมิภาคได้ก่อสร้างขยายอาคารคลังสินค้า ปรับปรุงลานจอดรถยนต์ ขยายลานจอดอากาศยานและอาคารผู้โดยสาร ให้รองรับผู้โดยสาร 5.1 ล้านคน/ปี ปัจจุบันการดำเนินการแล้วเสร็จ
- ก่อสร้างท่าอากาศยานแล้วเสร็จ 6 แห่งคือ ร้อยเอ็ด กระบี่ เพชรบูรณ์ ชุมพร นครราชสีมา แห่งใหม่ และนครศรีธรรมราชแห่งใหม่
- พัฒนาท่าอากาศยานแล้วเสร็จ โดยเป็นการก่อสร้างอาคารผู้โดยสารหลังใหม่ จำนวน 8 แห่ง

คือ แม่ฮ่องสอน พิษณุโลก เลย นครพนม  
ขอนแก่น ตรัง นราธิวาส และสุราษฎร์ธานี  
(เฉพาะอาคารชั้นล่าง) ส่วนงานต่อเติมความยาว  
ทางวิ่ง มีจำนวน 4 แห่งคือ พิษณุโลก เลย  
สุราษฎร์ธานี และขอนแก่น

สำหรับท่าอากาศยานหัวหิน ขอนแก่น สุราษฎร์-  
ธานี และอุดรธานี อยู่ระหว่างดำเนินการ

- โครงการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เครื่องช่วยเดิน-  
อากาศเพื่อนำร่องลงสู่สนามบิน จำนวน 16 แห่ง คือ ท่าอากาศยาน  
กรุงเทพ ลำปาง ตรัง สมุย กระบี่ แพร่ น่าน สกลนคร  
นครพนม สุโขทัย นครศรีธรรมราช นครราชสีมา ชุมพร บุรีรัมย์  
ร้อยเอ็ด และเพชรบูรณ์ เพื่อให้ท่าอากาศยานทั่วประเทศ มี  
มาตรฐานการบินลงตามมาตรฐานขององค์การการบินพลเรือน  
ระหว่างประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2543  
เห็นชอบโครงการดังกล่าว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการจัดหา

- โครงการจัดหาเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด  
(มหาชน) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และให้มีฝูงบิน  
ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระยะยาว ซึ่งตามแผนวิสาหกิจปี 2538/  
39-2542/43 มีโครงการจัดหาเครื่องบิน จำนวน 21 ลำ ปัจจุบัน  
ได้รับมอบแล้ว 19 ลำ (จัดซื้อ 7 ลำ และเช่า 12 ลำ) เหลืออีก 2 ลำ  
จัดซื้อแล้ว และจะรับมอบในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน 2543

### 3.4 ด้านการสื่อสารและอุตุนิยมวิทยา

- โครงการขยายข่ายสื่อสัญญาณความเร็วสูงขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2538-2541 (Transmission Network Expansion Project-TNEP) หรือโครงการ SDH เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายโทรคมนาคมของประเทศ ด้วยการปรับปรุงและขยายระบบสื่อสัญญาณ โดยใช้ Optical Fiber และ Digital Microwave Radio ระบบ SDH ขณะนี้อยู่ระหว่างการประกวดราคา ซึ่งได้มีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบไปรั้งใหญ่ขั้นต้น ตามนโยบายของกระทรวงคมนาคม

- โครงการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบบใหม่ (1900 MHz) เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีคุณภาพสูง ค่าบริการต่ำลง รวมทั้งให้เกิดการแข่งขันพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการ ตลอดจนเป็นทางเลือกใหม่แก่ประชาชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2543 เห็นชอบให้ดำเนินงานโครงการดังกล่าว และเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2543 ได้มีการจดทะเบียนตั้งบริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด โดยเป็นบริษัทร่วมทุนระหว่างองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย การสื่อสารแห่งประเทศไทย และบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งระยะแรกจะก่อสร้างโครงข่ายให้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ให้สามารถรองรับเครื่องลูกข่ายในระยะเริ่มแรกได้ประมาณ 100,000 เลขหมาย เริ่มให้บริการได้ภายในปี 2544 และดำเนินการเพิ่มความจุโครงข่ายให้รองรับเครื่องลูกข่ายได้เป็น 300,000 เลขหมาย ภายในปี 2547

- โครงการพัฒนาบริการวิทยุเซลลูลาร์ในส่วนภูมิภาค (CDMA) ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการให้บริการ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการใช้งานหนาแน่น รวมทั้งขยายพื้นที่บริการออกไป โดยมีเป้าหมายจัดซื้ออุปกรณ์ชุมสายไม่ต่ำกว่า 30,000 เลขหมาย จำนวน 3 ชุมสาย และสถานีวิทยุเครือข่ายระบบ (Digital CDMA) จำนวนไม่น้อยกว่า 41 สถานี ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2543 อนุมัติโครงการดังกล่าว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการจัดซื้อ

- โครงการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทระดับหมู่บ้าน พ.ศ. 2539 - 2541 เพื่อให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศที่ยังไม่มีบริการโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทประมาณ 43,000 หมู่บ้าน ตลอดจนตามสถานที่สำคัญ แหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางสายหลักอีกประมาณ 2,000 แห่ง รวมทั้งสิ้น 45,000 แห่ง ขณะนี้เปิดให้บริการแล้วประมาณ 29,137 แห่ง

- โครงการขยายบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ เพื่อขยายและปรับปรุงวงจรโทรศัพท์ระหว่างประเทศให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคตรวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพและความมั่นคงของเครือข่ายให้สูงขึ้น โดยการจัดตั้งชุมสายระบบ SPC (ITSC IV) ขนาด 10,000 วงจร ข่ายระบบสื่อสารเชื่อมโยง 4 เส้นทาง ชุมสาย Front End ขนาด 10,000 เลขหมาย ระยะเวลาดำเนินการ ปี 2537-2543

- โครงการพัฒนาข่ายโทรคมนาคมผ่านดาวเทียม เพื่อรองรับความต้องการด้านการสื่อสารโทรคมนาคมระหว่างประเทศ

ที่เพิ่มขึ้น และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการสื่อสาร  
โทรคมนาคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการจัดตั้ง  
งานสายอากาศที่สถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน ที่ศูนย์โทรคมนาคม  
นนทบุรี และสถานีดาวเทียมภาคพื้นดินที่ จ.อุบลราชธานี เพื่อ  
ติดต่อดาวเทียม INTELSAT และดาวเทียมดวงต่าง ๆ ในย่าน  
เอเชียแปซิฟิก รวมทั้งจัดตั้งข่ายระบบสื่อสารสัญญาณเชื่อมโยง 2  
เส้นทาง ขนาดความจุแต่ละเส้นทางไม่น้อยกว่า 7,500 ช่องสัญญาณ  
ระยะเวลาดำเนินการปี 2539-2544

- ปรับปรุงโครงสร้างอัตราค่าบริการโทรศัพท์ โดยให้  
ผู้ใช้บริการสามารถเลือกได้ 3 รูปแบบ ซึ่งเริ่มใช้เมื่อวันที่ 1  
พฤษภาคม 2543 คือ

- รูปแบบที่ 1 (อัตราที่ใช้ในปัจจุบัน) ค่าเช่า 100 บาท/เดือน ค่าใช้ท้องถิ่น 3 บาท/ครั้ง ค่าใช้ทางไกล 3 6 9 12 15 18 บาท/นาที (3 ภาคเวลา)
- รูปแบบที่ 2 ค่าเช่า 120 บาท/เดือน ค่าใช้ท้องถิ่น 3 บาท/ครั้ง ค่าใช้ทางไกล 3 6 9 12 12 12 บาท/นาที (3 ภาคเวลา)
- รูปแบบที่ 3 ค่าเช่า 90 บาท/เดือน ค่าใช้ท้องถิ่น 1 บาท/นาที ค่าใช้ทางไกล 3 6 9 12 12 12 บาท/นาที (3 ภาคเวลา)

นอกจากนี้ กระทรวงคมนาคม ยังเพิ่มทางเลือกให้  
ประชาชนสามารถใช้บริการโทรศัพท์ทางไกลในราคาที่ถูกกลง และเป็นธรรม โดยการนำบริการโทรศัพท์ทางไกลในราคาประหยัด

(IP Telephony) มาใช้ ทำให้อัตราค่าบริการโทรศัพท์ทางไกล  
ในประเทศถูกลง โดยเฉลี่ยประมาณ 39% ในทุกช่วงเวลา

สำหรับอัตราค่าบริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศใน  
โซนเอเชีย ออสเตรเลีย อเมริกาเหนือ และยุโรป รวมกว่า  
44 ประเทศ ได้ปรับลดลงประมาณ 10-30% โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่  
1 พฤษภาคม 2543

### 3.5 โครงการอื่น ๆ

- โครงการมอบที่ดินให้โรงพยาบาลศิริราชสร้างศูนย์  
อุบัติเหตุและพัฒนาปรับปรุงพื้นที่สถานีรถไฟธนบุรีเฉลิม-  
พระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราช-  
พิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ วันที่ 5 ธันวาคม 2542  
โดยการรถไฟแห่งประเทศไทยได้มอบที่ดิน จำนวน 8 ไร่เศษ ให้  
โรงพยาบาลศิริราช เพื่อก่อสร้างอาคารศูนย์อุบัติเหตุ 10 ชั้น  
พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็น ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง  
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ-  
วลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จแทนพระองค์ไปทรงวางศิลาฤกษ์  
อาคารศูนย์อุบัติเหตุโรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 28 มกราคม  
2543 และกระทรวงคมนาคมได้จัดหาทุน จำนวน 520 ล้านบาท  
ทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เพื่อพระราชทาน  
ให้โรงพยาบาลศิริราชใช้เป็นค่าก่อสร้างอาคารตึกอุบัติเหตุ และ  
จัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ทางการแพทย์ต่อไป

นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน พัฒนาปรับปรุงพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี (บางกอกน้อย) ซึ่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา และมีภูมิสถาปัตยกรรมที่สวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่ประชาชนได้รับ

- โครงการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ เพื่อขยายบริการและรองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตภายในประเทศให้มีความเท่าเทียมทั่วถึง สามารถตอบสนองนโยบายของรัฐในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้แพร่หลายสู่ประชาชนทั่วไปในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นการส่งเสริมและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่นักเรียน นักศึกษา ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่มีอยู่ทั่วโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะดำเนินการติดตั้งเครือข่ายใน 800 อำเภอทั่วประเทศ ครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด สำหรับองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยมีเป้าหมายติดตั้งจำนวน 600 เครื่อง ที่สำนักงานบริการโทรศัพท์ทุกจังหวัดที่มีความพร้อมภายในปี 2543 ซึ่งได้เปิดให้บริการที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรก เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2542


- โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (School Net) องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ให้การสนับสนุน โดยการจัดระบบอินเทอร์เน็ตให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศในราคาถูก อย่างทัดเทียมกันและทั่วถึง ทำให้ระบบบริการเครือข่าย School Net สามารถเชื่อมต่อออนไลน์ได้ทั่วประเทศ ผ่านเลขหมาย พระราชทาน

1509 ซึ่งผู้ใช้เสียค่าใช้จ่ายเพียงค่าโทรศัพท์ครั้งละ 3 บาท ทั้งนี้  
ทศท. เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตทางไกลภายในประเทศ  
และการจัดหาวงจรทางไกลที่ความเร็ว 128 Kbps โดยไม่คิดค่า  
ใช้จ่าย ส่วน กสท. เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายอินเทอร์เน็ตทางไกล  
ต่างประเทศ และการเชื่อมต่อเครือข่ายของ School Net เข้ากับ  
บริการ TH-HG ที่ความเร็ว 512 Kbps โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งได้เปิด  
ใช้งานตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2541

กระทรวง

พาณิชย์



 Ministry of Commerce



กระทรวงพาณิชย์



นายสุภชัย พานิชภักดิ์  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

นายไพฑูรย์ แก้วทอง  
นายกรพจน์ อัครวินวิจิตร  
นายรักษ์ ตันติสุนทร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์

นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคงและการต่างประเทศ

๑. การลดบทบาทการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ พร้อมกับสนับสนุนให้ภาคเอกชนรับไปดำเนินการร่วมกับรัฐหรือแทนรัฐอย่างเป็นระบบและรูปธรรม

• ปรับโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ได้ปรับโครงสร้างกระทรวงพาณิชย์ เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนิน และคณะรัฐมนตรีมีมติ

ให้ใช้พระราชกฤษฎีกาการแบ่งส่วนราชการกระทรวงพาณิชย์ฉบับใหม่ ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 เป็นต้นไป กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการปรับบทบาท ภารกิจ ในระยะที่ 1 แล้ว โดยปรับระบบองค์กรในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และต่างประเทศ ช่วยให้การปฏิบัติงานมีความชัดเจน คล่องตัว และมีเอกภาพมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการแก่ประชาชนมากขึ้น อีกทั้งยังลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของภาครัฐด้วย

• **ปรับปรุงระบบงานภาคราชการและรัฐวิสาหกิจให้เป็นระบบเปิด โดยส่งเสริมให้ประชาชน ภาคเอกชนมีส่วนร่วม และลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น**

1) กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาส่งเสริมธุรกิจประกันภัย โดยได้ปรับปรุงแก้ไข พ.ร.บ. ประกันชีวิต พ.ศ. 2535 และ พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 กำหนดให้มีผู้แทนจากสมาคมภาคธุรกิจร่วมเป็นคณะกรรมการนโยบายธุรกิจประกันภัยและธุรกิจประกันวินาศภัย ได้โอนงานของภาครัฐให้เอกชนดำเนินการแทนหรือร่วมกับรัฐในงานด้านการจัดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตหรือตัวแทนประกันภัย และงานกำหนดเขตและชั้นของเมืองในการรับประกันอัคคีภัย ส่งเสริมให้ธุรกิจมีประสิทธิภาพและมีวินัยในการประกอบกิจการมากขึ้น ส่งเสริมการกำกับดูแลกันเองของเอกชน รวมทั้งกรมทะเบียนการค้าได้ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการจดทะเบียนธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว ภายใน 35 นาที-2 ชั่วโมง และอยู่ในระดับเดียวกับเมืองใหญ่ชั้นนำในต่างประเทศ ซึ่งได้ดำเนินการในส่วนกลางแล้ว และจะขยายผลไปสู่ภูมิภาคที่มีธุรกิจหนาแน่นได้ทั่วถึงต่อไป

2) กระทรวงพาณิชย์ได้เป็นหน่วยงานนำร่องเข้าร่วมโครงการพัฒนาระบบราชการ ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับสำนักงาน ก.พ. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีระบบการบริหารที่ดี ให้ความสำคัญกับการสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก รวมทั้งกรมทะเบียนการค้าได้เข้าร่วมโครงการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณด้านการพาณิชย์ โดยการจัดทำงบประมาณแบบเน้นผลงาน เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงาน เพิ่มความโปร่งใสทางการคลัง

3) จัดตั้งศูนย์บริการพาณิชย์ภูมิภาค ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านการพาณิชย์ครบวงจร ที่เสมือนเป็นกระทรวงพาณิชย์ที่ไปตั้งให้บริการในภูมิภาค ซึ่งจะทำให้นักธุรกิจและประชาชนในสวนภูมิภาคได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และได้มาตรฐานเดียวกันกับในส่วนกลางจะช่วยประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการค้า และค้นหาข้อมูลธุรกิจจากกรมต่างๆ อย่างเต็มรูปแบบได้ด้วยตนเอง ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ก่อให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภาครัฐและเอกชน และเป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค

## 2. เร่งรัดให้มีการออกกฎหมายใหม่ และปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เพื่อเพิ่มมาตรการในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ การค้า และคุ้มครองผู้บริโภค

กระทรวงพาณิชย์ได้ยกร่างกฎหมายใหม่และปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ คุ้มครองผู้บริโภค และรักษาความเป็นธรรมทางการค้า รวมทั้งให้มีลักษณะ

สากลเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ทางการค้า ดังนี้

1) กฎหมายที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับใช้แล้ว จำนวน 10 ฉบับ ได้แก่ พ.ร.บ. ว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. ควบคุมการคุ้มครองและการอุดหนุนซึ่งสินค้าจากต่างประเทศ พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. สิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. มาตราซึ่งดวงวัด พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. การซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 พ.ร.บ. คุ้มครองแบบผังภูมิวงจรรวม พ.ศ. 2543 พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543

2) กฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน 6 ฉบับ ได้แก่ ร่าง พ.ร.บ. การค้าน้ำมันเชื้อเพลิง อยู่ระหว่างรอนำเสนอวุฒิสภา ร่าง พ.ร.บ. ความลับทางการค้า และร่าง พ.ร.บ. คุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ร่าง พ.ร.บ. ประกันชีวิต และร่าง พ.ร.บ. ประกันวินาศภัย อยู่ระหว่างการเสนอสภาผู้แทนราษฎร ร่าง พ.ร.บ. วิชาชีพบัญชีอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แก๊ซ พ.ร.บ. บริษัทมหาชน จำกัด อยู่ระหว่างรอเสนอสภาผู้แทนราษฎร

3) กฎหมายที่อยู่ระหว่างการยกร่างและแก้ไข จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ ร่าง พ.ร.บ. การเช่าซื้อและการซื้อขายเงินผ่อน ร่าง พ.ร.บ. การจัดเก็บค่าลิขสิทธิ์และสิทธินักแสดงร่าง พ.ร.บ. การควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี แก๊ซ พ.ร.บ. บริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535

### 3. นโยบายการค้าต่างประเทศ

- **เพิ่มพูนและพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ**

การเข้าร่วมประชุมเจรจาการค้าภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาค อนุภูมิภาค องค์การระหว่างประเทศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และกรอบความตกลงทวิภาคีและพหุภาคี

ประเทศไทยจำเป็นต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเจรจาเพื่อกำหนดกติกาการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศให้เป็นไปโดยเสรี กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ได้เข้าร่วมประชุมระดับในเวทีการค้าต่าง ๆ ทั้งองค์การการค้าโลก กลุ่มการค้าภูมิภาค อาเซียน เอเปค กลุ่มเดนมาร์ก เอเชีย-ยุโรป กลุ่มการค้าอนุภูมิภาค ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย : อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ บังกลาเทศ อินเดีย พม่า ศรีลังกา ไทย) ทำให้เกิดความร่วมมือทางการค้า การขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ร่วมกันขจัดอุปสรรคทางการค้า รวมทั้งการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก

- **ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญภายใต้ระบบการค้าเสรี**

1) การจัดระเบียบการนำเข้าและส่งออกสินค้า

- ได้ดำเนินการเพื่อขอให้สหรัฐฯคืนสิทธิ GSP แก่สินค้าไทย ซึ่งสหรัฐฯได้ประกาศคืนสิทธิให้สินค้า รวม 6 รายการ คือ ดอกไม้ประดิษฐ์ เครื่องรูปพรรณทำด้วยโลหะเงิน เครื่องรูปพรรณทำด้วยโลหะอื่นๆ เพอร์นิเจอร์ไม้อื่นๆ รัตนชาติหรือ

กึ่งรัตนชาติที่มีค่ายังไม่ตกแต่ง และเครื่องทำครัวด้วยอลูมิเนียม  
ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2541

2) การส่งเสริมการใช้และรักษาสีทธิพิเศษทางการค้า

- ตามโครงการ GSP สหภาพยุโรป ซึ่งเริ่มตั้งแต่ 1 มกราคม 2538 - 31 ธันวาคม 2547 สินค้าไทยถูกตัดสิทธิ GSP 9 กลุ่ม โดยเป็นสินค้าเกษตร 3 กลุ่ม สินค้าอุตสาหกรรม 6 กลุ่ม ฝ่ายไทยได้ดำเนินการโน้มน้าวสหภาพยุโรปเกี่ยวกับกรณีตัดสิทธิ GSP สินค้าเกษตรไทย และได้ศึกษาหลักเกณฑ์การตัดสิทธิ GSP ตามมาตรการ Sector/Country Graduation ของ EU และเห็นควรกำหนดประเด็นโน้มน้าวใหม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถานภาพการได้รับ GSP ของไทยมากที่สุด รวมทั้งดำเนินการแก้ไขปัญหาการถูกตัดสิทธิ เพื่อพยายามรักษาสีทธิไว้ให้มากที่สุด และผลักดันการขอโควตาภาษีให้แก่สินค้าที่ได้รับผลกระทบต่อไป รวมทั้งได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อติดตามและแก้ไขปัญหาการใช้สิทธิ GSP เพื่อเป็นเวทีให้ภาคเอกชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงมีส่วนในการแก้ปัญหา ซึ่งในการประชุมคณะกรรมการ GSP ของสหภาพฯ เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 เพื่อทบทวนกฎระเบียบข้อบังคับของระบบ GSP สหภาพฯ สำหรับช่วงที่ 3 (ปี 2545 - 2547) สหภาพฯ มีท่าทีที่จะผ่อนปรนความเข้มงวดของกฎระเบียบ ทั้งในด้านการให้สิทธิและมาตรการตัดสิทธิ โอกาสนี้ ฝ่ายไทยได้จัดทำประเด็นโน้มน้าวสหภาพฯ และได้รับความเห็นชอบจาก กนศ. เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2543 รวม 4 ประเด็น เพื่อขอให้สำนักงานพาณิชย์ ณ กรุงบรัสเซลส์ เจรจากับสหภาพฯ อีกครั้ง ดังนี้

1. ขอลดสิทธิ GSP สินค้าที่ถูกตัดสิทธิไปแล้ว
2. ไม่ตัดสิทธิสินค้าใดเพิ่มเติม

3. รวมประเทศไทยเข้าไว้ในรายชื่อประเทศผู้ที่ปราบปรามยาเสพติด เพื่อรับสิทธิภายใต้ Drug Regime

4. ขอให้กฎระเบียบข้อบังคับของระบบ GSP สหภาพฯ ที่จะทบทวนใหม่มีความโปร่งใสและง่ายต่อการปฏิบัติ

3) ดำเนินการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนสินค้า กรณีสินค้าไทยถูกประเทศคู่ค้าไต้หวัน และกรณีที่สินค้าจากต่างประเทศถูกไทยดำเนินมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนสินค้า

4) ดำเนินการคัดค้านการผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยการแสดงแหล่งกำเนิดของสินค้าของสหรัฐฯ ซึ่งคณะกรรมการร่วมของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกสหรัฐฯ ได้มีมติรองรับตามข้อคัดค้าน

5) พัฒนาระบบการจดทะเบียนและจัดทำคู่มือการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

6) เจรจาแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิบัตรข้าวหอมมะลิของไทยในสหรัฐอเมริกา

#### 4. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐกิจ

การเสริมสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ

1. การเสริมสภาพคล่อง สนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ ปลอดภัยจากอุปสรรคด้านกฎระเบียบที่ยังมิได้แก้ไข

- แก้ไขปรับปรุงกฎหมาย “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542” มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2543 เพื่อกำหนดแนวทางการประกอบธุรกิจของคน

ต่างตัวในประเทศไทยให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะการณ์  
ปัจจุบัน กรมทะเบียนการค้าได้ยกร่างกฎกระทรวงรวม 8 ฉบับ  
และอยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการ  
กฤษฎีกา 2 ฉบับ

- ส่งเสริมให้มีการรับประกันภัยไว้ในประเทศ ทำให้มี  
เบี้ยประกันภัยอยู่ในประเทศเพิ่มขึ้น

## 2. การเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ การเร่งรัด และผลักดันการส่งออก

### • การแก้ไขปัญหาการส่งออก

(1) ตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและ  
ผลักดันการส่งออก คณะอนุกรรมการติดตามเร่งรัดการส่งออก  
ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการส่งออก ได้ประสานกับหน่วยงาน  
ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหา  
การส่งออกที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านภาษีและการเงิน ด้าน  
สิ่งอำนวยความสะดวกสากลอนุภูมิภาคและโครงสร้างพื้นฐาน ด้าน  
มาตรฐานสุขอนามัยและสิ่งแวดล้อม ด้านวัตถุดิบแรงงานและ  
เทคโนโลยี และด้านการตลาด คณะอนุกรรมการส่งเสริมการ  
ส่งออกอาหาร โดยมีภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็น  
อนุกรรมการเพื่อดำเนินการส่งเสริมการส่งออกอาหาร และแก้ไข  
ปัญหาอุปสรรคการส่งออกสินค้าอาหาร โดยเน้นสินค้าอาหารสำคัญ  
4 รายการ ได้แก่ สินค้ากุ้ง ไข่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป  
และผักผลไม้กระป๋องและแปรรูป รวมทั้งคณะทำงานพิจารณา  
แก้ไขปัญหาด้านมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีต่อการส่งออก  
สินค้าอาหารไทย และจัดทำแผนพัฒนาและส่งเสริมการส่งออก

อาหารระยะปานกลาง คณะกรรมการเจรจาเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางเรือเพื่อลดภาระการส่งออก

(2) จัดตั้งศูนย์ประสานสินค้าเชื่อเพื่อการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้งศูนย์ประสานสินค้าเชื่อเพื่อการส่งออก ที่กรมส่งเสริมการส่งออก เพื่อช่วยเหลือและให้คำแนะนำสำหรับผู้ส่งออกที่มีปัญหาเรื่องการขอสินค้าเชื่อ และเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ส่งออก โดยได้ประสานงานระหว่างผู้ส่งออกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร กรมสรรพากร เพื่อแก้ไขสภาพคล่องในด้านต่าง ๆ ได้ประสานงานกับ ธสน. ให้พิจารณาสินค้าเชื่อผู้ส่งออก 24 ราย ได้รับอนุมัติแล้ว 7 ราย วงเงิน 362.5 ล้านบาท ปฏิเสธ 13 ราย และอยู่ระหว่างการพิจารณา 4 ราย ส่วนใหญ่ในด้านการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม มีผู้ขอคืนภาษีรวม 204 ราย การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ส่งออกที่ประสบปัญหาสภาพคล่อง ณ วันที่ 30 ธันวาคม 2542 มีบริษัทที่ขออนุมัติสินค้าเชื่อ 25 ราย วงเงิน 365.5 ล้านบาท และบริษัทที่ขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีศุลกากร 12 ราย วงเงิน 127.5 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้เรื่องอยู่ระหว่างการพิจารณา

#### • การเร่งรัดและผลักดันการส่งออก

(1) โครงการจัดตั้งศูนย์ผลักดันสินค้า (Product Champion Center) กระทรวงพาณิชย์ได้จัดตั้งโครงการศูนย์ผลักดันสินค้าเพื่อลดขั้นตอนในการดำเนินการต่างๆ ให้อยู่ในหน่วยงานเดียว อันเป็นการลดภาระของผู้ประกอบการ รวมทั้งให้เป็นศูนย์กลางในการแก้ปัญหาการส่งออกและเป็นศูนย์กลางข้อมูลสินค้าที่รับผิดชอบ

ขอบในตลาดต่าง ๆ โดยกำหนดสินค้านำร่องเพื่อผลักดัน 3 รายการ คือ สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ สินค้าสิ่งทอ และสินค้าเครื่องหนัง โดยได้ดำเนินการคัดเลือกผู้ส่งออกเข้าร่วมโครงการสร้างภาพลักษณ์ประเทศและสินค้าไทย Thailand's Brand เสริมสร้างแบรนด์สินค้า จัดทำนัดหมายให้ผู้แทนการค้าจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ เข้าพบปะและเจรจาธุรกิจร่วมทุน (Joint Venture) จัดส่งผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำด้านการตลาด สํารวจโรงงาน เพื่อพัฒนาบุคคลากรอุตสาหกรรม พัฒนามลิตภัณฑ์และรูปแบบสินค้า

(2) โครงการศูนย์ผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ กระทรวงพาณิชย์ดำเนินโครงการผลักดันการส่งออกไปยังตลาดใหม่ ตลาด 141 ประเทศ (ในปี 2543 ได้กำหนดเป้าหมายจากเดิม 7 ตลาด 127 ประเทศ เป็น 8 ตลาด 141 ประเทศ) ได้แก่ ประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ตะวันออกกลาง 14 ประเทศ แอฟริกา 53 ประเทศ ลาตินอเมริกา 31 ประเทศ เอเชียตะวันออก 2 ประเทศ ยุโรปตะวันตก 27 ประเทศ เอเชียใต้ 8 ประเทศ และหมู่เกาะแปซิฟิกใต้ 2 ประเทศ และได้ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อดำเนินมาตรการพิเศษในการช่วยสนับสนุนให้ภาคเอกชนหาช่องทางเข้าสู่ตลาดใหม่ รัฐบาลให้การสนับสนุน 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการด้านการเงิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะผ่อนปรนเงื่อนไขการให้บริการด้านสินเชื่อสำหรับผู้ส่งออกไปตลาดใหม่ มาตรการด้านภาษี กำหนดให้ผู้ส่งออกสามารถนำค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมขยายตลาดใหม่มาหักลดหย่อนในการคำนวณภาษีได้ 2 เท่า โดยเป็นมาตรการชั่วคราวเพียง 3 ปี ขณะนี้กระทรวงการคลังกำลังดำเนินการด้านกฎหมาย มาตรการส่งเสริมการส่งออก เช่น การจัดคณะผู้แทนการค้าระดับ

สูงไปเยือนตลาดใหม่ ให้คำปรึกษาข้อมูล จัดนัดหมายและสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเปิดตลาดใหม่ จัด Road Show สร้างเครือข่ายกระจายสินค้าชายแดน เป็นต้น ผลการดำเนินการ ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 มีบริษัทสมัครเข้าร่วมโครงการจำนวน 218 บริษัท 386 กิจกรรม คิดเป็นวงเงินสนับสนุน จำนวน 50,244,155 บาท ประกอบด้วยกิจกรรมเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ 273 กิจกรรม และการไปเจรจาการค้า 113 กิจกรรม

(3) โครงการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ได้จัดทำโครงการด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อสนับสนุนการส่งออกหลายโครงการ โดยเป็นโครงการที่ดำเนินการเพื่อขยายการค้าโดยผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพิ่มช่องทางการพัฒนาการส่งออกสินค้าไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และยังช่วยลดต้นทุนในการส่งออกได้ทางหนึ่ง โดยได้ดำเนินการจัดแสดงสินค้าของผู้ส่งออกบน Virtual Trade Show สนับสนุนข้อมูลผู้ส่งออก (EL) และข้อมูลทางการค้าต่างๆ แก่ Website ของธนาคารจัดทำข้อมูลผู้ส่งออกที่แสดงสินค้าในงานแสดงสินค้าของกรมส่งเสริมการส่งออกซึ่งสามารถดำเนินการซื้อขายโดยผ่านระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตั้งระบบ Tele Conference เพื่อใช้เจรจาทางไกลระหว่างผู้ผลิต/ผู้ส่งออกในต่างประเทศ 3 สำนักงาน ได้แก่ ญี่ปุ่น ปารีส และสหรัฐอเมริกา รวมทั้งได้จัดทำแผนงานเพื่อส่งเสริมการค้าในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ครบวงจรโดยเฉพาะการค้าในรูปธุรกิจต่อธุรกิจ (B to B) สนับสนุนและผลักดันให้ภาคเอกชนลงทุนจัดทำตลาดกลางสินค้าและธุรกิจบริการ ซึ่งให้การส่งเสริมการส่งออก รวม 17 กลุ่ม การให้ความรู้และ

ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการค้าในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

จากการดำเนินการติดตามและเร่งรัดการส่งออกนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การส่งออกของไทยกระเตื้องขึ้นตั้งแต่เดือนเมษายน 2542 เป็นต้นมา ในปี 2542 มีมูลค่าการส่งออกรวม 58,463 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.3 สูงกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ที่ ร้อยละ 4

สำหรับปี 2543 ได้ตั้งเป้าหมายการส่งออก มูลค่า 62,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 6 ซึ่งในช่วง 7 เดือนแรกของปี ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงกรกฎาคม 2543 มีมูลค่าการส่งออก 39,001 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 21.3 ซึ่งแนวโน้มการส่งออกของไทยจะดีขึ้นกว่าปีก่อน คาดว่าทั้งปีจะสามารถส่งออกได้เกินเป้าหมายที่ตั้งไว้

#### • การส่งเสริมการส่งออก

(1) การส่งเสริมการส่งออกสินค้าข้าว มั่นสำปะหลัง และสิ่งทอ

- การส่งออกข้าว กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการตามกรอบนโยบายของคณะกรรมการนโยบายข้าว (กนช.) เน้นการส่งออกข้าวโดยเอกชน สำหรับการส่งออกข้าวของรัฐบาล จะดำเนินการเท่าที่จำเป็น ได้ทำสัญญาขายข้าวระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล ในช่วงปี 2541 จำนวน 140,000 ตัน ปี 2542 จำนวน 350,000 ตัน ปี 2543 (มค.- สค.) จำนวน 320,000 บาท

- การส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2543 ประเทศไทยมีการส่งออกทั้งสิ้น 2.48 ล้านตัน ปริมาณและมูลค่าลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน

ร้อยละ 20 และ 13 โดยส่งออกในรูปแบบเส้น/มันอัดเม็ด 1.69 ล้านตัน และแป้งมันสำปะหลัง 0.79 ล้านตัน

- สิ่งทอ ปรับปรุงระเบียบการส่งออกสิ่งทอ ปี 2542 ให้ผู้ส่งออกมีความคล่องตัวในการใช้โควตาที่ได้รับจัดสรรอย่างต่อเนื่อง โปร่งใสและเป็นธรรม ช่วยให้สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการบริหารการส่งออกสิ่งทอโดยใช้คอมพิวเตอร์ เชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอกับภาคเอกชน การนำเทคโนโลยีการสื่อสารระบบ On-Line มาใช้ ซึ่งสามารถบริการการออกหนังสือรับรองการส่งออกสิ่งทอให้เหลือน้อยกว่า 1 วัน พัฒนาการบริการผู้ส่งออกสิ่งทอ รับผิดชอบต่อระบบ EDI ผ่าน Internet รวมทั้งได้ตั้งคณะทำงานเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยต่อการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอในปี 2548

(2) การสร้างภาพลักษณ์ประเทศและสินค้าไทย (Thailand's Brand) เพื่อผลักดันการสร้างตราสินค้าของประเทศไทย ซึ่งจะทำการส่งออกของประเทศสามารถขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดให้มีสินค้าลำดับแรกในโครงการ 4 รายการ คือ สินค้าแฟชั่น สินค้าอาหาร สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ และสินค้าเครื่องหนัง

- มีการดำเนินการเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การโฆษณาประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ของประเทศ (Country Image) ในรูปแบบเดียวกัน การสร้างภาพลักษณ์ประชาสัมพันธ์กลุ่มสินค้า (Product Category) การสร้างเครือข่ายการกระจายสินค้า (Distribution Network) ให้แก่บริษัทผู้ส่งออกที่สนใจ จัดงานแสดงสินค้าสัญลักษณ์ตราสินค้าไทย ณ เดือนกรกฎาคม 2543 มีผู้ผ่านการคัดเลือกให้ใช้ตราสัญลักษณ์ตราสินค้าไทยแล้ว จำนวน 847 ราย

ได้จ้างผู้เชี่ยวชาญให้ทำการศึกษาวัยผู้บริโภคใน 8 ประเทศ ได้แก่ จีน เวียดนาม สิงคโปร์ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐอาหรับฯ อังกฤษ เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา และพบว่าสินค้าและบริการจากประเทศไทยมีความประณีต พิถีพิถัน และหลากหลาย รัฐบาลจึงกำหนดภาพลักษณ์ของแบรนด์ประเทศและสินค้าไทยว่าเป็น “ดินแดนแห่งความหลากหลายและประณีตพิถีพิถัน” (Thailand : Land of Diversity & Refinement)

(3) เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรในด้านการให้บริการ จัดตั้งศูนย์แสดงสินค้าและตลาดกลางเพื่อการส่งออก (Thailand Export Mart) เพื่อเป็นศูนย์รวบรวมและจัดแสดงสินค้าส่งออก รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการพบปะนัดหมายและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ซื้อในต่างประเทศและส่งออกอย่างครบวงจร จัดแสดงสินค้ากว่า 1000 รายการ จาก 14 กลุ่มสินค้าของผู้ผลิตและผู้ส่งออก 371 ราย รวมทั้งตั้งศูนย์แสดงสินค้าและตลาดกลางสินค้าเพื่อการส่งออก ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค (Trade Mart) ที่ศูนย์ฯ บางไทร

(4) การค้าต่างประเทศ ซึ่งได้มีการลงนามในสัญญาการค้าต่างประเทศแล้ว 137 สัญญา มีมูลค่าสินค้าที่ผูกพันจะต้องซื้อสินค้าจากไทย ประมาณ 25,271.11 ล้านบาท สินค้าส่วนใหญ่ ได้แก่ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง ข้าว ผลิตภัณฑ์หนัง ผักสดแช่แข็ง เพอร์นิเจอร์หนัง ไก่แช่เย็นแช่แข็ง กุ้งแช่เย็นแช่แข็ง เป็นต้น และมีการซื้อสินค้าครบตามสัญญาแล้ว 123 สัญญา เป็นมูลค่า 23,026.85 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 91.11

(5) การค้าชายแดน สนับสนุนการค้าชายแดน โดยจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการค้าชายแดน ได้จัดทำโครงการคณิศรการค้าชายแดนสัญจร ในพื้นที่ 11 จังหวัด เพื่อรับ

ทราบประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบและวิธีการต่างๆ รวมทั้งแนะนำนโยบายในการพัฒนาและส่งเสริมการค้าชายแดน รวมทั้งการจัดทำโครงการความร่วมมือทางการค้าชายแดน เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าและความสัมพันธ์ด้านต่างๆ นอกจากนี้ได้ดำเนินการลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรจาก สปป.ลาว 23 รายการ ภายใต้ WTO เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 และลดภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรและวัตถุดิบ เมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2543 นอกจากนี้ ไทยได้ให้โควตานำเข้าสินค้าเกษตร 23 รายการแก่ สปป.ลาวเป็นกรณีพิเศษแยกจากโควตา WTO

(6) การดำเนินการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการส่งออก ได้แก่ การส่งเสริมการขยายตลาดส่งออกสินค้าบริการ โดยจัดคณะผู้แทนการค้าเยือนต่างประเทศและนำคณะผู้แทนเดินทางเข้ามาในประเทศ โครงการให้ไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าอาหารประเภทเกษตรอินทรีย์ (Organic food) ของไทย โครงการส่งเสริมธุรกิจร้านอาหารไทยในต่างประเทศ โครงการส่งเสริมการส่งออกสินค้าอาหารฮาลาล โครงการจัดหาแหล่งวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนการผลิตภายในประเทศ โครงการจัดทำนโยบายเชิงรุกด้านการค้า และส่งเสริมการส่งออกและขยายตลาดสินค้าไทยของสำนักงานพาณิชย์ในต่างประเทศ โครงการส่งเสริมสนับสนุนทางการค้าแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

## ด้านสังคม

1. มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ตามโครงการมียาชาจากกระทรวงพาณิชย์ ได้ดำเนินโครงการตามมาตรการดังกล่าว รวม 14 โครงการ ได้แก่ โครงการภายใต้

แผนงานการลงทุนและการสร้างงานเพื่อลดผลกระทบทางสังคม จากวิกฤตเศรษฐกิจ จำนวน 12 โครงการ ได้จ้างลูกจ้างชั่วคราว ช่วยปฏิบัติงาน จำนวน 59 อัตรา โครงการภายใต้แผนงานการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 3 โครงการ การดำเนินโครงการดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้เกิดการจ้างงานมากขึ้น และบรรเทาความเดือดร้อนก่อนหางานอื่นทำ ยังช่วยเสริมการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ที่โครงการได้กำหนดไว้ให้สามารถดำเนินการได้รวดเร็วขึ้นกว่าปกติ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชนยิ่งขึ้น

2. การบรรเทาปัญหาการว่างงาน กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินโครงการตามมาตรการประหยัลดหรือไทยช่วยไทย เพื่อจัดให้มีสินค้าราคาถูกจำหน่ายแก่ประชาชนโดยกว้างขวาง สนับสนุนการประกอบอาชีพส่วนตัวของประชาชน โดยเฉพาะแรงงานที่ว่างงานหรือเลิกจ้างเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ และประสานงานด้านการตลาดให้แก่สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยกลุ่มประชาชนในชนบท โดยได้ดำเนินการให้ทุนส่งเสริมร้านค้าชุมชน ให้การฝึกอบรมผู้บริหารร้านค้าชุมชน การจำหน่ายสินค้าราคาประหยัดของกระทรวงพาณิชย์ ได้แก่ โครงการธงฟ้าราคาประหยัด งานผู้ผลิตพบผู้บริโภค โครงการธงฟ้าสู่ชุมชน รวมทั้งการตรวจสอบและติดตามราคาสินค้า

### 3. การควบคุมเงินเพื่อและราคาสินค้า

#### • การรักษาระดับราคาสินค้าอุปโภคบริโภค

(1) กรมการค้าภายใน ได้ดำเนินการวิเคราะห์ต้นทุน

ราคาสินค้า โดยกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้าควบคุมต้องแจ้งล่วงหน้าก่อนปรับราคาจำหน่าย และได้พิจารณาข้อตั้งหรือขอปรับราคาจากผู้ผลิต ผู้จำหน่ายขอมา โดยอนุมัติให้ปรับราคาเพื่อความเหมาะสม เช่น ปูนซีเมนต์ ยาป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ยางรถยนต์ รถยนต์นั่ง รถยนต์บรรทุกเล็ก บัญ เป็นต้น ขอความร่วมมือผู้ผลิตสินค้า 72 รายการ ให้ตรึงราคาหรือไม่ขึ้นราคาสินค้าเกินความเหมาะสม และปรับลดราคาจำหน่ายกรณีต้นทุนลดลง ได้แก่ การลดราคาสินค้าลงตามสัดส่วนต้นทุนการผลิตที่ลดลงจากการปรับตัวของค่าเงินบาทในสินค้า 40 ชนิด เช่น ซอสปรุงรส แป้งสาลี กากาแฟผง นมข้นหวาน ยารักษาโรค เป็นต้น กำกับดูแลสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ 73 รายการ กำหนดสินค้าควบคุม 16 รายการ ให้แสดงราคาขายปลีก 133 ชนิด และแสดงค่าบริการ 7 ชนิด

(2) ติดตามตรวจสอบและปราบปราม โดยจัดเจ้าหน้าที่สายตรวจออกตรวจสอบการจำหน่ายสินค้า และดูแลให้มีการปิดป้ายแสดงราคาสินค้า รวมทั้งได้จัดตั้งศูนย์ถาวรและหน่วยเฉพาะกิจเคลื่อนที่ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งใน กทม. และต่างจังหวัด โดยจัดโทรศัพท์ Hot Line หมายเลข 1569 ให้ผู้บริโภคมีความสะดวกในการร้องเรียน ได้ตรวจสอบและจับกุมดำเนินคดี

#### • การบรรเทาปัญหาค่าครองชีพ

(1) ได้จัดจำหน่ายสินค้าราคาประหยัด ลดค่าครองชีพตามโครงการธงฟ้าราคาประหยัด โดยจัดหาร้านจำหน่ายอาหารสำเร็จรูป จัดสินค้ามุมประหยัด จัดงานจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคธงฟ้าราคาประหยัดทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจชุมชน เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันจัดตั้งร้านค้าขึ้นเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค

และสินค้าที่ผลิตได้ในพื้นที่ประจำหมู่บ้าน เป็นการลดค่าครองชีพ และเพิ่มรายได้จากการค้า โดยปัจจุบันมีร้านค้าชุมชนรวม 840 ร้าน ใน 69 จังหวัด

(2) ได้จัดทำดัชนีราคา และดัชนีเศรษฐกิจประเภทต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดภาวะค่าครองชีพ ภาวะเงินเฟ้อ และภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้งเป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ทำให้การเปลี่ยนแปลงระดับค่าครองชีพของประชาชนยังอยู่ในระดับไม่สูงมากนัก ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวเลขดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศโดยเฉลี่ย ในช่วงปี 2542 สูงขึ้นร้อยละ 0.3 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน และในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2543 สูงขึ้นร้อยละ 1.6

#### 4. การคุ้มครองผู้บริโภค

กระทรวงพาณิชย์ ได้ดำเนินการดูแลเรื่องการใช้เครื่องชั่ง ตวง วัด เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจว่า เครื่องชั่งได้มาตรฐาน การตรวจสอบดูแลคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงให้เป็นไปตามมาตรฐาน จัดระบบการค้าก๊าซปิโตรเลียมเหลว คุ้มครองดูแลสิทธิของผู้เอาประกันภัยและประชาชนให้ได้รับสิทธิประโยชน์ที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วนตามสัญญาประกันภัย กำกับดูแลให้อัตราเบี้ยประกันภัย และความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยมีความเป็นธรรมทั้งต่อผู้เอาประกันภัยและบริษัทประกันภัย ดูแลตรวจสอบให้บริษัทประกันภัยมีฐานะความมั่นคงและสภาพคล่องที่ดีอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการประกันภัยภาคบังคับเพื่อให้ประชาชนทั้งเจ้าของรถและผู้ประสบภัยได้รับความคุ้มครองตามเจตนารมณ์

ของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2535  
ปรับปรุงโครงสร้างการประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจให้เป็น  
มาตรฐานสากล ปรับปรุงและจัดทำกรมธรรม์ประกันอัคคีภัย  
สำหรับที่อยู่อาศัย และการประกันสุขภาพ สร้างฐานข้อมูลกลาง  
กรมการประกันภัยและฐานข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย

ด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ได้ดำเนินการยกเว้น  
และแก้ไขกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา การให้บริการจด  
ทะเบียน เผยแพร่ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญา การปราบปราม  
การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างต่อเนื่อง โดยมีผลการจับกุม  
ผู้กระทำผิดตามกฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมาย  
เครื่องหมายการค้า และกฎหมายควบคุมกิจการธุรกิจเทปและวัสดุ  
โทรทัศน์

## ด้านเกษตร

### การรักษาระดับราคาสินค้าเกษตร

กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพราคา  
สินค้าเกษตรที่สำคัญ ดังนี้

(1) โครงการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า เพื่อ  
ลดความเสี่ยงและสร้างเสถียรภาพสินค้าเกษตรที่สำคัญ โดยมุ่ง  
ช่วยเหลือเกษตรกรให้ “รู้อนาคตลดความเสี่ยง” สร้างรายได้ที่  
แน่นอน ลดความเสียหายจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร  
ซึ่งเกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงงานแปรรูป และผู้ส่งออกต้อง  
ประสบมาโดยตลอด และจะช่วยสร้างรายได้ที่แน่นอนให้แก่กลุ่ม  
ดังกล่าว โดยพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า  
พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน 2543 เป็นต้นไป

และได้ยกร่างกฎระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดระบบการซื้อขาย การกำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการซื้อขายในตลาด การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า สินค้าที่จะซื้อขายในเบื้องต้นมี 4 สินค้า ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง กุ้งกุลาดำ ได้เตรียมการเปิดตลาด โดยจัดจ้างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยวางระบบการซื้อขาย โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์และจัดจ้างผู้จัดการชั่วคราวพร้อมคณะผู้บริหาร

(2) ส่งเสริมพัฒนาจัดตั้งตลาดกลางสินค้าเกษตร ที่เป็นรูปแบบมาตรฐาน มีลักษณะซื้อขายแบบประมูล และจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน และมีเพียงพอที่จะกระจายอยู่ในแหล่งผลิตต่างๆ ทุกภูมิภาค ปัจจุบันมีตลาดกลางที่ส่งเสริมแล้ว 88 แห่ง ในพื้นที่ 41 จังหวัด ซึ่งตลาดกลางได้ช่วยให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองมากขึ้น และสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ราคาสูงกว่าการจำหน่ายในช่องทางปกติ

(3) ส่งเสริมและพัฒนาตลาดข้อตกลง ผลผลิตสินค้าเกษตร จำนวน 6 สินค้า ได้แก่ ถั่วเหลือง เงาะ ลิ้นจี่ ลำไย สับปะรด และมะละกอ เพื่อให้เกษตรกรมีตลาดจำหน่ายผลผลิตที่แน่นอน ในราคาที่เป็นธรรม และโรงงานแปรรูปจะมีวัตถุดิบใช้ในการผลิตอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะก่อผลดีแก่ตลาดสินค้าในประเทศ และการส่งออก เกษตรกรได้มีการทำสัญญาแล้ว 4 สินค้า ได้แก่ หน่อไม้ฝรั่ง ข้าวโพดหวาน สับปะรด และถั่วเขียวผิวมัน

(4) ดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษของเกษตรกรมีราคาตกต่ำภายใต้กรอบคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) ได้แทรกแซงตลาดสินค้า 27 ชนิด ได้แก่ ข้าว ไข่ไก่

ปอ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มะละกอ กุ้งกุลาดำ หอมแดง หอมหัวใหญ่ กระเทียม เกล็ดทะเล ทุเรียน น้ำมันปาล์ม เงาะ สับปะรด มะนาว ใก้เนื้อ สุกกร มะพร้าว ปลาโอ มันสำปะหลัง พริกแห้ง ลำไย กาแฟ อ้อย ปลาเปิด ลูกเดือย น้ำมันดิบ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำสามารถจำหน่ายได้ราคาดีขึ้น และมีรายได้เพิ่มขึ้น

(5) การใช้มาตรการเสริมอื่นๆ ได้แก่ การจัดตลาดนัดสินค้าเกษตร การจัดประกวดข้าวหอมมะลิ และการส่งเสริมให้ความรู้ด้านการตลาดแก่เกษตรกร ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกษตรกรได้มีการปรับปรุงคุณภาพผลผลิตอันจะเป็นทางช่วยยกระดับราคาผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น

ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตร จำเป็นต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตร โดยอาศัยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องปรับโครงสร้างการผลิต เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าได้คุณภาพ ในราคาต้นทุนที่เหมาะสม สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง ซึ่งได้จัดทำยุทธศาสตร์หลักร่วมกับกระทรวงเกษตรฯ และจัดทำวาระแห่งชาติการปรับโครงสร้างภาษีเพื่อช่วยลดต้นทุนจากการใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศ

### สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย ปี 2535 - 2543 (มกราคม-กรกฎาคม)

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

อัตราการขยายตัว : ร้อยละ

ปี	มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2535	73,225	32,609	40,616	-8,007
2536	83,488	37,325	46,163	-8,838
2537	99,777	45,430	54,347	-8,917
2538	127,443	56,725	70,718	-13,993
2539	128,189	55,941	72,284	-16,306
2540	121,509	58,329	63,181	-4,852
2541	96,925	54,490	42,435	12,056
2542	108,378	59,463	49,915	8,549
2543	73,073	39,071	4,930	23.0

ที่มา : ศูนย์สำรวจความคิดเห็นการนำเข้า-ส่งออก กรมศุลกากรพาณิชย์

หมายเหตุ : ปี 2543 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
10.7	13.9	8.3	-9.9
14.0	14.5	13.7	10.4
19.5	21.7	17.7	0.9
27.7	24.9	30.1	56.9
0.6	-1.4	2.2	16.5
-5.2	4.3	-12.5	-70.2
-20.2	-6.6	-32.8	-
11.8	7.3	17.6	-29.1
21.3	25.0	0.6	

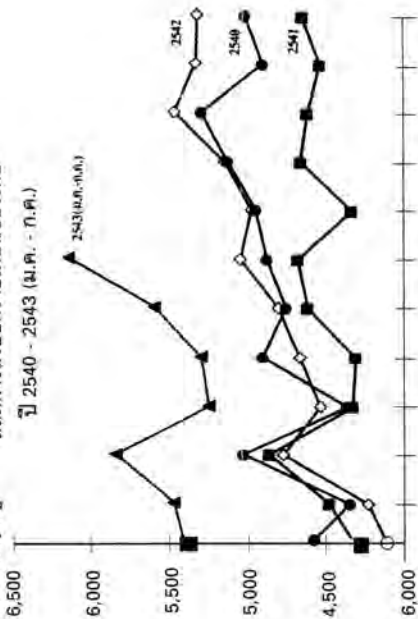
ดัชนีราคาผู้บริโภคทั่วไปของประเทศ ปี 2537-2543 (2537=100)

ปี/เดือน	ดัชนี	อัตราการเปลี่ยนแปลง
2537	100.0	5.0
2538	105.8	5.8
2539	112.0	5.9
2540	118.2	5.6
2541	127.8	8.1
2542	128.2	0.3
2543	-	-
ม.ค.	129.3	0.5
ก.พ.	129.8	0.9
มี.ค.	129.9	1.1
เม.ย.	129.4	1.2
พ.ค.	129.6	1.7
มิ.ย.	129.8	2.0
ก.ค.	130.0	2.0
ส.ค.	130.8	2.2
ก.ย.	131.2	2.3
ม.ค. - ก.ย.	130.0	1.6

หมายเหตุ : อัตราการเปลี่ยนแปลงรายเดือนเทียบจากเดือนเดียวกันของปีก่อน

สถิติการส่งออกรายเดือนของไทย  
ปี 2540 - 2543 (ม.ค. - ก.ค.)

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ



ม.ค. ก.พ. มี.ค. เม.ย. พ.ค. มิ.ย. ก.ค. ส.ค. ก.ย. ต.ค. พ.ย. ธ.ค.

ศูนย์สำรวจความคิดเห็น  
ประชาชนกรุงเทพ  
7 กุมภาพันธ์ 2543

กระทรวงมหาดไทย

กระทรวง

มหาดไทย



**Ministry of Interior**



กระทรวงมหาดไทย



นายบัญชาญิตี บรรทัดฐาน  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

นายชำนาญ ตักติเศรษฐ์  
นายวัฒนา อัสวเหม  
นายสนธยา คุณปลื้ม  
นายพินิจ จารุสมบัติ

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย



พิธีมอบธงสัญลักษณ์หมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ พลอดยาเสพยัติต เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 ณ อินตอร์สเตเดียม หัวหมาก



นายบัญญัติ บรรทัดฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และคณะ เดินทางไปตรวจเยี่ยมศูนย์ปฏิบัติการเลือกตั้งกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2543



กระทรวงมหาดไทย จัดการประชุมสัมมนาในหัวข้อ “เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตของคนไทย” เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2543 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

ก ร : ก ร ว ง

# ม ห า ค ไ ท ย

---

กระทรวงมหาดไทยได้เร่งรัดดำเนินการตามภารกิจหน้าที่เพื่อตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล และความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในรอบ 3 ปี (พฤษภาคม 2541 - สิงหาคม 2543) ดังนี้

## 1. นโยบายการเมือง การปกครองการบริหารราชการ ความมั่นคงและการต่างประเทศ

มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

1.1 การดำเนินการด้านการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายท้องถิ่นให้สอดคล้อง

กับรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้ประกาศใช้เป็นกฎหมายแล้ว รวม 12 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2541 พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2542 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 21 พฤษภาคม 2542 พระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบังคับท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2542 และพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 (ในประเด็นให้มีการเลือกตั้งนายกเทศ-

มนตรีโดยตรง) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2543 และขณะนี้ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ เมืองเกาะสมุย พ.ศ. .... มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง ฐานะเทศบาลตำบลเกาะสมุยเป็นการปกครองรูปแบบพิเศษ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบในหลักการแล้วเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2543

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยยังได้ดำเนินการยกฐานะ สุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล รวม 980 แห่ง ยกฐานะเทศบาล เมืองเป็นเทศบาลนคร รวม 11 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครสมุทรปราการ เทศบาลนครอุบลราชธานี เทศบาล นครสงขลา เทศบาลนครนครปฐม เทศบาลนครระยอง เทศบาล นครสมุทรสาคร เทศบาลนครลำปาง เทศบาลนครตรัง เทศบาล นครศรีอยุธยา และเทศบาลนครปากเกร็ด และยกฐานะสภาตำบล ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล อีก 350 แห่ง มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม 2542 จนถึงปัจจุบันมีองค์การบริหาร ส่วนตำบลทั้งสิ้น 6,746 แห่ง (เป็นสภาตำบลนิติบุคคล 219 แห่ง)

## 1.2 การถ่ายโอนกิจกรรมบริการสาธารณะ และงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.1 ในปีงบประมาณ 2543 กระทรวงมหาดไทย โดย กรมโยธาธิการ และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ได้ถ่ายโอน กิจกรรม/โครงการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเงิน อุดหนุนเฉพาะกิจให้แก่ อบต. และ อบจ. สรุปดังนี้

หน่วยงาน	กิจกรรม	ปีงบประมาณ	
		ได้รับ (ลบ.)	เบิกจ่าย (ลบ.)
1 สำนักงาน เร่งรัดพัฒนา ชนบท	โครงการถ่ายโอนกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และทางในชนบทให้แก่ ท้องถิ่น - ก่อสร้างถนน - ชุดสระน้ำ	1,284.31	1,002.15
2 กรมโยธาธิการ	โครงการถ่ายโอนกิจกรรม เกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และทางในชนบทให้แก่ ท้องถิ่น - ปรับปรุงสะพานไม้เป็น สะพาน คสล. - ก่อสร้างถนน - ก่อสร้างระบบน้ำสะอาดฯ	1,675.94	1,209.31
<b>รวม</b>		<b>2,960.25</b>	<b>2,211.46</b>

1.2.2 ในปีงบประมาณ 2544 กระทรวงมหาดไทยได้รับการจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 56,637.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 48.9 ของงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงมหาดไทย (งบประมาณรายจ่ายทั้งหมด 114,770.4 ล้านบาท) แบ่งเป็น

1) จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 41,390.3 ล้านบาท ดังนี้

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
เทศบาล	14,235
เมืองพัทยา	322.4
องค์การบริหารส่วนตำบล	17,332.4
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	1,372.4
กรุงเทพมหานคร	7,692
<b>รวม</b>	<b>40,954.2</b>

2) จัดสรรงบประมาณรายจ่ายโดยการถ่ายโอนงาน/กิจกรรมการบริการสาธารณะให้ท้องถิ่น จำนวน 15,247.2 ล้านบาท ดังนี้

หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
กรมการพัฒนาชุมชน	1,543
กรมโยธาธิการ	6,399.8
สำนักงานจังหวัดพัฒนาชนบท	7,060.7
การเคหะแห่งชาติ	243.7
<b>รวม</b>	<b>15,247.2</b>

1.3 การบริหารงานการเลือกตั้งและการสนับสนุนการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการบริหารการเลือกตั้ง โดยเน้นการทำให้การเลือกตั้งทุกระดับเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บริสุทธิ์ และยุติธรรม ส่งเสริมให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วยการตัดสินใจของตนเอง และปกป้องคุ้มครองประชาชนในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้อย่างมีอิสระปราศจากอิทธิพลเข้าแทรกแซง ทั้งนี้ ได้จัดทำ “โครงการชูธงเพื่อประชาธิปไตย” เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถตัดสินใจทางการ

เมืองได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้ให้การสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ดังนี้

1.3.1 การสนับสนุนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ได้แก่

1) จัดตั้งศูนย์ประสานงานการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อประสานและสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2) ให้นำหน่วยงานในสังกัดและจังหวัดให้ความร่วมมือกับคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่ได้รับการร้องขอ

3) ปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย ได้แก่ การจัดพิมพ์บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การประมวลผลการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การรักษาความสงบเรียบร้อย การสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และการวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

1.3.2 การเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นประมาณปลายปี 2543 กระทรวงมหาดไทย จึงได้เตรียมความพร้อมไว้ 2 ประการ คือ

1) การเตรียมความพร้อมด้านการสนับสนุนการจัดการ และการดำเนินการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัด และส่วนกลาง โดยแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจังหวัด ได้ศึกษาบทเรียนจากการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งที่ผ่านมา

แล้วนำมาหารือร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยพิจารณา  
กลไกของกระทรวงมหาดไทยว่า จะสามารถสนับสนุนให้การ  
เลือกตั้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บริสุทธิ์ ยุติธรรม อย่างไร  
ควรเพิ่มเติมหรือแก้ไขในประเด็นใด เพื่อเป็นการเตรียมความ  
พร้อมสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้น

2) การเตรียมความพร้อมของประชาชนผู้มีสิทธิ  
เลือกตั้ง โดยการมอบหมายให้กรมการปกครอง และกรมการ  
พัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการสร้างกิจกรรมการรณรงค์  
เพื่อการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าใจ  
วิธีการไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่ถูกต้องและให้ประชาชนได้เกิดความ  
ตื่นตัวที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

**1.4 การปรับปรุงประสิทธิภาพ คุณภาพ และมาตรฐาน  
การให้บริการแก่ประชาชน** กระทรวงมหาดไทยถือเป็นองค์กร  
หลักของรัฐในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และเพื่อให้  
การบริหารงานของกระทรวงมหาดไทยสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลง  
ที่เกิดขึ้น กระทรวงมหาดไทยจึงได้กำหนด “วิสัยทัศน์  
มหาดไทย พ.ศ. 2545 - 2554” โดยการปรับปรุงการทำงานเพื่อเพิ่ม  
ประสิทธิภาพการให้บริการแก่ประชาชน การสร้างธรรมรัฐทางการ  
บริหาร ที่เป็นหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม การทำงานที่โปร่งใส  
มีการทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ก่อให้เกิดประโยชน์สูง  
สุดต่อประชาชน ตามหลักการของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี  
ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.

2542 สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

1.4.1 การจัดทำ “โครงการสำรวจ ตรวจสอบ และปรับปรุงทะเบียนบ้านทั่วประเทศ” โดยกรมการปกครอง ได้จัดทำโครงการดังกล่าวขึ้น เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ข้อมูลทะเบียนบ้านมีความถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด โดยดำเนินการในสำนักทะเบียนทั่วประเทศ จำนวน 1,096 แห่ง ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2543

1.4.2 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้จัดตั้งเว็บไซต์ “คนไทยตอทคอม” (www.khonthai.com) เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและบริการภาครัฐที่ใหญ่ที่สุด ในเขตสำนักทะเบียนทั่วประเทศ รวม 505 แห่ง เพื่อให้ผู้เป็นสมาชิกสามารถเข้าไปตรวจสอบดูชื่อของตนเองในทะเบียนราษฎร รายการบัตรประจำตัวประชาชน ฯลฯ

1.4.3 จัดให้มีบริการประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ผ่านระบบ Internet ทั้งในเรื่องข้อมูลประชากร ทำเนียบปกครองท้องที่ การตรวจสอบชื่อสกุล การพิมพ์แบบคำร้องงานทะเบียนผ่านจอคอมพิวเตอร์ และการตรวจรายการทางทะเบียนและบัตรของตนเองโดยลงทะเบียนขอรหัส (PINCODE)

1.4.4 ศึกษาและพัฒนาระบบบัตรประจำตัวประชาชนแบบใหม่ เพื่อขยายการใช้ประโยชน์ของบัตรให้สอดคล้องและสามารถรองรับความต้องการในการใช้งานให้ครอบคลุมในลักษณะแบบของบัตรอัจฉริยะ (SMART CARD)

1.4.5 การจัดให้มีโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรม-

ที่ดิน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของส่วนราชการให้ทำงานด้วยความรวดเร็ว และสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เข้ามาใช้ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินงานในสำนักงานที่ดินเป้าหมาย จำนวน 55 แห่ง และขยายผลโครงการฯเพิ่มเติมในสำนักงานที่ดินเป้าหมาย ในปี 2543 อีกจำนวน 123 แห่ง

1.4.6 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ร่วมลงนามใน “ข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการขอรับการส่งเสริมเพื่อเข้าสู่ระบบมาตรฐานสากลของประเทศด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลงานภาครัฐ (Thailand International P.S.O.)” กับสถาบันมาตรฐานสากลภาครัฐระหว่างประเทศไทย สำนักงาน ก.พ. และได้แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจัดวางระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยฯ ในระบบข้อมูล (P.S.O. 1101) และระบบการมีส่วนร่วม (P.S.O. 1106) แล้ว

1.4.7 ปรับปรุงการให้บริการทางด้านไฟฟ้า โดยการไฟฟ้านครหลวง ได้นำเทคโนโลยี GIS (Geographic Information System) มาใช้ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้ไฟฟ้า และลดเวลาในการแก้ไขปัญหาไฟฟ้าขัดข้องได้มากยิ่งขึ้น

1.4.8 การไฟฟ้านครหลวงจัดทำโครงการศูนย์กลางการให้ข้อมูลคำปรึกษาและบริการแก่ผู้ใช้ไฟฟ้า (Call Center) โดยการนำระบบตอบรับโทรศัพท์อัตโนมัติที่ให้พนักงานคอยตอบรับ Call Center ซึ่งจะสามารถให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ใช้ไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้ใช้บริการถึงเดือนกรกฎาคม 2543 จำนวน

159,406 ราย นอกจากนี้ยังได้เปิดศูนย์บริการติดตั้งระบบไฟฟ้า ซึ่งเป็นบริการรูปแบบใหม่ที่ประชาชนไม่ต้องเดินทางไป ณ ที่ทำการไฟฟ้านครหลวงด้วยตนเอง โดยเพียงโทรศัพท์แจ้งความ จำนวนที่ศูนย์ฯ พนักงานของการไฟฟ้านครหลวงจะไปให้บริการถึงบ้าน ขณะนี้เปิดให้บริการแล้ว 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์บางเขน บางพลี บางใหญ่ และดาวคะนอง

1.4.9 จัดให้มีระบบการรับชำระเงินค่าน้ำประปาโดยผ่านตัวแทนของการประปานครหลวง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้น้ำ ในการชำระเงินค่าน้ำประปา ปัจจุบันมีจุดให้บริการรับชำระค่าน้ำประปา 603 แห่ง มีผู้ใช้น้ำใช้บริการประมาณ 4,500 ราย/วัน ตลอดจนการจัดทำระบบ ISO 9000 เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

1.4.10 จัดทำโครงการน้ำประปาดื่มได้ เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาสะอาดในการบริโภค ซึ่งขณะนี้ดำเนินการไปแล้ว 148 แห่ง จากทั้งหมด 172 แห่ง โดยการประปานครหลวง ดำเนินการตามโครงการน้ำประปาโรงเรียนดื่มได้โครงการ 2 ใน 72 โรงเรียน และการประปาส่วนภูมิภาค ดำเนินการตามโครงการน้ำประปาปลอดภัยดื่มได้จากก๊อก โดยในปี 2543 กำหนดไว้ 10 แห่ง ใน 7 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร สุพรรณบุรี ขอนแก่น ชลบุรี เชียงใหม่ สุโขทัย และราชบุรี โครงการสำนักงานประปาให้บริการประทับใจ ปีพ.ศ. 2543 - 2544 รวม 58 แห่ง และโครงการรับแจ้งท่อแตก ท่อรั่ว ปัญหาหน้าไมไหล พร้อมการแก้ไขตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วที่การประปาขอนแก่น และการประปารังสิต

1.4.11 การขยายบทบาทการบริการลูกค้าของภาค  
เคหะแห่งชาติ โดยพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารในการให้บริการลูกค้า  
และการพัฒนาระบบการรับชำระเงิน/สัญญาด้วยระบบคอมพิวเตอร์

1.4.12 การให้ส่วนลดค่าผ่านทางของทางด่วนพิเศษ  
ฉลองรัช (สายรามอินทรา - อารณรังค์) โดยการทางพิเศษฯ มี  
นโยบายลดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ใช้บริการทางด่วน ด้วย  
การให้ส่วนลดค่าผ่านทางของทางด่วนพิเศษฉลองรัช ซึ่งได้  
ดำเนินการแล้วตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2542 จนถึงวันที่ 1  
พฤษภาคม 2543

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการตาม “พระราชบัญญัติข้อมูล  
ข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540” เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้  
ในเรื่องสิทธิของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐอย่างกว้างขวาง  
ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ตามแผนแม่  
บทของกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2540 - 2544) โดยใน  
ปัจจุบันได้จัดทำ “โครงการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบสื่อสารของ  
กระทรวงมหาดไทย” ด้านระบบทางด่วนข้อมูล (MOI net) โดย  
มุ่งเน้นการเชื่อมโยงข้อมูลในภาครัฐในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

1.5 การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ  
ประชาชน กระทรวงมหาดไทย โดยคณะกรรมการช่วยเหลือ  
ประชาชน หรือ คชช. ได้ประสานหน่วยงานต่างๆ ทั้งในส่วนกลาง  
และส่วนภูมิภาค เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน  
ในกลุ่มปัญหาสำคัญ 8 กลุ่มปัญหา ดังนี้

กลุ่มปัญหา	ปัญหาที่ผู้สมัคร			ปัญหาที่ไปแก้ไข						รวมจำนวน ปัญหา		ปัญหา ใหม่ ปี 41 - 44 รวม
	ผู้สมัคร ปัญหา		อื่น ๆ ใน สภา	กิจกรรม สาธารณะ อื่น ๆ		ผู้ตรวจการ การคลัง		กำลัง แรงงาน อาสาสมัคร		รวม	ปัญหา ใหม่	
	สภา ผู้ แทน ราษฎร	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด	สภา ผู้ บริหาร จังหวัด					
1. ปัญหาป่าไม้และที่ดิน	118	136	-	-	-	-	-	257	257	375	413	38
2. ปัญหาเสียง	10	10	-	1	1	-	-	-	-	11	11	-
3. ปัญหาโครงการ พัฒนาอุตสาหกรรม/ โครงการราชการ	1	1	-	-	-	-	-	4	4	5	5	-
4. ปัญหาชุมชนแออัด	5	7	-	1	1	1	1	2	-	9	9	2
5. ปัญหาแรงงานและ ผู้ประกอบการต่าง ชาติ	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1	4
6. ปัญหาสิทธิโอบาย และกฎหมาย	2	3	2	-	-	4	1	1	1	9	5	4
<b>รวม</b>	<b>136</b>	<b>177</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>6</b>	<b>3</b>	<b>264</b>	<b>262</b>	<b>410</b>	<b>444</b>	<b>48</b>
7. ปัญหาที่ดิน เกษตรกร	1. กองทุนช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ออกแรง 647 ราย เป็นเงิน 23,787,000 บาท 2. กองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรที่อายุ 14 ปี เป็นเงิน 1,014,750 บาท 3. กองทุนหมู่บ้านเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ออกแรงและผู้ออกแรงที่เงินและที่ดิน 7,439 ราย เป็นเงิน 836,436,676 บาท											
8. แก้ไขปัญหา เศรษฐกิจชุมชน	1. 75 จังหวัดเงินอุดหนุนที่ประสบภัยจำนวน 1,543 โครงการ เป็นเงิน 147,737,335 บาท 2. งบประมาณพัฒนาโครงการตามงบประมาณปี 2543 ใน 45 จังหวัด 8,432 โครงการ งบประมาณ 1,595,368,620 บาท 3. ขบวนการพัฒนา/โครงการ ใน 45 จังหวัด 6,170 โครงการ งบประมาณ 2,201,729,013 บาท											

(ที่มา : กองวิชาการ กรมการปกครอง)

## 2. นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

2.1 โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเศรษฐกิจแบบ  
พอเพียงเฉลิมพระเกียรติ (เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง) มี  
ผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

2.1.1 การเกษตรผสมผสาน (ทฤษฎีใหม่) เป็นมาตรการ  
ที่สร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้เกิดขึ้นในระดับ  
ครอบครัวเป็นอันดับแรก ในลักษณะการทำเกษตรแบบ  
ผสมผสาน ประชาชนได้รับประโยชน์ 544,242 ครัวเรือน

2.1.2 การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กโดยการมีส่วนร่วม  
ของประชาชน ในลักษณะการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้เกิดขึ้น  
ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ประกอบด้วยการขุดสระน้ำขนาดเล็ก และ  
การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยขุดสระน้ำขนาดเล็กได้ 31,081 สระ  
ประชาชนได้รับประโยชน์ 1,011,512 ครัวเรือน จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ  
6,967 กลุ่ม ประชาชนได้รับประโยชน์ 128,840 คน

2.1.3 การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์และเงินทุนหมุนเวียน  
ในชุมชน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้เกิดการรวมตัวของคนในชุมชน เพื่อ  
แก้ไขปัญหาในด้านเงินทุนในหมู่บ้าน ซึ่งสามารถจัดตั้งกลุ่มออม  
ทรัพย์เพื่อการผลิต 24,216 กลุ่ม สมาชิก 2,105,947 คน เงินสะสม  
สะสม 3,724.50 ล้านบาท โดยเงินดังกล่าวได้นำไปลงทุนใน  
กิจกรรมเครือข่ายที่สำคัญ ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด  
ปืมน้ำมัน โรงสีข้าว ร้านค้าชุมชน 2,582 แห่ง และยังได้ระดมทุน  
โดยเชิญชวนให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันออมเงินเพื่อจัดตั้งธนาคารหมู่บ้าน

รวม 3,834 แห่ง สมาชิก 234,591 ราย

2.1.4 การพัฒนากลุ่มอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ระหว่างกลุ่มอาชีพ การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มอาชีพ และการพัฒนามาตรฐานผลผลิตของกลุ่มรวม 29,429 กลุ่ม

2.1.5 การทำผังเครือข่ายองค์กรชุมชน เป็นมาตรการที่ส่งเสริมให้กลุ่มหรือองค์กรประชาชนได้มีการรวมตัวกันทำกิจกรรม หรือประสานงานกันระหว่างกลุ่ม ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการแล้ว จำนวน 43,874 องค์กร

2.1.6 การจัดลานค้าชุมชน (ตลาดนัดชุมชน) เป็นมาตรการที่นำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการตลาดของเกษตรกรหรือชาวบ้านที่ผลิตสินค้าต่างๆ แล้วไม่สามารถจำหน่ายได้ โดยจัดตั้งลานค้าชุมชนได้ 17,127 แห่ง ตลาดนัดชุมชน 25,680 แห่ง และร้านค้าริมทาง 14,266 แห่ง

2.1.7 การจัดตั้งร้านค้าชุมชน เป็นกิจกรรมที่มุ่งลดรายจ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันให้กับชาวบ้าน โดยให้ร้านค้าที่มีอยู่กระจัดกระจายในหมู่บ้านและชุมชน ได้รวมตัวกันเป็นเครือข่าย ร่วมกันจำหน่ายผลผลิตของชุมชน โดยจัดตั้งร้านค้าชุมชนได้ 5,044 แห่ง ในพื้นที่ 3,261 หมู่บ้าน

2.1.8 การจัดตั้งประชาคมอำเภอ เป็นมาตรการที่มุ่งให้ประชาชนรวมกันเพื่อเป็นเวทีที่จะมาคิดร่วมกัน โดยการสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันเป็นประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว 7,653 แห่ง

2.1.9 การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการเกษตร เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ และช่วยเหลือด้านความรู้แก่เกษตรกร ในปี 2542 จำนวน 6,218 แห่ง และในปี 2543 กรมการพัฒนาชุมชนได้จัดตั้งศูนย์เศรษฐกิจชุมชน ในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด รวม 2,511 แห่ง

2.2 การดำเนินการตามแผนเมืองสุขภาพปลอดภัย เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน กระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้จังหวัดนำร่องในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี มุกดาหาร อานาจ-เจริญ ร้อยเอ็ด ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ นครราชสีมา และขอนแก่น จัดทำแผนเมืองสุขภาพปลอดภัย เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ปี 2542 - 2549 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการผลิต และประชาชนมีทางเลือกในการบริโภค ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนได้ตระหนักถึงภัยอันตรายจากการใช้สารพิษและสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช และจากการดำเนินงาน พบว่าประชาชนทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก โดยมีการนำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ มาใช้ในการเพาะปลูก แทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นการลดต้นทุนการผลิตลงได้กว่าร้อยละ 30 ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น ดังนั้นจึงกำหนดนโยบายที่จะขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว ให้ครอบคลุมทุกภาคและทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยได้จัดสัมมนาผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเกษตรกร

และองค์การพัฒนาเอกชน ตาม “โครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง เพื่อคุณภาพชีวิตคนไทย” เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2543 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

**2.3 การดำเนินงานตามมาตรการจ้างงานในชนบท**  
กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบในฐานะเป็นคณะอนุกรรมการจ้างงานในชนบท ซึ่งตามแผนปฏิบัติการจ้างงานในชนบทในปี 2543 กระทรวงมหาดไทยได้รับงบประมาณเพื่อการจ้างงานใน 2 กิจกรรมหลัก (กิจกรรมการจ้างงานโดยตรง และกิจกรรมการจ้างงานโดยอ้อม) รวม 33 โครงการ เป็นเงินงบประมาณเพื่อการจ้างงานทั้งสิ้น 13,976.168 ล้านบาท มีเป้าหมายจ้างแรงงาน จำนวน 215,366 คน ขณะนี้ได้รับงบประมาณเพื่อการจ้างงาน จำนวน 2,403.652 ล้านบาท เบิกจ่ายเพื่อการจ้างงานแล้ว 754.627 ล้านบาท สามารถจ้างแรงงานได้ จำนวน 134,094 คน ได้แก่

หน่วยงาน	งบประมาณ การจ้างงาน (ล้านบาท)	เบิกจ่ายแล้ว (ล้านบาท)	จำนวน การจ้าง แรงงาน (คน)
<b>กลุ่มกิจกรรมการจ้างงานโดยตรง</b>	2,073.125	487.177	63,015
1. กรมโยธาธิการ	502.595	114.951	16,024
2. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	1,119.827	296.336	38,737
3. กรมการปกครอง	434.775	74.026	7,672
4. การเคหะแห่งชาติ	15.928	1.864	582
<b>กลุ่มกิจกรรมการจ้างงานโดยอ้อม</b>	330.527	267.450	71,079
1. สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	76.157	57.271	16,246
2. กรมการพัฒนาชุมชน	254.370	210.179	54,833

(ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2543)

2.4 การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญ ดังนี้

2.4.1 ด้านการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงมหาดไทย โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการยาเสพติดแห่งชาติ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 141/2541 ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2541 และตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 36/2542 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2542 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ การแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และกรุงเทพมหานคร และการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด และกรุงเทพมหานคร

2.4.2 ด้านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์โครงการและกิจกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรเอกชนและภาคีรัฐ ในรูปของพหุภาคี

2.4.3 ด้านการป้องกันและปราบปราม กระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด และได้จัดทำโครงการลานกีฬาต้านยาเสพติด

ทั่วประเทศ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการแล้ว จำนวน 1,145 แห่ง

2.4.4 การดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ปลอดภัยาเสพติด กระทรวงมหาดไทยร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ส. ได้จัดทำโครงการ “หมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ปลอดภัยาเสพติด” ภายใต้คำขวัญ “รักในหลวง ห่วงลูกหลาน ร่วมกันต้านยาเสพติด” เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 โดยมีหมู่บ้าน/ชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ 8,030 หมู่บ้าน 38 ชุมชน จาก 75 จังหวัด (69,864 หมู่บ้าน) และชุมชนที่เข้าร่วมโครงการในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 145 ชุมชน จาก 1,353 ชุมชน โดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีพิธีมอบธงสัญลักษณ์ให้แก่หมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติ ปลอดภัยาเสพติดที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

- 1) ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2542 จำนวน 4,001 หมู่บ้าน/ชุมชน และ 32 ชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร
- 2) ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2543 จำนวน 2,662 หมู่บ้าน/ชุมชน และในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการจัดพิธีมอบธงสัญลักษณ์หมู่บ้าน/ชุมชนเฉลิมพระเกียรติปลอดภัยาเสพติด ในครั้งต่อไปจะดำเนินการภายในเดือนธันวาคม 2543 จำนวน 2,360 หมู่บ้าน/ชุมชน

2.4.5 การปรับโครงสร้าง กอ.รมน. 4 พบฯ นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 187/2542 ลงวันที่ 5

ธันวาคม 2542 จัดตั้ง กอ.รมน. ซึ่งมีโครงสร้างทั้งใน กอ.รมน. ส่วนกลาง กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด โดยเฉพาะ กอ.รมน. จังหวัด เน้นจัดตั้งในพื้นที่ความมั่นคงตามแนวชายแดน พื้นที่ที่มีปัญหาพิเศษด้านความมั่นคง และพื้นที่ชุมชนบนที่สูงตามแผนพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็น ผอ.รมน.จังหวัด ซึ่งขณะนี้ได้มีการจัดตั้ง กอ.รมน.จังหวัด ในพื้นที่ชายแดนแล้ว จำนวน 31 จังหวัด

2.4.6 การสัมมนาการจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณตามโครงการประสานการแก้ไขปัญหาเสพติดระดับจังหวัด ปี 2544 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2541 อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยออกสลากบำรุงการกุศลเพื่อหารายได้เป็นเงินทุนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาเสพติด ตั้งแต่ปี 2542 - 2544 จำนวน 380 ล้านบาท กระทรวงมหาดไทยได้จัดสรรงบประมาณให้จังหวัด 76 จังหวัด ในปี 2542 จำนวน 76 ล้านบาท ในปี 2543 จำนวนทั้งสิ้น 150,555,000 บาท และในปี 2544 กระทรวงมหาดไทยจะได้จัดสรรให้จังหวัดต่างๆ อีกจำนวน 152 ล้านบาท และเพื่อให้การจัดทำแผนงาน/โครงการตามงบประมาณที่จังหวัดได้รับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำ “โครงการสัมมนาการจัดทำแผนงาน/โครงการและงบประมาณตามโครงการประสานการแก้ไขปัญหาเสพติดระดับจังหวัด ปี 2544 ขึ้น ตามส่วนภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้

ได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

2.5 โครงการลงทุนเพื่อสังคม (Social Investment Project : SIP) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2541 อนุมัติให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินงานในโครงการลงทุนเพื่อสังคม (SIP) รวม 3 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 2,290 ล้านบาท โดยมีกรมการปกครองและกรมโยธาธิการ เป็นหน่วยดำเนินการ และมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

รายการ	โครงการซุด- ลอกฝาย (กรมการ- ปกครอง)	โครงการก่อสร้างฝาย (กรมการ- ปกครอง)	โครงการก่อสร้างถนนใน หมู่บ้าน (กรม โยธาธิการ)	รวม (โครงการ)
1. จำนวนโครงการ ทั้งสิ้น	14,424	1,635	884	3,943
2. จำนวนโครงการ ที่เสร็จแล้ว	1,424	1,635	887	3,943
3. คิดเป็นร้อยละของ ผลงาน	100	100	100	100
4. จำนวนผู้ได้รับ ประโยชน์ (คน)	143,624	62,524	13,826	219,974

(ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2543)

2.6 การดำเนินการตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ กระทรวงมหาดไทยได้รับเงินนอกงบประมาณเพื่อดำเนินงานในโครงการตามมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2542 เป็นเงิน 19,367.53 ล้านบาท และได้รับอนุมัติเพิ่มเติมอีก ในปี 2543 เป็นเงิน 599.54 ล้านบาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 19,967.07 ล้านบาท โดยเน้นการดำเนินงานในลักษณะการบรรเทาปัญหาการว่างงาน การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของภาคชนบท และการสร้างความเข้มแข็งทางสังคมในภาคชนบท โดยจัดสรรเงินให้หมู่บ้าน แห่งละ 1 แสนบาท จัดสรรเพิ่มให้อบต. ชั้น 5 อีกแห่งละ 120,000 บาท และจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งละประมาณ 2 ล้านบาท ทั้งนี้ ได้จัดสรรเงินงบประมาณให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย รวม 11 หน่วยงาน ดังนี้

ที่	หน่วยงาน	งบประมาณ (ล้านบาท)
1	สำนักงานปลัดกระทรวง	1,313.17
2	กรมการปกครอง	13,323.50
3	กรมโยธาธิการ	442.30
4	สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	1,515.00
5	กรมที่ดิน	62.93
6	กรมราชทัณฑ์	144.26
7	กรมการพัฒนาชุมชน	1,019.38
8	กรมการผังเมือง	12.96
9	กรุงเทพมหานคร	310.14
10	การเคหะแห่งชาติ	1,00.00
11	การประปาส่วนภูมิภาค	751.35
	<b>รวม</b>	<b>19,967.07</b>

ณ วันที่ 30 กันยายน 2543 ได้เบิกจ่ายแล้ว เป็นเงิน 17,945.38 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 94.55 ของวงเงินที่ได้รับการอนุมัติในปีงบประมาณ 2542 (18,942.62 ล้านบาท) และเบิกจ่ายในส่วนของวงเงินที่ได้รับอนุมัติเพิ่มเติมในปี 2543 (599.54 ล้านบาท) เป็นเงิน 515.11 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 85.92

2.7 โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) มีผลการดำเนินงานสรุป ดังนี้

2.7.1 โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ระยะที่ 1 (ปี 2536 - 2540) ดำเนินการใน 11,608 หมู่บ้าน งบประมาณเงินทุนสำหรับหมู่บ้าน 3,250.34 ล้านบาท ครั้วเรือน

ยากจนเป้าหมาย จำนวน 843,098 ครัวเรือน ขณะนี้ครัวเรือน  
เป้าหมายยืมเงินแล้ว 602,127 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.42

2.7.2 โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.)  
ระยะที่ 2 (ปี 2541 - 2544) ดำเนินการใน 28,038 หมู่บ้าน ระหว่าง  
ปี 2541- 2543 ดำเนินการได้ 7,026 หมู่บ้าน งบประมาณเงินทุน  
สำหรับหมู่บ้าน 1,967.20 ล้านบาท ครัวเรือนยากจนเป้าหมาย  
552,132 ครัวเรือน ขณะนี้มีครัวเรือนเป้าหมายยืมเงินแล้ว 271,881  
ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 49.24

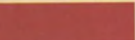
2.8 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน กระทรวงมหาดไทยให้  
ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน สะพาน และ  
แหล่งน้ำ) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนพัฒนาคุณ  
ภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดีกินดีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการ  
ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อสร้างความเจริญในพื้นที่เศรษฐกิจชุมชน และ  
ในพื้นที่เกาะต่างๆ ซึ่งในระยะที่ 1 (ปี 2543 - 2544) ได้ขยายเขต  
และติดตั้งระบบไฟฟ้าให้เกาะต่างๆ รวม 6 เกาะ ได้แก่ เกาะกลาง  
(บ้านคลองประสงค์) เกาะยาวใหญ่ เกาะตันหยงอูมา เกาะยะระ-  
โตดน้อย เกาะยะระโตดใหญ่ และเกาะเสม็ด ตลอดจนจัดทำ  
โครงการขยายเขตไฟฟ้าให้บ้านกู่กู (ชอยโหนดทรายทอง) อำเภอเมือง  
จังหวัดภูเก็ต เพื่อให้ราษฎรได้ใช้ประโยชน์ด้านไฟฟ้าอย่างทั่วถึงกัน  
นอกจากนี้ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ยังได้จัดทำ

โครงการที่สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ได้ให้สัมปทานเอกชนดำเนินการในโครงการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร (BTS) มูลค่า 43,000 ล้านบาท ซึ่งได้เปิดให้บริการแก่ประชาชนแล้วตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2542 โครงการก่อสร้างสะพานพระราม 8 เชื่อมระหว่างปลายถนนวิสุทธิกษัตริย์ ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาและบรรจบกับโครงการถนนคูขนานลอยฟ้าบรมราชชนนี กรมโยธาธิการ ได้จัดทำโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานกรุงเทพ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานชื่อสะพานว่า “สะพานพระราม 3” และได้เสด็จเปิดใช้สะพานอย่างเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2543 และโครงการก่อสร้างถนนวงแหวนอุตสาหกรรม เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้เป็นเส้นทางขนถ่ายและลำเลียงสินค้าระหว่างท่าเรือกรุงเทพฯ และโรงงานอุตสาหกรรมย่านพระประแดง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จไปวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างแล้ว เมื่อวันที่จันทร์ที่ 29 พฤษภาคม 2543

กฤษฎีกา

ยุติธรรม





Ministry of Justice



กระทรวงยุติธรรม



นายสุทัศน์ เงินหมื่น  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม



การจัดทำความตกลงฯ กับต่างประเทศ



การจัดทำความตกลงฯ กับต่างประเทศ



การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและอาชญากรรม

ก ร : ก ร ว ง

ย ติ ธิ ร์ รม

### การดำเนินงานรอยพระยุคลบาท

โดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ข้าราชการพลเรือนเป็นประจำทุกปีในวันข้าราชการพลเรือน ดังนั้นกระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดให้มีโครงการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท โดยนำนั้ลัการจากพระบรมราโชวาทที่ได้พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือนดังกล่าวมาเป็นกรอบในการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการทุกระดับ เพื่อให้สามารถทำงานโดยยึดมั่นในพระบรมราโชวาทที่พระราชทานให้แก่ข้าราชการพลเรือนเพื่อเป็นกรอบและแนวทางประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง และเพื่อให้ข้าราชการกระทรวงยุติธรรมปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี เพื่อถวายพระราชสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุครบ 6 รอบ ในปี พ.ศ. 2542 โดยกระทรวงยุติธรรมได้จัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาท” ซึ่งนอกจากจะนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการแล้วยังทำให้ข้าราชการ

ทุกกลุ่มทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีต่อไป นอกจากนี้กระทรวงยุติธรรมได้ประมวลพระราชดำริและพระบรมราชโองการเป็นหนังสือ “พระราชดำริและพระบรมราชโองการพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” เพื่อแสดงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเพื่อข้าราชการและประชาชนทุกคนจะได้พร้อมใจกันปฏิบัติตามประมวลพระราชดำริและพระบรมราชโองการ หลักการ แนวทางปฏิบัติงานและการดำรงตนมายึดถือและปฏิบัติตามรอยพระยุคลบาทให้บังเกิดผลแก่ประชาชนและประเทศชาติโดยรวมสืบไป

## การดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ

กระทรวงยุติธรรมได้เร่งรัดดำเนินการเสนอร่างกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2540 โดยเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับการแยกศาลยุติธรรมเป็นอิสระ ประกอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 พระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 และพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เพื่อกำหนดให้ศาลยุติธรรมมีหน่วยธุรการที่เป็นอิสระ กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคดี การจ่าย การโอน และการเรียกคืนสำนวนคดี พระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 โดยมีให้นำระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ และเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 เพื่อดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกา พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาอาวุโส พ.ศ. 2542

## การอำนวยความสะดวกธรรม

กระทรวงยุติธรรม มีการสนับสนุนการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้ได้รับความสะดวกอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันทั่วประเทศ โดยขยายหน่วยงาน ดังนี้

1. เปิดทำการศาลสูงและศาลชั้นต้นในส่วนภูมิภาค จำนวน 23 แห่ง ได้แก่ ศาลอุทธรณ์ภาค 4-9 (6 แห่ง) ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง, ศาลล้มละลายกลาง, ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ (นางรอง), ศาลจังหวัดอุบลราชธานี (เดชอุดม), ศาลจังหวัดรัตนบุรี, ศาลจังหวัดกันทรลักษ์, ศาลจังหวัดหนองบัวลำภู, ศาลจังหวัดสระแก้ว, ศาลจังหวัดพิจิตร, และศาลแรงงานกลางสาขา 8 แห่ง

2. เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัว 1 แห่ง ได้แก่ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี

3. เปิดทำการศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ ลำปาง, จันทบุรี, สุพรรณบุรี, สระบุรี, ภูเก็ต, บุรีรัมย์, กาญจนบุรี, นครพนม, สิงห์บุรี, สตูลและปัตตานี

4. เปิดดำเนินการสำนักงานคุมประพฤติ จำนวน 12 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสกลนคร, กบินทร์บุรี, สิงห์บุรี, แม่สอด, อุทัยธานี, บึงกาฬ, ชัยภูมิ, ปัตตานี, ชัยนาท, สวรรคโลก, ตราด, มีนบุรี

5. เปิดดำเนินการสำนักงานบังคับคดีจังหวัด จำนวน 15 แห่ง ได้แก่ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดตาก, สิงห์บุรี, น่าน, แพร่, ชัยภูมิ, ปราจีนบุรี, ชัยนาท, ยโสธร, อำนาจเจริญ, นครพนม, รุ่งเรือง, เลย, สตูล, อุทัยธานี, มุกดาหาร

## การบริการประชาชน

ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนด้านต่างๆ ดังนี้

1. กรมบังคับคดีมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายด้านบังคับคดีและวางทรัพย์แก่ประชาชนทั่วไป โดยมีผู้เข้าร่วมฟังการบรรยาย รวม 7 รุ่น จำนวน 2,528 คน

2. ผลิตสื่อวีดีโอประเภทสารคดี เพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการให้ได้ถึงอำนาจหน้าที่และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรม

บังคับคดี และกระทรวงยุติธรรมจัดทำรายการวิทยุโทรทัศน์และวิทยุทัศน์  
เผยแพร่สดโทรทัศน์ รายการสารคดี “กฎหมายประชาชน” จำนวน 9  
ตอน ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ทุกวัน พุธสัปดาห์ หลังข่าว  
ภาคค่ำ และเผยแพร่รายการวิทยุ เรื่อง “คุยกันนอกศาล” ทางสถานีวิทยุ  
รัฐสภาคลื่น FM. 87.5 MHz ทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.00 - 15.00 น.

3. ศาลล้มละลายกลางและสำนักฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ได้จัด  
สัมมนาเรื่อง “การปรับโครงสร้างหนี้ โดยใช้กลไกของกฎหมายฟื้นฟู  
กิจการ” เพื่อเผยแพร่ความรู้แก่นักกฎหมายและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง  
ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปเพื่อให้ทุกฝ่ายได้เข้าใจและเห็นถึงความ  
สำคัญตลอดจนประโยชน์ของกระบวนการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้

4. กำหนดให้มีโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อ  
พิพาทและกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นสำหรับประชาชน โดยจัดอบรม  
ประชาชนทั่วประเทศจำนวน 325,000 คน และได้แจกหนังสือและเอกสาร  
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นแก่ประชาชนที่เข้าอบรม เพื่อมุ่งส่งเสริม  
ให้ประชาชนเลือกใช้วิธีไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแทนการฟ้องร้องเป็นคดีความ  
เพราะเป็นวิธีที่รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งช่วยลดปริมาณคดีขึ้นสู่  
ศาลได้อีกทางหนึ่ง

5. ดำเนินการจัดอบรมและเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน 15 โครงการ  
มีผู้ผ่านการฝึกอบรมและสัมมนา จำนวน 2,427 คน โดยให้ความรู้เกี่ยว  
กับกฎหมาย เช่น เรื่อง “การติดตามหนี้ยุค IMF”, เรื่อง พระราชบัญญัติ  
ล้มละลาย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ 4 รุ่น เรื่อง “รู้เท่าทัน  
ปัญหาเสพติด” เรื่อง กฎหมายฟื้นฟูเศรษฐกิจกระทรวงยุติธรรม  
เรื่อง “การประนอมหนี้” เรื่อง “การฟ้องเงินกฎหมายป้องกันอาชญากรรม  
ได้อย่างไร” ฯลฯ

6. จัดทำคู่มือติดต่อบริการศาลเพื่อเผยแพร่ประชาชน จำนวน  
2,450,000 เล่ม นอกจากนี้ยังได้ให้บริการประชาชนด้านการประชาสัมพันธ์  
โดยจัดให้มีโครงการพนักงานต้อนรับประจำศาล (สาวเสื้อเหลือง) และ  
โครงการพนักงานต้อนรับประจำกรมบังคับคดี (สาวชุดบานเย็น) คอยให้  
การต้อนรับและอำนวยความสะดวกให้บริการเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติ  
งานศาลที่ศาลากลางทุกแห่งทั่วประเทศ

## การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดทำโครงการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (T.O.M.) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงองค์กรศาล และเตรียมความพร้อมก่อนแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรม ตลอดจนเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการดำเนินการจัดทำมาตรฐานและพัฒนาระบบมาตรฐานสากลของไทย ด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐและให้ถือว่กิจกรรม 5 ส. เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะเป็นฐานให้บรรลุผลได้ โดยมีศาลเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 48 ศาล ได้ดำเนินการจัดอบรมในหลักสูตรต่างๆ ให้แก่ศาลก่อนลงมือดำเนินการ ได้แก่ หลักสูตรความรู้เกี่ยวกับ TOM (TOM CONCEPT) การนำเทคนิคและเครื่องมือ TOM ไปใช้ในการปฏิบัติงาน (TOM.WORKSHOP) กิจกรรมข้อเสนอแนะและวิธีการแก้ปัญหาด้วยวิธี QC. ระบบคุณภาพ ISO 9002 และหลักสูตรการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานทีมคุณภาพ (QT CLINIC) ดำเนินกิจกรรมตามโครงการคือ กิจกรรม 5 ส. กิจกรรมทีมคุณภาพ (QT) กิจกรรมคิวซี (QC) กิจกรรมข้อเสนอแนะ (SS) กิจกรรม ISO 9002 นอกจากนี้ยังจัดให้มีมหกรรม TOM ประจำปีของกระทรวงยุติธรรมศาลในกรุงเทพฯและสำนักงานอธิบดีภาค 1- 9 และจัดมหกรรม TOM ประจำปีของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งมีศาลที่ได้รับมาตรฐาน ISO 9002 คือ ศาลจังหวัดนครราชสีมา ศาลชนะเลิศกิจกรรมทีมคุณภาพ (QT) คือ ศาลจังหวัดพัทลุง ศาลชนะเลิศกิจกรรม 5 ส. คือ ศาลจังหวัดหลังสวน ศาลชนะเลิศกิจกรรมคุณภาพ (OC) คือ ศาลจังหวัดเลย ศาลชนะเลิศกิจกรรมข้อเสนอแนะ (SS) คือ ศาลจังหวัดสระบุรี

## การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)

กระทรวงยุติธรรมได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานของศาลและกระทรวงยุติธรรมให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วและเพื่อการใช้งบประมาณอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งรองรับการประสานงานทางข้อมูลของระบบทางสารสนเทศระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยจัดให้มีแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระทรวงยุติธรรมและศาลชั้น ซึ่งขณะนี้

อยู่ระหว่างนำแผนฯ มาปฏิบัติและสามารถสนับสนุนงานในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

### 1. ระบบสารสนเทศการจัดการงานคดีและบริหารทั่วไป

1.1 ได้จัดจ้างบริษัทเอกชนเขียนโปรแกรมระบบสารสนเทศ ส่วนงานคดีและการเงินของศาลชั้นต้นโดยทำการติดตั้งระบบแล้ว จำนวน 5 ศาล และขยายผลเพิ่มจำนวน 11 ศาล และติดตั้งระบบสารสนเทศ ส่วนงานคดีของศาลสูง จำนวน 5 ศาล

1.2 จัดให้มีโครงการระบบสารสนเทศคำพิพากษาศาลฎีกาขึ้น เป็นการปรับปรุงระบบเดิมที่มีอยู่แล้วให้สามารถอยู่ในระบบอินเตอร์เน็ต

1.3 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบข้อมูลข่าวสารภายใต้ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (FAX MODEM) เป็นการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในการติดต่อกับศาลด้วยระบบการตอบรับอัตโนมัติทางโทรศัพท์ โดยจัดซื้อระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ จำนวน 48 ชุด อยู่ระหว่างการทดสอบการใช้งาน

2. ระบบสารสนเทศการจัดการงานคุมประพฤติ จัดให้มีโครงการศูนย์ข้อมูลกรมคุมประพฤติโดยได้ดำเนินการจัดทำระบบฐานข้อมูลไปแล้ว 10 ระบบ และจัดให้มีโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด กรมคุมประพฤติได้ประสานกับสำนักงาน ป.ป.ส. เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งสองหน่วยงานเข้าด้วยกัน อยู่ระหว่างเตรียมการจัดซื้อครุภัณฑ์

3. ระบบสารสนเทศการจัดการงานบังคับคดี ผลการดำเนินการโครงการระบบคอมพิวเตอร์ของกรมบังคับคดีได้ติดตั้งคอมพิวเตอร์ ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรมบังคับคดีทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 702 เครื่อง ติดตั้งโปรแกรมระบบงาน 17 ระบบ และได้จัดตั้งศูนย์สารสนเทศเพื่อดูแลงานเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

### 4. ระบบงานประชาสัมพันธ์

4.1 เปิดตู้ไปรษณีย์ของศาลและกระทรวงยุติธรรม (ตู้ ปณ. 2 ปณ.๘, กระทรวงยุติธรรม กรุงเทพฯ 10900) ของกรมบังคับคดี (ตู้ ปณ. 101 ปณ.๘ บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10100) เพื่อรับฟังความคิดเห็นจาก

ประชาชนที่มาใช้บริการและนำข้อมูลมาพัฒนาทางด้านบริการต่อไป

4.2 จัดรายการวิทยุ “คุยกันนอกศาล” ได้ออกอากาศไปแล้วจำนวน 24 ตอน โดยออกอากาศทางสถานีวิทยุรัฐสภา คลื่น FM 87.50 MHz ทุกวันอาทิตย์เวลา 14.00 - 15.00 น. และออกอากาศ (บันทึกเทป) ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดเชียงใหม่ คลื่น FM 106.75 MHz และจังหวัดนครราชสีมา คลื่น FM 87.50 MHz

4.3 ผลดีวิถีทัศน์เพื่อเผยแพร่ให้กับศาลทั่วประเทศจำนวน 4 เรื่อง

5. ระบบสืบพยาน จัดให้มีโครงการติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านทางจอภาพเพื่อใช้ในการสืบพยานประเด็น (VIDEO CONFERENCE SYSTEM) เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้สำหรับสืบพยานประเด็น โดยไม่จำเป็นต้องให้พยานเดินทางมายังศาลต้นเรื่อง มีเป้าหมายติดตั้ง 14 แห่ง อยู่ระหว่างดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

6. ระบบอินเทอร์เน็ตกระทรวงยุติธรรม ได้จัดให้มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการติดต่อระหว่างหน่วยงานและให้บริการประชาชนที่สนใจสามารถค้นหาข้อมูลจากโฮมเพจ (Home Page) มีเว็บไซต์ ดังนี้ กระทรวงยุติธรรม คือ <http://www.moj.go.th/> สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม E-Mail : [gadmj@justice.moj.go.th](mailto:gadmj@justice.moj.go.th) สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ E-mail : [ojs@justice.moj.go.th](mailto:ojs@justice.moj.go.th) และ Home page ; <http://www.ojs.go.th>. กรมบังคับคดี E-mail : [rongtham.97@box.1.2-net.net.th](mailto:rongtham.97@box.1.2-net.net.th) Home page : <http://www.legal-ex-go.th>. กรมคุมประพฤติ E-mail : [infocenter@probation.go.th](mailto:infocenter@probation.go.th) สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตรา 2 <http://WWW.thai.net/court-region.2>

## กระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ

### 1. จัดทำความตกลงฯ กับต่างประเทศ

1.1 เจริญจัดทำความตกลงฯ ด้วยความช่วยเหลือกันและกันทางศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์

- ประเทศฝรั่งเศส ลงนามยอเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2540
- ราชอาณาจักรสเปน ลงนามเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2541

และแลกเปลี่ยนสัตยาบันพร้อมทั้งลงนามในพิธีสารแลกเปลี่ยนความตกลงฯ เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2542

- ประเทศออสเตรเลีย มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2541

- สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเป็น MOU ชื่อว่า "ข้อตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเอกสารด้านกฎหมายและข้อมูลทางศาลระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งราชอาณาจักรไทย และกระทรวงยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐเกาหลี"

1.2 เจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือในด้านอนุญาโตตุลาการระหว่างราชอาณาจักรไทยและ ประเทศออสเตรเลีย ลงนามและมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2541

1.3 เจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านกฎหมายและการศาล

- สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ลงนามและมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 7 ตุลาคม 2541

- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำร่างความตกลงฯ

1.4 อยู่ระหว่างเจรจาทัดความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางด้านกฎหมาย การศาล และอนุญาโตตุลาการ ระหว่างกระทรวงยุติธรรมแห่งประเทศไทยและกระทรวงยุติธรรมแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์

1.5 อยู่ระหว่างเจรจาทัดความตกลงระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งคืนสิ่งหามิทรัพย์ทางวัฒนธรรมและความร่วมมือในการส่งคืนยานพาหนะที่ถูกโจรกรรม ซึ่งได้หารือกันเมื่อวันที่ 3 - 5 เมษายน 2543 ณ กรุงเทพมหานคร

## 2. จัดทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน กับต่างประเทศ

2.1 ราชอาณาจักรกัมพูชา ลงนามเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2541\*

2.2 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลงนามเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2542\*

2.3 สาธารณรัฐเกาหลี ลงนามเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2542 \*

2.4 สาธารณรัฐประชาชนบังคลาเทศ ลงนามเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2542\*

2.5 ประเทศอินเดีย อยู่ระหว่างรอการตอบรับจากประเทศ

อินเดียในประเด็นสุดท้ายที่ได้หารือเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2542

2.6 ประเทศฝรั่งเศส อยู่ระหว่างการหารือเกี่ยวกับการร่างอนุสัญญาฯ

\*ขณะนี้อยู่กฎหมายที่ใช้อนูวัติตามสนธิสัญญาดังกล่าว (พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศดังกล่าว)

3. จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศมาประจำสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรมร่วมมือกับองค์การความช่วยเหลือระหว่างประเทศญี่ปุ่น (JICA) จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญญี่ปุ่น เป็นที่ปรึกษาด้านการออกแบบสถานแรกรับกับสถานฝึกอบรมและด้านการบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชน มาประจำที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 6 คน

## การป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและอาชญากรรม (พ.ย. 40 - ส.ค. 43)

### 1. งานสืบเสาะและพินิจและงานควบคุมและสอดส่อง

งานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ คุมคุมประพฤติได้ดำเนินงานด้านสืบเสาะและพินิจ จำนวน 124,521 คดี งานควบคุมและสอดส่อง จำนวน 126,182 คดี อยู่ระหว่างคุมประพฤติ 134,510 คดี คุมประพฤติเสร็จไป 268,908 คดี ผิดเงื่อนไข 80,449 คดี และพ้นการคุมประพฤติด้วยดีจำนวน 188,459 คดี

### การปฏิบัติงานดำเนินกิจกรรมชุมชน

• งานพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยใช้กิจกรรมทางศาสนา การอบรมธรรมะเข้าค่ายจริยธรรม การบรรพชา อุปสมบท การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม จำนวน 101,911 ราย

- งานบริการสังคม ดำเนินการจัดให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมสาธารณะประโยชน์จำนวน 159,480 ราย

• งานสงเคราะห์ผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ โดยให้การศึกษาค้นหางานฝึกอาชีพ ให้ยืมทุนประกอบอาชีพ สงเคราะห์อาหาร พาหนะ ค่ารักษาพยาบาล การประกันจำเลย รวมทั้งสิ้น 136,193 ราย แต่งตั้งอาสาสมัคร

คุมประพฤติกระทรวงยุติธรรมทั่วประเทศ รวม 103 รุ่น จำนวน 6,228 คน  
อาสาสมัครช่วยรับคดีตลอดสองตลกดจนให้คำแนะนำปรึกษาช่วยเหลือ  
ผู้ถูกคุมความประพฤติรวม 22,588 คดี

## 2. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- สืบเสาะและพินิจเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ซึ่ง  
พนักงานสอบสวนส่งตัวมาสถานพินิจฯ จำนวน 103,860 ราย

- งานควบคุมและสอดส่องเด็กและเยาวชนที่มีคำสั่งให้คุมประพฤติ  
จำนวน 53,544 ราย

- งานประมวลและรายงานข้อเท็จจริงคดีครอบครัว จำนวน 8,884  
ราย

- งานด้านการดูแลและบำบัดแก้ไขเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็ก  
และเยาวชนได้รับการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูหลังจากศาลมีคำสั่งส่งตัวเด็กและ  
เยาวชนให้เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจฯ

- สถานแรกรับเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก  
และเยาวชน จำนวน 29 แห่ง ได้รับเด็กและเยาวชนชายและหญิงผู้  
ต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ให้การดูแลและบำบัดแก้ไขในเบื้องต้นระหว่าง  
สอบสวนและการพิจารณาคดี จำนวน 41,670 ราย

- สถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและคุ้มครอง  
เด็กและเยาวชนจังหวัดต่างๆได้รับเด็กและเยาวชนชาย - หญิง เข้ารับการ  
อบรม จำนวน 33,202 ราย

### งานพิทักษ์คุ้มครองเด็กและเยาวชน

1. พัฒนาการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็กเยาวชนและครอบครัวป้องกัน  
และลดปัญหาอาชญากรรมแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนหลงกระทำผิด  
โดยจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาเยาวชนและครอบครัวทั้งในส่วนกลาง  
และภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 8 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ให้คำปรึกษา อาศรัยศาล  
อาญากรุงเทพใต้ บ้านเมตตา บ้านอุเบกขา บ้านปราณี โรงพยาบาล  
ตุลาการเฉลิมพระเกียรติ สถานพินิจสุราษฎร์ธานี สงขลา และนครสวรรค์  
ให้คำปรึกษาปัญหาแก่เด็กและเยาวชนฯ รวมทั้งสิ้น 7,336 ราย

2. เสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัวเพื่อป้องกันและลดปัญหา  
อาชญากรรม โดยให้การศึกษายาสามีและจัดฝึกวิชาชีพที่เหมาะสม

อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กและเยาวชนให้กลับสู่สังคมได้อย่างปกติสุข กระทรวงยุติธรรมได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศโดยได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากกรมอาชีวศึกษากรมการศึกษาออกโรงเรียน กรมอนามัย กรมพลศึกษา กรมจัดหางาน ครูฝึกของทหาร มูลนิธิส่งเสริมการพัฒนาบุคคล (เมอร์ซี) และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น (JICA)

3 ปฏิรูปและพัฒนาการบำบัดแก้ไข พิ้นฟู สงเคราะห์ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนและผู้กระทำผิดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยจัดให้มีวิธีที่เหมาะสมในรูปต่างๆ กัน โดยจัดทำโครงการดังต่อไปนี้

- โครงการพัฒนาระบบการบำบัด แก้ไข พิ้นฟู เด็กและเยาวชนโดยนำวิธีการชุมชนบำบัดมาประยุกต์ใช้กับเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทุกประเภทในสถานแรกรับและสถานฝึกอบรมทั่วประเทศ

- โครงการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในสถานแรกรับและสถานฝึกอบรมฯ ให้การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนและครอบครัว จำนวน 57,378 ราย ให้การบำบัดแก้ไขพิ้นฟูและพัฒนาเด็กและเยาวชน จำนวน 38,832 ราย

- โครงการสถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เพื่อให้การสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่พ้นจากการฝึกอบรมให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยดำเนินการก่อสร้างสถานสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ที่ตำบลคลองโยง จังหวัดนครปฐม คาดว่า จะแล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายน 2544 สามารถสงเคราะห์เด็กและเยาวชนจำนวน 200 คน

4. เร่งรัดและผลักดันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจรและได้รับผลรวดเร็ว

โดยดำเนินการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแก่เด็กและเยาวชน ในสถานพินิจทั่วประเทศ โดยตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติด ได้ดำเนินการอบรมส่งเสริมสุขภาพเด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติด จำนวน 44,900 คน และจัดตั้งศูนย์ชุมชนบำบัดที่จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่บ้านอุบะกษา

### 3. การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรม

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท คือการช่วยให้คู่กรณีสามารถตกลงประนีประนอมความกันได้โดยไม่ต้องมีคดีขึ้นสู่ศาลและสามารถอยู่ร่วมในชุมชนแบบฉันมิตร เกิดสภาพสังคมปรองดองเสริมสร้างการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น จัดให้มีโครงการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยฯ โดยจัดอบรมจำนวน 1,759 รุ่น รวมทั้งสิ้น 329,867 คน มีการระงับข้อพิพาทโดยวิธีอนุญาโตตุลาการ (คดีรับใหม่) จำนวน 252 เรื่อง ส่งเสริมเผยแพร่การไกล่เกลี่ยการประนอมข้อพิพาทและการอนุญาโตตุลาการโดยจัดพิมพ์หนังสือแนะนำสำนักงานอนุญาโตตุลาการและหนังสือรวบรวมบทความเกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการ จำนวน 5,000 เล่ม

งานไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทนอกศาล โดยจัดตั้งศูนย์ระงับข้อพิพาทและการส่งเสริมเผยแพร่การระงับข้อพิพาทในส่วนภูมิภาคขึ้น เพื่อกระจายความเป็นธรรม ต้องชะลอตามมติคณะรัฐมนตรี เปิดโอกาสให้ประชาชนที่เป็นผู้นำชุมชนได้เข้ามามีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชุมชนในฐานะ "อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน" (อ.ก.ช.) ได้มีกอบรม อ.ก.ช. จำนวน 27 รุ่น

### 4. มาตราการลดภาระคดีขึ้นสู่ศาล

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2542 เพื่อศึกษาหาแนวทางและรูปแบบการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล โดยให้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมดำเนินการ ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ และนักวิชาการ รวม 33 ท่าน และแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาแนวทางและรูปแบบการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล จำนวน 1 คณะ และคณะทำงาน 5 คณะ ขณะนี้อยู่ระหว่างการศึกษาแนวทางและรูปแบบด้วยความรอบคอบและเป็นภาพรวมทั้งระบบ

## การดำเนินการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

จากสภาพปัญหาเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณามาตรการทางกฎหมายเพื่อการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจของชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ให้มีหน้าที่ในการประสานงานและเสนอแนะนโยบายในการนำมาตรการทางกฎหมายมาสนับสนุนการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งยกร่างแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญหลายฉบับ ดังนี้ คือ จัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง จัดตั้งศาลล้มละลายกลางและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายล้มละลาย จัดตั้งสำนักฟื้นฟูกิจการลูกหนี้ กรมบังคับคดี แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 17) พ.ศ.2542 คดีมโนสาเร่ (ฉบับที่ 18) พ.ศ.2542 การบังคับคดี การพิจารณาโดยภาคินัด ส่วนร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณา คือ ร่างพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจเพื่อให้มีการนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันโดยไม่ต้องส่งมอบให้แก่เจ้าหนี้ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา เพื่อแก้ไขโทษปรับให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรมยังได้รับมอบหมายตามมติคณะรัฐมนตรี ให้เป็นเจ้าของเรื่องในการศึกษาหาแนวทางและรูปแบบการดำเนินการในเรื่องลดปริมาณคดีชั้นศาล เช่น การระงับข้อพิพาทโดยวิธีประนีประนอมยอมความ โดยวิธีอนุญาโตตุลาการ หรือโดยวิธีไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อลดภาระคดีชั้นศาลและเพื่อให้การแก้ไขปัญหาคือขัดแย้งทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ประหยัดและเป็นธรรม

### **การดำเนินงานตามโครงการภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ**

ปีงบประมาณ 2542 กระทรวงยุติธรรมได้รับอนุมัติวงเงินภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐฯ จำนวน 51 งาน/โครงการ เป็นเงิน 14,208,289 บาท ดำเนินการแล้วเสร็จ 16 งาน/โครงการ เบิกจ่ายเงินจากคลังแล้ว 502,085,263.50 บาท เงินถึงมือประชาชน 495,375,424.90 บาท คงเหลือ 312,123,025.50 บาท

การดำเนินงาน/โครงการของกระทรวงยุติธรรมภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐฯ ดังกล่าว มุ่งสนับสนุนและตอบสนองต่อมาตรการฯ 3 แนวทาง คือ

**แนวทางที่ 1** การลงทุนและสร้างงานเพื่อลดผลกระทบทางสังคม จากวิกฤติเศรษฐกิจ กระทรวงยุติธรรมได้จ้างผู้ว่างงานให้ปฏิบัติงานในงานและโครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนงานในภารกิจของหน่วยงานในสังกัด กระทรวงยุติธรรม 26 งาน/โครงการ จำนวน 3,081 อัตรา ประกอบด้วย บริญญาโท 41 อัตรา บริญญาตรี 1,685 อัตรา ปวช. - ปวส. 1,275 อัตรา และไม่กำหนดวุฒิ 80 อัตรา วงเงิน 237,278,979 บาท และการจัดฝึกอาชีพระยะสั้นให้กับบุคคลในครอบครัวของราชการที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยอยู่ในภาวะว่างงานจำนวน 11,844 งาน เป็นเงิน 1,687,237 บาท

**แนวทางที่ 2** การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์ ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การช่วยเหลือทางกฎหมายแก่จำเลยในคดีอาญา และการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมบทบาทชุมชนเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและกระบวนการยุติธรรมเบื้องต้นอันเป็นการลดภาวะคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและสร้างความสงบสุขในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจฯ ด้วยการจัดให้มีสนามกีฬา ที่กักเก็บน้ำบริโภคและเรือนเพาะชำสำหรับการฝึกวิชาชีพด้านการเกษตร

**แนวทางที่ 3** การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กระทรวงยุติธรรมได้จัดให้มีระบบตอบรับข้อมูลข่าวสารแบบอัตโนมัติทางโทรศัพท์ให้กับศาลสูง ศาลในกรุงเทพมหานคร และศาลขนาดใหญ่ในต่างจังหวัดรวม 48 แห่ง การส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของศาลยุติธรรมด้วยการติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพเพื่อใช้ในการสืบพยานประเด็นของศาลต่างๆ ทั่วราชอาณาจักร โดยจัดตั้งในพื้นที่ 15 จุด ทั้งศาลยุติธรรมในส่วนกลาง และสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตร 1 - 9 ตลอดจนการสนับสนุนเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการปฏิบัติงานของศาลและหน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายของศาลยุติธรรมภาค 4 - 9 และศาลล้มละลาย การขยายเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของกรมบังคับคดี และคอมพิวเตอร์สำหรับบันทึกคำพยานและเขียนคำพิพากษาในศาลชั้นต้น เป็นต้น

งาน/โครงการภายใต้มาตรการเพิ่มค่าใช้จ่ายภาครัฐ ของกระทรวง  
ยุติธรรมได้มุ่งการตอบสนองต่อหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินตามมาตรการนี้  
ซึ่งนอกจากจะได้ช่วยแก้ปัญหาสังคมและกระตุ้นเศรษฐกิจแล้วยังเป็น  
ประโยชน์ต่อการสนับสนุนงานในภารกิจของกระทรวงยุติธรรมและศาล  
เป็นอย่างดีอีกด้วย

## **การพัฒนาข้าราชการกระทรวงยุติธรรม**

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดอบรม สัมมนา และส่งข้าราชการ  
เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพให้กับ  
ข้าราชการตุลาการ โดยจัดอบรม/สัมมนา จำนวน 9 โครงการ จำนวน  
1,083 คน และข้าราชการตุลาการโดยจัดอบรมสัมมนา 36 โครงการ ส่ง  
เข้ารับการพัฒนาจากภายนอก 169 โครงการ จำนวน 3,674 คน จัด  
ประชุม/สัมมนานักคิดในกระบวนการยุติธรรม 13 โครงการ 1,039 คน  
อบรมประชาชนและสัมมนาอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน 5  
โครงการ 4,756 คน โดยจำแนกเป็นหน่วยงานดังต่อไปนี้

1. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จัดหลักสูตรอบรม/สัมมนา 10  
โครงการ ส่งเข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอก 3 โครงการ ผู้ได้รับ  
การพัฒนา จำนวน 1,010 คน

2. กรมคุมประพฤติ จัดหลักสูตรอบรม/สัมมนา 13 โครงการ ส่ง  
เข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอก 42 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนา  
จำนวน 1,293 คน

3. กรมบังคับคดี จัดหลักสูตรอบรม/สัมมนา 2 โครงการ ส่งเข้ารับ  
การพัฒนาจากหน่วยงานภายนอก 58 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนา จำนวน  
532 คน

4. สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ พัฒนาข้าราชการตุลาการโดย  
จัดหลักสูตรอบรม/สัมมนา 9 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนาจำนวน 1,083 คน  
พัฒนาข้าราชการตุลาการโดยจัดหลักสูตรอบรม/สัมมนา 6 โครงการ ส่ง  
เข้ารับการพัฒนาจากหน่วยงานภายนอก 63 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนา  
446 คน จัดประชุมสัมมนาร่วมบุคคลในกระบวนการยุติธรรม 13 โครงการ  
ผู้เข้าร่วมสัมมนา 1,039 คน จัดอบรมประชาชนและสัมมนาอาสาสมัคร

ใกล้เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน 5 โครงการ ผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนา 4,756 คน  
5. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จัดหลักสูตร  
อบรม/สัมมนา 5 โครงการ ส่งเข้ารับการสัมมนาจากหน่วยงานภายนอก  
3 โครงการ ผู้ได้รับการพัฒนา 393 คน

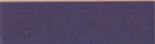
## สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์พลังงาน

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล  
ในการเสริมมาตรการประหยัดตามวิกฤติเศรษฐกิจ ในด้านสิ่งแวดล้อม  
และการอนุรักษ์พลังงานได้ส่งเสริมให้มีการประหยัดพลังงานอย่างมี  
ประสิทธิภาพโดยได้ขอความร่วมมือจากศาลและส่วนราชการในสังกัดให้  
ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีในการลดการใช้กระแสไฟฟ้าและน้ำประปา  
ลงอย่างน้อยร้อยละ 10 และมอบหมายนโยบายการใช้กระดาษและวัสดุ  
สำนักงานอย่างประหยัด พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินการ จากกา  
รติดตามผลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2540 ถึงเดือนธันวาคม 2542 ผลปรากฏ  
ว่าหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมและศาลสามารถลดค่าไฟฟ้าโดยเฉลี่ย  
ประมาณ 31.90% ค่าน้ำประปา 36.63% ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 21.30%  
ค่าโทรศัพท์ 8.80% ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ 81.41% และค่า  
ตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ 49.93% นอกจากนี้ศาลบาง  
แห่งยังได้เข้าร่วมการอนุรักษ์พลังงานในโครงการอาคารของรัฐ โดยอาคาร  
ศาลจะได้รับการปรับปรุงระบบและอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในอาคารเช่น  
ระบบแสงสว่าง ระบบปรับอากาศ ฯลฯ ให้มีการใช้พลังงานอย่างมี  
ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่วนการดำเนินการเพื่อเป็นการส่งเสริมการ  
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กระทรวงยุติธรรมได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริม  
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม อาทิ การปลูกต้นไม้ตามโครงการปลูกป่า  
เฉลิมพระเกียรติ การพัฒนาและปรับปรุงบริเวณศาลโดยการปลูกต้นไม้  
ไม่ดอกไม้ประดับ และสวนสมุนไพร เป็นต้น

กระทรวง

แรงงานและสวัสดิการสังคม





Ministry of Labour  
and Social Welfare



กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม



พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ

นายประยุทธ์ ศิริพานิชย์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม



กิจกรรมการจัดทำงานในประเทศ



การจัดทำงานต่างประเทศ

ก ร : ก ร ๖ ๗

# แ ร ง ง า น แ ละ ส วั ส ต ิ ก า ร ส ั ง ค ม

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นกระทรวงที่มีภารกิจสำคัญ ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจและสังคม โดยดำเนินการภายใต้ กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวง แผนงานหลักด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดผลกระทบ ทางสังคม โครงการเงินกู้จากต่างประเทศ เพื่อการลงทุนทางสังคม เพื่อให้ประชาชนผู้ ด้อยโอกาส ผู้ใช้แรงงาน นายจ้าง สถาน ประกอบการ ได้รับประโยชน์สูงสุดและมี คุณภาพชีวิตที่ดี โดยผลการดำเนินงานในช่วง 2 ปี 9 เดือน (พฤศจิกายน 2540- สิงหาคม 2543) สรุปได้ ดังนี้

## ภารกิจด้านเศรษฐกิจ

1. ด้านการเพิ่มและขยายโอกาสการมีงานทำ ได้ดำเนินการเพื่อเพิ่มและขยายโอกาสการมีงานทำโดยสนับสนุนและส่งเสริมการมีงานทำให้กับประชาชนทั่วไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ประสงค์จะทำงาน ผู้ว่างงาน และผู้หางานทำใหม่ โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้ ส่งคนหางานไปทำงานในต่างประเทศ 376,066 คน บรรจุงานต่างประเทศ จำนวน 536,896 คน ทำให้มีรายได้เงินตราต่างประเทศส่งกลับโดยผ่านระบบธนาคาร ประมาณ 165,904 ล้านบาท

- บริการแนะแนวอาชีพ โดยให้คำปรึกษาด้านอาชีพแก่ผู้หางาน นักเรียน นักศึกษาและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ จำนวน 1,932,939 คน

- การควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมการทำงานของคนงานต่างด้าวในประเทศไทย ให้เป็นไปตามกฎหมาย และเกิดประโยชน์แก่ประเทศให้มากที่สุด โดยได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมจากคนต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานในประเทศไทยโดยถูกกฎหมาย ประมาณ 323.85 ล้านบาท และมีการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน บางประเภทในบางพื้นที่ตามมติคณะรัฐมนตรี ตลอดจนการจับกุมผู้ลักลอบทำงานและผลักดันออกนอกประเทศ ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมาถึงปัจจุบันได้ทำการผลักดันออกไปแล้วประมาณ 633,663 คน

- การคุ้มครองคนหางาน คุ้มครองและป้องกันมิให้คนหางานถูกหลอกลวงเอาไรด์เอาเปรียบจากบริษัทจัดหางาน โดยกรมการจัดหางานได้ให้ความช่วยเหลือคนหางาน จำนวน 11,252

ราย และทำให้คนหางานได้รับเงินคืนประมาณ 290.30 ล้านบาท โดยกระทรวงได้จัดตั้งศูนย์ปราบปรามผู้เป็นภัยต่อคนหางาน ใน เขตกทม. 1 แห่ง ต่างจังหวัด 3 แห่งคือ ศูนย์ จ.อุตรธานี จ.บุรีรัมย์ และ จ.เชียงใหม่

นอกจากนี้ ยังตั้งคณะทำงานเพื่อเร่งปราบปรามการหลอกลวงคนหางานไปทำงานต่างประเทศ มีการดำเนินคดีผู้กระทำผิดอย่างเฉียบขาด และลงโทษทางทะเบียนกับบริษัทจัดหางานที่กระทำผิดทุกรายพร้อมทั้งให้การช่วยเหลือคนหางานที่ถูกหลอกลวงอย่างเต็มที่

2. ด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้ปรับปรุงการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มประสิทธิภาพให้เกิดความชำนาญเพิ่มขึ้น และให้ผลผลิตของแรงงานสูงขึ้น ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานพัฒนาฝีมือแรงงาน ปี 2541-2543

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน (คน)			
	พ.ย. 40 - ส.ค. 43	2541 พ.ย. 40 - ก.ย. 41	2542 ต.ค. 41 - ก.ย. 42	2534 ต.ค. 42 - ส.ค. 43
1 ฝึกเตรียมเข้าทำงาน	201,438	85,368	73,474	42,596
2 ฝึกยกระดับฝีมือ แรงงาน	397,201	130,568	158,467	108,166
3 ทดสอบมาตรฐาน ฝีมือแรงงาน	95,047	29,379	39,242	26,426
4 พัฒนาบุคลากรฝึกและ พัฒนาฝีมือแรงงาน	14,431	6,232	4,343	3,856

และผลการสัมมนาผู้จบการฝึกฝีมือแรงงานจากกระทรวง  
แรงงานและสวัสดิการสังคม พบว่าผู้สำเร็จการศึกษามุ่งงานทำคิด  
เป็น ร้อยละ 73.44 มีลักษณะงานที่ตรงกับสาขาที่จบฝึก ร้อยละ  
90.03 มีรายได้เฉลี่ยเดือนละประมาณ 4,000 บาท

- ส่งเสริมภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาฝีมือแรงงาน  
พ.ร.บ. ส่งเสริมการฝึกอาชีพ พ.ศ. 2537 ส่งเสริมและสนับสนุนให้  
สถานประกอบกิจการดำเนินการฝึกอาชีพโดยจะได้รับสิทธิ  
ประโยชน์ตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น สิทธิประโยชน์ในการหักค่า  
ใช้จ่าย ที่ใช้เพื่อการฝึกอาชีพ เพิ่มอัตร้อยละ 50 สามารถ  
จดทะเบียนให้สถานประกอบกิจการเป็นผู้ดำเนินการเองได้ 20  
แห่ง และสิทธิประโยชน์ทางภาษีในการหักค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการ  
ฝึกอบรม เพิ่มอัตร้อยละ 50 มีภาคเอกชนพัฒนาฝีมือ ลูกจ้าง  
ตนเองได้ 612,978 คน

- จัดตั้งกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นการช่วยเร่งรัด  
การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยให้การสนับสนุนเงินกู้  
ระยะสั้น ดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี แก่กำลังแรงงานใหม่ที่กำลังจะ  
เข้าสู่ระบบการจ้างงาน แรงงานที่ถูกเลิกจ้าง และแรงงานที่อยู่ใน  
ระบบการจ้างงานใช้ในการพัฒนาคุณภาพฝีมือของตนเองให้สูงขึ้น  
และสามารถให้แรงงานทำสัญญากู้ยืมจากกองทุนพัฒนาฝีมือ  
แรงงาน จำนวน 19,976 คน

- จัดทำแผนแม่บทพัฒนากำลังคน เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม  
และบริการของประเทศไทย พ.ศ. 2543 - 2549 เพื่อใช้เป็น  
กรอบทิศทาง การพัฒนากำลังคนในประเทศระยะ 5 - 10 ปีข้างหน้า  
ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ขณะนี้อยู่  
ระหว่างยกร่างพัฒนากำลังคนภายใต้คณะกรรมการพัฒนาแรงงาน

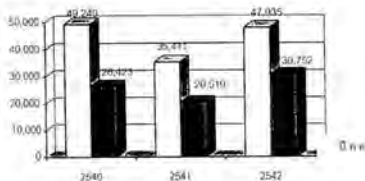
และประสานงานการฝึกอบรมแห่งชาติ (กพร. ปช.)

3. ด้านการเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ใช้แรงงาน ดำเนินการเพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ป้องกันการใช้แรงงานหญิงและเด็ก ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ลูกจ้างได้รับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์มากยิ่งขึ้น มีผลการดำเนินการ ดังนี้

- ตรวจคุ้มครองการใช้แรงงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป เฉลี่ยปีละ 41,485 แห่ง ลูกจ้างได้รับการคุ้มครองดูแลปีละ 2,156,705 คน ตรวจการใช้แรงงานหญิงและเด็กในสถานประกอบกิจการ 92,005 แห่ง และดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ผลการตรวจ พบว่าในปี 2542 มีสถานประกอบกิจการที่ปฏิบัติตามถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเพิ่มขึ้นจากปี 2541 และปี 2540 โดยในปี 2542 มีสถานประกอบกิจการผ่านการตรวจปฏิบัติตามถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 64.15 เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ร้อยละ 6.36 และเพิ่มขึ้นจากปี 2540 ร้อยละ 10.46

#### แผนภูมิที่ 1 แสดงผลการตรวจสถานประกอบกิจการ

ข้อมูลแสดงเป็นร้อยละ



- โครงการตรวจคุ้มครองแรงงานหญิงและเด็กเพื่อสนับสนุนการส่งออก เป็นการส่งเสริมมาตรฐาน SA 8000 : Social Accountability 8000 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิคนงานเพื่อลดปัญหาการถูกกีดกันทางการค้าจากตลาดโลก

- ส่งเสริมพัฒนาและคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน เป็นการขยายความคุ้มครองแก่แรงงานนอกระบบ โดยเฉพาะกลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้าน โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของผู้รับงานไปทำที่บ้าน และให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องค่าตอบแทน สวัสดิการที่เหมาะสม ความปลอดภัยในการทำงานและความมั่นคง ปัจจุบันมีกลุ่มผู้รับงานไปทำที่บ้านแล้ว 1,218 กลุ่ม มีทะเบียนผู้รับงานไปทำที่บ้าน 200,000 คน ทะเบียนผู้ว่าจ้าง 417 ราย

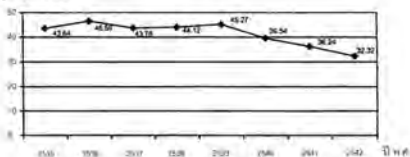
- ปรับปรุงและผลักดันให้มีการใช้บังคับกฎหมายที่สำคัญ เช่น พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 สิงหาคม 2541 ทำให้สถานประกอบการมีมาตรฐานการปฏิบัติต่อลูกจ้างที่เป็นธรรมและชัดเจน และ พ.ร.บ. แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2534 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 8 เมษายน 2543 เพื่อใช้แทน พ.ร.บ. พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ทำให้พนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์มีเสรีภาพในการรวมตัวกันจัดตั้งสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ขณะนี้จัดตั้งแล้ว 43 แห่ง เป็นการสร้างระบบแรงงานสัมพันธ์ที่เหมาะสมและเป็นไปตามหลักสากลในรัฐวิสาหกิจ

- กำหนดเป้าหมายเพื่อลดสถิติอัตราการประสบนันตราย เนื่องจากการทำงานภายในปี 2544 ให้เหลือ 26 : 1,000 ราย จากตัวเลขอัตราการประสบนันตรายในปี 2541 มีจำนวนอัตรา

การประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน 36 : 1,000 ราย ปี 2542  
 อัตรา 32 : 1,000 ราย และปี 2543 กำหนดเป้าหมายไว้ในอัตรา  
 28 : 1,000 ราย

**แผนภูมิที่ 2** แสดงแนวโน้ม “จำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายต่อลูก  
 จ้าง 1,000 คน” (อัตราการประสบอันตรายจากการทำงาน)

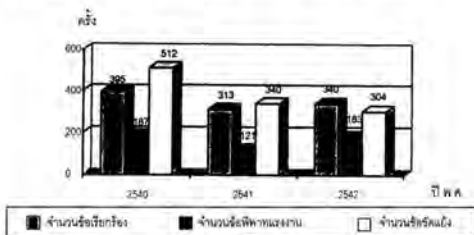
จำนวนลูกจ้างประสบอันตราย  
 ต่อจำนวนลูกจ้าง 1,000 คน



หมายเหตุ ที่มาของข้อมูลกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สำนักงานประกันสังคม

- ส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์เชิงรุก โดยใช้ระบบทวิภาคีเพื่อ  
 แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสถานประกอบกิจการ ผลการดำเนินงาน  
 ส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ปรากฏว่าอัตราการเกิดข้อพิพาท  
 แรงงานต่อจำนวนข้อเรียกร้องในปี 2542 ลดลงจากปี 2541 และปี  
 2540 โดยในปี 2541 เกิดข้อพิพาทแรงงานคิดเป็นร้อยละ 38.66  
 ของข้อเรียกร้อง ลดลงจากปี 2540 ที่เกิดข้อพิพาทแรงงานเป็น  
 ร้อยละ 47.34 ของข้อเรียกร้องและในปี 2542 เกิดข้อเรียกร้อง  
 แรงงานคิดเป็นร้อยละ 46.33 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2541 แต่ลดจาก  
 ปี 2540 และการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบกิจการในปี 2541  
 และ 2542 ลดลงจากปี 2540

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนข้อเรียกร้องข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้ง



- จัดประชุมผู้แทนสภาองค์การนายจ้าง สภาองค์การลูกจ้าง และกระทรวงแรงงานฯ และได้มีการร่วมลงนาม “แนวปฏิบัติว่าด้วยการส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์ในภาวะวิกฤต พ.ศ. 2541” เพื่อเผยแพร่ให้สถานประกอบกิจการองค์การนายจ้าง องค์การลูกจ้างใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในสถานประกอบกิจการ

- จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างขึ้นตาม พ.ร.บ. คຸ້ມครອງแรงงาน 2541 โดยรัฐบาลให้เงินอุดหนุน 200 ล้านบาท เพื่อให้การสงเคราะห์ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง ที่ไม่ได้รับสิทธิตามกฎหมายกำหนด เช่น นายจ้างตาย นายจ้างล้มละลายฯลฯ ขณะนี้ช่วยลูกจ้างแล้ว 681 คน เป็นเงิน 3.18 ล้านบาท

4. ด้านการส่งเสริมสวัสดิการสังคม (การประกันสังคม) เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตแก่ลูกจ้างในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ซึ่งในระบบประกันสังคม เดือนสิงหาคม 2543 มีผู้ประกันตน จำนวน 5.92 ล้านคน และสถานประกอบการ จำนวน 105,736 แห่ง โดยดำเนินการที่

## สำคัญ ดังนี้

- ขยายสิทธิประโยชน์กรณีสงเคราะห์บุตรและชราภาพ โดยกองทุนประกันสังคมเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2541 และเริ่มจ่ายเงินสงเคราะห์บุตรให้แก่บุตรผู้ประกันตน ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2542 ถึงสิงหาคม 2543 มีบุตรผู้ประกันตนได้รับเงินสงเคราะห์จำนวน 650,199 ราย เป็นเงิน 831.75 ล้านบาท สำหรับกรณีชราภาพ เริ่มจ่ายเงินบำเหน็จชราภาพตั้งแต่เดือนเมษายน 2542 ถึงเดือนสิงหาคม 2543 มีผู้รับบำเหน็จชราภาพจำนวน 9,654 คน เป็นเงิน 11.40 ล้านบาท

- ขยายความคุ้มครองผู้ประกันตนที่สิ้นสภาพการจ้าง โดยผู้ประกันตนไม่ต้องจ่ายเงินสมทบ ได้ช่วยเหลือผู้ประกันตนแล้ว 49,735 คน

- ลดภาระค่าใช้จ่ายของนายจ้าง ลูกจ้าง รัฐบาล โดยลดอัตราเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนและกองทุนประกันสังคม โดยลดอัตราการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนจากเดิมจัดเก็บร้อยละ 0.2 - 2.0 ของค่าจ้างเป็น 0.2 - 1.0 ของค่าจ้างทำให้นายจ้างลดค่าใช้จ่ายได้ประมาณ 535.10 ล้านบาท

- ลดค่าใช้จ่ายในการส่งเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมของนายจ้างลูกจ้างและรัฐบาลจากเดิมจัดเก็บฝ่ายละ ร้อยละ 1.5 ของค่าจ้าง เป็นฝ่ายละร้อยละ 1 ของค่าจ้าง ทำให้ในปี 2542 สามารถลดค่าใช้จ่ายในการส่งเงินเข้าสมทบได้ฝ่ายละประมาณ 1,811.60 ล้านบาท

- ปรับปรุงประสิทธิภาพการให้บริการโดยนำระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ มาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้สามารถบริการผู้ประกันตนที่ขอรับประโยชน์ทดแทนแล้วเสร็จภายใน 1 วันได้

ร้อยละ 95 ของผู้มารับบริการ และสามารถติดต่อขอรับประโยชน์ทดแทนทางโทรศัพท์ โดยโอนเงินผ่านระบบธนาคารหรือทางไปรษณีย์ และยังได้จัดส่งบัญชีรายชื่อผู้ประกันตนให้สถานพยาบาลตรวจสอบสิทธิ ทำให้บริการแก่ผู้ประกันตนได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

- เสริมสภาพคล่องให้กับสถานประกอบการเพื่อรักษาสถานภาพการจ้างงาน โดยนำเงินกองทุนประกันสังคม จำนวน 4,800 ล้านบาท ลงทุนผ่านบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) และธนาคารพาณิชย์ 3 แห่ง โดยสถาบันการเงินจะต้องปล่อยสินเชื่อแก่สถานประกอบการที่มีคุณสมบัติตามกำหนด ขณะนี้ปล่อยสินเชื่อไปแล้ว 963 ราย เป็นเงิน 20,547.71 ล้านบาท ส่งผลให้เกิดการจ้างงาน 371,222 คน

- ปรับปรุงคุณภาพบริการทางการแพทย์ โดยมีคณะกรรมการการแพทย์ออกตรวจมาตรฐานและควบคุมคุณภาพการรักษาพยาบาล สถานพยาบาล ผลจากการดำเนินการทำให้ข้อร้องเรียนด้านบริการทางการแพทย์ลดลงกล่าวคือ จำนวนข้อร้องเรียนบริการทางการแพทย์ในปี 2542 ลดลงจากปี 2541 เป็นจำนวน 187 ราย ในปี 2542 มีข้อร้องเรียน จำนวน 836 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.016 ของผู้ประกันตน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนข้อร้องเรียนในปี 2541 จำนวน 1,023 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 0.018 ของผู้ประกันตน รายละเอียดดังนี้

**ตารางที่ 2** เปรียบเทียบจำนวนข้อร้องเรียนเรื่องการให้บริการงาน  
ประกันสังคม ปี 2541 - 2543

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน (คน)		
	2541	2542	2534
ข้อร้องเรียน (ราย)	1,023	836	599
ประสานงานและแก้ไขแล้ว (ราย)	926	648	608
จำแนกเป็น			
- เรียกเก็บค่าบริการทางการแพทย์	240	162	116
- ด้านบริการทางการแพทย์	370	277	314
- การบริหารจัดการของโรงพยาบาล	44	35	20
- ประสานขอคำแนะนำเกี่ยวกับงาน ประกันสังคม	282	174	158
จำนวนข้อร้องเรียนคิดเป็นร้อยละของ จำนวนผู้ประกันตน	0.018	0.015	0.010

ที่มา กองประสานการแพทย์และฟื้นฟูสมรรถภาพ สำนักงานประกันสังคม  
หมายเหตุ ปี 2541 (พ.ย. 40 - ต.ค. 41) ปี 2542 (พ.ย. 41 - ต.ค. 42)  
ปี 2543 (พ.ย. 42 - ต.ค. 43)

**เตรียมการขยายความคุ้มครองประกันสังคมใน 2 กรณี คือ**

(1) เตรียมการขยายความคุ้มครองการประกันสังคมกับ  
สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 1 - 9 คน ตั้งแต่ 1 เมษายน 2542  
จะมีจำนวนสถานประกอบการประมาณ 1.24 ล้านแห่ง ลูกจ้าง  
ประมาณ 3.59 ล้านคน เข้าสู่ระบบประกันสังคม ซึ่งจะให้ความ  
คุ้มครองทั้งสองกองทุนคือ กองทุนประกันสังคม และกองทุนเงิน  
ทดแทน ขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และ  
ศึกษาเตรียมการขยายความคุ้มครองประกันการว่างงาน

(2) เตรียมการประกันสังคมกรณีว่างงาน ได้ศึกษาเตรียม  
การขยายความคุ้มครองกรณีประกันการว่างงานโดยมีคณะ-

กรรมการระดับกระทรวง และคณะกรรมการของสำนักงานประกันสังคม พิจารณารูปแบบและวางแผนดำเนินการ และ JICA ส่งผู้เชี่ยวชาญมาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาสำหรับการจัดตั้ง “กองทุนพิเศษช่วยเหลือผู้ว่างงาน” ได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ “โครงการจัดตั้งกองทุนพิเศษช่วยเหลือผู้ว่างงานอันเนื่องมาจากถูกเลิกจ้าง” ซึ่งจะได้นำเสนอกระทรวงฯ และคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

## ภารกิจด้านสังคม

### 5. ด้านการส่งเสริมสวัสดิการสังคม (การประชาสงเคราะห์)

1. ด้านการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิ นอกจากการให้การดูแล ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ด้อยโอกาสและประชาชนผู้ประสบปัญหาเดือดร้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม อันได้แก่ เด็ก คนพิการ สตรี ผู้สูงอายุ ตลอดจนผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ประมาณ 17,706,192 คน แล้วกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมยังมุ่งเน้นการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประชาชนกลุ่มดังกล่าว เพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีคุณค่า ตลอดจนส่งเสริมสิทธิโอกาสและความเสมอภาคในการอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนอย่างปกติ ผลงานสำคัญ อาทิ

- ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติภายใต้ พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ 20 พ.ศ. 2542 (การสืบพยานเด็ก) โดยกรมประชาสงเคราะห์ได้เตรียมสถานที่และบุคลากร เพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวด้วยแล้ว

- ประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทย  
ปฏิญญาผู้สูงอายุไทย

- ผลักดันให้มีการออกกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดสิ่ง  
อำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและประสานหน่วยงานที่  
เกี่ยวข้อง ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงให้เป็นรูปธรรม

- เข้าร่วมโครงการประสานความร่วมมือหน่วยงาน  
สหประชาชาติเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์และเด็กในอนุภาคลุ่มแม่น้ำ-  
โขง ซึ่งเป็นโครงการประสานความร่วมมือหน่วยงานภายใต้ UN  
ทั้งนี้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยกรมประชาสงเคราะห์  
ทำหน้าที่ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ

2. ด้านการเสริมสร้างความมั่นคงและศักยภาพของ  
ครอบครัวและชุมชน ภายใต้วิถีกฤติเศรษฐกิจ กระทรวงแรงงาน  
และสวัสดิการสังคมมุ่งเน้นให้ผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบปัญหาความ  
เดือดร้อน และผู้ประสบปัญหาทางสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่กับ  
ครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติลงานสำคัญ อาทิ

2.1 การเสริมสร้างโอกาสมีงานทำ โดยการส่งเสริม  
อาชีพ พัฒนาทักษะทางอาชีพให้ทุนประกอบอาชีพ ตลอดจนให้กู้  
ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ รายละเอียดดังนี้

- ฝึกอาชีพสตรีและเยาวชนสตรีด้อยโอกาสในศูนย์  
ฝึกฯ และในชุมชนจำนวน 46,101 คน สตรีที่สำเร็จการฝึกอาชีพ  
ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 81.7 และประกอบอาชีพส่วนตัว  
ร้อยละ 18.3 มีรายได้เฉลี่ยคนละ 3,500 - 4,500 บาท/เดือน

- ส่งเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพ โดยสนับสนุน  
การรวมกลุ่มประกอบอาชีพกลุ่มละ 5 - 10 คน สนับสนุนเงินทุน  
กลุ่มละไม่เกิน 20,000 - 40,000 บาท ปัจจุบันมีการรวมกลุ่ม

ประกอบอาชีพแล้ว 7,779 กลุ่ม 80,007 คน สงเคราะห์เงินจำนวน 166.57 ล้านบาท ส่งผลให้สมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 3,630 บาท/เดือน/คน

- ให้อุปยืมเงินทุนประกอบอาชีพรายละไม่เกิน 15,000 บาท ปลอดดอกเบี้ยผ่อนชำระคืนภายใน 5 ปี จำนวน 89,219 ราย เป็นเงิน 897.93 ล้านบาท ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย 6,000 - 9,000 บาท/คน/เดือน

- ส่งเสริมอาชีพตามโครงการทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ และโครงการรวมน้ำ+ใจถวายในหลวง มีผู้เข้าร่วมโครงการ 357 ครอบครัว และสนับสนุนพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ จำนวน 7,171 ราย เป็นเงิน 20.7 ล้านบาท ส่งผลให้สมาชิกมีอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืน มีรายได้เฉลี่ยปีละ 97,100 บาท

2.2 การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยการเพิ่มจำนวนผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้รับเบี้ยยังชีพ จากเดิม 318,000 คน เป็น 400,000 คนและเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพจาก 200 บาท เป็น 300 บาท/คน/เดือน นอกจากนี้ยังให้การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนพิการคนละ 500 บาท/เดือน อีกจำนวน 15,000 คน

2.3 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมดำเนินการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในสังคมเพื่อการดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส โดยการสนับสนุนเงินอุดหนุนองค์กรภาคเอกชนด้านสวัสดิการสังคม การส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ด้อยโอกาส โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน

จำนวน 200 แห่ง โครงการอบรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน (CBR) การสร้างเครือข่ายในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมโดยส่งเสริมให้มีการตั้งศูนย์ประสานงานองค์การเอกชนขึ้นทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคปัจจุบันมีจำนวน 19 แห่ง ดำเนินการเพื่อประสานความร่วมมือให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนเป็นหลักสำคัญในการสร้างกระบวนการสนธิใหม่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

## ภารกิจพิเศษในภาวะวิกฤต

### 1. มาตรการบรรเทาปัญหาการว่างงาน

มีผลการช่วยเหลือประชาชนผู้ถูกเลิกจ้าง ผู้ว่างงาน ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ มีการดำเนินการใน 9 มาตรการ ส่งผลให้เกิดการจ้างงานโดยตรงทั้งชั่วคราวและถาวร จำนวน 4,268,244 คน การจ้างงานทางอ้อม 3,203,463 คน และประชาชนได้รับประโยชน์อื่น ๆ จำนวน 7,315,655 คน

### 2. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและลดผลกระทบทางสังคม

#### 2.1 โครงการเงินกู้ต่างประเทศ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้รับการจัดสรรเงินกู้จากต่างประเทศ เพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคม อันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจ 4 แห่ง คือจากธนาคารโลก (World Bank) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) JBIC และ Miyazawa Plan รวม 3,551,67 ล้านบาท ดำเนินงานระหว่างปี 2541-2544 ทำให้ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ โดยตรง 882,062 คน และยังคงประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวมอีกด้วย

#### 2.2 โครงการเพื่อบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤต

เศรษฐกิจ (ค่าใช้จ่ายงบกลาง) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้รับอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมจากเงินงบกลางจำนวน 933.87 ล้านบาท เพื่อดำเนินการ 16 โครงการ มีประชาชนและผู้ถูกเลิกจ้าง/ว่างงาน ได้รับประโยชน์ จำนวน 146,801 คน

2.3 โครงการเกษตรโรงงาน ขณะนี้ดำเนินการแล้ว 60 จังหวัด มีสถานประกอบกิจการร่วมโครงการ 123 แห่ง คนงานร่วมโครงการ 4,186 คน และมีพื้นที่ทำการเกษตร 1,125 ไร่

### 3. โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและสังคม

3.1 จัดตั้งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านปัจจุบัน มีจำนวน 70,575 ศูนย์ และสนับสนุนเงินอุดหนุนศูนย์ฯ ละ 12,500 บาท แล้ว จำนวน 68,700 ศูนย์

3.2 โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน โดยใช้เงินงบกลาง เงินกู้ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และ Miyazawa Plan จ้างบัณฑิตอาสาและผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน จำนวน 30,287 คน

3.3 โครงการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อประชาชน เพื่อนำบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของกระทรวงฯ ไปให้บริการประชาชนในชุมชนแออัด และเป็นการเพิ่มโอกาสการมีงานทำของประชาชนในชุมชน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ให้คำปรึกษาแนะแนวอาชีพ จำนวน 214 คน ให้การสงเคราะห์เด็ก คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส 980 คน เป็นเงิน 380,000 บาท ส่งเสริมให้ประชาชนรับงานไปทำที่บ้าน 6/120 กลุ่ม/คน ให้ทุนการศึกษาสวัสดิการแรงงาน 50 ราย บริการแนะนำและซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า 22 คน และจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่มีประชาชนมารับบริการและขอคำปรึกษา 220 คน

กระทรวง

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี  
และ สิ่งแวดล้อม



SOT  
2020

**Ministry of Science, Technology and Environment**



กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม



นายอาทิตย์ อุไรรัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

นายพรเทพ เตชะไพบูลย์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม



สถาบันมาตรฐานแห่งชาติ ได้จัดงานสัมมนาครบรอบสองปี ของสถาบันฯ  
ชื่อ "The Role of Metrology in Supporting Export and International Trade"  
เดือนมิถุนายน 2543 โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ  
และภาคอุตสาหกรรม กว่า 300 คน



กรมวิทยาศาสตร์บริการ การวิเคราะห์ทดสอบฯ  
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี



ก ร : ก ร ๖ ๖

## วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

### และ สิ่ง แวด ล้อม

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้ดำเนินงานโครงการสำคัญ ๆ ตามนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้มีการปรับโครงสร้างการผลิต พัฒนาขีดความสามารถทาง ว. และ ท. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนากำลังคนทาง ว. และ ท. ทั้งนี้ เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันได้ในตลาดโลก และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ในสถานการณ์ที่ประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มี

นโยบายที่จะนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการกอบกู้  
วิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ โดยการผลักดันงาน/โครงการ ด้าน  
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีศักยภาพเพียงพอและเหมาะสมที่  
จะนำไปใช้ให้เกิดผลอย่างเร่งด่วนในระยะเวลาอันสั้น รวมถึงการ  
วางรากฐานในระยะยาวต่อไปด้วย สรุปได้ดังนี้

## ก. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ว และ ท.)

### 1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน ว. และ ท.

#### 1.1 การปรับปรุงกฎหมายและกำหนดนโยบายและ แผน

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้ยกร่าง พ.ร.บ. วิทยา  
ศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติขึ้น เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บท  
ที่จะเร่งรัดการระดมสรรพกำลังด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี  
และทำให้ ว. และ ท. เป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจและ  
สังคมของประเทศ รวมทั้งเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานที่  
เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน  
และประชาชนมีการดำเนินการประสานงานและร่วมมือในการ  
พัฒนาและการใช้ ว. และ ท. อย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง  
ยิ่งขึ้น ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการนำเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณา  
ของคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ ได้ยกร่าง พ.ร.บ. วิชาชีพวิทยา  
ศาสตร์และเทคโนโลยีขึ้นด้วย เพื่อส่งเสริมนักวิชาชีพวิทยาศาสตร์  
และเทคโนโลยีให้เจริญก้าวหน้า มีคุณภาพและขีดความสามารถ  
ในการปฏิบัติงาน ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการแล้ว  
เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2543

นอกจากนี้ ได้จัดระดมความคิดในการประชุมสมัชชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา รวม 2 ครั้ง คือ ระหว่างวันที่ 25 - 26 ตุลาคม 2542 และวันที่ 21 สิงหาคม 2543 เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้ร่วมกันมองอนาคตการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ โดยจะนำไปจัดทำเป็นแผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการและบรรจุไว้ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ต่อไป

## 1.2 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออก

ในฐานะที่ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญรายหนึ่งในตลาดโลก กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จึงได้พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออก เพื่อยกระดับสินค้าไทยให้ได้มาตรฐาน โครงการที่สำคัญคือ

- โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย (ITAP) จากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ผ่านมา ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องปรับโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยี การใช้องค์ความรู้ด้านนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรมบริการปรึกษาอุตสาหกรรมอยู่แล้ว ได้ให้การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิค

จากทั้งในประเทศและต่างประเทศเข้าไปให้การปรึกษาแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้กับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ขยายบริการในลักษณะดังกล่าวให้ครอบคลุมไปถึงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมทั่วประเทศ โดยร่วมกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในการดำเนินโครงการ

โครงการ ITAP นี้จะเป็นระบบเครือข่ายระดับประเทศ เพื่อให้บริการภาคอุตสาหกรรมด้วยกลไกการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนารัฐกิจและเทคโนโลยีการผลิต ภารกิจหลักที่สำคัญ คือ สร้างกลไกเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการเทคโนโลยีกับผู้ใช้เทคโนโลยี ในรูปแบบของการจัดหาผู้เชี่ยวชาญด้านเทคนิคเพื่อแก้ไขปัญหาการผลิตหรือพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ให้บริการข้อมูลด้านธุรกิจและเทคโนโลยี ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่บริการของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ด้านการวิเคราะห์ทดสอบ การฝึกอบรม และการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

- แผนปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อปรับโครงสร้างการผลิต เป็นแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของภาคการผลิต โดยการพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยีอย่างจริงจัง เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มักจะละเลยไม่ให้ความสำคัญ เป็นเหตุให้ภาคอุตสาหกรรมไม่เติบโตอย่างเข้มแข็ง แผนปฏิบัติการด้าน จ. และ ท. เพื่อปรับโครงสร้างการผลิต มีกรอบแนวคิด คือ การปรับโครงสร้างการผลิตจากการพึ่งพาแรงงานราคาถูก และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัด มาเป็นโครงสร้างการผลิตที่อาศัย

ความรู้และบุคลากรที่มีคุณภาพสูง ทาง ว. และ ท. เพื่อที่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการของไทย อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกรอบหลักดังกล่าวนี้แล้ว เมื่อ 15 ก.พ. 43 และมีโครงการนำร่อง 3 โครงการ คือ โครงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมไทย โครงการเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้ง และโครงการพัฒนาสร้างอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคมและเครือข่าย รวมทั้งเห็นชอบกรอบวงเงินรวมสำหรับการดำเนินโครงการตามกรอบแผนปฏิบัติการ ในวงเงิน 7,000 ล้านบาท ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (2543 - 2547) และกรอบวงเงินงบประมาณบริหารจัดการแผนปฏิบัติการไม่เกินร้อยละ 3 โดยมอบให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ หรือกับกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณต่อไป

- โครงการเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้ง เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในเทคโนโลยีการผลิตให้ได้วัตถุดิบหรือกุ้งที่มีคุณภาพสูงสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยจะให้การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในหัวข้อที่มีประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมการส่งออก ส่งเสริมให้มีการนำความรู้เทคโนโลยีที่ได้ค้นคว้าพัฒนาขึ้นถ่ายทอดไปสู่อุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงกุ้ง พัฒนาห้องปฏิบัติการซึ่งจะเป็นศูนย์กลางของการให้บริการเชิงเทคนิคต่าง ๆ โดยมุ่งหวังด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ คือ เกิดการจ้างงาน พัฒนาบุคลากรด้านเทคนิค มีผลผลิตสูง ดันทุนการผลิตลดลงหรือมีกำไรมากขึ้น โครงการดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี (2543-2547) ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับคือจะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนา

เทคโนโลยีการผลิตให้แก่เกษตรกรทั่วประเทศคิดเป็นพื้นที่การเลี้ยง ร้อยละ 55 ของพื้นที่ทั้งหมด และรัฐบาลจะได้รับรายได้กลับคืนใน รูปภาษีไม่ต่ำกว่า 870 ล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้ที่กลับคืนมากกว่า ร้อยละ 475 ของงบประมาณลงทุนของโครงการ คือ 184 ล้านบาท

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต แผ่นวงจรรวม (Water Fabrication) เป็นการวางรากฐานที่สำคัญต่อ การพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยในอนาคต แม้ว่า จะมีศักยภาพในการส่งออกสูง แต่ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ต้อง พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนจากต่างประเทศ จึงจำเป็นต้อง ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง หรือพัฒนาในส่วนของอุตสาหกรรมต้นน้ำ ทำให้เกิดกระบวนการ ผลิตที่ครบวงจรมากขึ้น ช่วยลดการนำเข้าแผ่นวงจรรวมจาก ต่างประเทศ และทำให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ เพิ่มการจ้าง งาน และช่วยพัฒนาบุคลากรของไทยให้มีคุณภาพและมีทักษะ ความรู้มากขึ้น สร้างความได้เปรียบในตลาดการค้าโลกจากการ ที่สินค้ามีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น และต้นทุนถูกลง

- การจัดตั้งศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ตามมติ ค.ร.ม. วันที่ 28 ธันวาคม 2541 เห็นชอบให้ดำเนินงาน โครงการจัดตั้งศูนย์พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ขึ้น ภายใน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เพื่อ สามารถรองรับปริมาณการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีแนวโน้ม เพิ่มสูงขึ้น โดยจัดให้มีการฝึกอบรม/สัมมนา เผยแพร่ความรู้ใน เรื่องเกี่ยวกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการส่งออก และยกร่าง กฎหมายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งจัดทำกรอบนโยบายทางด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ ซึ่งการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นี้จะก่อให้เกิดการขยายตลาดสินค้าที่ประเทศมีความได้เปรียบในการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนทางธุรกิจของเอกชน ลดการนำเข้าและเพิ่มขีดความสามารถในการส่งออก

#### • การพัฒนามาตรวิทยาแห่งชาติ

1. สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ (มว.) ได้เปิดบริการสอบเทียบเครื่องมือวัด ห้องปฏิบัติการสอบเทียบและภาคอุตสาหกรรม 5 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาไฟฟ้า สาขามิติ สาขาเชิงกล สาขาอุณหภูมิ และสาขาเสียงและการสั่นสะเทือน และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางมาตรวิทยาของสถาบันด้วย โดยได้ให้บริการแล้ว 456 บริษัท จำนวน 2,116 ชิ้น สอบเทียบเสร็จแล้ว 1,613 ชิ้น นอกจากนี้ ได้จัดทำโครงการเพิ่มขีดความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบห้องปฏิบัติการเครือข่าย โครงการมาตรวิทยาสัญจร โดยมีผู้เข้าอบรมจำนวน 9 หลักสูตร 252 คน

2. โครงการพัฒนาห้องปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมอาหารส่งออก โดยกรมวิทยาศาสตร์บริการ ได้ดำเนินการพัฒนาความสามารถห้องปฏิบัติการให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น สามารถที่จะให้การมีกอบรม คำปรึกษาแนะนำนักวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ได้ ซึ่งจะช่วยให้ห้องปฏิบัติการของภาครัฐ สถาบันการศึกษาและเอกชน สามารถพัฒนาจนได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ได้มีการบริการวิเคราะห์ทดสอบอาหารและภาชนะบรรจุอาหารมาโดยตลอด

### 1.3 การเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังคนด้าน

#### วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- โครงการสนับสนุนนักเรียนทุนรัฐบาลทางด้าน ว. และ ท. กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวง และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม. ให้ผลิตกำลังคนด้าน ว. และ ท. ให้มีปริมาณและคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ปี 2533 - 2538 จัดสรรทุน จำนวน 789 ทุน เพื่อไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ในระดับปริญญาตรี-โท-เอก ซึ่งขณะนี้ มีผู้จบการศึกษาแล้ว จำนวน 391 คน ระยะที่ 2 ปี 2539 - 2545 จัดสรรทุน จำนวน 1,299 ทุน เพื่อไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ จำนวน 1,199 ทุน และศึกษาในประเทศ จำนวน 100 ทุน ขณะนี้ ได้จัดสรรไปแล้ว จำนวน 577 ทุน มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว 51 คน โดยเน้นการผลิตนักวิจัยและพัฒนาในกลุ่มสาขาหลัก คือเทคโนโลยีชีวภาพและสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีโลหะวัสดุและพลังงาน เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ตลอดจนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานและอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- โครงการสมองไหลกลับ ดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เป็นโครงการที่ช่วยแก้ปัญหาการขาดบุคลากรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของรัฐและภาคเอกชนในประเทศ โดยอาศัยนักวิชาชีพไทยในต่างประเทศ จัดมาตรการจูงใจด้านการเงินและกลไกในการเชิญชวน นักวิทยาศาสตร์และวิศวกรไทยที่ทำงานและศึกษาอยู่ในต่างประเทศ ให้กลับมาทำงานในประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

- โครงการเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อโรงเรียนไทย (School Net) เป็นโครงการที่เชื่อมต่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้ใช้ประโยชน์จากเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ระหว่างกลุ่มโรงเรียนระหว่างครูหรือนักเรียนต่างโรงเรียน ปัจจุบันมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการแล้ว 1,208 โรงเรียน

- โครงการสถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (TGIST) เพื่อพัฒนาและผลิตกำลังคนทาง ว. & ท. ในระดับปริญญาโทและเอก โดยอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และภาคเอกชน

- โครงการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน (Science in School - SIS) เป็นโครงการเสริมสร้างความสามารถของโรงเรียนมัธยมด้านวิทยาศาสตร์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีนโยบายที่แน่ชัดที่จะวางรากฐานการศึกษาทาง ว. และ ท. ให้เข้มแข็ง เนื่องจากการจะเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนา ว. และ ท. ในประเทศ จำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถของบุคลากรในประเทศให้ได้ ดังนั้นจึงมีการตกลงกันในระดับนโยบายร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการร่วมมือและประสานพลังกันในการพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในระดับโรงเรียน ในปี 2543 ได้เริ่มดำเนินโครงการนำร่อง โดยตั้งเป้าหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียน จำนวน 15 โรงเรียน ในจังหวัดต่าง ๆ ใน 5 ภูมิภาค มีขีดความสามารถในการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ได้ดีขึ้น และสามารถเป็นโรงเรียนต้นแบบได้ และจะดำเนินโครงการต่อเนื่องต่อจากโครงการนำร่อง ในปี 2543 ต่อไปจนถึงปี 2553

#### 1.4 การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมาได้พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศซึ่งมีราคาแพง ดังนั้น เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งพาตนเองและแข่งขันได้ในตลาดโลก ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

- ปี 2541 1,783,339,800 บาท
- ปี 2542 1,636,612,900 บาท
- ปี 2543 2,140,440,200 บาท

เป็นงบประมาณในโครงการสำคัญ ๆ เช่น

- โครงการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการวิจัยเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนแห่งชาติ
- โครงการเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยวผลไม้สดเพื่อการส่งออก
- โครงการพัฒนาเครื่องทำน้ำสะอาดต้นแบบระบบควบคุมกึ่งอัตโนมัติ
- โครงการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากสะเดา
- โครงการพัฒนาเทคโนโลยีที่ผลิตเยื่อเวียนทำไหมจากเศษกระดาษ
- โครงการพัฒนาเทคโนโลยีผลิตเยื่อกระดาษจากไม้ไผ่เร็ว
- โครงการเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเลี้ยงกุ้ง
- โครงการเทคโนโลยีชีวภาพข้าว

- โครงการปรับปรุงด้านปริมาณและคุณภาพของการผสม  
 สีสผสมอาหารจากมันสำปะหลัง  
 โครงการวิจัยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีไอโซโทปเพื่อศึกษา  
 การปนเปื้อนสารมลพิษในน้ำใต้ดิน (สารหนู อ.ร่อนพิบูลย์  
 จ.นครศรีธรรมราช)  
 โครงการวิจัยและติดตามตรวจสอบสารเคมีตกค้างในหอย  
 แมลงภูบริเวณชายฝั่งทะเล ของประเทศไทย

ทั้งนี้ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้ทบทวนศักยภาพการวิจัย  
 และพัฒนาเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน และสามารถกำหนดทิศทาง  
 การวิจัยและพัฒนาของกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้อย่างชัดเจน  
 ซึ่งผลการดำเนินงานปรากฏว่า สามารถกำหนดสาขาเทคโนโลยีที่  
 กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีศักยภาพการวิจัยและพัฒนาอย่างครบ  
 วงจรรวม 12 สาขา ได้แก่ สาขาเทคโนโลยีเซรามิกส์ สาขา  
 เทคโนโลยีการจัดการสิ่งแวดล้อม สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม  
 สาขาเทคโนโลยีเภสัชและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ สาขาเทคโนโลยี  
 การเกษตร สาขาเทคโนโลยีการบรรจุภัณฑ์ สาขาเทคโนโลยีชีว  
 ภาพและพันธุวิศวกรรม สาขาเทคโนโลยีพลังงาน สาขาเทคโนโลยี  
 พลังงานปรมาณู และสาขาเทคโนโลยีเยื่อและกระดาษ นอกจากนี้  
 ยังมีโครงการที่สำคัญ ๆ ได้แก่

- การจัดตั้งอุทยานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science  
 Park) เพื่อให้ภาคเอกชนได้ใช้บริการที่รัฐจัดไว้ให้ในการปรับปรุง  
 เทคโนโลยีการผลิต หรือการบริการโดยใช้สถานที่อุปกรณื ตลอดจน  
 จานบุคลากรที่จัดเตรียมไว้ พร้อมทั้งมีสิ่งจูงใจด้านภาษีและการเงิน  
 เพื่อสนับสนุนและเชื้อให้เกิดการลงทุนในกิจการวิจัยและพัฒนา

เทคโนโลยี พัฒนาอุตสาหกรรมให้ใช้เทคโนโลยีการผลิตสินค้าให้  
ได้มาตรฐานสูงขึ้น สามารถแข่งขันได้ในตลาดเสรี อุทยานวิจัยฯ  
ตั้งอยู่บริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต บนเนื้อที่ 200 ไร่  
ประกอบด้วยอาคารหลัก ๆ เช่น อาคารวิจัยหน่วยมเฉพาะเทคโนโลยี  
ศูนย์ฝึกอบรม ศูนย์ทดสอบ โรงงานต้นแบบ เป็นต้น ขณะนี้อยู่  
ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

- การจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ (Software Park)  
เป็นการลงทุนสร้างพื้นฐานสำหรับพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์  
ของประเทศ โดยได้เช่าพื้นที่ที่อาคารวิไลลักษณ์ (ชั้น 3 ถึงชั้น 8)  
เพื่อใช้เป็นหน่วยฝึกอบรม หน่วยปฏิบัติการพัฒนาซอฟต์แวร์  
หน่วยบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ และหน่วยบริการทดสอบ  
ซอฟต์แวร์ รวมทั้งเป็นพื้นที่ให้เช่าสำหรับบริษัทที่สนใจและ  
ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนาซอฟต์แวร์

- การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุน  
การวิจัยและพัฒนา โดยจัดสรรทุนทั้งเป็นเงินให้เปล่า และเงินกู้  
ดอกเบี้ยต่ำ ให้แก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งที่เป็นโครงการ  
ต่อเนื่อง และโครงการวิจัยที่เป็นลักษณะชุดแผนงานวิจัยตามวาระ  
การวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติซึ่งประกอบด้วย  
โครงการวิจัยด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเกษตรและ  
อุตสาหกรรมเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม  
ด้านการแพทย์ และสาธารณสุข และด้านการพัฒนาสังคมและ  
วัฒนธรรม นอกจากนี้ มีการดำเนินงานวิจัยของหน่วยงานเอง  
รวมทั้งร่วมทำวิจัยกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อ  
นำผลวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์

- โครงการผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังและพืชอื่น จากการทำมันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญชนิดหนึ่งของประเทศ จึงเป็นที่นิยมปลูกกันมาก ผลที่ตามมาประการหนึ่ง คือ ปริมาณ ผลผลิตมากเกินไปเกินความต้องการของตลาด และราคาตกต่ำ โดยนำ ผลงานวิจัยต่าง ๆ มาสนับสนุนการผลิตในเชิงอุตสาหกรรม เพื่อ เป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ ใช้ประโยชน์มันสำปะหลังในการผลิตแอลกอฮอล์ ซึ่งกระทรวง วิทยาศาสตร์ฯ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง ประเทศไทย (วท.) ได้ทำการศึกษาวิจัยกรรมวิธีการผลิตร่วมกับ ประเทศญี่ปุ่น โดยทำการศึกษาในโรงงานต้นแบบขนาดกำลังผลิต 1,500 ลิตร/วัน และได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลการดำเนินงานการจัดตั้งโรงงานผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังและพืช อื่น ๆ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการกำหนดนโยบาย การพัฒนา เอทานอลจากผลผลิตเกษตรเพื่อนำมาใช้เป็นพลังงานทดแทน การ พัฒนาเครื่องยนต์เพื่อใช้กับเอทานอล และการผลักดันมาตรการ ทางภาษี นอกจากนี้ ทาง วท. ได้จัดสัมมนา รวม 3 เรื่อง คือการ พัฒนาโครงการเชื้อเพลิงเอทานอล เชื้อเพลิงเอทานอลจะช่วยแก้ ปัญหาด้านพลังงานสิ่งแวดล้อมและภาคเกษตรได้อย่างไร และ Workshop on Biomass Derived Ethanol as Automotive Fuels in Thailand และได้ศึกษาข้อมูล พร้อมจัดหาผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษา ความเป็นไปได้ในการจัดทำโรงงานนำร่องในการผลิตเอทานอล รวมทั้งจัดตั้งคณะทำงานร่างข้อเสนอโครงการเพื่อจัดตั้งศูนย์วิจัย พลังงานชีวภาพเพื่อการผลิตพลังงานทดแทนอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ กรม ได้มีมติเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2543 เห็นชอบใน หลักการตามที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เสนอให้เอกชนสามารถ

ผลิตเชื้อเพลิงเอทานอลได้ และสำหรับในเชิงพาณิชย์ มอนโซให้  
กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ

• Genetically Modified Organisms (GMOs) เป็นเทคโนโลยี  
ชีวภาพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับยีน (Gene) หรือหน่วยพันธุกรรม และ  
DNA หรือสารพันธุกรรม เพื่อเปลี่ยนแปลงหรือสร้างพันธุ์ของพืช  
สัตว์ หรือจุลินทรีย์ โดยใช้เทคนิคการตัดต่อยีนเป็นหลัก ผลที่ได้คือ  
ทำให้สิ่งมีชีวิตมีคุณสมบัติเพิ่มเติมหรือต่างจากพันธุ์เดิม สินค้า  
GMOs มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์อย่างมาก  
เนื่องจากอนาคตประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นขณะที่ทางการเกษตร  
มีจำนวนเท่าเดิม ดังนั้น สินค้า GMOs จึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วย  
ผลิตอาหารให้พอเพียงกับความต้องการของประชากรโลกได้  
เนื่องจากให้ผลผลิตสูง ลดปริมาณการใช้ยาปราบศัตรูพืช และ  
เพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ แต่ก็จำเป็นต้องพิจารณาถึงความ  
ปลอดภัย และความเสี่ยงในการใช้ควบคู่ไปด้วย กระทรวงวิทย์ฯ  
ศาสตร์ฯ โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ  
ได้ดำเนินการเตรียมพร้อมทั้งในด้านเทคโนโลยีและการบริหาร  
จัดการเชิงนโยบาย โดยสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาช่วย  
เหลือทางเทคโนโลยีแก่ภาคการผลิต การจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อ  
ความปลอดภัยทางชีวภาพ (biosafety guidelines) โดยศูนย์พันธุ  
วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ เผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ  
และผลักดันให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เช่น กระทรวง  
เกษตร เป็นต้น

## 1.5 การพัฒนาสถาบันเฉพาะทาง

เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาที่สำคัญ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โครงการที่สำคัญ ได้แก่

- การก่อสร้างศูนย์วิจัยและพัฒนาไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ กับ มหาวิทยาลัย และเอกชนที่มีธุรกิจทางด้านไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดำเนินการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านไมโครอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการวิจัยและพัฒนาทางด้านซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ ทำให้เกิดการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ ป้อนสู่ตลาด สดการนำเข้าจากต่างประเทศ ช่วยสร้างงานใน สาขาต่าง ๆ ซึ่งเดิมไม่เคยมีในประเทศ ให้มีเพิ่มมากขึ้น และลด การพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนทำให้มีการนำ เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้งานในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และยกระดับความรู้ในการใช้และสร้างเทคโนโลยีของคนไทย

## 2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อประชาชน

### 2.1 แผนกอบกู้เศรษฐกิจด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศ สาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งเกิดจากการขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เข้มแข็ง ซึ่งได้แก่การสร้างขีดความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ ดังนั้น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ในฐานะที่มีภารกิจในการพัฒนาขีดความสามารถทาง ว. และ ท. ของประเทศ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงได้จัดทำแผนดัง

กล่าวขึ้น โดยมุ่งนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่เป็นเครื่องมือช่วยผ่อนคลายนวัตกรรมเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในภาคอุตสาหกรรมทั้งขนาดกลางและขนาดเล็ก ภาคการเกษตร ด้านการศึกษา รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด แผนกอบกู้เศรษฐกิจด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประกอบด้วยแผนต่าง ๆ ที่สนับสนุนการดำเนินงานอย่างครบวงจร รวม 7 แผน ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ แผนที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยตรงประกอบด้วย แผนพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตร แผนพัฒนาเทคโนโลยี อุตสาหกรรม แผนพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และแผนการเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยี อีกกลุ่มหนึ่ง คือ แผนพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย แผนพัฒนาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร แผนพัฒนาและส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในภูมิภาค และแผนเสริมสร้างขีดความสามารถกำลังคน ด้าน ว. และ ท.

## **2.2 ศูนย์ประสานและดำเนินการแก้ไขปัญหาคอมพิวเตอร์ปี ค.ศ.2000**

ดำเนินการให้คำปรึกษา ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ความรู้ให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลทั่วไป เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเร่งรัดแก้ไขปัญหายังเป็นระบบถูกต้อง และเป็นรูปธรรม ประสานงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกระทรวง ทบวง หน่วยงานอิสระและรัฐวิสาหกิจ จัดทำนโยบายและจัดทำแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหา Y2K ให้หน่วยงานต่าง ๆ และ

รวบรวมรายงานการแก้ไขปัญหาของทุกหน่วยงานเสนอต่อ ค.ร.ม.

### 2.3 ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่ออุตสาหกรรมของเอเปค

เนื่องจากประเทศสมาชิกในกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจ มีระบบการพัฒนาประเทศที่แตกต่างกัน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้าน ว และ ท เพื่อ อุตสาหกรรม จึงเป็นวิถีทางที่จะช่วยในการส่งเสริมและพัฒนา ประเทศเพื่อปรับระดับความแตกต่าง และลดช่องว่างของความ พร้อมในการร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลัง พัฒนาให้มีความเท่าเทียมกัน กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และ กระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะผู้ประสานงานของประเทศใน คณะทำงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม ซึ่งเป็น 1 ใน 9 คณะทำงานในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและ วิชาการของเอเปคได้จัดให้มีการประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ 18 ขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2543 ที่ผ่านมา และที่ประชุมมีมติให้นำ เสนอโครงการของไทยเข้าขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนกลางของเอเปค รวมทั้ง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรม และการประชุม ซึ่งประเทศสมาชิกอื่น ๆ จัดขึ้น และได้รับความร่วมมือด้านวิชาการการถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาและการเข้าถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจและวิชาการอันทันสมัย

#### 2.4 การส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพในระดับ สหกรณ์การเกษตรและระดับเกษตรกร

เพื่อเป็นการส่งเสริมอบรมให้สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพไว้จำหน่ายและไว้ใช้เอง จึงเป็นการลดต้นทุนในการผลิตข้าวและลดการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว ซึ่งมีผลต่อเนื่องถึงการลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีได้ถึงร้อยละ 30 คิดเป็นมูลค่า 1,200 ล้านบาทต่อปี นอกจากนั้น ผลผลิตข้าวยังเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 - 20 คิดเป็นมูลค่า 6,000 ล้านบาทต่อปี ซึ่งเป็นการช่วยเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งช่วยลดมลภาวะจากสารเคมี ในดินและแหล่งน้ำจากผลตกค้างของปุ๋ยเคมีอีกทางหนึ่งด้วย โดยดำเนินงานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีในการผลิตปุ๋ยชีวภาพแก่เกษตรกรในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

#### 2.5 การถ่ายทอดเทคโนโลยี การทำบล็อกประสาน วท.

ได้ดำเนินการฝึกอบรม และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตและการก่อสร้างอาคารและดักเก็บน้ำราคาประหยัด โดยใช้บล็อกประสาน วท. ที่ทำด้วยดินซีเมนต์ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้ที่หางานทำไม่ได้หรือว่างงาน ซึ่งก่อให้เกิดการจ้างงานและมีดักเก็บน้ำให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านที่มีสภาพแห้งแล้งเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ประชาชนสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น

## 2.6 การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหาร

1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชนบท ได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหาร โดยการฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตการเกษตรเป็นอาหารสำเร็จรูปหรืออาหารกึ่งสำเร็จรูปที่สามารถเก็บถนอมไว้ได้นาน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพเสริม ช่วยเพิ่มรายได้และเพิ่มมูลค่าของผลผลิตการเกษตร อีกทั้งยังเป็นการกระจายผลิตภัณฑ์อาหารไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ที่ขาดแคลน โดยฝึกอบรมกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และเจ้าหน้าที่เทคนิคเกษตรในจังหวัดต่าง ๆ ที่ขอความร่วมมือมา เช่น

- จังหวัดบุรีรัมย์	160 คน
- จังหวัดมุกดาหาร	60 คน
- จังหวัดฉะเชิงเทรา	60 คน
- จังหวัดนครปฐม	70 คน
- จังหวัดเพชรบุรี	100 คน
- จังหวัดเลย	150 คน
- จังหวัดลำพูน	60 คน

2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมในครัวเรือนและอุตสาหกรรมขนาดย่อมได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมฯ ให้แก่บุคคลทั่วไป ผู้สนใจมาโดยตลอด เช่น อบรมการทำข้าวมันกระป๋อง ส้มตำสำเร็จรูปบรรจุกระป๋อง (ส้มตำไทย ฟู และปลาร้า) ถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตการเกษตร มะยม มะม่วง ฝรั่ง มะเฟือง มะเขือเทศ เครื่องดื่มชนิดเม็ด (ชิง กระเจี๊ยบ เสาวรส) น้ำฝรั่งพร้อมดื่ม ฝรั่งดอง กล้วยเบรคแตก งาดัด ถั่วตัด ถั่วกรอบแก้ว ผักกวางตุ้งเค็มตากแห้ง การตรวจสอบความถูกต้องของวิธีทดสอบทางจุลชีววิทยา การทำน้ำ

ผลไม้พร้อมดื่ม การทำผลไม้แช่อิ่ม การทำเครื่องดื่มน้ำพืชน้ำผัก น้ำผลไม้ชนิดเม็ด การทำผักและผลไม้แผ่นกรอบ การทำผลไม้ใน น้ำเชื่อมบรรจุกระป๋อง การวิเคราะห์วิตามินบี 1, 2 วิตามินซี

3. ให้คำแนะนำเพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับ กระบวนการผลิตได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และประชาชนผู้สนใจ รวม 107 เรื่อง เพื่อแก้ปัญหาข้อขัดข้องเกี่ยวกับกระบวนการผลิต เช่น การทำไข่มุกโดยวิธีสเปร์ยทราย การทำข้าวเสริมวิตามินและเกลือแร่ การทำเครื่องดื่มบรรจุขวด สเตอริไรส์ ผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อหมัก การทำผลิตภัณฑ์แปรรูป จากขนุน การแปรรูปน้ำเสาวรสพร้อมดื่มและกรรมวิธีการผลิต การทำเมรัยเสาวรล การย้อมสีเต้าหู้ให้คงทน ฯลฯ

## 2.7 การถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านเซรามิก

ได้ดำเนินการฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์เซรามิก ประเภทต่าง ๆ แก่สมาชิกศูนย์ศิลปาชีพตามโครงการศูนย์ศิลปาชีพในพระราชดำริพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถใน 4 ภาค มาโดยตลอด คือ

- ศูนย์ศิลปาชีพ บ้านกุดนาขาม จังหวัดสกลนคร
- ศูนย์ศิลปาชีพ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ จังหวัดนราธิวาส
- ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ศูนย์ศิลปาชีพ บ้านแม่ต๋ำ จังหวัดลำปาง

## 2.8 โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรในพื้นที่ ชนบท สรุปลงการดำเนินงานได้ดังนี้

- การสังเคราะห์เทคโนโลยีและฝึกอบรมเกษตรกรในระบบเกษตรอุตสาหกรรม ได้แก่ การขยายพันธุ์และปลูกฝรั่งเพื่ออุตสาหกรรมน้ำผลไม้ แปลงสาริตการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการผลิตและการแปรรูป เป็นต้น

- การฝึกอบรมเทคโนโลยีการแปรรูปขั้นต้นเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตของข้าวโพด ฝักอ่อน มะม่วง ลำไย เสาวรส และมะเขือเทศ

- การฝึกอบรมเทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในระดับอุตสาหกรรมแปรรูปพื้นฐานและธุรกิจชุมชน ได้แก่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากสตรอเบอรี่ เทคโนโลยีการผลิตผลไม้หยี การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากเสาวรส เทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และการแปรรูปอาหารหมักโดยใช้เชื้อจุลินทรีย์

- การศึกษาเชิงนโยบายหรือสถานภาพ (profile) ของอุตสาหกรรมเกษตรต่าง ๆ

- ฝึกอบรมการปรับปรุงกระบวนการผลิตชุมชนจึนระดับชาวบ้าน ซึ่งปัจจุบันใช้งานจริงที่ จ.ร้อยเอ็ด

## 2.9 การถ่ายทอดเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ได้นำผลงานวิจัยถ่ายทอดเทคโนโลยี

## โนโลยีไปสู่ภาคเอกชน สรุปได้ดังนี้

- ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
  1. ชุดตรวจโรคอุจจาระร่วงอย่างแรงสำเร็จรูป
  2. เทคโนโลยีการวินิจฉัยโรคเบต้าธาลัสซีเมีย
  3. ชุดตรวจวินิจฉัยโรคไวรัสตับอักเสบนิดซีและบี
  4. DNA Probe ที่มีความจำเพาะในการตรวจหาแบคทีเรียที่สำคัญของ มะเขือเทศและพริก
  5. DNA Fingerprinting
- ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ
  6. เครื่องพรนกำลังจัดวัชพืชระหว่างแถวอ้อย
  7. วัสดุเคลือบหลุมร่องฟัน
  8. โลหะเจือเพื่อการบูรณะฟัน
  9. การพัฒนาการทำปรอทให้บริสุทธิ์
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
  10. ซอฟต์แวร์อ่านไทย (Arm Thai 2.0)
  11. ชุดขับเคลื่อนดีซีมอเตอร์สำหรับรถไฟฟ้าขนาดเล็ก
  12. ซอฟต์แวร์บริหารโรงพยาบาล ระบบภาพทางการแพทย์และระบบแพทย์ทางไกล
  13. ระบบ Bar Code Reader/Thai OCR
  14. ซอฟต์แวร์ Linux-TLE เพื่อใช้งาน Linux เป็นซอฟต์แวร์ฟรี โดยสามารถหาข้อมูลได้ที่ <http://ftp.nectec.or.th> และมีบริษัทเอกชน ได้นำไปผลิตเป็นซีดีจำหน่ายแล้ว
  15. ซอฟต์แวร์ Linux-Sis verison 3.1

## ข. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับปัญหาและศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยกระจายอำนาจไปสู่ส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น เพิ่มมากขึ้น ผลงานโครงการที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1. แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นผู้เสนอของบประมาณ เป็นการกระจายอำนาจ การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้กับท้องถิ่น โดยกำหนดให้แต่ละจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของตนเอง โดยยึดนโยบายของรัฐบาลและแผนจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นแนวทางในการจัดทำ แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว จะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อม และการบำบัดและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะมูลฝอย

แผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว จะใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดการและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัดตามลำดับความสำคัญ และความรุนแรงของปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้อย่างชัดเจน ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยเป็นการสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในท้องถิ่น ในการรักษาสิ่งแวดล้อม และสามารถแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ ครบวงจรและท้องถิ่นมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยตนเองมากขึ้น

2. การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูแหล่งน้ำในบริเวณพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ทรัพยากรน้ำที่เหมาะสมกับความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยได้จัดทำแผนหลักและแผนปฏิบัติการในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อฟื้นฟูแหล่งน้ำในพื้นที่ขึ้น เช่น พื้นที่ดำเนินการลุ่มน้ำอิง จ.พะเยา ลุ่มน้ำพุง จ.สกลนคร และนครพนม ลุ่มน้ำลำตะคอง จ.นครราชสีมา เป็นต้น ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวจะทำให้เกิดการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปสู่ท้องถิ่น เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการรับน้ำ และเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำ ทำให้ได้รูปแบบและทิศทางการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำที่ชัดเจน นอกจากนี้พื้นที่ป่าไม้จะได้รับการฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมต่อการเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ซึ่งจะสามารถสนับสนุนทั้งปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรน้ำให้กับแหล่งน้ำได้อย่างเหมาะสมตลอดปี

3. งานการจัดการเพื่อคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เมื่อปี 2535 ซึ่งมีเป้าหมายในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของความหลากหลาย การแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน ซึ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาพื้นที่ชุ่มน้ำ (อนุสัญญาแรมซาร์) โดยเตรียมเสนอพื้นที่บางส่วนของอุทยานแห่งชาติสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เป็น Ramsar Site เพิ่มเติมจากเดิมคือ ที่พุดควนชีเสียน เขตห้ามล่าสัตว์

ปาทะเลนน้อย จังหวัดพัทลุง

การจัดทำเพื่อคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ จะทำให้ประชาชนหันมาสนใจในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างจริงจัง และตระหนักถึงประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับนานาประเทศ ตลอดจนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีในการอนุรักษ์ ระหว่างประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมภาคีได้

4. **โครงการกรุงรัตนโกสินทร์** เป็นการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์และพัฒนา กรุงรัตนโกสินทร์ให้มีความเหมาะสมเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ โดยจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และในปี 2543 ได้เตรียมว่าจ้างจัดทำแผนปฏิบัติการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณถนนพระอาทิตย์ และถนนพระสุเมรุ และติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์

5. **มาตรการควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษ** กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้ดำเนินการโดยมุ่งเน้น การป้องกัน การลด และการแก้ไขปัญหามลพิษ ณ แหล่งกำเนิด โดยถือหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบ (Polluter-Pays-Principle) และขณะเดียวกันได้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษต่าง ๆ เช่น มลพิษทางอากาศ ได้มีการกำหนดมาตรฐานค่าควมจางจากท่อไอเสียของรถจักรยานยนต์ มาตรฐานไอเสียจากรถดีเซลขนาดใหญ่ มาตรฐานการระบายอากาศเสียจากโรงไฟฟ้าเก่า มลพิษทางน้ำ พัฒนาการ

จัดการน้ำเสียจากเกษตรกรรมในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน จัดทำแผนปฏิบัติการฟื้นฟูคุณภาพแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้และชายฝั่งทะเล ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้โครงการประหยัดน้ำและรักษาคุณภาพน้ำ มลพิษจากสารอันตรายและกากของเสีย ดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์กำจัดมูลฝอยชุมชนในภาคตะวันตกในพื้นที่ จ.ราชบุรี กาญจนบุรี และเพชรบุรี พัฒนาระบบกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และในพื้นที่ศูนย์กลางการท่องเที่ยว ดำเนินการแก้ไขปัญหาสารเคมีปนเปื้อนบริเวณท่าอากาศยาน หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ และจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติในการขนส่งของเสียอันตราย

6. ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนแบบครบวงจร เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหaxyขยะมูลฝอยชุมชนในระยะยาวที่มีประสิทธิภาพแนวทางหนึ่ง เป็นการมุ่งเน้นให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงกันนำขยะมูลฝอยมากำจัดรวมกันอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ซึ่งจะช่วยลดภาระค่าการลงทุน ลดปัญหาการจัดหาที่ดินกำจัดขยะมูลฝอย และสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทร่วมลงทุน และดำเนินการ กระทรวงวิทยาศาสตร์ ได้กำหนดเป็นนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย เพื่อให้มีระบบการจัดการที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามหลักวิชาการ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ อาจจัดตั้งในรูปแบบของสหการ และยึดหลักผู้ใดก่อให้เกิดมลพิษ จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหรือจ่ายค่าเสียหายและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ในการ

ดำเนินการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาในเรื่องดังกล่าวไปเมื่อ 29 ต.ค. 42 เป็นการเสนอนโยบายและแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน โดยรูปแบบศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ผลจากการประชุมสัมมนาได้มีการเตรียมการเพื่อดำเนินโครงการขึ้นแล้วในหลาย ๆ จังหวัด เช่น นนทบุรี สมุทรปราการ ชลบุรี พิษณุโลก เพชรบุรี ศรีสะเกษ เป็นต้น

## ค. ด้านพลังงาน

### 1. การอนุรักษ์พลังงาน

1.1 โครงการโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมที่กำลังใช้งาน ดำเนินการ เพื่อกำกับ ดูแล ให้มีการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคารขนาดใหญ่ที่เป็นโรงงานควบคุมและอาคารควบคุมให้ดำเนินการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมาย ซึ่งหากมีการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายในอาคารควบคุม จำนวน 1,234 ราย จะช่วยประหยัดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้ 1,881 ล้านหน่วย/ปี คิดเป็นเงิน 4,702 ล้านบาท/ปี และลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง 54 ล้านลิตรน้ำมันดิบ/ปี คิดเป็นเงิน 189 ล้านบาท/ปี สำหรับในโรงงานควบคุม จำนวน 2,557 ราย จะช่วยลดการใช้พลังงานไฟฟ้าได้ 3,832 ล้านหน่วย/ปี คิดเป็นเงิน 7,664 ล้านบาท/ปี และลดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิง 1,003 ล้านลิตรน้ำมันดิบ/ปี คิดเป็นเงิน 3,009 ล้านบาท/ปี

1.2 โครงการอาคารของรัฐ ดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในรูปแบบเงินให้เปล่าแก่อาคารของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งการประหยัดพลังงานในอาคารของรัฐจะเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เอกชน ลดค่าใช้จ่ายของราชการ กระตุ้นให้เอกชนมีการ

ผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้าประสิทธิภาพสูง ลดการลงทุนไฟฟ้า และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการใช้และผลิตพลังงานเชื้อเพลิง ซึ่งจากการประเมินผลการอนุรักษ์พลังงานในอาคารของรัฐ 149 แห่ง สามารถช่วยประหยัดไฟฟ้าได้ 19.94 ล้านหน่วย/ปี คิดเป็นเงิน 39.90 ล้านบาท/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ 30.49 ของการใช้พลังงานในอาคารส่วนที่ได้ปรับปรุง

## 2. การพัฒนาพลังงานสูภูมิภาค

2.1 โครงการจัดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าประจำแบบเตอรีด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ สำหรับหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ ดำเนินการจัดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าด้วยเซลล์แสงอาทิตย์บรจุแบบเตอรีฯ ขนาดประมาณ 2.5-3 กิโลวัตต์ต่อหมู่บ้าน ซึ่งนับแต่ปี 2538-2542 ได้ดำเนินการก่อสร้างระบบฯ แล้วจำนวน 174 แห่ง มีครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จำนวน 13,920 ครัวเรือน และในปี 2542 ได้ดำเนินโครงการจัดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าประจำแบบเตอรีด้วยเซลล์แสงอาทิตย์ สำหรับโรงเรียนตำรวจชายแดนที่ไม่มีไฟฟ้า ซึ่งเป็นโครงการราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยได้ทำการสำรวจและออกแบบระบบฯ จำนวน 38 โรงเรียน และจะติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าประจำแบบเตอรีฯ ไม่น้อยกว่า 5 โรงเรียน มีระบบรวมไม่น้อยกว่า 35 กิโลวัตต์

2.2 โครงการสาธิตการใช้ประโยชน์พลังงานทดแทนในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดำเนินการนำระบบเทคโนโลยีพลังงานทดแทนไปใช้และสาธิตในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ผลิตไฟฟ้าเพื่อการสูบน้ำ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขานินชื่อนันเนื่องมาจาก

พระราชดำริ จ. ฉะเชิงเทรา พลังงานลมเพื่อการสูบน้ำและการผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลช้าง ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.นราธิวาส ศูนย์อนุรักษ์ช้างไทย จ.ลำปาง เป็นต้น

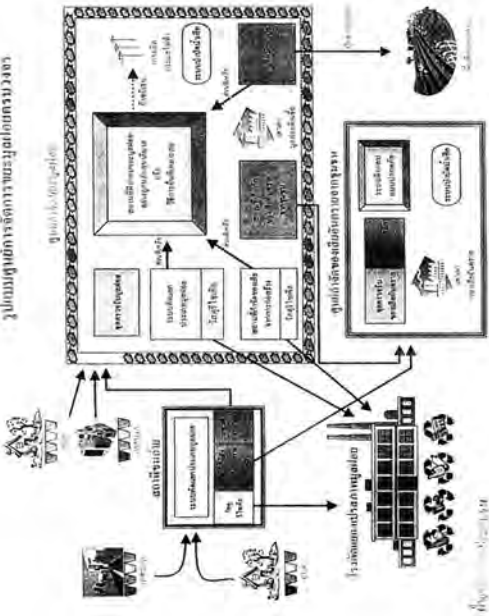
### 3. การพัฒนาพลังงานและแหล่งน้ำเพื่อเศรษฐกิจ

3.1 โครงการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเขตชลประทาน ดำเนินการบริการสูบน้ำและจัดสรรน้ำจากแหล่งธรรมชาติโดยสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าให้เกษตรกรในเขตพื้นที่ใกล้เคียงนอกเขตชลประทานที่ขาดแคลนน้ำให้รกรากใช้เพื่อการเกษตรในฤดูฝนทั้งช่วง และฤดูแล้ง ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าไปแล้วจำนวน 1,962 สถานี พื้นที่โครงการ 4.66 ล้านไร่ พื้นที่ส่งน้ำ 3.19 ล้านไร่ และอยู่ระหว่างก่อสร้างอีก 45 สถานี

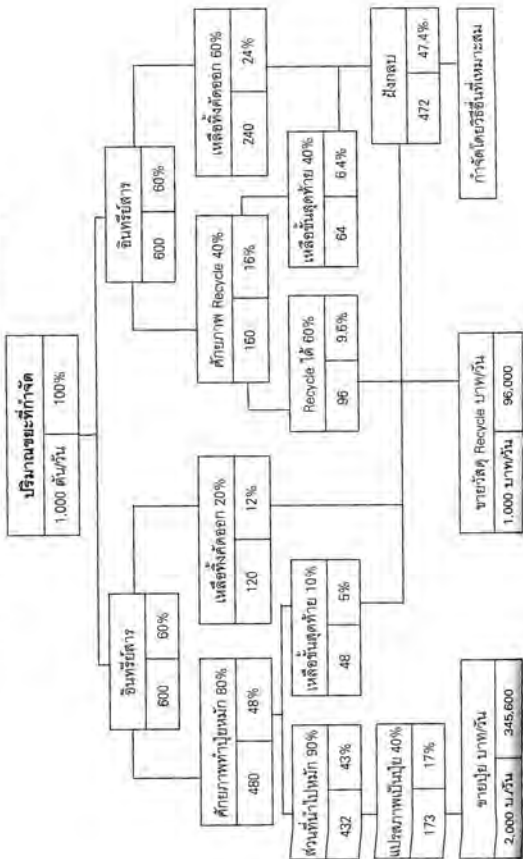
3.2 โครงการโขง-ชี-มูล เป็นโครงการบริหารจัดการและการใช้น้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ ครอบคลุมพื้นที่ 15 จังหวัด โดยจะทำการก่อสร้างฝาย/อาคารบังคับน้ำ ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จรวม 12 ฝาย ทำให้มีพื้นที่เกษตรกรรมได้รับประโยชน์ประมาณ 0.35 ล้านไร่ นอกจากนี้ได้ดำเนินการก่อสร้างระบบกระจายน้ำแล้วเสร็จ 4 โครงการ ได้แก่ ระบบการจ่ายน้ำของฝายกุ่มกวาปี จ.อุดรธานี ฝายมหาสารคาม จ.มหาสารคาม ฝายชุมพวง จ.นครราชสีมา ฝายบ้านตะลุง จ.สุรินทร์

3.3 โครงการฝาย เป็นการก่อสร้างฝายเพื่อเก็บกักน้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรกรรม ซึ่งนับแต่เริ่มโครงการเมื่อปี 2530 จนถึงปี 2542 ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จ รวม 3 ฝาย คือ ฝายยางจันทบุรี จ.จันทบุรี ฝายยางพิจิตร จ.พิจิตร และฝายบ้านทุ่งมน จ.สุรินทร์ รวมพื้นที่เกษตรกรรม ได้รับประโยชน์ ประมาณ 68,040 ไร่ และอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างอีก 5 ฝาย ซึ่งหากก่อสร้างแล้วเสร็จจะมีพื้นที่เกษตรกรรมได้รับประโยชน์ประมาณ 186,080 ไร่

รูปแบบศูนย์จัดการทรัพยากรธรรมชาติ




แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด



กระทรวง

ศึกษาธิการ





**Ministry of Education**



กระทรวงศึกษาธิการ



นายสมศักดิ์ ปรีศนันทกุล  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวกัญญา ศิลปอาชา  
นายวิชัย ต้นศิริ  
นายไพโรจน์ โล่ห์สุนทร  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ก ร : ก ร ๖ ๗

# ค ก ข ำ อ ก ำ ร

## ผล การ ดำ เนิน งาน ตาม นโยบายรัฐบาล

การนำเสนอมผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลของกระทรวงศึกษาธิการ จะนำเสนอเฉพาะงานที่สำคัญบางประการและสอดคล้องกับนโยบายในด้านการพัฒนาคนและสังคมเป็นหลัก โดยนำเสนอมผลการดำเนินงานในภาพรวมซึ่งมีผลสืบเนื่องจากการดำเนินงานในรอบ 3 ปีประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ด้านการกีฬาและพัฒนาสุขภาพพลานามัย และด้านอื่น ๆ

## ด้านการศึกษา

### 1. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นปัจจัยจำเป็นที่จะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้กำหนดไว้ในมาตรา 43 ให้ประชาชนไทยมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวถึงสิ่งที่รัฐต้องทำหลาย ประการที่สำคัญ ได้แก่ การขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนอย่างน้อย 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบายและแผน การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และคณะทำงานจัดทำนโยบายและแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2542 พร้อมทั้งจัดพิมพ์เผยแพร่ให้แก่หน่วยปฏิบัติทั้งในและนอก กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นแนวนโยบายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี นอกจากนี้ได้แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ขณะนี้ได้จัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว และกำลังเตรียมการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพร้อมกับแผนปฏิบัติการการ

จัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ต่อไป จัดทำร่างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี คู่มือกลุ่มวิชาหลักและเอกสารประกอบหลักสูตร จำนวน 8 เล่ม โดยจะจำลองใช้ใน ปีการศึกษา 2544 และประกาศใช้จริงในปีการศึกษา 2545 นอกจากนี้ ยังได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี และจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษา และพัฒนาเด็กปฐมวัย (อายุ 0-5 ปี) แผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ส่วนการบริหารจัดการนั้น ได้นำร่างเกณฑ์มาตรฐานอัตรากำลังข้าราชการครูสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทดลองใช้กับสถานศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ส.ป.ช.) และ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี และชลบุรี กระทรวงศึกษาธิการสามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2540-2542 ได้ดังนี้

ระดับ	ปีการศึกษา 2540		ปีการศึกษา 2541		ปีการศึกษา 2542	
	นักเรียน	% : ปชก.	นักเรียน	% : ปชก.	นักเรียน	% : ปชก.
ก่อนประถมศึกษา	2,224,895	65.41	2,027,538	59.25	2,015,014	69.73
ประถมศึกษา	5,450,155	78.28	5,447,615	78.80	5,458,557	93.78
มัธยมศึกษาตอนต้น	2,416,492	65.16	2,375,123	65.34	2,318,605	81.47
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1,625,337	44.43	1,670,063	45.66	1,717,134	55.00

หมายเหตุ ปีการศึกษา 2540-2541 ใช้ข้อมูลประชากรของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และเป็นปีการศึกษา 2542 ใช้ข้อมูลประชากรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด และช่วยเหลือนักเรียนประสบปัญหาด้านต่าง ๆ ได้แก่ โครงการอาหารกลางวันเพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ซึ่งเดิมโครงการอาหารกลางวันได้ช่วยเหลือเป็นค่าอาหารกลางวันนักเรียนคนละ 5 บาทต่อวัน 200 วันทำการ คิดเป็นปีละ 1,000 บาท และปีงบประมาณ 2542 ได้ปรับเป็นคนละ 6 บาทต่อวัน 200 วันทำการ คิดเป็นปีละ 1,200 บาท การช่วยเหลือจะให้กับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ นักเรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนทุกคน นักเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ทุกคน นักเรียนในโรงเรียนการกุศลเอกชนทุกคน และนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารกลางวันในสังกัดต่าง ๆ ตามส่วน โดยในปีงบประมาณ 2541-2543 สามารถช่วยเหลือนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาได้ จำนวน 2,655,360 2,471,271 และ 2,587,204 คน ตามลำดับ โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการขาดสารอาหารในเด็ก โดยได้จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมให้นักเรียนดื่มตลอดปีการศึกษา หรือ 200 วันทำการ ในอัตราห้วละ 5 บาท/คน/วัน โดยจัดให้นักเรียนได้ดื่มตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในสถานศึกษาสังกัดส.ปช. กรมสามัญศึกษาและศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในศาสนสถานของกรมการศาสนา

## 2. การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ

ในปี 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้เป็นปีการศึกษาเพื่อคนพิการ และมีนโยบายว่าคนพิการทุกคนที่อยากเรียน ต้องได้เรียน ทำให้ในปีการศึกษา 2542 สามารถรับผู้พิการได้ประมาณ 100,500 คน ซึ่งมากกว่าปี 2541 ถึง 3 เท่า ซึ่งคาดว่าในปี 2543 จะรับผู้พิการเพิ่มขึ้นเป็น 150,000 คน และจะปรับปรุงประสิทธิภาพให้มากขึ้นกว่าเดิม และได้เพิ่มศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ซึ่งเดิมมีอยู่ 5 ศูนย์ ได้เพิ่มอีก 8 ศูนย์ เป็น 13 ศูนย์ รวมศูนย์ส่วนกลางกรุงเทพฯ ด้วย และมีนโยบายขยายศูนย์ประจำจังหวัดให้ครบทั้ง 76 จังหวัด แต่เนื่องจากงบประมาณจำกัด จึงใช้โรงเรียนการศึกษาพิเศษ 41 แห่ง ใน 35 จังหวัด เป็นศูนย์การศึกษาพิเศษของจังหวัด และจังหวัดใดไม่มีโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ก็ให้ใช้โรงเรียนมัธยมศึกษาหรือสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดที่เหมาะสมที่อยู่ในจังหวัดนั้น แล้วใช้โรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นแม่แบบหรือเป็นโรงเรียนที่เลี้ยงดูดูแล

## 3. การศึกษาเอกชน

รัฐได้เปิดโอกาสและส่งเสริม สนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้การสนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการ และอุดหนุนด้านการเงินแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชน ได้แก่ การอุดหนุนเป็นเงินรายหัวนักเรียนแก่โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทั่วไป ที่จัดตั้งก่อนปี พ.ศ.2517 และเก็บค่าธรรมเนียมการ

เรียนไม่เกินอัตราที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้การอุดหนุนเป็นเงินรายหัวนักเรียนแก่โรงเรียนเอกชนการกุศลและโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของมัสยิด/มูลนิธิ ซึ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กยากจนเด็กพิการ ให้การช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบบัตรอุดหนุนค่าเล่าเรียนแก่นักเรียนโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทั่วไป ที่ยังไม่เคยได้รับการอุดหนุน

ในปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีกองทุนต่าง ๆ ที่อยู่ในการดูแลเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาเอกชน ได้แก่ กองทุนสนับสนุนการจัดตั้งสถานศึกษาเอกชน เงินทุนหมุนเวียนเพื่อวิทยาการสงเคราะห์ สำหรับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ เงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาการศึกษาโรงเรียนเอกชน และเงินกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชน

#### 4. การศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัย

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง ด้วยตระหนักว่าเด็กในช่วงอายุ 0-6 ปี เป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ที่เป็นวัยแห่งการวางรากฐานที่สำคัญของชีวิต ทั้งการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม บุคลิกภาพ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางสมองจะอยู่ในวัยนี้ถึงร้อยละ 80 ของการพัฒนาทางสมองทั้งหมด ดังนั้น หากเด็กในช่วงปฐมวัยได้รับการวางรากฐานที่มั่นคง เหมาะสม จะทำให้เติบโต

เป็นผู้ใหญ่ได้อย่างมีคุณภาพต่อไป และได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดการศึกษาปฐมวัยได้หลากหลาย ทั้งนี้ โดยให้การจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี จะต้องยึดโยงและเชื่อมต่อกันอย่างแนบแน่น กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) เพื่อกำหนดรูปแบบและแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าวแล้ว และอยู่ระหว่างการนำเสนอคณะรัฐมนตรีพร้อมกับแผนปฏิบัติการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

*สภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2540-2542*

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ 5 หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมสามัญศึกษา สำนักงานสภาพสตาบันราชภัฏ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และกรมการศาสนา มีนักเรียนจำแนกตามสังกัด ในปีงบประมาณ 2541-2543 ดังนี้

ปีการศึกษา สังกัด	จำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ		
	2540	2541	2542
ส.ป.ช.	1,684,046	1,501,841	1,495,250
ส.ศ.	1,270	1,479	2,066
ส.ร.ภ.	3,720	4,062	3,998
ส.ช.	535,859	520,156	513,700
ศ.น.	238,194	225,580	234,483
รวม	2,463,089	2,253,118	2,249,497
ประชากร 3-5 ปี	3,401,000	3,422,000	2,915,132
ร้อยละ นร ต่อ ปชก.	72.42	65.84	77.17

## 5. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษในด้านคุณธรรม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ให้ปรับกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และนำเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาใช้ในการจัดการศึกษา รวมทั้งเร่งดำเนินการให้สถานศึกษาทุกแห่งเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมวิชาการได้จัดทำร่างมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินภายนอกร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามมติของคณะรัฐมนตรี พร้อมทั้งออกแบบและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน จัดทำเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ได้ดำเนินการ ในโรงเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 21 โรงเรียน เพื่อศึกษาและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพ โดยพัฒนาบุคลากรหลักของหน่วยงานต่าง ๆ และจัดทำคู่มือการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดำเนิน การอบรมให้สถานศึกษาได้นำไปดำเนินการแล้ว สำหรับการขยาย ผลนั้น จะดำเนินการส่งเสริมการศึกษาและประสานหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง เข้าสู่ระบบประกันคุณภาพภายในปีงบประมาณ 2544 โดยตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 50

## 6. การพัฒนาวิชาชีพครู

การปฏิรูปองค์กรวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มีวัตถุประสงค์เพื่อ ยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง สร้างความเชื่อถือศรัทธาและจงใจคนดี คนเก่งเข้าสู่วิชาชีพครูให้มากขึ้น เป็นการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยจัดทำประชาพิจารณ์ สาระสำคัญของ องค์กรวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและใบ ประกอบวิชาชีพครูใน 30 จังหวัด ที่เป็นศูนย์ประชาพิจารณ์ และมี

## จังหวัดอื่นเข้าร่วมทั่วประเทศ

นอกจากการปฏิรูปองค์กรวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูแล้ว การช่วยเหลือครูให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข หมดภาระหนี้สินอันเป็นการบ่ารุงขวัญ และกำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติงาน รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้มอบนโยบายและภารกิจให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (กค.) ดำเนินงานแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ตามโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู สามารถให้ข้าราชการครูได้กู้ยืมเงินจากเงินทุนฯ ได้ 13,913 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2543)

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับธนาคารออมสิน ดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู โดยครูต้องรวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มในระดับอำเภอหรือจังหวัด ซึ่งได้มีการดำเนินการจัดทำโครงการนำร่องในโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู ร่วมกับกลุ่มข้าราชการใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือที่จังหวัดแพร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จังหวัดร้อยเอ็ด ภาคใต้ที่จังหวัดยะลา ภาคกลางที่จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ ยังได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นอีก คือ จังหวัดเชียงราย พะเยา สุโขทัย เชียงใหม่ น่าน นครศรีธรรมราช กระบี่ ชัยภูมิ กาฬสินธุ์

## 7. การศึกษาระดับอุดมศึกษา

หน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ใน 9 กระทรวง และ 1 หน่วยงาน ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏ 36 แห่ง วิทยาลัยพลศึกษา 17 แห่ง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล 43 วิทยาเขต วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา 193 แห่ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง วิทยาลัยสังกัดกรมศิลปากร 13 แห่ง และวิทยาลัยอาชีวศึกษาของเอกชน (สช.) ประมาณ 225 แห่ง

ในปีการศึกษา 2542 กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี (ไม่รวมมหาวิทยาลัยสงฆ์) ได้จำนวน 616,075 คน (ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 429,920 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และระดับปริญญาตรี จำนวน 186,155 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ของที่กระทรวงศึกษาธิการจัดได้) ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2540 ประมาณ ร้อยละ 13

กระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 และเตรียมความพร้อมสถาบันราชภัฏ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายอำนาจและลดขั้นตอนการบริหารจัดการสถาบัน เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการบริหารจัดการและเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถาบันที่

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ขณะนี้คณะกรรมการปรับปรุงพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ได้จัด ยกร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ... และนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณา และนำข้อเสนอจากที่ประชุมไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

## ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

กระทรวงศึกษาธิการโดยกรมการศาสนาได้ดำเนินการกิจหลักตามมาตรา 73 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความสำคัญแก่คัมภีร์และคัมภีร์ของพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น เช่น การบูรณะศาสนสถาน การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในกิจการฮัจญ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้นำหรือผู้แทนองค์การศาสนา ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สร้างความสมานฉันท์และมีเจตคติที่ดีต่อกัน สามารถปฏิบัติงานร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เป็นต้น การพัฒนา การศึกษาของพระสงฆ์นั้น ได้ให้การศึกษแก่พระภิกษุ สามเณร และฆราวาส ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลี และโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ที่บวชเรียน ได้ศึกษาพระปริยัติธรรมควบคู่กับวิชาสามัญตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2541 มีสำนักเรียนทั้งแผนกธรรมบาลี และ

สามัญศึกษาจำนวนรวมทั้งสิ้น 6,784 สำนัก (เป็นแผนกสามัญศึกษา 377 แห่ง ให้การศึกษาแก่พระเณร จำนวน 67,712 รูป) และในปีงบประมาณ 2542 มีสำนักเรียนรวมทั้งสิ้นจำนวน 7,932 สำนัก (เป็นแผนกสามัญศึกษา 382 สำนัก ให้การศึกษาแก่พระเณร จำนวน 78,555 รูป) ส่วนการพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง ได้ผลิตพระบัณฑิตทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท สนับสนุนและพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นอุทยานการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม โบราณคดี โดยในปีงบประมาณ 2541 - 2543 ได้ให้การอุดหนุนแก่วัดพัฒนาตัวอย่าง วัดพัฒนาดีเด่น วัดที่เป็นอุทยานการศึกษา และวัดที่ดำเนินการตามโครงการลานวัด ลานใจ ลานกีฬา จำนวนทั้งสิ้น 1,504 1,393 และ 1,197 วัดตามลำดับ นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินโครงการเผยแพร่ธรรมะทางวิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ และโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนซึ่งดำเนินการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และได้รับความนิยมนจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งบุตรหลานเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากทุกปี

ในด้านการทำนุ บำรุง รักษามรดกทางศิลปะและวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้กิจกรรมด้านวัฒนธรรมมาบูรณาการ

ในการจัดการศึกษา การพัฒนาจิตใจและการดำเนินชีวิต อาทิ การจัดโครงการวัฒนธรรมไทยสู่ภัยเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนนิยมไทย รณรงค์การแต่งกายด้วยผ้าพื้นเมือง และได้รับการขานรับเป็นอย่างดีจากหน่วยงานทั้งในและนอกสังกัดกระทรวง และยังได้จัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนและเชิดชูผู้ทำประโยชน์ในด้านศิลปวัฒนธรรม โดยคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จะประกาศเกียรติคุณให้เป็นศิลปินแห่งชาติในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ศิลปินแห่งชาติด้านทัศนศิลป์ ด้านศิลปสถาปนิก ด้านวรรณศิลป์ และด้านศิลปะการแสดง ซึ่งดำเนินการเป็นประจำทุกปี ส่วนการอนุรักษ์มรดกที่เป็นโบราณวัตถุและโบราณสถานนั้น ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำเมือง เพื่อเป็นแหล่งความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่น พร้อมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกไทยโดยการจัดตั้งอาสาสมัครท้องถิ่นคนครบ 75 จังหวัด ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2543 มีโบราณสถานที่ยื่นทะเบียนกับกรมศิลปากรจำนวนทั้งสิ้น 2,066 แห่ง และโบราณวัตถุทั้งในความครอบครองของวัดและเอกชน จำนวนรวม 3,143 รายการ

การดำเนินงานเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย ในช่วงระหว่างปีงบประมาณ 2541-2543 หน่วยงานในสังกัด เช่น สถาบันราชภัฏกรมวิชาการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดทำโครงการเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาในด้านต่าง ๆ เช่น การแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพรไทย วิวัฒนาการของภาษาไทย ภูมิปัญญา

ที่ปรากฏในวรรณกรรม อาหารท้องถิ่น และโครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อชีวิต เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้นำบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในสถานศึกษา เช่น วิชานาฏศิลป์พื้นเมือง และดุริยางค์พื้นเมือง รวมทั้งการฝึกอาชีพกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

### ด้านการกีฬา และพัฒนาสุขภาพ พลานามัย

กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการพัฒนาการกีฬาและสุขภาพพลานามัยแก่เด็ก และเยาวชนทั่วไปในหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยพลศึกษา โรงเรียนกีฬา เป็นโรงเรียนกีฬาแบบเต็มรูปแบบ 1 แห่ง คือ โรงเรียนกีฬา จังหวัดสุพรรณบุรี และโรงเรียนกีฬาแบบประหยัด โดยจัดการเรียนการสอนเฉพาะวิชาพลศึกษาและการกีฬาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนวิชาสามัญเรียนร่วมกับสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนกีฬาจังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดศรีสะเกษ

การส่งเสริมการออกกำลังกายเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้สถานที่บริเวณสนามกีฬาแห่งชาติ การส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐาน การออกกำลังกายทุกหมู่บ้าน สนับสนุนอุปกรณ์ให้แก่หมู่บ้าน

ต่าง ๆ การส่งเสริมกีฬาในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (ปชต.) และหมู่บ้านจุฬารัตน์พัฒนา นอกจากนั้นได้ดำเนินการฝึกหัดเยาวชนให้รู้จักและมีความเข้าใจที่ถูกต้องในการเล่นกีฬา อบรมสัมมนาครูพลศึกษา สุขศึกษา และนันทนาการ การอบรมสัมมนาศึกษานิเทศก์ ตลอดจนดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 พ.ศ.2541 ณ กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายให้ดำเนินการใน 2 เรื่อง ที่สำคัญ คือ พิธีการและการแสดง พิธีเปิด-ปิด โดยอธิบดีกรมพลศึกษา เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ และการก่อสร้างและปรับปรุงสนามฝึกซ้อมและสนามแข่งขันกีฬา จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สนามกีฬาเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ 60 พรรษา (สนามคลอง 6) สนามกีฬาแห่งชาติ ที่ใช้เป็นสถานที่แข่งขันฟุตบอล และสนามกีฬาวิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ

นอกจากการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 แล้ว ประเทศไทยยังเป็นเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาคนพิการพาราลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 7 โดยมีนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน 34 ประเทศ นักกีฬาประมาณ 2,504 คน 14 ชนิดกีฬา ประเทศไทยได้รับเหรียญรางวัลเป็นอันดับที่ 2 รองจากจีน โดยได้รับเหรียญทอง 65 เหรียญ เหรียญเงิน 73 เหรียญ เหรียญทองแดง

83 เหรียญ รวม 221 เหรียญ และในปีเดียวกันได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาคณิตการแห่งประเทศไทยครั้งที่ 21 (19-22 กันยายน 2542) ณ จังหวัดระนอง มีนักกีฬาและเจ้าหน้าที่เข้าร่วมการแข่งขันจำนวน 2,536 คน

เพื่อเป็นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเด็กและเยาวชนให้มีระเบียบวินัย มีความประพฤติดี โดยใช้กิจกรรมด้านลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตลอดจนการติดตามสอดส่องความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ การฝึกอบรมผู้บังคับบัญชาลูกเสือ ลูกเสือเนตรนารี การฝึกอบรมลูกเสือ - เนตรนารี ในสาขาวิชาต่างๆ การพัฒนาการจัด กิจกรรม ยุวกาชาด การจัดงานชุมนุมลูกเสือ เนตรนารี ในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ ตลอดจนเตรียมการเพื่อรองรับการจัดงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ในปี พ.ศ.2546 โดยกำหนดจัดงานชุมนุมที่ฐานทัพเรือสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

### ด้านอื่น ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินกิจกรรมสำคัญเร่งด่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ การปฏิรูปการศึกษา เมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการได้ถือเป็นภารกิจสำคัญในลำดับสูงที่จะต้องดำเนินการปฏิรูปการศึกษาให้

เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทั้งในฐานะหน่วยงานสนับสนุนสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา และในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดแผนงานการปฏิรูปตามภารกิจไว้ 20 แผนงาน จัดเป็น 5 กลุ่มงาน ดังนี้

- 1) แผนงานที่เกี่ยวกับประเภทการศึกษา
- 2) แผนงานปฏิรูปที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และการกีฬา
- 3) แผนงานปฏิรูปที่เกี่ยวกับหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพการศึกษา
- 4) แผนงานปฏิรูปเกี่ยวกับระบบบริหาร และ
- 5) แผนงานเตรียมการและสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ใช้มาตรการทางการศึกษาดำเนินการด้วยวิธีการและรูปแบบหลากหลาย เพื่อรณรงค์และสร้างความตระหนัก ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษภัยของยาเสพติดแก่เยาวชนวัยเรียน ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ได้แก่ การสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเข้าร่วมกิจกรรมค่ายพัฒนาจิต กิจกรรมการฝึกอบรมนักเรียนแกนนำอาสาสมัคร ร่วมกิจกรรมการประกวดและแข่งขันด้านดนตรี กีฬา อย่างไรก็ตามในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

จำเป็นต้องได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากชุมชน กระทรวง  
ศึกษาธิการจึงได้ดำเนินกิจกรรม โครงการโรงเรียนสีขาว ซึ่ง  
เป็นการประสานความร่วมมือจาก ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้นำ  
ชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัจจุบันมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ  
โรงเรียนสีขาว จำนวน 40,000 โรงเรียน ในปี 2542 และโรงเรียนที่ผ่าน  
การประเมินประกาศเป็น “โรงเรียนสีขาว เถลิงพระเกียรติ ปลอดภัย  
ยาเสพติด” มีจำนวนรวม 18,738 โรงเรียน โครงการอาสาภาษา  
นักเรียนแกนนำต้านภัยยาเสพติด โดยอาศัยหลักการ “เพื่อน  
เตือนเพื่อน” ซึ่งได้ดำเนินการนำร่องในสถานศึกษาสังกัดกรม  
อาชีวศึกษา และกรมสามัญศึกษา ตลอดจนร่วมกับสำนักงาน  
ตำรวจแห่งชาติ จัดโครงการตำรวจประสานงานประจำโรงเรียน  
ซึ่งได้ดำเนินการนำร่องในสถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา และ  
กรมสามัญศึกษา รวม 140 โรงเรียน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้  
พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข  
อบรมครูในขอบเขตทั่วประเทศ เพื่อให้มีศักยภาพในการทำหน้าที่  
ป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มเสี่ยง และฟื้นฟูนักเรียน  
ติดยาเสพติดที่ผ่านการถอนพิษจากสถานบำบัดแล้วไม่ให้นักกลับไป  
ใช้ยาอีก

โครงการเสมาพัฒนาชีวิต กระทรวงศึกษาธิการ เป็น  
โครงการที่เกิดขึ้นเพื่อสนองนโยบายรัฐบาลในการที่จะรณรงค์เพื่อ  
บรรเทาปัญหาการประกอบอาชีพธุรกิจบริการทางเพศ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งกรณีโศกณิเด็กซึ่งเป็นอาชีพที่ไม่พึงประสงค์ โดยจัดสรร  
ทุนประเภทเรียนไป-กลับ จำนวนปีละ 4,000 บาท ทุนละ 2,400  
บาทต่อปี และทุนประเภทเรียนประจำ จำนวนปีละ 500 บาท  
ทุนละ 9,000 บาทต่อปี ดำเนินการในเขตการศึกษา 8 ได้แก่  
จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน น่าน พะเยา ลำปาง  
ลำพูน และแพร่ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เป็น  
ต้นมา โดยให้เสนองบประมาณเป็นปี ๆ ไป และต่อมาคณะ  
รัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2539 อนุมัติขยายพื้นที่ดำเนิน  
การ เป็นทุกจังหวัดทั่วประเทศ และได้ดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ เช่น  
เพิ่มเป้าหมายจำนวนนักเรียนประเภทไป-กลับ ในปีการศึกษา 2541  
เป็น 10,000 บาท ๆ ละ 3,000 บาท/ปี จัดหาทุนเรียน เพื่อเตรียม  
รองรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6  
ได้ศึกษาต่อสายอาชีพ ได้แก่ พยาบาล ผลิตยกร เกษตร  
และช่างฝีมือต่าง ๆ ร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนให้  
โค้วต้าเรียนพยาบาล เป็นต้น

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เป็นเงินที่รัฐบาลจัดสรร  
เพื่อสนับสนุนการศึกษาให้กู้ยืมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยม  
ศึกษาตอนปลาย จนถึงระดับปริญญาตรีภายในประเทศ (ทั้งสาย  
สามัญและสายอาชีพ) รวมทั้งการศึกษานอกระบบต่อเนื่อง ทั้ง  
ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ยกเว้นทบวง  
มหาวิทยาลัย โดยในปีการศึกษา 2541 และ 2542 มีผู้กู้ทั้งรายเก่า

และรายใหม่ จำนวน 634,914 คน และ 729,289 คนตามลำดับ นอกจากนี้ ยังได้รับการจัดสรร เพิ่มเติมโดยเงิน ADB สำหรับนักเรียนระดับอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 100 ล้านบาท มีผู้กู้จำนวน 5,988 คน เป็นเงิน 91,825,139.55 บาท สำหรับในปีการศึกษา 2543 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดสรรเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สำหรับผู้กู้รายใหม่ จำนวน 2,134 ล้านบาท (2 ภาคเรียน)

การจัดทำผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) เพื่อการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ การดูแลควบคุมการใช้หนังสือเรียนในสถานศึกษา

นอกจากนี้ ได้จัดให้มีเงินอุดหนุนให้บริการสุขภาพนักเรียนในเขตชนบทห่างไกลและมีฐานะยากจน เป็นค่าพาหนะ และค่ารักษาพยาบาลแก่นักเรียนในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับที่เจ็บป่วยในอัตราเฉลี่ยหัวละ 30 บาทต่อปี โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 เป็นต้นมา กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งงบประมาณเฉพาะค่ารถรับ-ส่งนักเรียนให้แก่โรงเรียนหัวละ 3 บาทต่อคน ส่วนค่ารักษาพยาบาลอีก 27 บาท ให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ตั้งงบประมาณ และได้ใช้มาจนถึงปัจจุบัน โดยในปีงบประมาณ 2542-2543 งบประมาณค่าพาหนะของนักเรียนในโครงการให้บริการสุขภาพนั้น จัดให้เป็นเงินอุดหนุนใน 3 ส่วนราชการ คือ

ส่วนราชการ	ปีงบประมาณ	
	2542	2543
1. สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ	15,015,600	15,123,000
2. กรมสามัญศึกษา	4,048,000	3,845,100
3. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	2,700,000	2,700,000
<b>รวม</b>	<b>21,763,600</b>	<b>21,668,100</b>

โครงการปฏิรูปการศึกษาเกษตรเพื่อชีวิต กระทรวง  
ศึกษาธิการได้มีนโยบายให้กรมอาชีวศึกษาจัดการศึกษาวิชาชีพ  
เกษตรระดับ ปวช. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มบุคคลที่ด้อย  
โอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นบุตรหลานเกษตรกรและชาวชนบทที่  
ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี โดยรับผู้สำเร็จการ  
ศึกษาจากชั้น ม.3 โดยเฉพาะจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการ  
ศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เข้า  
ศึกษาต่อระดับ ปวช. ประเภทวิชาเกษตรกรรมในวิทยาลัยเกษตร  
และเทคโนโลยี 45 แห่ง ทั้งนี้ รัฐสนับสนุนให้ได้รับการยกเว้น  
ค่าเล่าเรียน และค่าหน่วยกิต จัดสร้างบ้านให้พักอาศัยโดยไม่ต้อง  
เสียค่าใช้จ่าย จัดวัสดุเกษตรให้ในวงเงินคนละ 5,000 บาทต่อปี  
เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2539 และสามารถรับนักเรียน  
ระดับ ปวช. เพิ่มขึ้นจากเดิม 4.3 เท่า ในปีแรกของการเริ่มดำเนิน

การและเพิ่มขึ้นโดยลำดับในปีต่อมา

โครงการทวิภาคีภาคเกษตร กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรซึ่งเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นฐานเดิมของประเทศ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสมศักดิ์ ปรีดานันท์กุล) ได้มอบนโยบายให้กรมอาชีวศึกษาจัดโครงการทวิภาคีภาคเกษตร โดยมีรูปแบบในการดำเนินงาน 4 รูปแบบ คือ

แบบที่ 1 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกับเจ้าของฟาร์มร่วมกันทำการผลิตภาคการเกษตรในพื้นที่ฟาร์มเอกชน และมีการแบ่งปันผลตอบแทนร่วมกัน

แบบที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ได้ส่งนักศึกษาเข้าฝึกปฏิบัติเรียนรู้ด้วยการทำงานในฟาร์มเอกชน เป็นการแบ่งเบาภาระการขาดแคลนแรงงานคุณภาพของภาคเอกชน

แบบที่ 3 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีประสานเอกชนขอเช่าพื้นที่หรือขอใช้พื้นที่ว่างเปล่าของภาครัฐบาลและเอกชนทำโครงการผลิตทางการเกษตร

แบบที่ 4 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีและภาคเอกชนร่วมกันจัดการศึกษาและสร้างงานโดยการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

กระทรวง

สาธารณสุข



**Ministry of Public Health**



กระทรวงสาธารณสุข



นายกร ทักษะรังสี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

นายคำณ ฌ ลำพูน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ก ร : ก ร ๖ ๗

# ส ำ ญ ำ วั ญ ฐ ำ

ตามที่รัฐบาลได้แถลงเจตนารมณ์ในการบริหารประเทศ ตามสาระของนโยบายรัฐบาลที่ได้แถลงเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2540 ต่อรัฐสภา ในส่วนของนโยบายรัฐบาลด้านสาธารณสุขนั้น กระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีบทบาทในการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนให้มีสุขภาพดีถ้วนหน้า ได้ดำเนินงานแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของชาติเพื่อสนองเจตนารมณ์ของนโยบายของรัฐบาลมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 3 ปี

นายกร ทัฬหะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ ในการแก้ปัญหาสุขภาพของประเทศเสียใหม่ให้สอดคล้องเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของวงการสาธารณสุขไทย ด้วยการประกาศนโยบายสาธารณสุขเชิงรุก โดยใช้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพ (Health

Promotion) และการป้องกันโรค (Disease prevention) เป็นหลักใน อันที่จะพัฒนาระบบสุขภาพไทย

โดยใช้ภาษาที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า “ยุทธศาสตร์ด้าน Before” เพราะตระหนักดีว่ายุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาเพื่อหวังผลสำเร็จ จะต้องมุ่งเน้นไปที่การแก้ต้นเหตุแห่งปัญหาตามแนวทางแห่ง ทุทธปรัชญา มากกว่ายุทธศาสตร์ตั้งรับหรือเรียกง่าย ๆ ว่า “ยุทธศาสตร์ด้าน After” เช่นที่ผ่านมาในอดีต เพราะนั่นเป็นเพียง การแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งยากที่จะบรรลุผลสำเร็จได้อย่าง แท้จริงภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยมีความจำเป็นต้อง ปฏิรูประบบสุขภาพให้สอดคล้องและตอบสนองเจตนารมณ์ของ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึง เห็นเป็นความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... ขึ้นมารองรับการปฏิรูประบบสุขภาพดังกล่าว

นอกจากนั้น ยังให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของภูมิ- ปัญญาท้องถิ่น และมีความคิดที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการ นำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้มาช่วยในการแก้ไขปัญหาสุขภาพ ของประชาชน ด้วยการนำมาผนวกเข้ากับระบบบริการสุขภาพของ ประเทศอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งเร่งรัดให้เกิดการวิจัยและพัฒนา ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทยอย่างเป็นทางการ และเป็นระบบ และจริงจังมากขึ้นเพื่อการพึ่งพาตนเองและลดการนำเข้า ผลิตภัณฑ์ยาจากต่างประเทศ ในอันที่จะกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจ ของประเทศ ให้กลับฟื้นคืนมาโดยเร็ว

นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึง มีแนวคิดที่จะเพิ่มบทบาทของกระทรวงสาธารณสุขให้เป็น กระทรวงเศรษฐกิจ นอกเหนือจากบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการจัดบริการสุขภาพต่อสาธารณะตามปกติ ด้วยการสนับสนุน

ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้า วิจัย และพัฒนาสมุนไพรไทยอย่าง เป็นระบบจริงจัง เพื่อผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ทั้งในรูปของยา อาหาร และเครื่องสำอาง ออกสู่ตลาดโลก ดังปรากฏผลงานตามนโยบาย สาธารณสุขเชิงรุกที่ก่อให้เกิดผลงานอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

## 1. ลดปัญหาสาธารณสุขของชาติ โดย ป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออก

โรคไข้เลือดออก เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ มานาน แม้จะได้มีมาตรการในการควบคุมและป้องกันการแพร่ ระบาดของโรคนี้มาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร อัตราการแพร่ระบาดของโรคงยังคงอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 พบอัตราป่วยสูงถึง 151.61 และ 202.19 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราป่วยที่สูงมาก

ดังนั้น ในรอบ 3 ปี กระทรวงสาธารณสุขจึงถือเป็นเรื่อง สำคัญที่ลดอัตราการป่วยลดลงให้ได้โดยเร็ว จึงได้เร่งรัดดำเนิน โครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกเฉลิมพระ เกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเป็นการถวายเป็นราช- สักการะเนื่องในวโรกาสมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุครบ 6 รอบด้วยการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์พัฒนาชุมชนในการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก การ ดำเนินงานโดยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่กระทรวง สาธารณสุขทั่วประเทศ อสม. หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้ง ภาครัฐ เอกชน โรงเรียน ชุมชน และประชาชนทั่วประเทศ ส่งผล ให้อัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกลดลง จาก 202.19 ใน พ.ศ. 2541 เหลือ 38.99 ต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2543

## 2. ร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านแก้ปัญหา สาธารณสุขชายแดน

ประเทศไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ สหภาพพม่า ลาว และประเทศกัมพูชา จึงทำให้ประชาชนในประเทศเหล่านั้นมีการติดต่อเข้าออกประเทศไทยอยู่เนื่อง ๆ การเข้ามาอยู่ในประเทศไทยของคนเหล่านี้ ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบบริการสาธารณสุข และสถานสุขภาพของคนไทย อันเนื่องมาจากปัญหาของโรคติดต่อที่ข้ามเขตแดนเข้ามา ซึ่งบางโรคได้หมดปัญหาไปจากประเทศไทยแล้ว แต่กลับระบาดขึ้นมาอีก และยากต่อการควบคุม ได้แก่ ไข้มาลาเรีย โรคเท้าช้าง ไข้กาฬหลังแอ่น วัณโรค โปลิโอ และโรคติดต่ออื่นๆ ก่อให้เกิดภาระด้านค่าใช้จ่าย และการให้บริการของบุคลากรสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น

การสร้างกลไกความร่วมมือทั้งในระดับนโยบายโดยกระทรวงในส่วนกลางและระดับปฏิบัติ โดยผู้ปฏิบัติที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ชายแดนของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ ได้มีการประชุมความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศกัมพูชา ณ จังหวัดสระแก้ว ผลจากการประชุม ได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงที่จะร่วมมือกัน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขของทั้งสองประเทศ และได้ตกลงร่วมกันที่จะให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือด้านสาธารณสุขชายแดนไทยกัมพูชาและจัดทำแผนปฏิบัติการความร่วมมือกันอีกด้วย และได้เสนอขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ ด้วย ได้แก่ WHO, UNHCR, UNAIDS, EU เป็นต้น การสร้างความร่วมมือในระดับนโยบาย ระดับผู้ปฏิบัติงานบริเวณชายแดนของประเทศคู่กรณีได้มีการประชุมปรึกษาหารืออยู่เนื่อง ๆ ซึ่งสามารถทำให้แก้ปัญหาสาธารณสุขชายแดนได้เป็นระดับหนึ่ง โดยเฉพาะการ

ควบคุมโรคในแรงงานต่างด้าว รวมถึงลดภาระค่าใช้จ่ายในด้าน  
รักษาพยาบาลซึ่งมีค่าใช้จ่ายส่วนนี้สูงถึง 145 ล้านบาทต่อปี

### 3. การแก้ปัญหายาเสพติดในเชิงรุก

การแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าเข้าสู่ชุมชน  
หมู่บ้าน และโรงเรียนอย่างกว้างขวาง ทั้งในหมู่ประชาชนทั่วไป  
เด็กนักเรียน และเยาวชน ซึ่งถือได้ว่าปัญหายาเสพติดนี้เป็นภัย  
อย่างร้ายแรงต่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ กระทรวง  
สาธารณสุขจึงได้มีนโยบายที่จะแก้ปัญหายาเสพติดในเชิงรุก อัน  
ได้แก่ การขยายสถานพยาบาลในการให้บริการบำบัดรักษาผู้  
ติดยาเสพติด การพัฒนาบุคลากรเพื่อเป็นวิทยากรในการให้บริการ  
ปรึกษาผู้ติดยาเสพติดและการสนับสนุนชุดทดสอบยาบ้าสำหรับ  
การตรวจคัดกรองผู้เสพยาเสพติดเบื้องต้น

นอกจากนี้ได้ระดมพลังของ อสม. ทั่วประเทศที่กระจายอยู่  
ในทุกหมู่บ้าน เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหา  
ยาเสพติด ด้วยวิธีการเปิด ตู้ ปณ.234 ขึ้นที่กระทรวงสาธารณสุข  
เพื่อขอความร่วมมือจาก อสม. ทั่วประเทศ ให้เป็นผู้แจ้งข้อมูล  
เบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติดที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนของตน  
โดยส่งไปรษณียบัตร หรือจดหมายไปถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวง  
สาธารณสุข เพื่อที่จะได้ประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและ  
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผลการ  
ดำเนินงาน ตู้ ปณ.234 เป็นต้นมา มีผู้มาแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยา  
เสพติด โดยเฉพาะยาบ้าทั้งสิ้น 1,777 ราย ซึ่งส่วนหนึ่งนับได้ว่า  
อสม. เป็นพลังชุมชนที่เข้มแข็งที่สามารถช่วยแก้ปัญหายาเสพติด  
ของประเทศได้เป็นอย่างดี

#### 4. สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดบริการสาธารณสุข

เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุข จึงได้ดำเนินการที่จะตอบสนองต่อนโยบายดังกล่าว โดยได้ปรับบทบาทภารกิจและวิธีการบริหารภาครัฐ ในรูปแบบแต่งตั้งให้ประชาชน (ตัวแทนชุมชน) เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป เพื่อสะท้อนปัญหาสาธารณสุข ความต้องการของชุมชน รวมทั้งได้รับรู้กิจการของโรงพยาบาล เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงาน โดยกำหนดให้มีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งการดำเนินงานขณะนี้อยู่ระหว่างการเตรียมการใน รพศ./รพท. ทั้งหมด 92 แห่ง

#### 5. พัฒนาความพร้อมของสถานอนามัยในการให้บริการ 24 ชั่วโมง

สถานอนามัยเป็นหน่วยบริการสาธารณสุขที่ใกล้ชิดกับชุมชนและประชาชนมากที่สุด แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันยังขาดความพร้อมอยู่ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งบุคลากรและครุภัณฑ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น จึงทำให้สถานอนามัยไม่สามารถที่จะให้บริการตอบสนองความต้องการของประชาชนในชุมชนได้เท่าที่ควร ประชาชนผู้เจ็บป่วยจึงต้องเดินทางออกจากชุมชนไปเข้ารับบริการยังโรงพยาบาลชุมชน ด้วยการเจ็บป่วยเพียงเล็กน้อยซึ่งสามารถรักษาได้ที่สถานอนามัย อันเป็นการเพิ่มภาระให้แก่โรงพยาบาลชุมชนโดยไม่จำเป็น

กระทรวงสาธารณสุขได้พัฒนาความพร้อมของการให้บริการในสถานอนามัยให้สูงขึ้น โดยจัดหาเครื่องมือและครุภัณฑ์การแพทย์ที่จำเป็นสนับสนุนสถานอนามัยที่ขาดอยู่ รวมทั้งเพิ่ม

บุคลากรประจำสถานีนอนามัย อย่างน้อยในสถานีนอนามัยแห่งหนึ่ง จะต้องมีบุคลากรสาธารณสุขไม่น้อยกว่า 3 คน และทุกสถานีนอนามัยจะต้องมีพยาบาลวิชาชีพประจำอยู่อย่างน้อยแห่งละ 1 คน และให้มีทันตภิบาลดูแลรับผิดชอบในสถานีนอนามัยบางแห่งแต่จะต้องกระจายให้มีทุกตำบล อย่างน้อยตำบลละ 1 คน การดำเนินงานได้มีการปรับเปลี่ยนให้มีบุคลากรสาธารณสุขไม่น้อยกว่า 3 คน ประจำในสถานีนอนามัยแต่ละแห่งได้ 6,852 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 71.5 ของสถานีนอนามัยทั้งหมดที่รายงาน (9,580 แห่ง) ส่วนสถานีนอนามัยที่เหลือซึ่งมีบุคลากรอยู่ 1-2 คน จะดำเนินการปรับเปลี่ยนให้มี 3 คนต่อไป รวมถึงให้มีพยาบาลวิชาชีพประจำอยู่อย่างน้อย 1 คน ในสถานีนอนามัยแต่ละแห่งได้ 420 นอกจากนี้ให้มีทันตภิบาลปฏิบัติงานในสถานีนอนามัยตำบลละ 1 คน ได้ 462 แห่ง ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป้าหมายในปี 2543 ว่าจะมีการผลิตทันตภิบาล 200 คน และคาดว่าจะมีทันตภิบาลปฏิบัติงานในสถานีนอนามัย ตำบลละ 1 แห่ง เมื่อได้มีการเพิ่มบุคลากรดังกล่าวประจำสถานีนอนามัยแล้ว จะทำให้การบริการสุขภาพแก่ประชาชนมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของชุมชนมากขึ้น

## 6. เร่งรัดการปฏิรูประบบสุขภาพไทย

ด้วยความมุ่งมั่น ที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบสุขภาพของประเทศเสียใหม่อย่างขนานใหญ่ ในอันที่จะเสริมสร้างสุขภาพของทุกคนในชาติให้บรรลุสู่ความมีสุขภาพดีทั้งร่างกายจิตใจ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยความอบอุ่น ความสงบร่มเย็นได้อย่างเป็นรูปธรรมที่แท้จริง ตามนโยบายสาธารณสุขเชิงรุกที่มุ่งเน้นและทุ่มเททางด้าน การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค หรือการสร้างสุขภาพ (งานด้าน Before) เป็นหัวใจสำคัญ เพราะระบบสุขภาพที่เน้นการตั้งรับ (งานด้าน After) ที่รอคอยให้

ประชาชนเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นเสียก่อนแล้ว จึงค่อยให้การช่วยเหลือดูแลรักษา หรือการซ่อมสุขภาพอย่างที่เป็นอย่างในปัจจุบันนั้น เป็นการเดินหลงทางที่มุ่งสู่ความวิบัติของสังคมโดยแท้ และเตรียมพร้อมก้าวเข้าสู่ความเป็นสากล แต่โดยแท้จริงแล้วสภาพการณ์ในปัจจุบันก็ได้พิสูจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า สถานะทางสุขภาพ (Health Status) และคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม มิได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างเหมาะสมเท่าที่ควรจะเป็น สภาพการณ์ของการขาดแคลนสถานบริการสุขภาพและการกระจายของสถานบริการสุขภาพที่ไม่เป็นธรรม การขาดแคลนกำลังคนในทุก ๆ ด้าน การขาดแคลนงบประมาณ การขาดหลักประกันสุขภาพของประชาชน การเลือกปฏิบัติระหว่างคนรวยกับคนจน การบริการที่ด้อยคุณภาพ การขาดระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริงที่เกิดขึ้นในอดีตและดำรงอยู่ปัจจุบัน

นายกร ทัฬหะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายสาธารณสุขเชิงรุก ไปสู่การปฏิบัติที่สามารถบังเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ด้วยความมุ่งมั่นในอันที่จะปฏิรูประบบสุขภาพของประเทศเสียใหม่ โดยดำเนินการจัดตั้งสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพขึ้นมา เพื่อให้สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพทำหน้าที่เป็นหน่วยงานด้านเลขานุการ ให้แก่คณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติเกิดขึ้นโดยผลจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2543 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายกร ทัฬหะรังสี ได้จัดทำและนำเสนอเพื่อขอความเห็นชอบคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่

วันที่ 31 กรกฎาคม 2543 เป็นต้นมา คณะกรรมการปฏิรูประบบ  
สุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) มีบทบาทหน้าที่หลักในการจัดทำร่าง  
พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... ขึ้น เพื่อเป็นกฎหมาย  
แม่บทแห่งการกำหนดระบบสุขภาพของประเทศเสียใหม่อันจะนำ  
ไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างและระบบสุขภาพแห่งชาติในอนาคต

## 7. ปรับนโยบายสาธารณสุขใหม่ในบทบาทกระทรวงเศรษฐกิจ

7.1 เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายเพิ่มบทบาทใหม่ให้  
กระทรวงสาธารณสุข เข้ามามีบทบาทเสริมสร้างและฟื้นฟู  
เศรษฐกิจให้กับประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้มอบนโยบายเพื่อเป็นการ  
เตรียมความพร้อมรองรับระบบการค้าเสรี ภายใต้กรอบกติกาของ  
องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะเริ่มมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการ  
ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นไป โดยมีเป้าหมายที่การตลาด  
และช่องทางการจัดจำหน่ายสมุนไพรให้แก่ชาวต่างประเทศเป็น  
เป้าหมายหลัก ทั้งในด้าน Outbound และ Inbound เพื่อที่จะนำเงิน  
ตราของชาวต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทย

ในส่วนของ Outbound นั้นได้มอบหมายให้กรมวิทยา-  
ศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา  
ได้ร่วมมือกันในด้านการจัดทำเอกสารเผยแพร่ระบุถึงประโยชน์  
และสรรพคุณของผลิตภัณฑ์สมุนไพรต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ เพื่อ  
ให้ต่างชาติเข้าถึง และมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เกี่ยวกับ  
คุณประโยชน์และสรรพคุณของผลิตภัณฑ์สมุนไพรต่างๆ เป็น  
ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ชาวต่างชาติหันมาให้ความสนใจสมุนไพร  
ไทยของเรามากยิ่งขึ้นและให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยช่วยทำ  
หน้าที่ในการเจาะและพัฒนาการตลาดต่างประเทศ โดยใช้

มาตรการต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น การติดต่อประสานงานกับบริษัท  
ท่องเที่ยว ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งมาตรการอื่นๆ ที่จำเป็น

7.2. โครงการทัวร์สุขภาพ Health Tour เพื่อเป็นการสร้าง  
ต้นแบบของการจัดเรื่อง “ทัวร์สุขภาพ” ตามนโยบายของนายกร  
ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงได้มอบหมาย  
ให้โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้จัด  
ทำโครงการต้นแบบขึ้นมา ที่ได้ดำเนินการในการวิจัยและพัฒนา  
สมุนไพรแบบครบวงจรและได้มีการนำผลิตภัณฑ์สมุนไพรมาใช้  
ทั้งในรูปแบบของยา อาหาร และเครื่องสำอางภายในโรงพยาบาล  
มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี แล้ว โดยนายกร ทัพพะรังสี  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้เป็นประธานในพิธีเปิด  
โครงการขึ้น ในวันที่ 10 เมษายน 2542 ในโรงพยาบาลเจ้าพระยา  
อภัยภูเบศร ได้กำหนดแผนดำเนินการที่จะพัฒนาให้เป็น  
โรงพยาบาลนำอยู่น่าท่องเที่ยว มีการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม  
การส่งเสริมภูมิปัญญาไทยด้านการแพทย์แผนไทย สมุนไพรไทย  
จากพันธกิจดังกล่าวจึงก่อให้เกิดจุดเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยว  
เชิงอนุรักษ์ธรรมชาติกับการส่งเสริมสุขภาพขึ้น นอกจากนั้นการ  
ที่มีความตื่นตัวของกระแสสังคมในเรื่องวิถีสุขภาพของคนไทยใน  
ปัจจุบัน ที่เริ่มเข้าใจคำว่า “ป้องกัน” ดีกว่า “แก้หรือรักษา” กัน  
มากขึ้น ทำให้มีการตื่นตัวในการที่จะดูแลและส่งเสริมสุขภาพของ  
ตนเองมากกว่าแต่ก่อน ซึ่งนับว่าเป็นนิมิตหมายที่ในมุมมองของ  
การแพทย์สาธารณสุข โครงการ “ทัวร์สุขภาพเจ้าพระยา อภัย-  
ภูเบศร” เน้นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม คือ กาย จิต ปัญญา  
และพฤติกรรม การจัดบริการประกอบด้วย การตรวจสุขภาพ  
การฝึกสมาธิ การบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพการออกกำลังกาย  
การอบไอน้ำเพื่อกำจัดพิษ และการนวด เป็นต้น

7.3. พัฒนารูกระบบบริการสุขภาพเพื่อการส่งออกนายกร

ทัฬหะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้มีกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาการส่งออกธุรกิจบริการสุขภาพ ด้วยความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขกับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงพยาบาลเอกชน สมาคมโรงแรม และธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อที่จะดึงดูดให้ชาวต่างชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาใช้บริการสุขภาพด้านการรักษาพยาบาลในประเทศของเราให้มากขึ้น ทั้งในสถานบริการภาครัฐและเอกชนซึ่งมีขีดความสามารถและมาตรฐานของบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขเท่าเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนั้น ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้นับมาใช้บริการสุขภาพในด้านต่าง ๆ ผนวก กับการท่องเที่ยว เช่น การใช้บริการตรวจสุขภาพ การใช้บริการทางทันตกรรม การใช้บริการส่งเสริมสุขภาพเพื่อความงาม ตลอดจนการใช้บริการนวดไทย และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ในภูมิภาค ที่จะดึงดูดตราเข้าสู่ประเทศ เพื่อช่วยในการแก้ไขภาวะแก่ประเทศชาติ

7.4 สร้างหลักประกันด้านสุขภาพโภชนาการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Clean food Good taste) เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้แก่ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวในประเทศไทยในการรับประทานอาหารให้ได้รับความปลอดภัย ทั้งจากเชื้อโรคและสารปนเปื้อนในอาหาร เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในการพิจารณาเลือกซื้ออาหาร หรือเข้ารับประทานอาหารในร้านอาหาร

นายกร ทัฬหะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข จึงได้มีบัญชาให้กรมอนามัยเร่งดำเนินการทางด้านสุขภาพโภชนาการ เพื่อให้ร้านอาหารและผู้จำหน่ายอาหารต่าง ๆ ได้ให้ความสำคัญ

ต่อการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของกระบวนการประกอบอาหาร ตลอดจนการจัดจำหน่ายและการเสิร์ฟอาหาร เพื่อให้อาหารที่ปรุงออกมาจำหน่ายนั้น เป็นอาหารที่สะอาด ถูกสุขลักษณะปราศจากการปนเปื้อนจากเชื้อโรคและสารพิษต่างๆ กระทั่งวางสารพิษ และจะได้รับมอบตราสัญลักษณ์ “Clean food Good taste” และจะได้รับอนุญาตให้ติดเครื่องหมายสัญลักษณ์ดังกล่าวไว้ที่สถานที่ประกอบการของตน เพื่อให้ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติสังเกตเห็นได้โดยง่าย และช่วยในการพิจารณา ตัดสินใจเลือกซื้อหรือบริโภคอาหารในร้านนั้น ๆ ได้ด้วยความมั่นใจว่าจะปลอดภัยจากการบริโภค และได้รับความเอื้ออำนวยในรสชาติ

7.5 คุ่มครองผู้บริโภคและสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์อาหาร ในปัจจุบันได้มีการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร ยาเครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ ออกสู่ท้องตลาดกันอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ผลิตภัณฑ์เหล่านี้มีทั้งผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพต่ำ หรือเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีสารหรือวัตถุอันตรายเจือปน ที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคทั้งโดยตรงหรือทางอ้อม และกระบวนการผลิตก็มีความซับซ้อนและใช้เทคโนโลยีสูงเป็นการยากที่ผู้บริโภคจะพิจารณาได้ด้วยตนเองว่าผลิตภัณฑ์หรือสินค้าใด จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการเข้ามาทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคมิให้ต้องถูกเอาเปรียบ โดยได้ปรับปรุงระบบการขึ้นทะเบียนอาหารเพื่อปรับเปลี่ยนการคุ้มครองผู้บริโภคอาหารให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบันให้มากขึ้น เพื่อเป็นการรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการค้าเสรีของโลกยุคไร้พรมแดน ด้วยการเน้นและเพิ่มความเข้มข้นในการควบคุมกำกับดูแลคุณภาพ

ต้นฉบับไม่มีหน้านี้

ผสมผสานกับเทคโนโลยีของการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยเฉพาะ การนำยาสมุนไพรมาใช้ในการบำบัดรักษาโรคและการส่งเสริม สุขภาพ เพื่อเป็นการพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และเพื่อการลดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพลง

นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ ประกาศบรรจุยาสมุนไพร 13 รายการ เข้าบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลใช้บังคับตามกฎหมายตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2543 เป็นต้นไป รวมทั้งสิ้น 13 รายการ นับเป็นครั้งแรกใน ประวัติศาสตร์การแพทย์ของไทย ที่ได้นำยาจากสมุนไพรไปใช้ใน การแพทย์และสาธารณสุขอย่างจริงจังและกว้างขวางเป็น รูปธรรม ยาสมุนไพรที่ได้รับการคัดเลือกบรรจุเข้าในบัญชียาหลัก แห่งชาตินี้ ได้รับการอนุมัติทะเบียนตำรับยาจากสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยาเรียบร้อยแล้ว

8.3 พัฒนยาไทยครบวงจร ในการปฏิรูประบบสุขภาพ เพื่อให้ทุกคนในชาติบรรลุสุขภาพดี ไม่เจ็บป่วยด้วยโรคหรือ ปัญหาที่สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันได้ และเมื่อเกิดเจ็บป่วยขึ้น แล้ว สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐานโดยเท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลจะมีฐานะทางเศรษฐกิจเช่นไร และอยู่ในพื้นที่ใดของประเทศด้วยต้นทุนที่ต่ำ ยุทธศาสตร์ที่สำคัญอันหนึ่งในอันที่จะ บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ คือการพึ่งพาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านยารักษาโรค เพราะค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพโดยรวมของประเทศ มีมูลค่าสูงถึงประมาณ 3 แสนล้านบาทต่อปี และมีอัตราเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมาก และในปีหนึ่ง ๆ ต้องนำเข้า ยาจากต่างประเทศเป็นมูลค่าสูงถึง 7 หมื่นล้านบาท ทั้งในรูปของ เคมีภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ยา

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนและส่งเสริมสมุนไพรไทยเพื่อพึ่งพาตนเอง และลดการนำเข้าจากต่างประเทศ รวม

ทั้งลดภาวะการขาดดุลทางการค้าของประเทศ แต่การใช้สมุนไพร  
ไปใช้ในระบบบริการสุขภาพกันมิได้ดำเนินการอย่างแพร่หลาย  
จริงจัง เพราะส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการผลิตขึ้นใช้ในสถานบริการ  
ของตนเองในลักษณะต่างคนต่างทำอย่างไม่เป็นระบบ

นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข  
จึงให้สถาบันการแพทย์แผนไทย จัดทำโครงการพัฒนายาไทยครบ  
วงจรขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับ  
สมุนไพร ศึกษาวิจัยและพัฒนายาจากสมุนไพรอย่างเป็นระบบ  
ตามหลักวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อเป็น  
วัตถุดิบป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิต การผลิตยาจากสมุนไพรและ  
ผลิตภัณฑ์สุขภาพตามวิธีการผลิตที่ดี การนำยาจากสมุนไพรและ  
ผลิตภัณฑ์สุขภาพไปใช้ เพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งในระบบบริการ  
สุขภาพ รวมทั้งการติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์ ตลอดจนการ  
ตลาดเพื่อการส่งออกในอนาคต ภายใต้แผนงานโครงการของปี  
งบประมาณ 2544 - 2548 โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการใน  
วงเงินประมาณ 550 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2544 จะทำการเปิดเป็นศูนย์พัฒนาวัตถุดิบ  
สมุนไพร 75 แห่ง ให้มีครบทุกจังหวัด ซึ่งแต่เดิมมีเพียง 18 แห่ง  
และจะจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยให้ครบ 75 แห่ง เช่น  
เดียวกัน สนับสนุนแหล่งผลิตยาและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพใน  
หน่วยงานสาธารณสุขภาครัฐอย่างน้อยจังหวัดละ 2 แห่ง และ  
สนับสนุนห้องปฏิบัติการร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน ในการ  
ตรวจคุณภาพวัตถุดิบและผลิต ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตลอดจนสนับสนุน  
เงินทุนไม่มีดอกเบี้ยให้แก่ภาคเอกชน ซึ่งทั้งหมดนี้จะดำเนินการใน  
ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 200 ล้านบาท

8.3 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน  
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์-

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาช้านานไม่ต่ำกว่า 25 ปีนั้น เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

อย่างไรก็ตาม จากการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์สุขภาพดังกล่าว อาทิ ผลิตภัณฑ์อาหารพื้นบ้าน อาหารเสริมจากผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ยาสมุนไพร เครื่องสำอาง และแชมพูสระผมผสมสมุนไพรธรรมชาติ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเป็นผลพวงของภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

ดังนั้น นายกร ทัพพะรังสี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้จัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น โดยได้รับงบประมาณจำนวน 30 ล้านบาท และจะดำเนินการเป็นโครงการต่อเนื่อง 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2545 เพื่อให้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ผลิตในชุมชน ทั้งอาหาร ยา และเครื่องสำอาง เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตลอดจนมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง โดยจัดระบบให้มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะพหุภาคี

กระทรวง

อุตสาหกรรม



**Ministry of Industry**



กระทรวงกลาโหม



นายสุวัจน์ ลิปิตพัลลภ  
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

นายวุฒิชัย สงวนวงศ์ชัย  
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม

ก ร : ก ร ง ง

# อ ต ส ๑ ๒ ก ร ร ม

กระทรวงอุตสาหกรรม ได้ดำเนินงาน/  
โครงการที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล โดยมี  
ผลการดำเนินงานในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา  
ปรากฏผลในแต่ละเรื่องโดยสรุป ดังนี้

1. นโยบายส่วนที่ ๑ นโยบายการ  
เมือง การปกครอง การบริหารราชการ  
ความมั่นคง และการต่างประเทศ

ผลการดำเนินงานตามนโยบายการ  
เมือง การปกครอง และการบริหาร  
ราชการ

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินงานให้  
การบริหารราชการเป็นไปด้วยความคล่องตัว  
โดยดำเนินการเพื่อลดบทบาทการดำเนิน  
กิจการต่าง ๆ ของรัฐ การปรับปรุงหรือการ  
ออกกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งดำเนิน  
การให้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่  
ภูมิภาค อาทิเช่น

การลดบทบาทการดำเนินงานกิจการของรัฐได้ดำเนินการแปรรูป โรงงานน้ำตาล กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยได้จำหน่ายและโอน กิจการโรงงานน้ำตาลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมให้บริษัทเอกชนที่ ประมูลซื้อได้ในราคา 620 ล้านบาทแล้ว และการจำหน่ายโรงงาน สุราบางยี่ขัน เพื่อดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้เปิดเสรีการ ผลิตและจำหน่ายสุรารั้งตั้งแต่ปี 2543 หลังจากการสิ้นสุดอายุสัญญาที่ รัฐให้เอกชนสัมปทานในปี 2542

ออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2542) ตาม ความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เรื่องมาตรการคุ้มครอง ความปลอดภัยในการดำเนินงาน เพื่อให้โรงงานอุตสาหกรรมที่มีความ เสี่ยงสูงต่อการเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง 12 ประเภท ได้มีการ ประเมินความเสี่ยงอันตรายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการ ออก ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง สิทธิพิเศษสำหรับผู้ประกอบการ อุตสาหกรรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสากล เพื่อส่งเสริมให้ผู้ ประกอบกิจการอุตสาหกรรมพัฒนากิจการเข้าสู่ระบบสากล ออก ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ตามความในพระราชบัญญัติวัตถุ อันตราย (จำนวน 8 ฉบับ) ออกระเบียบกระทรวงอุตสาหกรรมว่าด้วย การเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายวัตถุอันตราย เพื่อให้การดำเนิน คดีเป็นไปโดยสะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ ตลอดจน จนผู้เสียหายที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำผิดของโรงงานได้ รับผลดำเนินคดีด้วยความรวดเร็ว

การกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติสั่งการให้โรงงานปรับปรุงแก้ไขภายใน กำหนด และให้โรงงานหยุดประกอบกิจการชั่วคราว และการ กระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. 2543 โดยประกาศจัดตั้งสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดทุก

จังหวัด และแต่งตั้งนายทะเบียนเครื่องจักรประจำจังหวัดและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับภาคอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค

2. นโยบายส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อที่ 1 นโยบายเร่งด่วน : การเสริมสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ

การดำเนินงานด้านการบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ดำเนินโครงการภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพื่อกระตุ้นอุปสงค์ในประเทศ และบรรเทาผลกระทบทางสังคม โดยดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ จำนวน 14 โครงการ ในวงเงินค่าใช้จ่ายที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงบประมาณรวมทั้งสิ้น 3,138,836 ล้านบาท ซึ่งได้เร่งรัดให้ดำเนินโครงการและเบิกจ่ายเงินตามมาตรการดังกล่าวไปแล้ว รวม 1,702,586 ล้านบาท (ม.ย. 2543) โครงการสนับสนุนอุตสาหกรรมชนบท มีเป้าหมายในการรวมกลุ่มราษฎรในภูมิภาคประกอบอาชีพการผลิตในเชิงอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมในชนบท ครอบคลุมพื้นที่ 54 จังหวัด 36 ประเภทอุตสาหกรรม มีผู้ประกอบการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 149 ราย ราษฎรเข้าร่วมโครงการ 13,383 คน โครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรม โดยดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ การผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง เข้าร่วมโครงการยกระดับพัฒนารูปแบบและการขยายตลาดการค้าอุตสาหกรรมในครอบครัวและหัตถกรรมไทย และดำเนินการร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทำการคัดเลือกหมู่บ้านเป้าหมายเข้าสู่โครงการหมู่บ้านอุตสาหกรรมเพื่อการท่องเที่ยว

3. นโยบายส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ข้อที่ 2 นโยบายในระยะปานกลาง : การปรับโครงสร้างและการพัฒนาสังคม

### 3.1 การดำเนินงานด้านการปรับโครงสร้างการผลิต

การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมกระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ตามแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ซึ่งจัดทำขึ้นโดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายบทบาทของภาคอุตสาหกรรม โดยการปรับโครงสร้างการผลิตและปรับปรุงสภาวะทางสังคม ให้กระจายการจ้างงานและลดมลภาวะทางอุตสาหกรรม ประกอบด้วยแผนงานหลัก รวม 8 แผนงาน จำนวน 13 สาขา ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมรองเท้าและเครื่องหนัง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ไม้และเครื่องเรือน อุตสาหกรรมยาและเคมีภัณฑ์ อุตสาหกรรมยางและผลิตภัณฑ์ยาง อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์พลาสติก อุตสาหกรรมเซรามิกส์และแก้ว อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

- การดำเนินโครงการภายใต้แผนปรับโครงสร้าง ระยะที่ 1 (ปี 2542) จำนวน 21 โครงการ มีผลการดำเนินงานในภาพรวมแล้วเสร็จประมาณร้อยละ 85

- การดำเนินโครงการภายใต้แผนปรับโครงสร้าง ระยะที่ 2 (ปี 2543) กระทรวงอุตสาหกรรมได้พิจารณาคัดเลือกโครงการที่จะดำเนินการในระยะที่ 2 โดยมีโครงการที่ผ่านการคัดเลือก 69 โครงการ (รวมโครงการบริหารแผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม) วงเงินดำเนินการ 2,999.41 ล้านบาท โดยให้สำนักงานงบประมาณเป็นหน่วย

งานพิจารณาอนุมัติอัตราและรายการใช้จ่ายเงินโครงการ รวมทั้งให้กระทรวงการคลังจัดหาเงินสำหรับให้ผู้ประกอบการกู้ผ่านสถาบันการเงิน ได้แก่ IFCT บอย, และ EXIM Bank อีก 8,100 ล้านบาท ซึ่งกระทรวงอุตสาหกรรมได้จัดประชุมสัมมนาเรื่องการดำเนินโครงการภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ระยะที่ 2 เพื่อชี้แจงรูปแบบการบริหารโครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2543 และได้ประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบให้จัดส่งรายละเอียดโครงการพร้อมคำขออนุมัติค่าใช้จ่ายให้กระทรวงอุตสาหกรรมตรวจสอบรายละเอียดโครงการ เพื่อเสนอขออนุมัติค่าใช้จ่ายต่อสำนักงบประมาณต่อไป คาดว่าโครงการจะเริ่มดำเนินการได้ประมาณต้นเดือนตุลาคม 2543 นี้

โครงการดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม สถิติสินค้า และกำลังการผลิต เพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายอุตสาหกรรม การวางแผนและเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นโครงการภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2542 เริ่มดำเนินงานตั้งแต่เดือนกันยายน 2542 - กรกฎาคม 2543 โดยการสำรวจ สัมภาษณ์ และจัดเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 2,500 โรงงานทั่วประเทศ ครอบคลุม 23 สาขาอุตสาหกรรม 78 กลุ่มอุตสาหกรรม จำแนกตามรหัส ISIC (International Standard Industrial Classification) นำมาได้นำมาประมวลผล วิเคราะห์ และคำนวณดัชนีอุตสาหกรรม พร้อมทั้งจัดทำรายงานดัชนีอุตสาหกรรมของแต่ละสาขาอุตสาหกรรมเป็นรายเดือน 8 ชนิด และได้ทำการเผยแพร่แก่สาธารณชน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2542 เป็นต้นมา โดยมีดัชนีเผยแพร่ ดังนี้คือ ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม (Production Index) ดัชนีการใช้กำลังการผลิต (Capacity Utilization Index) ดัชนีการส่งสินค้า (Shipment Index) ดัชนีสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง (Finished

Goods Inventory Index) ดัชนีอัตราส่วนสินค้าสำเร็จรูปคงคลัง (Inventory Ratio Index) ดัชนีแรงงานในภาคอุตสาหกรรม (Labor Input Index) ดัชนีผลิตภาพแรงงานอุตสาหกรรม (Labor Productivity Index) และ ดัชนีวัตถุดิบคงคลัง (Raw Material Inventory Index) นอกจากนั้นยังได้ดำเนินโครงการพัฒนาสถิติอุตสาหกรรม และโครงการสำรวจข้อมูลอุตสาหกรรม เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลและศึกษาชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมด้วย

*การแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรม* สืบเนื่องจากสถานการณ์ทางการค้าในตลาดโลกมีการแข่งขันกันมากขึ้น สินค้าที่ส่งออกเริ่มสูญเสียความได้เปรียบ รวมทั้งการเกิดภาวะวิกฤตทางการเงินภายในประเทศ ส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้ประชุมหารือกับภาคเอกชน ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 27 กลุ่ม สมาคมผู้ผลิตสินค้าต่างๆ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ซึ่งภาคเอกชนได้เสนอให้กระทรวงอุตสาหกรรมผลักดันแก้ไขปัญหจำนวน 10 ด้าน รวม 85 ข้อกระทรวงอุตสาหกรรมเห็นว่าการแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งได้มีมติมอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรม และดำเนินการในส่วนที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ต่อไปได้พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการรัฐมนตรีว่าด้วยนโยบายเศรษฐกิจทราบ จากนั้นคณะทำงานแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรม ได้แต่งตั้งกลุ่มทำงานเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหภาคอุตสาหกรรม รวม 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทำงานแก้ไขปัญหาด้านกฎ ระเบียบ นโยบาย ด้านการตลาด และข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้าน

แรงงาน ด้านภาษีอากรและการเงิน และด้านการผลิตและวัตถุดิบ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้อง และได้รายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบแล้ว 3 ครั้ง เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2543 และวันที่ 25 เมษายน 2543 สรุปผลการดำเนินการแก้ไข ปัญหาภาคอุตสาหกรรม ปรากฏว่าปัญหาส่วนใหญ่ได้แก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว มีเพียงบางปัญหาที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และยังมีปัญหาที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จำนวน 18 ข้อ จำแนกเป็น ด้านกฎ ระเบียบ นโยบาย 2 ข้อ ด้านการตลาดและ ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศ 7 ข้อ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2 ข้อ ด้านภาษีอากรและการเงิน 5 ข้อ ด้านการผลิตและวัตถุดิบ 2 ข้อ

การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการจัดตั้ง สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา ดำเนินการจัดตั้ง สถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ซึ่งนายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ได้ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฯ เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2542 โดยสถาบันฯ จะเป็นศูนย์เครือข่ายที่เป็นแหล่งความรู้และให้บริการ สนับสนุนต่าง ๆ แก่ SMEs พัฒนาผู้ประกอบการที่ดำเนินกิจการอยู่ แล้วให้มีขีดความสามารถในการประกอบการ และสร้างผู้ประกอบการใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และดำเนินกิจการอยู่ได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งพัฒนาเครือข่ายหน่วยงานที่ให้การฝึกอบรม ปรึกษาแนะนำ และบริการต่าง ๆ แก่ SMEs ครอบคลุมกว้างขวางทั่วประเทศในปริมาณ และคุณภาพที่สามารถรองรับความต้องการของ SMEs ได้ ตลอดจนมีความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับองค์กรต่างประเทศในระดับภูมิภาค ทั้งนี้ในระยะแรกจะมีเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาอีก 7 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยขอนแก่น โรงเรียนนายร้อยพระจุล-

จอมเกล้า มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นอกจากนั้น ได้จัดทำโครงการร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อเป็นการประสานระบบการทำงานของส่วนราชการ องค์กรของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เกิดความต่อเนื่องและสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน ขณะราช-บัญญัติตราขบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ได้ประกาศบังคับใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2543 โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises Industrial Estate) เพื่อให้เป็นนิคมอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนาพื้นที่พร้อมระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเป็นฐานการผลิต สำหรับการผลิต การค้า และการบริการขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ออกประกาศเชิญชวนภาคเอกชนที่สนใจจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม SMEs ขณะนี้คณะกรรมการพิจารณาโครงการฯ ได้พิจารณาการสนับสนุนโครงการที่เอกชนเสนอ จำนวน 14 โครงการ ในพื้นที่รวมประมาณ 1,805.61 ไร่

โครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมเกษตรครบวงจร (Integrated Agro-Industrial Estates Pilot Project) กระทรวงอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการนำร่อง 5 โครงการ คือ โครงการพืช ผัก ผลไม้ เครื่องเทศ และเครื่องปรุงรส ที่นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดพิจิตร โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาล ที่เขตอุตสาหกรรมปัตตานี โครงการประมงครบวงจรและทำเรือขนาดย่อม ที่จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ และนิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตปศุสัตว์ เขต 2 (ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี ชลบุรี ฯลฯ) โครงการผลิตภัณฑ์

แปรรูปสุกร ที่นิคมอุตสาหกรรมที่อยู่ในเขตปศุสัตว์เขต 2 (จะแจ้ง-  
เทรา ปราจีนบุรี ชลบุรี ฯลฯ) และโครงการประมงน้ำจืดและน้ำกร่อย  
ในพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำจืดและน้ำกร่อย เช่น จังหวัดเพชรบุรี จะแจ้งเทรา  
ฯลฯ ซึ่งที่ผ่านมามีผู้ประกอบการ นักลงทุนให้ความสนใจยื่นข้อ  
เสนอดีตั้งมาทั้งสิ้น 10 ราย โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเมื่อ  
วันที่ 2 พฤศจิกายน 2542 อนุมัติในหลักการของโครงการที่การนิคม  
อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเสนอ และให้การนิคมอุตสาหกรรมฯ  
หารือในรายละเอียดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

*การจัดทำแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร*  
คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2542 เห็นชอบในหลัก-  
การของกรอบแผนแม่บทฯ โดยเห็นควรให้กระทรวงอุตสาหกรรม  
ประสานกับหน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผน  
ปฏิบัติการตามกรอบแผนแม่บทฯ ดังกล่าว โดยเมื่อสิ้นสุดการดำเนิน  
งานตามแผนงาน กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ การพัฒนาอุต-  
สาหกรรมการเกษตรที่กำหนดไว้ในกลุ่มอุตสาหกรรม 3 กลุ่ม คือ  
กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก กลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อ  
ทดแทนการนำเข้าหรือเพื่อใช้ภายในประเทศ และกลุ่มอุตสาหกรรม  
แปรรูปพื้นบ้านหรืออุตสาหกรรมชนบท ในภาพรวมจะทำให้ภาค  
อุตสาหกรรมการเกษตรมีการขยายตัวในผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน  
ประเทศ (GDP) ได้ประมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ต่อปี มีการใช้  
แรงงานเพิ่มขึ้นเป็น 600,000 - 700,000 คน และมีรายได้จากการ  
ส่งออกคิดเป็นร้อยละ 25 - 27 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด นอก  
จากนี้ยังก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

*การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไฟฟ้าและ*  
*อิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมได้*  
เสนอ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตแผ่นวงจรรวมได้  
(Wafer Fabrication)” ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์

2543 เห็นชอบในหลักการสรรหาและเชิญชวนผู้ลงทุนในอุตสาหกรรม การผลิตแผ่นวงจรรวมทั้งในและต่างประเทศตามที่เสนอ และมีมติ เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2543 เห็นชอบในการให้ความสนับสนุน อุตสาหกรรมการผลิตแผ่นวงจรรวม ด้วยการร่วมทุนในรูปแบบ กองทุนเพื่อการร่วมทุน (Equity Fund) โดยในส่วนการร่วมลงทุนของ รัฐ ได้ให้ Thai Equity Fund พิจารณาความเหมาะสมในการเข้าร่วมทุน จากนั้น กระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศเชิญชวนผู้ที่สนใจ ยื่นเสนอโครงการลงทุน และได้แต่งตั้งคณะทำงานสรรหาผู้ร่วมลงทุน และประสานการจัดทำโครงการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตแผ่นวงจร รวม ซึ่งขณะนี้มีบริษัทที่ให้ความสนใจติดต่อสอบถามเกี่ยวกับ นโยบายเชิญชวนลงทุน รวม 6 ราย ได้แก่ บริษัท Macronix (ไต้หวัน) บริษัท Siemens/Infineon (เยอรมัน) บริษัท Philips (เนเธอร์แลนด์) บริษัท Toshiba (ญี่ปุ่น) บริษัท Mitsubishi (ญี่ปุ่น) บริษัท ซิบไมครอนเทคโนโลยี จำกัด (มหาชน) นอกจากนี้ยังมีสถาบันการเงินต่างประเทศและ บริษัทที่ปรึกษาต่างประเทศ ได้แก่ Bank of America LGMEI , Capital Nomura Securities , SG Credit Securities ให้ความสนใจในการหา แหล่งเงินทุนให้กับโครงการและเสนอตัวเป็นที่ปรึกษาในการผลักดัน โครงการให้เป็นรูปธรรม

โครงการสินเชื่อปรับเปลี่ยนเครื่องจักรของกิจการอุตสาหกรรม สืบเนื่องจากกระทรวงอุตสาหกรรมได้ทำความตกลงกับ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขววงเงิน 25,000 ล้านบาท อัตรา ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ นำไปใช้ ในการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพสูง และเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้โดย ธปท. ปลดปล่อยเงินผ่านสถาบันการเงิน 2 แห่ง คือ EXIM Bank และ IFCT ในช่วงปี 2540-2543 จำนวนเงินไม่เกิน 6,250 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยที่คิดแก่สถาบันการเงินทั้ง 2 แห่ง ร้อยละ 2.5 ต่อปี มีกำหนดใช้

คืนเงินไม่เกิน 5 ปี ซึ่งเงินจำนวนนี้มีสัดส่วนร้อยละ 25 ส่วนอีกร้อยละ 75 เป็นเงินสมทบจากสถาบันการเงินทั้ง 2 แห่ง คิดอัตราดอกเบี้ยกับ ผู้ประกอบการไม่เกินร้อยละ MLR-3.5 ต่อปี ซึ่งที่ผ่านมามีผู้ประกอบการขอใช้เงินน้อยมาก กระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงร่วมกันพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการปล่อย กู้ โดยปรับสัดส่วนเงินสนับสนุนของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ให้แก่ EXIM Bank และ IFCT จากร้อยละ 25 เป็นร้อยละ 50 วงเงิน 6,250 ล้านบาท รวมวงเงินสินเชื่อทั้งหมด 12,500 ล้านบาทโดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี และให้สถาบันการเงินเป็นผู้กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่คิดกับผู้ประกอบการ ในอัตราไม่เกินร้อยละ MLR-1 ต่อปี โดยใช้อัตราเฉลี่ย MLR ของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 แห่งแรก คือ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) กำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ระหว่าง 5-7 ปี ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้คืนเงินกู้ของผู้กู้ โดยในส่วนที่เกิน 5 ปี อัตราดอกเบี้ยให้เป็นไปตามความเหมาะสมที่สถาบันการเงินกำหนด และขยายกรอบการให้สินเชื่อให้ครอบคลุมอุตสาหกรรม 13 สาขาตาม แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม โดยให้ครอบคลุมกิจกรรมการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรและอุปกรณ์เพื่อเน้นประสิทธิภาพ การผลิตและผลิภาพให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม การเคลื่อน ย้ายโรงงานไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรม การแก้ไขและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง สินเชื่อการ ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การย้ายโรงงานไปตั้งในนิคมอุตสาหกรรม และการแก้ไขและรักษาสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2543 วงเงินสินเชื่อรวม 12,500 ล้านบาท ซึ่งผลการดำเนินงานตั้งแต่เดือน มีนาคม-สิงหาคม 2543 มีผู้ได้รับอนุมัติเงินกู้ จำนวน 4 ราย วงเงินกู้ รวม 312.5 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนของวงเงินกู้ร้อยละ 2.5 ของวง

## เงินกู้รวม

งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการในการกำหนดมาตรฐานทั้งระดับประเทศและระดับสากล การบังคับใช้มาตรฐานที่สำคัญ การรับรองคุณภาพ และการรับรองระบบการจัดการ และได้ดำเนินการส่งเสริมและเร่งรัดให้ภาคเอกชนเข้าสู่ระบบมาตรฐานสากลต่าง ๆ เช่น ISO 9000 ISO 9002 และ ISO 14000 ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์การค้าระหว่างประเทศได้ เนื่องจากปัจจุบันองค์การการค้าโลก (WTO) ได้สนับสนุนให้ใช้มาตรฐานสากลเป็นเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรมทางการค้า นอกจากนี้กระทรวงอุตสาหกรรมยังได้จัดทำโครงการนำร่อง การนำ ISO 9000 มาใช้ในหน่วยราชการต่าง ๆ ด้วย

### 3.2 การดำเนินงานด้านการปรับโครงสร้างพื้นฐานด้านการพลังงาน

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการลงทุนในกิจการปิโตรเลียมและเร่งรัดให้มีการพัฒนาทรัพยากรธรณีขึ้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยดำเนินการจัดหาปิโตรเลียมจากแหล่งภายในประเทศมาใช้เป็นพลังงาน โดยในปัจจุบันมีผู้ได้รับสัมปทานและผลิตปิโตรเลียม 26 แห่ง เป็นแหล่งปิโตรเลียมบนบก 10 แห่ง และในทะเลอ่าวไทย 16 แห่ง ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าและใช้เป็นเชื้อเพลิงในภาคอุตสาหกรรมโดยดำเนินโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งโพลินและแหล่งเบญจมาศ โดยเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติในทะเลจากแหล่งโพลินและแหล่งเบญจมาศ ความสามารถในการส่งก๊าซฯ 330 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และ 85 ล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวันตาม

ลำดับ ซึ่งได้ก่อสร้างแล้วเสร็จทั้ง 2 โครงการ และเริ่มรับก๊าซฯ แล้ว ในกลางปี 2542 การก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติราชบุรี-วังน้อย เพื่อเชื่อมโยงระบบท่อส่งก๊าซฯ ระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตก คาดว่าการก่อสร้างจะแล้วเสร็จสามารถทำการ Commissioning ได้ ในเดือนพฤศจิกายน 2543 นอกจากนี้กรมทรัพยากรธรณีได้ออกสัมปทานปิโตรเลียม เพื่อสิทธิสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในแปลงสำรวจทั้งในอ่าวไทยและทะเลอันดามันด้วย

การจัดหาปิโตรเลียมจากแหล่งต่างประเทศ โดยการ พัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) ซึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ร่วมทุนบริษัทน้ำมันแห่งชาติเปโตรนาสของประเทศมาเลเซีย เพื่อดำเนินโครงการท่อส่งก๊าซฯ ไทย-มาเลเซีย และโครงการโรงแยกก๊าซฯ ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งบริษัทร่วมทุนเพื่อดำเนินโครงการแล้ว

ดำเนินการสำรวจแหล่งถ่านหิน เพื่อคัดเลือกพื้นที่เปิด ประมูลให้ภาคเอกชนเข้าพัฒนาแหล่งถ่านหินในพื้นที่ประกาศตาม มาตรา 16 ทวิ ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2510

### 3.3 การดำเนินงานด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้าน สุขภาพอนามัย

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ดำเนินงานเพื่อให้ประชาชนใน ชนบทมีน้ำสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง โดยดำเนินงาน เจาะบ่อน้ำบาดาล เพื่อให้ประชาชนในชนบทที่ขาดแคลนน้ำได้มีน้ำ เพื่อการบริโภคและบริโภคครอบคลุมทั่วประเทศ ในรอบ 3 ปี จำนวน 6,757 บ่อ ซึ่งสามารถให้บริการประชาชนได้ประมาณ 912,200 คน และก่อสร้างระบบประปาชนบททั่วประเทศ จำนวน 2,192 แห่ง ให้ บริการประชาชนได้ประมาณ 493,200 คน นอกจากนี้ยังได้ช่วยเหลือ ผู้ประสบภาวะน้ำท่วม จากการขาดแคลนน้ำสะอาดเพื่ออุปโภค

บริโภคในจังหวัดต่าง ๆ โดยการเป่าล้างน้ำบาดาลที่ถูกนำท่วม ช่อม เครื่องสูบน้ำฟ้าช่อมเครื่องสูบน้ำมือโยก 90 บ่อ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ หลังจากนี้แล้วตลิ่งอีกด้วย

### 3.4 การดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ดำเนินโครงการสำรวจและประเมินศักยภาพแหล่งหินของประเทศไทย เพื่อกำหนดขอบเขตและประเมินศักยภาพของหินอุตสาหกรรมบริเวณแหล่งหินปูน หินแกรนิต และหินภูเขาไฟของประเทศไทย โดยความคืบหน้าขณะนี้ได้จัดทำแผนที่ทรัพยากรแหล่งหินคาร์บอนเนต บริเวณจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี จันทบุรี สระบุรี เลย ชัยภูมิ ขอนแก่น เชียงใหม่ ลำปาง และสุราษฎร์ธานี แผนที่แหล่งหินแกรนิต บริเวณจังหวัดตาก ฉะเชิงเทรา ชลบุรี แหล่งหินบะซอลต์ บริเวณอีสานตอนใต้ และแหล่งหินทรายเพื่ออุตสาหกรรมหินประดับ บริเวณจังหวัดนครราชสีมา โครงการทำเหมืองแร่โปแตช-อาซิเยน อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาแร่โปแตชและเกลือหิน และเร่งรัดการผลิตปุ๋ยขึ้นใช้ภายในประเทศ โดยความคืบหน้าการทำเหมืองแร่โปแตชได้ดิน ได้ดำเนินการก่อสร้างอุโมงค์ในแนวเอียง ปล่องที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้กำลังเตรียมการก่อสร้างอุโมงค์ในแนวเอียง ปล่องที่ 2 เพื่อใช้เป็นเส้นทางเชื่อมต่อการขนย้ายแร่โปแตชเข้าสู่โรงงานปุ๋ยโปแตช และกำลังทดลองผลิต Pilot Plant Test เพื่อออกแบบโรงงานผลิตปุ๋ยโปแตชขั้นสุดท้าย การสำรวจและพัฒนาแหล่งแร่ทองคำ จากผลการสำรวจธรณีฟิสิกส์ทางอากาศและการติดตามผลภาคพื้นดิน สามารถกำหนดขอบเขตพื้นที่ศักยภาพทางแร่สูงได้จำนวน 345 พื้นที่รวม 71,154 ตารางกิโลเมตร และได้ออกประกาศเชิญชวนเอกชนเข้ามาลงทุนสำรวจในรายละเอียดและพัฒนาแหล่งแร่หลายบริเวณแล้ว

สำหรับการพัฒนาเหมืองแร่ทองคำในปัจจุบัน อยู่ในระหว่างเตรียมการพัฒนา 2 บริเวณ คือ บริเวณรอยต่อของ จ.พิจิตร จ.เพชรบูรณ์ และ จ.พิษณุโลก และบริเวณ ต.เขาหลวง อ.วังสะพุง จ.เลย การสำรวจและทำเหมืองแร่เพชร ได้เปิดให้เอกชนยื่นขอสิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่เพชรและแร่ดีบุกในทะเลอันดามัน บริเวณ จ.ระนอง พังงา และภูเก็ต จำนวน 4 แปลง รวมเนื้อที่ 2,577 ตารางกิโลเมตร ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการที่ยื่นขอสิทธิดังกล่าวดังกล่าว โครงการเร่งรัดการสำรวจและประเมินศักยภาพทรัพยากรแร่ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2542 ให้จ้างเอกชนสำรวจและประเมินศักยภาพแร่ ในพื้นที่ 60 บริเวณ พื้นที่รวม 36,400 ตารางกิโลเมตร ภายในระยะเวลา 7 ปี (พ.ศ. 2543-2549)

โครงการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้วัสดุอุตสาหกรรม ได้ดำเนินการสร้างศูนย์บริหารจัดการวัสดุเหลือใช้อุตสาหกรรมขึ้นเพื่อให้เพียงพอแก่ปริมาณของเสียอันตรายที่เกิดขึ้น จากที่มีอยู่แล้ว 2 แห่ง คือ ที่ศูนย์ แสมดำ และ GENCO โดยได้จ้างเหมาก่อสร้างเผาเผากากอุตสาหกรรมอันตรายขึ้นที่นิคมอุตสาหกรรมบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ขนาด 15,000 ตันต่อปี และขยายศูนย์แสมดำ เขตบางขุนเทียน ซึ่งเป็นระบบเคมี-ฟิสิกส์ และปรับเสถียร ขนาด 175,000 ตันต่อปี

โครงการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐศาสตร์ในการจัดการมลพิษโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษ เห็นความสำคัญในการลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม โดยนำหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” มาใช้ เพื่อช่วยในการจัดการมลพิษโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ของระบบค่าการปล่อยมลพิษ และค่าธรรมเนียมในการจัดการมลพิษ

โครงการเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาลเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาแผ่นดินทรุดและมีการรुक้าของน้ำเค็มเข้าสู่แหล่งน้ำจืด เนื่องจากวิกฤติการณ์น้ำบาดาลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติในหลักการให้สำนักงานประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้เป็นทุนประเดิมในการจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนน้ำบาดาลเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาลเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในปี 2543 จำนวน 100 ล้านบาท และให้จัดสรรงบประมาณให้กรมทรัพยากรธรณีในปีต่อๆ ไป เท่ากับจำนวนเงินที่เก็บค่าใช้น้ำบาดาลได้เพิ่มขึ้น

โครงการเข้าสู่ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม ISO 14001 ของนิคมอุตสาหกรรมและโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์และส่งเสริมนิคมอุตสาหกรรมและโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมให้มีการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐาน ISO 14001 ไปใช้อย่างทั่วถึง ซึ่งเป็นไปตามนโยบายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

โครงการเกาะเกือกูด (Symbiosis Island Project) เป็นโครงการที่มีแนวคิดในการพัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการประสานกลมกลืนระหว่างการพัฒนาฟื้นฟู ฟื้นฟูซึ่งกันและกัน รวมไปถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการในพื้นที่เกาะสะเก็ด ต.มาบตาพุด อ.เมือง จ.ระยอง

ทบวงมหาวิทยาลัย



**Ministry of University Affairs**



ทบวงมหาวิทยาลัย



---

นายสุชน ชามพูนท  
รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย

ก บ ว ง

Ministry of University Affairs

ม ห า วิ ท ย า ลั ย

### ก า ร ป รั บ แ ผ น อุด ม สึ ก ข า ร ะ ยะ ยาว

ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (15 ปี) ฉบับที่ 1 โดยมีระยะปฏิบัติการตั้งแต่ ปี 2533 - 2547 ซึ่งในปี 2542 แผนดังกล่าวได้ดำเนินการไปครึ่งแผนแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการประเมินผลแผนอุดมศึกษาระยะยาวช่วงครึ่งแผนโดยใช้เวลาประเมินประมาณ 120 วัน และได้จัดทำรายงานการประเมินผลแผนอุดมศึกษาระยะยาวครึ่งแผนแรกและดำเนินการเผยแพร่เรียบร้อยแล้ว

จากการประเมินผลแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2533-2547) เมื่อปี 2542 พบว่า อุดมศึกษากำลังปรับเปลี่ยนไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวนโยบายของแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับดังกล่าว แต่

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วยการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องทบทวนแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 1 และได้เสนอแนวทางการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2543-2557) ต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้ทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการต่อไป ทบวงมหาวิทยาลัยได้ปรับวิธีการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาวใหม่ โดยเริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอุดมศึกษาที่พึงประสงค์ในอีก 15 ปีข้างหน้า ประกอบด้วย เป้าหมายด้านการสร้างกำลังคน เป้าหมายด้านการวิจัย เป้าหมายด้านการพัฒนาระบบอุดมศึกษา เป้าหมายด้านโครงสร้างพื้นฐาน และเป้าหมายด้านทรัพยากร หลังจากนั้นจึงดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบดูว่า เป้าหมายที่กำหนดนั้นมีโอกาสบรรลุผลภายใน 15 ปีหรือไม่ หากไม่สามารถเกิดขึ้นได้ควรมีมาตรการดำเนินการเช่นไรจึงจะสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ขณะนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำลังศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว

## โครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ

ทบวงมหาวิทยาลัยมีโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษาและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศอย่างเร่งด่วน โดยจะนำผลงานวิจัยของบุคลากรในมหาวิทยาลัย/สถาบันที่ค้นคว้าวิจัยจนได้ผลสำเร็จเป็นเทคโนโลยีหรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ไปถ่ายทอดสู่กลุ่มเกษตรกร กลุ่ม

ชุมชนตามชนบท ตามเป้าหมายดังนี้ ลดการนำเข้า ส่งเสริมการส่งออก และสร้างมูลค่าเพิ่มทบวงมหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยเพื่อพิจารณาโครงการดังกล่าว โดยให้มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งอยู่ในสังกัดและกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย ส่งโครงการที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นมาให้คณะกรรมการโครงการวิจัยฯ พิจารณาและอนุมัติโครงการ โดยมีกรอบการพิจารณาดังนี้

1. เพิ่มผลผลิตในเชิงเกษตร
2. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
3. พัฒนาสมรรถนะฝีมือของภาคแรงงานให้แข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้
4. พัฒนาการบริหารจัดการ
5. ประหยัด

โครงการดังกล่าวต้องเป็นโครงการที่ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานราชการอื่น สามารถดำเนินการได้ทันในปีงบประมาณ และเมื่อมหาวิทยาลัย/สถาบันได้รับเงินสนับสนุนโครงการแล้ว ต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในปีงบประมาณ สำหรับปีงบประมาณ 2542 คณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา และแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ของทบวงมหาวิทยาลัยได้พิจารณาอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย/สถาบัน รวม 13 มหาวิทยาลัย/สถาบัน โดยเป็นโครงการวิจัยรวม 35 โครงการ ตัวอย่างโครงการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่

- โครงการปฏิบัติการพิเศษเร่งด่วนช่วยเหลือเกษตรกรเพื่อแก้ไขปัญหาโรคขนุนระบาดในพื้นที่อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา รูปแบบชุมชนเกษตรอุตสาหกรรมในการผลิตยาสมุนไพร ตำบล แม่มอก จังหวัดลำปาง ของมหาวิทยาลัยมหิดล

- โครงการศึกษาระบบรีเวอร์สออลโมซีลแบบเบ็ดเสร็จ สำหรับผลิตน้ำสะอาดจากแม่น้ำ ลำคลอง เพื่อใช้ในชุมชนกรุงเทพฯ และปริมณฑล ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี

- โครงการพัฒนาเครื่องสกัดวันดำปลายท่อไอเสีย ของ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- โครงการผลิตลำใยในอุตสาหกรรมการแปรรูปเพื่อการ ส่งออก ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีข้าวหอมมะลิ ของมหา- วิทยาลัยขอนแก่น

- โครงการผลิตแป้งขนมจีนสำเร็จรูปในกระป๋อง ของมหา- วิทยาลัยมหาสารคาม

สำหรับปีงบประมาณ 2543 คณะอนุกรรมการฯ ทบวงมหา- วิทยาลัยได้พิจารณาอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย/สถาบัน รวม 14 มหาวิทยาลัย/สถาบัน โดยเป็น โครงการวิจัยรวม 46 โครงการตัวอย่างโครงการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่

- โครงการพัฒนาเทคนิคในการตรวจหาเชื้อมาเลเรียในไก่ โดยใช้ปฏิกิริยาโพลีเมอเรสเชนรีแอกชัน ของจุฬาลงกรณ์มหา- วิทยาลัย

- โครงการพัฒนาปริมาณ คุณภาพการผลิต และรายได้ของ เกษตรกรชาวสวนน้อยหน่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ของมหา- วิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเปลือกสดด้วยเครื่อง

ลอกเปลือกสว และการผลิตเครื่องลอกเปลือกสว เพื่อส่งเสริม  
อุตสาหกรรมการผลิตเปลือกสวและกระดาษสาส่งออกต่างประเทศ  
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพาะปลูกพืชสมุนไพร  
หายากที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ แก่เกษตรกรภาคตะวันออก  
เฉียงเหนือ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

- โครงการชุดน้ำยาตรวจดีเอ็นเอไมโครแซทเทลไลท์  
สำหรับการพิสูจน์บุตรและพิสูจน์บุคคล ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปเปลือกลำไยเป็น  
รูปหอมลำไย ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- โครงการการศึกษาการกำจัดแอมโมเนียในน้ำทิ้งจาก  
โรงงานอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากน้ำยางพาราในจังหวัดสงขลา  
โดยซีโอไซด์ ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

- โครงการการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี  
การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองในการลดภาวะการขาดแคลนเมล็ด  
พันธุ์ถั่วเหลืองในฤดูแล้งเพื่อช่วยเพิ่มรายได้และแก้ไขปัญหา  
เศรษฐกิจในครัวเรือนเกษตรกรหมู่บ้านยากจนของจังหวัดเชียงใหม่  
ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

## โครงการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐปรับ เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐบาล

ทบวงมหาวิทยาลัยมีโครงการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย/  
สถาบันของรัฐปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย/สถาบันใน  
กำกับของทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย  
เพื่อให้เกิดระบบด้านการบริหารบุคคล การเงินและงบประมาณ

มีความเป็นอิสระ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนได้รวดเร็วและทันกับความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมทั้งมีระบบกำกับและตรวจสอบได้อย่างถูกต้องและโปร่งใส ทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอแผนปฏิบัติการในการปรับเปลี่ยนให้มหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัย/สถาบันในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย โดยพัฒนาการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณให้เป็นเงินงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป ( Block Grant ) ควบคู่กับการพัฒนาระบบบัญชีต้นทุนให้นำไปสู่การหาค่าใช้จ่ายต่อหน่วย ( Unit Cost ) เพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดสรรงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัย/สถาบันอย่างถูกต้องและเป็นธรรม โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบในหลักการจัดสรรงบประมาณในลักษณะดังกล่าวข้างต้น ตั้งแต่วันที่ 29 กันยายน 2541

โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้นำรูปแบบการจัดสรรงบประมาณที่ผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศจัดทำไว้ไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดและกำกับ และได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการขึ้นเพื่อชี้แจงรูปแบบการจัดสรรดังกล่าวกับมหาวิทยาลัย/สถาบันต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและยอมรับระบบบัญชีต้นทุนให้นำไปสู่การคิดค่าใช้จ่ายต่อหน่วย ( Unit Cost ) ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสัมมนาและฝึกอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจในหลักการและกระบวนการดำเนินงานของระบบบัญชีต้นทุนให้แก่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยต่างๆ นอกจากนี้ยังได้พิจารณาคัดเลือกมหาวิทยาลัย 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยทักษิณ ที่มีความพร้อมและสมัครใจ

ที่จะเป็นมหาวิทยาลัยนำร่อง นำระบบบัญชีดังกล่าวข้างต้นไปใช้ เพื่อนำผลที่ได้เผยแพร่และขยายผลไปยังมหาวิทยาลัย/สถาบัน อื่นๆ ต่อไป

นอกจากนั้นทบวงมหาวิทยาลัยได้พัฒนาระบบการติดตาม และประเมินผล ซึ่งประกอบด้วยระบบการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ และระบบการติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างทบวงมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย/สถาบัน ระบบดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ตั้งแต่การบริหาร นโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และแผนงาน/โครงการของสถาบัน ซึ่งระบบดังกล่าว ประกอบด้วยการพัฒนาเครื่องมือและดัชนีชี้วัดที่มีความเที่ยงตรง แม่นยำ โดยคำนึงถึงความมีอิสระทางวิชาการ และการจัดการของสถาบันอุดมศึกษาเป็นหลัก ระบบติดตามการประเมินผลนี้คาดว่าจะสามารถนำไปใช้ได้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นไป

### โครงการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัยมีโครงการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ระบบและกลไกดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา โดยเน้นให้สถาบันอุดมศึกษามีระบบควบคุมคุณภาพทางวิชาการและปรับปรุงการปฏิบัติการทุกด้านอย่างต่อเนื่องบนพื้นฐานของความมีเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) และอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) ทั้งนี้

ต้องเอื้อต่อการตรวจสอบจากภายนอก โดยคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตทั้งหมด 9 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพนิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงานด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านการบริหารและจัดการ ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ซึ่งในปีงบประมาณ 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 2,400,000 บาท เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้ทดลองระบบดังกล่าวเพื่อให้ครบวงจรและเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการดำเนินงานสำหรับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 5 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

ในปีงบประมาณ 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 500,000.- บาท เพื่อจัดให้มีการตรวจสอบและประเมินผลระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในระยะแรก (พ.ศ. 2543-2545) จะเป็นการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ก่อน ซึ่งขณะนี้มีคณะวิชาที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว 10 คณะวิชา ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล, วิทยาลัยแพทยศาสตร์ พระมงกุฎเกล้า, คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย-

ขอนแก่น และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เพื่อให้การตรวจสอบคุณภาพมีประสิทธิภาพและโปร่งใส จึงได้จัดสัมมนาประธานกรรมการตรวจสอบคุณภาพ จำนวน 3 รุ่น โครงการฝึกอบรมผู้ตรวจสอบคุณภาพจำนวน 7 รุ่น โครงการฝึกอบรมผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการในคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพ 1 รุ่น และโครงการอบรมเชิงปฏิบัติเพื่อรับการตรวจสอบคุณภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพอุดมศึกษา ใน 4 ภูมิภาค รวมทั้งจะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับการตรวจสอบคุณภาพให้แก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

นอกจากนี้ยังได้จัดสัมมนาเพื่อปรับปรุงและขยายผลการตรวจสอบคุณภาพในคณะวิชาที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว รวมทั้งจัดพิมพ์หนังสือ นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา และหนังสือโครงการจัดทำเอกสารวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา, เทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา, การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา, การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา, เทคโนโลยีการศึกษาระดับอุดมศึกษา, การพัฒนาคณาจารย์, การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนิสิตนักศึกษา, การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา, ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา และการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์

## การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ระบบใหม่

ทบวงมหาวิทยาลัยได้นำวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มาใช้ในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน และเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายให้เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร วิธีการสำหรับการสอบคัดเลือกระบบใหม่ คือ กำหนดให้มีการจัดสอบวัดความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และสอบความรู้พื้นฐานวิชาชีพ (วิชาชีพเฉพาะ) ปีละ 2 ครั้ง ประมาณเดือนตุลาคมและ มีนาคม เมื่อได้คะแนนจากการสอบวัดความรู้แล้ว เลือกคะแนนที่สูงสุดในแต่ละวิชาเพื่อนำไปสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในเดือนเมษายน

ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดสอบวัดความรู้ วิชาความรู้พื้นฐาน วิชาการ (วิชาหลัก) และความรู้พื้นฐานวิชาชีพ (วิชาชีพเฉพาะ) เพื่อใช้สมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2543 จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ 1 จัดสอบเดือนตุลาคม 2542 วิชาหลัก 15 วิชา วิชาเฉพาะ 26 วิชา มีผู้สมัครสอบรวม 223,882 คน
- ครั้งที่ 2 จัดสอบเดือนกุมภาพันธ์ และ มีนาคม 2543 วิชาหลัก 15 วิชา วิชาเฉพาะ 21 วิชา มีผู้สมัครสอบรวม 174,879 คน

## โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย และโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพทางการศึกษา (University - School Enhancement Project - UNISEP)

ทบวงมหาวิทยาลัยมีโครงการส่งเสริมความร่วมมือ  
ระหว่างมหาวิทยาลัยและโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนคุณภาพทางการศึกษา  
โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย  
และโรงเรียน เพื่อพัฒนาครู/อาจารย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย  
ในการพัฒนาระยะแรกมีวัตถุประสงค์สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาคุณภาพของครู อาจารย์ของโรงเรียนระดับ  
มัธยมศึกษาตอนปลาย ด้านการสอนวิชาเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา  
คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

2. การเผยแพร่ความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการสอบ  
คัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาให้แก่นักเรียน ครู  
อาจารย์ ผู้ปกครอง สถานศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

3. การพัฒนาอาจารย์แนะแนวให้มีความรู้ ความเข้าใจ วิธี  
การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

4. การเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการวัดผลการศึกษาและ  
การรายงานผลการศึกษา

โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้นำเสนอโครงการฯ ดังกล่าวเพื่อ  
ขอความเห็นชอบและของบประมาณสนับสนุนการดำเนินการ  
ต่อคณะรัฐมนตรี ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2542 ซึ่งสำนักเลขาธิการ  
รัฐมนตรีได้แจ้งให้ทบวงมหาวิทยาลัยทราบว่า เห็นด้วยในหลักการ  
และควรส่งเสริมโดยให้ทบวงและปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับ  
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการในลักษณะเดียวกัน เพื่อมิให้

เกิดความซ้ำซ้อนและเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

โดยทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัด และในกำกับของทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกันกำหนดกรอบ พื้นที่และกิจกรรมในการดำเนินการต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนทักษะการสอน การถ่ายทอดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการแล้ว เช่น สสวท. สวทช. กระทรวงศึกษาธิการ สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย แนวทางการจัดอบรมการวัดและประเมินผลการศึกษาโดยขอความร่วมมือกับสำนักวิจัยและทดสอบทางการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ

### ความร่วมมือกับต่างประเทศในระดับทวิภาคี

ทบวงมหาวิทยาลัยมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดมีความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาไทยให้มีสมรรถนะสากลและเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ในภูมิภาค นอกเหนือจากการพัฒนา สานต่อและขยายกรอบความร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศภายใต้โครงการต่างๆ ที่มีอยู่เต็มแล้ว ทบวงมหาวิทยาลัยยังมีการดำเนินกิจกรรมในเชิงรุกและขยายความร่วมมือสู่ภาคเอกชนโดยใช้เครือข่ายความร่วมมือที่มีอยู่อย่างหลากหลาย การดำเนินกิจกรรมสำคัญ ๆ ในปี 2543 ได้แก่

- **ความร่วมมือกับจีน** มีการเจรจาร่วมกับจีนเรื่องการจัดตั้งศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีน ณ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และการให้ความร่วมมือเรื่องการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนและการให้ความช่วยเหลือด้านบุคลากรที่สอนภาษาจีนในโอกาส ฯพณฯ เฉิน จื่อลี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประเทศจีนและคณะเดินทางมาประเทศไทยในเดือนตุลาคม 2542

ในเดือนกรกฎาคม 2543 ได้มีการประชุมโต๊ะกลมระหว่างอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาของไทยและจีนฝ่ายละ 15 สถาบัน ณ มหาวิทยาลัยยูนาน นครคุนหมิง เพื่อกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านอุดมศึกษาของทั้ง 2 ประเทศ นอกจากนี้ได้ร่วมแสดงวิสัยทัศน์ในด้านต่างๆ แล้ว ทั้ง 2 ฝ่ายเห็นชอบให้จัดกิจกรรมดังกล่าวประจำปี ส่วนผลการประชุมนั้นทบวงมหาวิทยาลัยได้เสนอความร่วมมือด้านภาษาและวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ อุตสาหกรรมเกษตร และความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรมของทั้ง 2 ประเทศ โดยอาจจะเน้นด้านยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เภสัชกรรม nutraceutical products ในโอกาสเดียวกัน ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับมหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษาไทย Asia Institute of Technology และ SEAMEO RIHED ได้มีการจัดนิทรรศการอุดมศึกษาไทยด้วย

- **ความร่วมมือกับกัมพูชา** ทบวงมหาวิทยาลัยและกัมพูชาได้กระชับความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น โดยการเดินทางไปเยือนกัมพูชาของรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม - 2 มิถุนายน 2543 เพื่อเจรจาขยายความร่วมมือด้านอุดมศึกษาระหว่างไทยและกัมพูชาในเรื่องการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยนอกระบบราชการ การพัฒนาหลักสูตรและการเปิด

หลักสูตรภาษาเขมรในไทยและภาษาไทยในเขมรที่ Royal University of Phnom Penh และการสนับสนุนให้คณาจารย์จากเขมรมาศึกษาเพิ่มเติมในประเทศไทย

- **ความร่วมมือกับเวียดนาม** ในเดือนกันยายน 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดงานสัมมนาและนิทรรศการอุดมศึกษาขึ้นเป็นครั้งแรกในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ และกรุงฮานอย ประเทศเวียดนามร่วมกับ SEAMEO RIHED สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย สถานกงสุลใหญ่ ณ นครโฮจิมินห์ และกรมส่งเสริมการส่งออกเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของทั้ง 2 ฝ่าย และเพื่อประชาสัมพันธ์สถาบันอุดมศึกษาไทยในเวียดนามด้วย ซึ่งได้รับความสนใจจากคณาจารย์และนักศึกษาจากเวียดนามพอสมควร

- **ความร่วมมือกับออสเตรเลีย** โครงการ TUAS (Thai University Administrators Shadowing) เป็นโครงการหนึ่งที่ทบวงมหาวิทยาลัยและออสเตรเลียให้ความสำคัญมาโดยตลอดเพื่อพัฒนาผู้บริหารด้านอุดมศึกษาในระดับกระทรวงและมหาวิทยาลัย ในปี 2543 ได้มีการจัดส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการดังกล่าวจำนวน 6 คน นอกจากนั้นแล้ว ในปี 2543 ออสเตรเลียให้ความสนใจเรื่องการจัดตั้งวิทยาเขตของสถาบันอุดมศึกษาออสเตรเลียในประเทศไทยและการพัฒนาหลักสูตรร่วมในระดับปริญญาเอก รวมทั้งมีการเสนอให้ทุนไปศึกษาสูงงานด้านการบริหารการวิจัยและทุนศึกษาวิจัย ในระดับ Post-Graduate หรือ Post-Doctoral ณ ประเทศออสเตรเลียจำนวน 2 ทุน

- **ความร่วมมือกับออสเตรเลีย** นอกเหนือจากการดำเนินโครงการความร่วมมือทางวิชาการที่มีอยู่ในรูปแบบของการให้ทุน

การศึกษา (เป็นทุนที่ให้แก่นักศึกษาชาวไทยไปศึกษาระดับปริญญาเอกที่ออสเตรเลีย) การแลกเปลี่ยนบุคลากรในการฝึกอบรม ดูงานและทำวิจัยร่วมแล้ว ในปี 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยยังได้ดำเนินกิจกรรมตามข้อตกลงใหม่กับฝ่ายออสเตรเลียโดยส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รวม 2 คน ไปดูงานที่ออสเตรเลียเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการจัดประชุมคณะกรรมการร่วมสองฝ่าย (Task Force) เมื่อปลายปีงบประมาณ 2542 ที่ได้กำหนดให้มีการขยายกรอบความร่วมมือโดยเพิ่มเรื่องการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ในลักษณะต่างตอบแทน

- **ความร่วมมือกับฝรั่งเศส** ทบวงมหาวิทยาลัยกับฝรั่งเศสได้ลงนามในชั้นความตกลงร่วมกันเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาและการวิจัยในเดือนพฤศจิกายน 2542 คณะกรรมการร่วมไทย-ฝรั่งเศสได้มีการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดสาขาความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ การวางผังเมือง เกษตรศาสตร์เขตร้อนและอุตสาหกรรมเกษตร เวชศาสตร์เขตร้อน ภาษาและวัฒนธรรม และจะมีการหารือรายละเอียดร่วมกันอีกครั้งหนึ่งที่กรุงเทพฯ ในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2543 นี้

- **ความร่วมมือกับแคนาดา** ปี 2543 Canadian International Development Agency (CIDA) ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดประชุมเรื่อง “Thai-Canadian Partnerships-Opportunities in the Making” เพื่อประเมินสถานการณ์และพัฒนาแผนการดำเนินงานระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยกับ CIDA ให้ต่อเนื่อง พร้อมทั้งได้สนับสนุนการจัดประชุมเพื่อพัฒนาโครงการที่จะนำไปสู่การพัฒนาโดยายระดับชาติด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับโครงการนำร่อง 3 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย

โรงเรียน และชุมชน ผลการประชุมดังกล่าวจะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานให้เป็นรูปธรรม เพื่อนำผลการดำเนินงานมากำหนดเป็นนโยบายเรื่องการเรียนการสอนภาษาอังกฤษต่อไป นอกจากนี้สืบเนื่องจากการประชุมโต๊ะกลมเรื่อง Academic Mobility in the Asia Pacific ที่ประเทศแคนาดา ในเดือนมิถุนายน 2543 ทบวงมหาวิทยาลัยกำลังประสานกับแคนาดาที่จะร่วมมือในโครงการทดลองด้านการแลกเปลี่ยนทรัพยากรมนุษย์ของภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก

โครงการการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการกับนานาชาติเพื่อชูบทบาทไทยในเวทีต่างประเทศและพัฒนาไทยให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาค

- *กรอบอาเซียน* ทบวงมหาวิทยาลัยประสบผลสำเร็จในการผลักดันให้ประเทศไทยโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ตั้งถาวรของสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Secretariat: AUNS) ซึ่งมีพิธีเปิดสำนักงานเลขานุการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนอย่างเป็นทางการในเดือนมีนาคม 2543 การดำเนินงานของ AUNS ที่ผ่านมาได้เอื้อให้ไทยเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความรู้ความเชี่ยวชาญในภูมิภาคอาเซียน การดำเนินงานในปี 2543 - 2544 จะเน้นเรื่องการระดมเงินทุนจากมหาวิทยาลัยสมาชิก และการร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสานต่อกิจกรรม พัฒนาโครงการหลักกับสหภาพยุโรป และร่วมมือกับญี่ปุ่นในโครงการพัฒนาวิศวกรรมอาเซียนรวมทั้งการขยายกรอบงานร่วมกับประเทศคู่เจรจาของอาเซียนอื่นๆ เช่น จีน อินเดีย เป็นต้น

- **กรอบอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง** ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินงานภายใต้กรอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อชูปบาทของประเทศไทยในฐานะผู้นำทางวิชาการและเครือข่ายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของภูมิภาค และช่วยพัฒนาความสามารถของประเทศไทยในการแข่งขันในเวทีภูมิภาคและนานาชาติต่อไป ทบวงมหาวิทยาลัยได้ริเริ่มดำเนินการโครงการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และนักศึกษาไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 144 คน โดยโครงการดังกล่าวจะส่งคณาจารย์และนักศึกษาไทยจำนวน 72 คน ไปแลกเปลี่ยนกับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศเพื่อนบ้านและคณาจารย์และนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวน 72 คน เดินทางมาแลกเปลี่ยนกับสถาบันอุดมศึกษาไทย และการจัดสัมมนาเรื่อง "Regional and World Trends on Higher Education Development of the Greater Mekong Sub-region" ที่ตุนหมิง เมื่อเดือนกรกฎาคม 2543

- **กรอบเอเปค** ในกรอบเอเปคทบวงมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในการได้รับงบประมาณสมทบจาก เอเปคมาดำเนินโครงการ APEC Youth Networking: Youth Preparation for the APEC Society in the Next Millennium ระหว่างวันที่ 12-20 กรกฎาคม 2543 โดยนำเยาวชนจากสมาชิกเอเปค 14 ประเทศ จำนวน 150 คนมาเรียนรู้ทำความเข้าใจและจัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับเอเปคร่วมกัน เพื่อสร้างภาวะผู้นำและเตรียมความพร้อมของเยาวชนต่อโลกแห่งการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนและแสดงบทบาทของประเทศไทยในการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืนตามข้อเรียกร้องของผู้นำสมาชิกเอเปค

- *กรอบยูเนสโก* เพื่อขยายผลของปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21: วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ (World Declaration on Higher Education for the Twenty - First Century: Vision and Action) ซึ่งได้รับการรับรองในการประชุมระดับโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาซึ่งจัดโดยองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (Unesco) เมื่อปี 2541 ณ กรุงปารีส ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดแปลปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาเป็นภาษาไทยพร้อมทั้งรวบรวมผลการประชุมระดับโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาและผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขยายผลการประชุมดังกล่าว ซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเมื่อปี 2542 จัดพิมพ์เผยแพร่ในรูปของหนังสือพร้อมแผ่นดิสเกตและพัฒนาข้อมูลลงใน website ของกองวิเทศสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนในวงกว้างทั้งในแวดวงนักการศึกษาและประชาชนทั่วไปเข้าไปเข้าใจถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันจะช่วยให้การปฏิรูปอุดมศึกษาของไทยบรรลุผล

- *กรอบสหประชาชาติ* สืบเนื่องจากการที่ประเทศไทยได้ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและองค์การสหประชาชาติเมื่อครั้งที่ไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) ครั้งที่ 10 ในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 ทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยเป็นแกนหลักร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศในการจัดตั้งสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (International Institute for Trade and Development) ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการวิจัยและฝึกอบรมด้านการค้า การเงิน การลงทุน

และการพัฒนาระหว่างประเทศ การจัดตั้งสถาบันดังกล่าวคาดว่าจะแล้วเสร็จและสามารถดำเนินกิจกรรมได้ภายในต้นปี 2544

## การปฏิรูปอุดมศึกษา

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในวันที่ 14 สิงหาคม 2542 นั้น ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานในส่วนของอุดมศึกษา โดยมีการแต่งตั้ง "คณะทำงานเตรียมการและเสนอการปรับบทบาทสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย" เพื่อศึกษาและพิจารณาแนวทางในเรื่องการปฏิรูปอุดมศึกษา และเพื่อให้การเตรียมการเสนอความเห็นของคณะทำงานดังกล่าวข้างต้นเป็นไปอย่างสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจอีก 6 คณะ ดังนี้คือ

1. คณะทำงานปฏิรูประบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
2. คณะทำงานจัดระบบบริหารและการจัดการอุดมศึกษา
3. คณะทำงานจัดระบบมาตรฐานและการประกันคุณภาพอุดมศึกษา
4. คณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา
5. คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการอุดมศึกษา
6. คณะทำงานพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา

ซึ่งคณะทำงานเฉพาะกิจทั้ง 6 คณะ ได้ทำการศึกษาข้อมูลวิเคราะห์แนวคิด จัดประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ได้ข้อสรุปคือ

1. คณะทำงานปฏิรูปด้านการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา

มีหลักการสำคัญคือเสนอแนะการส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหลักเกณฑ์ รูปแบบ วิธีการ และหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความหลากหลายรูปแบบ และวิธีการ เพื่อสนองตอบการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตาม อธิปไตย รวมทั้งการพัฒนาและสร้างระบบการประเมินผลการศึกษาให้เชื่อมโยงต่อกันได้ทุกระบบ และส่งเสริมการมีบทบาทร่วมของสังคมในกิจกรรมการอุดมศึกษา เพื่อสนองตอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวได้ดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติว่าด้วยการเทียบโอนผลการเรียนรู้ของการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในระดับอุดมศึกษา พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเทียบโอนผลการเรียน การกำหนดคุณวุฒิสตรีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาและกลวิธีเพื่อพัฒนาการสอน การส่งเสริมการสอนของสถาบันอุดมศึกษา และการสร้างระบบการวัดและประเมินผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดอุดมศึกษามีความเชื่อมโยงผลการเรียนต่อกันได้อย่างมีหลักเกณฑ์ มีวิธีปฏิบัติ มีคุณภาพ และมีมาตรฐานเทียบได้ในระดับสากล

2. คณะทำงานจัดทำระบบบริหารและการจัดการอุดมศึกษา มีหลักการสำคัญคือเสนอแนะการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการอุดมศึกษา โดยเน้นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการอุดมศึกษาไปสู่สถาบันอุดมศึกษา การกำหนดแนวทางความร่วมมือเป็นเครือข่ายของสถาบันอุดมศึกษา การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดการอุดมศึกษาของกระทรวงอื่นๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงต่อกันในด้านนโยบายและมาตรฐานการ

อุดมศึกษา แต่ยังเน้นความเป็นอิสระ ความคล่องตัวในการบริหาร  
กิจการภายในของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวได้ดำเนินการเสนอแนะโครงสร้าง  
และที่มาของคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยมีองค์ประกอบของ  
คณะกรรมการฯ จากกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการจากผู้แทน  
องค์กร และกรรมการจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้กำหนดโครงสร้าง  
ส่วนงานของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา  
ออกเป็น 7 สำนัก และองค์กรอิสระภายใต้การกำกับอีก 3 ส่วนงาน  
นอกจากนี้ได้เสนอแนะแนวคิดใหม่ในการจัดโครงสร้างการบริหาร  
จัดการอุดมศึกษา 10 ประการ และกำหนดคุณุทธศาสตร์ ตลอดจน  
จนแนวทางในการบริหารจัดการอุดมศึกษา 6 ยุทธศาสตร์ เพื่อให้  
เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการอุดมศึกษาของไทย และเพื่อ  
นำไปสู่การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดการอุดมศึกษาขององค์กร  
ต่างๆ สืบต่อไป

3. คณะทำงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพอุดม-  
ศึกษา มีหลักการสำคัญคือเสนอแนะการจัดระบบและหลักเกณฑ์  
การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งการประกัน  
คุณภาพภายในและภายนอก เพื่อเตรียมความพร้อมของสถาบัน  
อุดมศึกษาทุกประเภท ในการสร้างระบบและวิธีการประกันคุณภาพ  
ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐาน  
การอุดมศึกษาของไทย ให้สอดคล้องกับหลักการและเงื่อนไขเวลาที่  
กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวได้ดำเนินการกำหนดคุณุทธศาสตร์การ  
ประกันคุณภาพการอุดมศึกษา ทั้งในระดับชาติ และระดับสถาบัน  
อุดมศึกษา เพื่อให้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการ

ปฏิบัติต่อไป และได้เสนอแนะกระบวนการประกันคุณภาพ ระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งระบบ และวิธี การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา และ การประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบันต่อไป

4. คณะทำงานส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรอุดมศึกษา มี หลักการสำคัญคือเสนอแนะนโยบาย และแนวทางในการ พัฒนาคณาจารย์และบุคลากรทางการอุดมศึกษาให้มีคุณภาพ มาตรฐาน เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาการอุดมศึกษา รวม ทั้งการเสนอแนะเพื่อจัดตั้งองค์กรกลางการบริหารบุคคล สำหรับ ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบราชการ และเสนอ แนวทางการระดมทรัพยากรบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิจากภูมิปัญญา ท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษา

ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวได้ดำเนินงานเสนอแนะการตั้งองค์กร กลางในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการอุดมศึกษา เพื่อทำ หน้าที่กำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานบุคคล การออกกฎระเบียบต่างๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาที่อยู่ในระบบ ราชการถือปฏิบัติต่อไป ส่วนการบริหารงานบุคคลในระดับอุดม ศึกษาแต่ละสถาบันฯ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ 3 คน ประกอบด้วยคณะกรรมการ ดังนี้

- 1) คณะกรรมการบริหารงานบุคคลข้าราชการในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ
- 2) คณะกรรมการอุทธรณ์และร้องทุกข์
- 3) คณะกรรมการพิจารณากำหนดตำแหน่งทางวิชาการของ ข้าราชการในมหาวิทยาลัย

กรณีสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับต่ำกว่าปริญญา ได้เสนอให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวสังกัดอยู่ในองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

5. คณะทำงานจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีหลักการสำคัญคือเสนอแนะการกำหนดนโยบายและมาตรการจัดสรรทรัพยากร สนับสนุนการจัดกรอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ หลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณแบบเงินอุดหนุนทั่วไป แนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา แนวทางการระดมทรัพยากรและการสร้างสิ่งจูงใจ เพื่อสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะเพื่อสนับสนุนการจัดการอุดมศึกษาของเอกชน และการสร้างระบบ วิธีการตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวได้ดำเนินการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและมาตรการในการระดมทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณและการเงิน การปรับปรุงการบริหารกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา การเสนอนโยบายและมาตรการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาแก่คนพิการ และผู้มีความสามารถพิเศษ การเสนอหลักเกณฑ์จัดสรรงบประมาณแบบเงินอุดหนุนทั่วไป การเสนอแนะเพื่อตั้งกองทุนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา การปรับปรุงหลักเกณฑ์กองทุนกู้ยืมที่จัดสรรให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และการสร้างระบบเพื่อตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

6. คณะทำงานพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการอุดมศึกษา มีหลักการสำคัญคือเสนอแนะแนวทางการจัดตั้งหน่วยงานกลางทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กำหนดอำนาจหน้าที่และองค์ประกอบของคณะกรรมการหน่วยงานกลาง กำหนดแนวทางเพื่อการจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบ โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการผลิตสื่อทางเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการเสนอ แนวทางการจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ซึ่งคณะดำเนินการดังกล่าวได้ดำเนินการเสนอแนะยุทธศาสตร์ มาตรการและกลไกในการปฏิบัติเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมการผลิตสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านทักษะการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการประสานความร่วมมือการใช้ทรัพยากร และสื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาผ่านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทั้งนี้แต่ละยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลไกเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ



สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน  
และปราบปรามการฟอกเงิน

หน่วยงานอิสระ



**Anti Money Laundering Office**



การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

หน่วยงานอิสระ



**Tourism Authority of Thailand**

## ป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน

นโยบาย : การปฏิรูปการเมือง

1. เร่งรัดการออกกฎหมาย กฎ และข้อบັงคั บ โดยจะจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดเค้าโครงการดำเนินการ ระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติให้สำเร็จ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ทั้งจะเร่งดำเนินการออกกฎหมาย กฎ ข้อบັงคั บต่าง ๆ ในส่วนของคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว

1) ดำเนินการออกพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 รวมทั้งจัดให้มีการก่อตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี และในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้มีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้พลตำรวจโท วาสนา เพิ่มลาภ เป็นเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นคนแรก ตามคำแนะนำของคณะรัฐมนตรี โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ตามลำดับ

2) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2543 ให้ความเห็นชอบกับกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ จำนวนทั้งสิ้น 17 ฉบับ โดย

2.1) นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ จำนวน 14 ฉบับ เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2543 ดังนี้คือ

(1) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 3 กำหนดคณินิบุคคผลบางประเภทให้เป็นสถาบันการเงิน

(2) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 4 และมาตรา 13 (1) และ (2) กำหนดจำนวนเงินในการทำธุรกรรมที่ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (กรณีเงินสด 2 ล้านบาท กรณีทรัพย์สิน 5 ล้านบาท)

(3) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 4 และมาตรา 15 (1) และ (2) กำหนดให้

สำนักงานที่ดินต้องรายงานสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เมื่อมีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์

(4) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 17 กำหนดแบบระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการรายงานตามมาตรา 13-16

(5) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 18 กำหนดธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงานตามมาตรา 13 มาตรา 15 และมาตรา 16

(6) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 20 วรรคหนึ่ง กำหนดธุรกรรมที่สถาบันการเงินต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตน

(7) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 21 วรรคสาม กำหนดแบบรายงานหลักเกณฑ์ และวิธีการบันทึกข้อเท็จจริงของลูกค้าสถาบันการเงิน

(8) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 48 วรรคสาม กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการตรวจสอบรายงานและข้อมูลเกี่ยวกับการทำธุรกรรม

(9) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 48 วรรคสี่ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการแสดงหลักฐานว่าเงินหรือทรัพย์สินในการทำธุรกรรมมิใช่ทรัพย์สินเกี่ยวกับการกระทำความผิด

(10) กฎกระทรวง (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2543 ออกตามความในมาตรา 56 วรรคสอง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไข ในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและการประเมินราคาทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดไว้

(11) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคุณสมบัติการแต่งตั้ง การปฏิบัติหน้าที่ และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

(12) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี (พ.ศ. 2543) เรื่อง กำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

(13) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงิน พ.ศ. 2543

(14) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการธุรกรรม พ.ศ. 2543

2.2) รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) ในฐานะประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ลงนามในระเบียบ จำนวน 3 ฉบับ เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2543 ดังนี้ คือ

(1) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการจัดเก็บรักษาและการจัดการทรัพย์สินที่ถูกยึดหรืออายัด พ.ศ. 2543

(2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการให้ผู้มีส่วนได้เสียรับทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาด และการนำทรัพย์สินไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ พ.ศ. 2543

(3) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าด้วยการประเมินค่าเสียหายและค่าเสื่อมสภาพ พ.ศ. 2543

2. สนับสนุนกิจการขององค์กรทั้งหลายที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรืออยู่ระหว่างเตรียมการจะจัดตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในด้านอัตรากำลัง งบประมาณ และการอำนวยความสะดวกอื่นๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการกิจในฐานะองค์กรควบคุมหรือตรวจสอบทางการเมือง การปกครอง และการบริหารราชการ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และการบริหารทรัพยากรสื่อสารของชาติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) **ด้านบุคลากร** ในปี 2543 ได้รับการอนุมัติจัดสรรอัตราจำนวน 64 อัตรา ขณะนี้ได้รับโอนอัตรามาแล้ว จำนวน 25 อัตรา แบ่งเป็น

- |                       |       |         |
|-----------------------|-------|---------|
| (1) ข้าราชการระดับ 10 | จำนวน | 1 อัตรา |
| (2) ข้าราชการระดับ 9  | จำนวน | - อัตรา |
| (3) ข้าราชการระดับ 8  | จำนวน | 5 อัตรา |

(4) ข้าราชการระดับ 7	จำนวน	8	อัตรา
(5) ข้าราชการระดับ 6	จำนวน	9	อัตรา
(6) ข้าราชการระดับ 5	จำนวน	1	อัตรา
(7) ข้าราชการระดับ 4	จำนวน	-	อัตรา
(8) ข้าราชการระดับ 3	จำนวน	1	อัตรา

สำหรับอัตราที่เหลืออีก 39 อัตรา นั้น อยู่ในระหว่างกา  
พิจารณาปรับโอน 17 อัตรา คงเหลืออัตราที่ว่าง 22 อัตรา

2) **ด้านอาคารสถานที่** สำนักงาน ป.ป.ง. มีสถานที่ทำการชั่วคราวตั้งอยู่เลขที่ 5 อาคาร 2 ชั้น 2 - 3 ของ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ถนนดินแดง เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 ต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2543 ให้สำนักงาน ป.ป.ง. ซื้ที่ดินและอาคารนอกรนกิจ ซึ่งเป็นอาคาร 12 ชั้น ตั้งอยู่เลขที่ 422 ถนนวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 เป็นสถานที่ตั้งของสำนักงาน ป.ป.ง. ในจำนวนเงิน 232.99 ล้านบาท

3) **ด้านงบประมาณ** สำนักงาน ป.ป.ง. ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. 2543 รวมทั้งสิ้น 34,345,940 บาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณทั้งสิ้น 106,721,000 บาท

3. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในสิทธิเสรีภาพ และหน้าที่ ตลอดจนซึ่กซ้้อมความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ ของรัฐ มิให้มีการล้งละเมิดสิทธิเสรีภาพดังกล่าว โดย ให้สถาบันการศึกษาและสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและ เอกชนเข้ามามีบทบาทด้วย

1) จัดบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในวันที่ 11 มิถุนายน 2543 ณ สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี มีผู้เข้าร่วมงานประมาณ 1,000 คน

2) จัดสัมมนาโครงการเผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจ เพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

2.1) ครั้งที่ 1 วันที่ 15-16 สิงหาคม 2543 ณ โรงแรมแกรนด์แปซิฟิก กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมงาน 120 คน

2.2) ครั้งที่ 2 วันที่ 17 สิงหาคม 2543 ณ ทำเนียบรัฐบาล มีผู้เข้าร่วมงาน 113 คน

2.3) ครั้งที่ 3 วันที่ 21-22 สิงหาคม 2543 ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้เข้าร่วมงาน 200 คน

2.4) ครั้งที่ 4 วันที่ 28-29 สิงหาคม 2543 ณ โรงแรมโซฟิเทล จังหวัดขอนแก่น มีผู้เข้าร่วมงาน 200 คน

2.5) ครั้งที่ 5 วันที่ 4-5 กันยายน 2543 ณ โรงแรมบีที สมิหลา บีช รีสอร์ท จังหวัดสงขลา มีผู้เข้าร่วมงาน 200 คน

4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมืองในเรื่องสำคัญ การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยวิธีการประชุมปรึกษาหารือกับกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือชุมชน การทำประชาพิจารณ์ หรือประชามติแล้วแต่กรณี โดยให้สถาบันทางวิชาการ สื่อสารมวลชน องค์กรอาชีพภาคเอกชน และองค์กรเอกชน สาธารณประโยชน์ เข้ามามีบทบาทในการร่วมดำเนินการ

1) สรรหาบุคคลเพื่อจะแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการธุรกรรมเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบธุรกรรมหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำ ความผิด สิ่งยับยั้งการทำธุรกรรมตามมาตรา 35 หรือมาตรา 36 รวมทั้งดำเนินการตามมาตรา 48 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเสนอรายงานผลการปฏิบัติการต่อ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยจะพิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- 1.1) (จากอดีตตุลาการศาลแพ่ง)  
เป็นกรรมการ
- 1.2) (จากพนักงานอัยการ)  
เป็นกรรมการ
- 1.3) (จากผู้มีความรู้ความสามารถทางบัญชี)  
เป็นกรรมการ
- 1.4) (จากผู้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ)  
เป็นกรรมการ

- 1.5) ผู้อำนวยการกองตรวจสอบและวิเคราะห์  
เป็นกรรมการ
- 1.6) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและติดตาม  
ประเมินผล เป็นกรรมการ

2) สรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะอนุกรรมการภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จำนวน 6 คนะ ดังนี้

2.1) คณะอนุกรรมการนโยบายและมาตรการ ทำหน้าที่พิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การวิเคราะห์ ในการกำหนดนโยบาย กรอบทิศทางและมาตรการ ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งการให้ความเห็นในการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะรัฐมนตรี ต่อสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา และการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร การกำหนดตำแหน่ง การงบประมาณ ตลอดจนการพัฒนาต่าง ๆ โดยจะพิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ปปง.)  
เป็นประธาน
- (2) รองเลขาธิการ ปปง. (ฝ่ายปฏิบัติการ)  
เป็นอนุกรรมการ
- (3) (จากวงการสืบสวนปราบปราม)  
เป็นอนุกรรมการ
- (4) (จากวงการธนาคาร การเงิน การคลัง)

เป็นอนุกรรมการ

- (5) (จากวงการสถาบันการศึกษา)

เป็นอนุกรรมการ

- (6) หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายและมาตรการ

เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.2) คณะอนุกรรมการกฎหมาย ทำหน้าที่พิจารณา และเสนอความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ศักยวิเคราะห์ ในการบังคับใช้กฎหมาย การปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนการให้ความ เห็นประเด็นข้อกฎหมายต่าง ๆ การดำเนินคดี การรวบรวมพยาน หลักฐาน การพิจารณาล้างวน และการแก้ต่างคดีต่าง ๆ โดยจะ พิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ปปง.)

เป็นประธาน

- (2) (จากวงการผู้พิพากษา)

เป็นอนุกรรมการ

- (3) (จากวงการร่างกฎหมาย)

เป็นอนุกรรมการ

- (4) (จากวงการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

เป็นอนุกรรมการ

- (5) (จากวงการอัยการ)

เป็นอนุกรรมการ

- (6) หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมาย

เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.3) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการทรัพย์สิน ทำหน้าที่พิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพย์สินที่คณะกรรมการธุรกรรมมีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดไว้ตามกฎหมายและการให้ความเห็นในเรื่องการรักษา การนำทรัพย์สินไปใช้ประโยชน์ การให้ผู้มีส่วนได้เสียนำทรัพย์สินไปดูแลและใช้ประโยชน์ การขายทอดตลาด การประเมินค่าเสียหาย หรือ ค่าเสื่อมสภาพและการส่งทรัพย์สินคืน รวมทั้งการให้เช่าและการตั้งผู้จัดการเช่าดูแลทรัพย์สิน โดยจะพิจารณารรหาจากกลุ่มบุคคลดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ปปง.)  
เป็นประธาน
- (2) (จากวงการ กสท. การเงิน บัญชี)  
เป็นอนุกรรมการ
- (3) (จากวงการธุรกิจ การค้า การประกันภัย)  
เป็นอนุกรรมการ
- (4) (จากวงการศาลากร)  
เป็นอนุกรรมการ
- (5) (จากวงการที่ดิน)  
เป็นอนุกรรมการ
- (6) หัวหน้ากลุ่มงานบริหารทรัพย์สิน  
เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.4) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความร่วมมือของประชาชน  
ทำหน้าที่พิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องเกี่ยวข้องกับการ  
ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยว  
กับการกระทำคามผิดฐานฟอกเงิน รวมทั้งการให้ความเห็นใน  
การดำเนินการเกี่ยวกับการประสานขอความร่วมมือจากต่างประเทศ  
และในประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนงานด้านการ  
ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลการดำเนินงาน ความรู้ การให้การ  
ศึกษา การอบรมให้บุคลากรผู้มีหน้าที่และประชาชนได้มีความรู้  
เกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยจะ  
พิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ปปง.)  
เป็นประธาน
- (2) (จากวงการวิชาการ)  
เป็นอนุกรรมการ
- (3) (จากวงการสื่อมวลชน)  
เป็นอนุกรรมการ
- (4) (จากวงการองค์การต่าง ๆ)  
เป็นอนุกรรมการ
- (5) (จากวงการหอการค้า)  
เป็นอนุกรรมการ
- (6) หัวหน้ากลุ่มงานประสานองค์การ  
เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.5) คณะอนุกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดความเห็น ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการวินิจฉัยชี้ขาดความเห็นตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่แทนในการพิจารณา การให้ความเห็น หรือการวินิจฉัย ในกรณีที่มีผู้นำประเด็นความเห็นเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา วินิจฉัยหรือมีความเห็นในประเด็นที่เป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน โดยจะพิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ป.ง.)  
เป็นประธาน
- (2) (จากวงการสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)  
เป็นอนุกรรมการ
- (3) (จากวงการกฎหมาย)  
เป็นอนุกรรมการ
- (4) (จากวงการเศรษฐกิจ เศรษฐศาสตร์)  
เป็นอนุกรรมการ
- (5) (จากวงการอัยการ)  
เป็นอนุกรรมการ
- (6) (จากวงการการเงิน บัญชี การคลัง)  
เป็นอนุกรรมการ
- (7) หัวหน้ากลุ่มงานคดีและนิติกรรมสัญญา  
เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

2.6) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล ทำหน้าที่พิจารณาและเสนอความเห็น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการกำหนดนโยบายและมาตรการ การบังคับใช้กฎหมาย การดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สิน การบริหารและจัดการทรัพย์สิน การส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนและในการให้ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งวิเคราะห์เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ตลอดจนการให้ความเห็นในการวางระบบสารสนเทศ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ และการวางเครือข่ายการรายงานธุรกรรม โดยจะพิจารณาสรรหาจากกลุ่มบุคคล ดังนี้

- (1) (จากกรรมการ ปปง.)  
เป็นประธาน
- (2) ผู้อำนวยการกองกลาง  
เป็นอนุกรรมการ
- (3) ผู้อำนวยการกองตรวจสอดและวิเคราะห์  
เป็นอนุกรรมการ
- (4) ผู้อำนวยการกองนโยบายและมาตรการ  
เป็นอนุกรรมการ
- (5) ผู้อำนวยการกองบริหารจัดการทรัพย์สิน  
เป็นอนุกรรมการ
- (6) ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศและติดตามประเมินผล  
เป็นอนุกรรมการ

(7) หัวหน้ากลุ่มงานติดตามและประเมินผล  
เป็นอนุกรรมการ

นโยบาย : ต่างประเทศ

ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ วัฒนธรรม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้จะมุ่งเน้นกรอบความร่วมมือ อนุภูมิภาค

1. ร่วมมือกับ Asia/Pacific Group on Money Laundering (APG) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่ประเทศออสเตรเลีย จัดประชุมสัมมนา APG Money Laundering Methods & Typologies Workshop ในหัวข้อ “การใช้บัตรประจำตัวปลอมเพื่อวัตถุประสงค์ในการฟอกเงิน” ระหว่างวันที่ 1-2 มีนาคม 2543 ณ โรงแรมโซลทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ

2. จัดส่งข้าราชการ จำนวน 3 คน ไปเข้าอบรมหลักสูตร การสืบสวนทางการเงินและมาตรการริบทรัพย์ ซึ่งจัดขึ้นโดย สำนักงาน ป.ป.ส. ร่วมกับตำรวจแคนาดา ระหว่างวันที่ 6 -10 มีนาคม 2543 ที่จังหวัดเชียงใหม่ และระหว่างวันที่ 13 -17 มีนาคม 2543 ที่กรุงเทพฯ

3. จัดส่งข้าราชการ 4 คน ไปศึกษาดูงานตามคำเชิญของ ศูนย์ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศออสเตรเลีย (AUSTRAC) เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศออสเตรเลีย ระหว่างวันที่ 19 - 24 มีนาคม 2543

4. จัดส่งข้าราชการ 6 คน ประกอบด้วยข้าราชการจากสำนักงาน ปปง. 4 คน ศาลแพ่ง 1 คน และอัยการ 1 คน เดินทางไปดูงานตามคำเชิญของ FINCEN เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2543

5. จัดสัมมนาเรื่อง "การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ประสบการณ์ของเนเธอร์แลนด์และกฎหมายใหม่ของไทย" ในวันที่ 7 มิถุนายน 2543 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมงาน 120 คน

6. ขอคำปรึกษาด้านการวางระบบจากผู้เชี่ยวชาญของ FINCEN ของสหรัฐอเมริกาและ AUSTRAC ของออสเตรเลีย

7. ประสานความร่วมมือกับอัยการผู้เชี่ยวชาญด้านยึดอายัดทรัพย์สิน เกี่ยวกับความผิดฐานฟอกเงินและยาเสพติดจากสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 16 กรกฎาคม - 17 สิงหาคม 2543 เพื่อขอความร่วมมือในการติดตามคดี และการให้ความรู้และคำแนะนำต่าง ๆ ด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

8. ได้รับอนุมัติเงินช่วยเหลือ 3,779,800 ล้านบาท จากสำนักงานงบประมาณความช่วยเหลือป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Narcotics Affairs Section) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประจำปี ค.ศ. 2000 สำหรับการจัดทำโครงการช่วยเหลือ จำนวน 4 โครงการ ได้แก่

8.1 โครงการจัดซื้ออุปกรณ์ฝึกอบรมของสำนักงาน ปปง.

8.2 โครงการจัดตั้งระบบวิเคราะห์ข้อมูลเครือข่ายสำนักงาน ปปง.

8.3 โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการพนักงานสืบสวน และผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานเอกชน ในการดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน

8.4 โครงการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมข้าราชการ สำนักงาน ปปง ในการปฏิบัติตามกฎหมายป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน

9. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2543 เห็นชอบความตกลงระหว่างไทยกับรัฐบาลสหรัฐฯ กรณีที่รัฐบาลสหรัฐฯ อนุมัติแบ่งรายได้สิทธิจำนวน 19,360 เหรียญสหรัฐฯ ซึ่งยึดมาได้ จากองค์กรลักลอบขนส่งยาเสพติดแฟน (Phan) ให้แก่รัฐบาลไทย เพื่อใช้ในกิจการของสำนักงาน ปปง. ขณะนี้อยู่ระหว่างการลงนาม ในร่างความตกลงฯ ดังกล่าว

10. กระทรวงการคลังสหรัฐอเมริกาได้อนุมัติเงินช่วยเหลือ จำนวน 430,000 - เหรียญสหรัฐฯ ประจำปี ค.ศ.2002 ให้แก่สำนักงาน ปปง. ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำโครงการเพื่อขอรับความช่วยเหลือ ดังกล่าว

นโยบาย : ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พัฒนาคุณภาพของเจ้าหน้าที่ จัดหาเครื่องมือและพัฒนาเทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการปฏิบัติการกิจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตลอดจนการป้องกันอุบัติเหตุ และสาธารณภัยให้สามารถอำนวยความสะดวกแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างทั่วถึง

1. จัดส่งข้าราชการ 1 คน ไปร่วมสัมมนาทางอาชญากรรมข้ามชาติที่กระทรวงการต่างประเทศ กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 20 - 21 มีนาคม 2543

2. จัดส่งข้าราชการ 1 คน ไปร่วมสัมมนาเรื่องปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ จัดโดยสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 23 - 25 มีนาคม 2543 ที่เมืองพญา จังหวัดชลบุรี

3. จัดส่งข้าราชการ 1 คน ไปฝึกอบรมหลักสูตร Complex Financial Investigations ระหว่างวันที่ 20 - 31 มีนาคม 2543 จัดโดยสถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศ ณ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน จังหวัดนนทบุรี

4. จัดส่งข้าราชการเข้าสัมมนาแนวทางประสานความร่วมมือตรวจสอบทรัพย์สินระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่สถาบันการเงินในการปฏิบัติตามมาตรการการริบทรัพย์ วันที่ 27 มิถุนายน 2543 ณ สำนักงาน ป.ป.ส. และระหว่างวันที่ 6-7 กรกฎาคม 2543 ณ โรงแรมศุภาลัย ป่าสักกรีตสอร์ท อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

5. ส่งข้าราชการเข้ารับการอบรมหลักสูตรการอารักขาและคุ้มครองความปลอดภัยแก่บุคคล และการรักษาความปลอดภัยสถานที่ (Personal and Facility Security) วันที่ 17-28 กรกฎาคม 2543 ณ สถาบันฝึกอบรมระหว่างประเทศว่าด้วยการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย (International Law Enforcement Academy - ILEA ) กรุงเทพฯ



# การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีชุดนายชวน หลีกภัย ได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคงและการต่างประเทศ ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ โดยครอบคลุมการดำเนินงาน 2 ระยะ ได้แก่ ระยะเร่งด่วน และระยะปานกลาง สำหรับแนวทางการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวปรากฏตามข้อมูลดังต่อไปนี้

## ส่วนที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคงและการต่างประเทศ

3. **นโยบายการต่างประเทศ** ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้จะมุ่งเน้นกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค

## ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายเพื่อดำเนินการเป็น 2 ระยะคือ ระยะเร่งด่วน ซึ่งจะดำเนินการภายในเวลาที่สั้นที่สุด และระยะปานกลาง ซึ่งจะดำเนินการภายในเวลา 6 เดือน ถึง 1 ปี เพื่อให้เกิดผลต่อเนื่อง

### 1. นโยบายเร่งด่วน : การเสริมสร้างเสถียรภาพและความ เชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ

1.1 การเร่งรัดเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

1.1.3 การเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

(4) เร่งรัดการขยายตัวและขจัดอุปสรรคการค้าท่องเที่ยว โดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชน ตลอดจนส่งเสริมโครงการ “ไทยเที่ยวไทย” เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศ

### 2. นโยบายระยะปานกลาง : การปรับโครงสร้างและการ พัฒนาคน

2.2 การปรับโครงสร้างการผลิต

2.2.3 การปรับโครงสร้างด้านการบริการ

(1) ด้านการท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศ และส่งเสริมนักท่องเที่ยว

ต่างประเทศให้กลับเข้ามาท่องเที่ยวเมืองไทยอีก โดยกระจายอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณ การจัดสรรรายได้ รวมทั้งบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไปสู่ท้องถิ่น ควบคู่กับการส่งเสริมบทบาทของชุมชนและองค์กรเอกชนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์บำรุงรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

## นโยบายรัฐบาล

### ส่วนที่ 1 นโยบายการเมือง การปกครอง การบริหารราชการ ความมั่นคงและการต่างประเทศ

#### ข้อที่ 3 นโยบายการต่างประเทศ

เรื่องที่ 3.4 ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิชาการ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้จะมุ่งเน้นกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาค

1. โครงการเป็นสมาชิกองค์การท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization WTO)
2. โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle , IMT - GT)
3. โครงการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มอนุทวีปบังคลาเทศ - อินเดีย - พม่า - ศรีลังกา - ไทย (BIMST-EC)
4. โครงการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน (ASEAN TOURISM)
5. โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Economic Cooperation in Greater Mekong Subregion)

## นโยบายรัฐบาล

### ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ข้อที่ 1 นโยบายเร่งด่วน : การเสริมสร้างเสถียรภาพและความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ

เรื่อง 1.1 การเร่งรัดเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

1.1.3 การเพิ่มรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

(4) เร่งรัดการขยายตัวและจัดอุปสรรคการท่องเที่ยวโดยร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชน ตลอดจนส่งเสริมโครงการ “ไทยเที่ยวไทย” เพื่อประหยัดเงินตราต่างประเทศ

## 1. แผนงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดต่างประเทศ

1.1 โครงการโฆษณาเผยแพร่

- โครงการโฆษณาเผยแพร่ส่งเสริมปีท่องเที่ยวไทย

(Amazing Thailand 1998 - 1999)

1.2 โครงการประชาสัมพันธ์

- โครงการสื่อมวลชนจากต่างประเทศเพื่อมาทัศนศึกษาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมที่น่าสนใจและนำไปเผยแพร่ในสื่อให้ครอบคลุมตลาดหลักทั่วโลก ซึ่งที่ผ่านมาได้เชิญสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นคณะจาก 32 ประเทศ จำนวน 781 คน

- การเผยแพร่ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต ในหน้า TAT Newroom ภายใต้อินเทอร์เน็ต <http://www.Tourismthailand.or.th>

1.3 โครงการส่งเสริมการขาย

- งาน ATF (ASEAN Tourism Forum) ประเทศฟิลิปปินส์

- งาน FITUR (Feria Internacional del Turismo) ประเทศสเปน
- งาน BIT (Borsas Internazionale del Turismo) ประเทศอิตาลี
- งาน MITT( Moscow International Tour and Travel) ประเทศรัสเซีย
- งาน PATA Travel Mart ที่ประเทศสิงคโปร์
- งาน International Golf Travel Mart ที่เมือง ALGRAVE ประเทศโปรตุเกส
- งาน ITA (International Tourism Asial ที่ฮ่องกง
- งาน Business Convention Du Tourisme d'Affaires ( BCTA) ประเทศฝรั่งเศส

## 2. แผนงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวตลาดในประเทศ

### 2.1 โครงการโฆษณาเผยแพร่

- โครงการโฆษณาเผยแพร่โครงการไทยเที่ยวไทย และส่งเสริมปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand 1998-1999 )

### 2.2 โครงการด้านการประชาสัมพันธ์

- การแถลงข่าวและจัดทำข่าวสารการจัดกิจกรรมปี Amazing Thailand
- การนำสื่อมวลชนไปร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปี Amazing Thailand
- การเสนอข่าวสารและข้อมูลวิชาการด้านการท่องเที่ยวในประเทศในอนุสาร อสท. ทุกฉบับ

- ประชาสัมพันธ์นโยบาย ททท. และกิจกรรมต่างๆ เพื่อเผยแพร่ภาพลักษณ์ขององค์การ โดยให้การสนับสนุนงานกิจกรรมประเพณีต่างๆ

### 2.3 โครงการส่งเสริมการขาย

- โครงการจัดนำเที่ยวประชาชน เพื่อส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น

- การจัดงาน Amazing Thailand ของภาคต่างๆ เป็นการส่งเสริมให้จังหวัดต่างๆ ร่วมกันจัดงานของภูมิภาคขึ้น

- โครงการนำเที่ยวในรูปแบบคาราวานรถยนต์ให้เป็นที่พักผ่อนและเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว

- การส่งเสริมการท่องเที่ยวเยาวชน

## 3. แผนงานการผลิตอุปกรณ์โฆษณา

### 3.1 โครงการจัดทำสื่อเผยแพร่ยังหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ

- ส่งเอกสาร โปสเตอร์ และสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ ททท. ในประเทศ, ต่างประเทศและตัวแทน ททท. ในต่างประเทศตามแผนการผลิต

- เผยแพร่เอกสารและสื่อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้งานตามโครงการต่างๆ โดยให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร

- ดำเนินการจัดส่งเอกสารต่างๆ ทางราชการของ ททท. โดยทางไปรษณีย์เป็นประจำ

## นโยบายรัฐบาล

### ส่วนที่ 2 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ข้อที่ 2. นโยบายในระยะปานกลาง : การปรับโครงสร้างและการพัฒนาคน

เรื่อง 2.2 การปรับโครงสร้างการผลิต

2.2.3 การปรับโครงสร้างด้านการบริการ

(1) ด้านการท่องเที่ยว พัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวในประเทศ และส่งเสริมนักท่องเที่ยวต่างประเทศให้กลับเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองไทยอีก โดยกระจายอำนาจการบริหารจัดการงบประมาณ การจัดสรรรายได้ รวมทั้งบุคลากรด้านการท่องเที่ยวไปสู่ท้องถิ่น ควบคู่กับการส่งเสริมบทบาทของชุมชน และองค์กรเอกชนต่างๆ ในการอนุรักษ์ บำรุงรักษา และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น

## 1. แผนงานบริการทางการท่องเที่ยว

1.1 โครงการส่งเสริมการซื้อขายสินค้าในประเทศไทย (Amazing Thailand Grand Sale)

1.2 โครงการส่งเสริมสินค้าอัญมณีมาตรฐานของชมรมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับมาตรฐาน (JEWEL FEST CLUB)

1.3 โครงการไทยเที่ยวไทยและการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand)

1.4 โครงการยกระดับมาตรฐานสินค้า ของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว

## 2. แผนงานกิจกรรม

2.1 การนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยว ปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542

2.2 การนำเสนอสินค้าทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) ที่มีศักยภาพ

2.3 กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542

2.4 กิจกรรมแสดงแสงเสียง และสื่อผสม ปี 2000

2.5 กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี เช่น เทศกาลสงกรานต์ เทศกาลลอยกระทง

2.6 กิจกรรมท่องเที่ยวพิเศษกรุงเทพมหานครปี 2543

## 3. โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว

3.1 งานวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- การสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเร่งด่วน โดยดำเนินการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงโทรมที่ควรเร่งดำเนินการแก้ไข

- การดำเนินการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของสำนักงาน ททท. ในประเทศ 22 แห่ง

- การศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว

• ภาคเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด

• ภาคกลางตอนบน 9 จังหวัด

- การศึกษาแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (AGRO TOURISM)

- การบริหารจัดการเก็บข้อมูลเพื่อการติดตามทรัพยากรท่องเที่ยวของประเทศ โดยจัดเก็บข้อมูล 19 จังหวัดทั่วประเทศ

- การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาสามเหลี่ยมทองคำ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา โดยดำเนินการศึกษาในพื้นที่บริเวณภาคอีสานตอนล่างของประเทศและพื้นที่ที่เชื่อมโยง หรือติดต่อกับประเทศลาวและกัมพูชา

- การประสานและติดตามโครงการดำเนินงานเพื่อพัฒนาในพื้นที่ต่างๆ ของภาครัฐบาล

### 3.2 งานการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

- โครงการพัฒนาจังหวัดนครนายกให้เป็นจังหวัดท่องเที่ยวตัวอย่าง

- โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- โครงการพัฒนากิจกรรมบริเวณอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

- การติดตั้งป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดภายใต้ความร่วมมือเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT) โดยดำเนินการผลิตและติดตั้งป้ายชี้ทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวใน 5 พื้นที่คือ จ.สงขลา, จ.ยะลา, จ.สตูล, จ.ปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส รวม 69 ป้าย

- การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดนกรณีจังหวัดยะลา อาทิ การพัฒนาและปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์วัดถ้ำคูหาภิมุข อ.เมือง

- การพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองชายแดนกรณีจังหวัดตาก อาทิ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณน้ำตกนคราญ อ.พบพระ

- การพัฒนาการท่องเที่ยวตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาภาคอีสาน

- การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว จ.แม่ฮ่องสอน อาทิ ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์รวมทั้งจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก

- แผนงานการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จังหวัดนครนายก, จังหวัดลำปาง, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดน่าน, จังหวัดศรีสะเกษ

- โครงการจัดทำผังแม่บทพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยว เกาะช้าง จังหวัดตราด

- โครงการรณรงค์และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

- โครงการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไดโนเสาร์ จังหวัดขอนแก่น

- โครงการจัดหาอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (จังหวัดพังงา ชุมพร สตูล และภูเก็ต)

- โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบนกรณีจังหวัดลำปาง, จังหวัดแม่ฮ่องสอน, จังหวัดน่าน

- โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว จังหวัดศรีสะเกษ

- โครงการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม

- โครงการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล

- โครงการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์บริเวณชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- โครงการนิทรรศการเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากร

#### 4. งานเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว (OECF)

แผนงานเงินกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว OECF ระยะที่ 2 (พ.ศ.2538 -2543) มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มี

ศักยภาพสูงเป็นศูนย์กลางที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ทั้งภายในและระหว่างภูมิภาคและเป็นประตูเปิดไปสู่แหล่งท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ปี 2541 -2543 มีดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาและจัดระบบจุดท่องเที่ยวบริเวณดอยตุง
- 2) โครงการพัฒนาและจัดระบบไร่แม่ฟ้าหลวง
- 3) โครงการพัฒนาศูนย์จัดแสดงเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณสามเหลี่ยมทองคำ
- 4) การบริหารและประสานงานโครงการ
- 5) การก่อสร้างศูนย์ที่พักและบริการริมทางหลวง จ.ชุมพร
- 6) การพัฒนาไร่แม่ฟ้าหลวง (ระยะที่ 2) จ.เชียงราย
- 7) การพัฒนาลานแม่ฟ้าหลวง (ระยะที่ 3) จ.เชียงราย
- 8) การก่อสร้างศูนย์สาขาร่วมมือพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง จ.เชียงราย
- 9) การบริหารและประสานงานโครงการเงินกู้ OECF ระยะที่ 3

## 5. โครงการเงินกู้ OECF (SIP) เพื่อการท่องเที่ยว

- 1) การฝึกอบรมผู้สอนจากสถาบันการศึกษาในภูมิภาคหลักสูตรการให้บริการต่อนักท่องเที่ยว
- 2) การผลิตเอกสารและสื่อทัศนูปกรณ์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว
- 3) การก่อสร้างและติดตั้งป้ายต่างๆ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว

ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวปี 2541-2543

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว	วันพักเฉลี่ย (วัน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	งบประมาณดำเนินงาน (ล้านบาท)
2541	7,764,930	8.4	242,177	2,525.15
2542	8,580,332	7.69	253,018	2,649.20
2543*	4,675,941	8	70,825	2,677.46

\* ข้อมูลสถิติปี 2543 ตั้งแต่เดือนมกราคม-มิถุนายน









**คำนำหน้า**

**ISBN 974-7774-51-8**